

**ΠΑΝΟΣ ΤΣΑΚΛΟΓΛΟΥ****Νέα μείωση ασφαλιστικών εισφορών**

Σε μία ακόμη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά τουλάχιστον 0,6 ποσοστιαίες μονάδες εντός του 2023 σχεδιάζει να προχωρήσει η κυβέρνηση της Ελλάδας, σύμφωνα με τον υφυπουργό Εργασίας Πάνο Τσακλόγλου. Ταυτόχρονα, ο κ. Τσακλόγλου αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο για μεγαλύτερη μείωση, εφόσον οι δημοσιονομικές συνθήκες το επιτρέψουν. **Σελ. 16**

**ΓΚΟΥΤΑΤΑΜ ΑΝΤΑΝΙ****Έχασε 110 δισ. δολ. σε λίγες μέρες**

Στην αρχή του έτους, ο Ινδός Γκουτατάν Αντάνι ήταν ένας από τους πλουσιότερους ανθρώπους που έχουν ζήσει ποτέ και ο πλουσιότερος άνθρωπος της Ινδίας. Πριν από λίγες ημέρες, όμως, ήταν τα πάνω κάτω. Μέσα σε λίγες ημέρες η αυτοκρατορία του έχασε πάνω από 110 δισ. δολ. και άρχισε να εξανεμίζεται όπως ο αέρας μέσα από ένα μπαλόνι που τρύπησε. **Σελ. 11**

**ΚΩΣΤΑΣ ΣΚΡΕΚΑΣ****Η κρίση δεν έχει τελειώσει ακόμη**

Παρά την αποκλιμάκωση των τιμών ενέργειας, οποιαδήποτε πρόβλεψη θα ήταν παρακινδυνευμένη, δηλώνει ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας της Ελλάδας, Κώστας Σκρέκας. Ταυτόχρονα υπενθυμίζει πως σύμφωνα με αναλυτές και ο επόμενος χειμώνας θα είναι δύσκολος. Αναφέρεται επίσης στις επιδοτήσεις του προγράμματος «Φωτοβολταϊκά στις στέγες». **Σελ. 18**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Θέλουν να δαμάσουν την ακρίβεια

Οι προσεγγίσεις των Χριστοδουλίδη – Μαυρογιάννη για απάμβλυνση των επιπτώσεων του πληθωρισμού

Η νέα κυβέρνηση καλείται να απαμβλύνει τις συνέπειες από την ακρίβεια, τον πληθωρισμό και την αύξηση των επιτοκίων. Στα προγράμματα και των δύο υποψηφίων του β' γύρου των εκλογών, του Νίκου Χριστοδουλίδη και του Ανδρέα Μαυρογιάννη, υπάρχουν θέσεις αναφορικά με τους τομείς

εξομάλυνσης των συνεπειών της ακρίβειας, του πληθωρισμού και των δυσκολιών που επιφέρουν οι συνεχείς αυξήσεις επιτοκίων. Στο πρόγραμμα του κ. Χριστοδουλίδη αναφέρεται ότι στόχος είναι να παράσχει στοχευμένη οικονομική στήριξη στις ευάλωτες ομάδες, ανάλογα και με τις

Ο ΔΗΣΥ έκλεισε συνοπτικά την πόρτα στον Χριστοδουλίδη

Πολύωρη θεαλλώδης συνεδρία του Πολιτικού Γραφείου με προπαρασκευαστικές και αντεγκλήσεις. **Σελ. 6**

εξελιξείς στο πεδίο του πληθωρισμού, τπρώντας δημοσιονομική πειθαρχία και ενθαρρύνοντας, παράλληλα, την πειθαρχία και στα νοικοκυριά, αξιοποιώντας τα προγράμματα της χρηματοοικονομικής παιδείας. Στο πρόγραμμα του κ. Μαυρογιάννη αναφέρεται ότι θα πρέπει να γίνει καθολική

εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε οικιακές μονάδες, στη βάση κλιμακωτής επιδότησης, η οποία θα φτάνει μέχρι και το 100%. Προστίθεται πως πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα διεκδικησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση περαιτέρω μείωσης του φόρου κατανάλωσης. **Σελ. 3**



1.136 ΤΟΝΟΥΣ

Ρεκór αγορών χρυσού από κεντρικές τράπεζες

Τα σχέδια πολλών κεντρικών τραπεζών να αλλάξουν τη σύνθεση των συναλλαγματικών τους διαθεσίμων και να περιορίσουν το μερίδιο του δολαρίου στο χαρτοφυλάκιό τους τις εξώθησε σε λιγνγίδεις αγορές χρυσού στη διάρκεια του περασμένου έτους, τις μεγαλύτερες των τελευταίων 55 ετών. Μόνο οι κεντρικές τράπεζες αγόρασαν 1.136 τόνους. **Σελ. 13**

ΑΚΥΡΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΒΡΕΤΑΝΟΥΣ

Αλλαγές απειλούν τον γαμήλιο τουρισμό

Μια αλλαγή στα έγγραφα για την τέλεση πολιτικών γάμων Βρετανών στην Κύπρο έχει προκαλέσει σωρεία αντιδράσεων τόσο από τους επαγγελματίες εμπλεκόμενους στη διαδικασία, όσο και από τους άμεσα επηρεαζόμενους. Αρχισαν ήδη ακυρώσεις. Περίπου €100 εκατ. εκτιμάται το ύψος των εσόδων για τον γαμήλιο τουρισμό από το Ην. Βασίλειο. **Σελ. 4**



AIRBUS - BOEING

Στροφή στην κατασκευή μικρών αεροσκαφών

Η ευρωπαϊκή Airbus και η αμερικανική Boeing έθεσαν τις βάσεις για το επόμενο κεφάλαιο της τιτάνιας διαμάχης τους, αναδιαμορφώνοντας δύο από τα μεγαλύτερα κτίρια του κόσμου, τα οποία δέχθηκαν πλήγματα λόγω των ανατροπών στο πεδίο των αεροπορικών ταξιδιών. Και οι δύο στρέφουν τώρα την προσοχή τους στην κατασκευή μικρότερων αεροπλάνων. **Σελ. 11**

Τεχνητή νοημοσύνη κατά πληθωρισμού



Η κυβέρνηση της Αργεντινής επιστρατεύει ένα λογισμικό τεχνητής νοημοσύνης στη μάχη κατά του πληθωρισμού, ενώ με τη βοήθεια της υπηρεσίας δορυφόρων Arstat παρακολουθεί και καταγράφει τις αυξήσεις των τιμών σε πραγματικό χρόνο. Ο πληθωρισμός, που φτάνει το 95%, ανάγκασε την κεντρική τράπεζα της χώρας να εκδώσει χαρτονόμισμα των 2.000 αργεντινικών πέσος, που αντιστοιχούν σε 11 δολ. **Σελ. 8**

Το short list των υποψηφίων για το ΥΠΟΙΚ

Σύντομα οι ανακοινώσεις

Οι δύο υποψήφιοι για την Προεδρία της Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης και Ανδρέας Μαυρογιάννης, θα φέρουν νέα πρόσωπα για να στελεχώσουν τα Υπουργεία τους. Αρκετά ονόματα ακούστηκαν για το δύσκολο πόστο του Υπουργείου Οικονομικών και πέντε είναι οι επικρατέστεροι. Προέρχονται από τον ακαδημαϊκό τομέα, από τον ελεγκτικό - λογιστικό τομέα, αλλά και από τον τραπεζικό. **Σελ. 6**

Εξελιξείς για το τοπικό σχέδιο Ακάμα

Θέμα ημερών η δημοσίευση

Θέμα ημερών θα πρέπει να θεωρείται η δημοσίευση του Τοπικού Σχεδίου Ακάμα. Αναμένεται η κατάθεση των εισηγσεων του Πολεοδομικού Συμβουλίου στο Τμήμα Περιβάλλοντος, το οποίο θα γνωματεύσει επί των νέων προτάσεων. Ο υπουργός Γεωργίας Κώστας Καδής δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο να υπάρχουν εξελίξεις στο θέμα ακόμα και αυτή την εβδομάδα. **Σελ. 5**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Στάση αναμονής

Οι κεντρικές τράπεζες μετά και τις πρόσφατες αυξήσεις των επιτοκίων ετοιμάζονται να τηρήσουν στάση αναμονής. Ίσως όχι άμεσα αλλά είναι κάτι που πλέον συζητείται παρόλο που τουλάχιστον μια ακόμη αύξηση των επιτοκίων βρίσκεται προ των πυλών. Οι κινήσεις των κεντρικών τραπεζών όλο αυτό το διάστημα δοκίμασαν τις αντοχές των οικονομικών και τα αποτελέσματα σκόρπισαν αισιοδοξία στους επενδυτές και στους οικονομολόγους που βλέπουν ή τουλάχιστον προβλέπουν καλύτερες από τις αναμενόμενες μέρες. Ο πληθωρισμός χωρίς να έχει χαλιναγωγηθεί παρουσιάζει σημάδια «κόπωσης» και αυτό που απομένει να διευκρινιστεί είναι κατά πόσο οι κεντρικές τράπεζες έκαναν περισσότερα ή λιγότερα από

ό,τι χρειαζόταν. Αυτό όμως είναι κάτι που θα διαφανεί σε βάθος χρόνου και όχι άμεσα, γεγονός που συντηρεί την έστω και σε χαμηλότερους ρυθμούς συνέχιση των νομισματικών κινήσεων. Οι παράγοντες κινδύνου για την οικονομία είναι σήμερα αρκετά εξασθενημένοι σε σχέση με τις προβλέψεις που γινόντουσαν τον περασμένο Οκτώβριο. Οι τιμές της ενέργειας «ξεπερνώντας» το ράλι της προηγούμενης περιόδου κινούνται πλέον σε φυσιολογικά επίπεδα και σε ορισμένες περιπτώσεις κάτω από τα επίπεδα που επικρατούσαν πριν ξεκινήσει ο πόλεμος στην Ουκρανία. Ο πόλεμος μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας βρίσκεται σε διαδικασία φθοράς των δύο πλευρών και δεν παρουσιάζει την κλιμάκωση που θα μπορούσε να αποστα-

θεροποιήσει την παγκόσμια οικονομία, όπως βάσιμα εκφραζόταν η ανησυχία μερικούς μήνες πριν. Στην θετική ανάγνωση των γεγονότων έρχεται να προστεθεί και το «άνοιγμα» της Κίνας από την covid-19 που θα επιτρέψει να ομαλοποιηθούν τα προβλήματα στις εφοδιαστικές αλυσίδες που στο πρόσφατο παρελθόν υπήρξαν αιτία για σημαντικές ελλείψεις και ανισοτιμίες. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε ο Αμερικανός κεντρικός τραπεζίτης, αν και τα στοιχεία είναι βελτιωμένα, είναι νωρίς για πανηγύρια, αλλά όπως όλοι γνωρίζουν οι αγορές δεν χάνουν ευκαιρία να «γιορτάσουν» στα καλά όπως δεν διστάζουν να «θρηνήσουν» στην πρώτη αναποδιά. Το κλίμα στις αγορές αυτή την περίοδο είναι

θετικό, γεγονός που βάζει ένα επιπλέον βάρος στις κεντρικές τράπεζες να μην χαλάσουν το «πάρτι». Προς παρόν οι ανατιμήσεις στους τίτλους σταθερού εισοδήματος ακολουθούν μεν και από τις μετοχικές αξίες θέτουν το σκηνικό προκαλώντας ενθουσιασμό μαζί και περισυλλογή για το πώς θα μπορούσε αυτή η κατάσταση να εξελιχθεί. Η περίοδος που διανύουμε παραδοσιακά χαρακτηρίζεται από σωρεία ανακοινώσεων οικονομικών μεγεθών που είτε θα διατηρήσουν το εύφορο κλίμα είτε θα αναδείξουν νέους προβληματισμούς. Το ΔΝΤ προειδοποιεί ότι οι κίνδυνοι είναι εκεί και μας προδιαθέτει για μια δύσκολη χρονιά καθώς η ρευστότητα που επικρατεί μπορεί εύκολα όλα να τα ανατρέψει. Σε αυτό το περιβάλλον

έντοννης αβεβαιότητας στηρίζεται και η προσμονή πως οι κεντρικές τράπεζες θα βάλουν προς το τέλος του τρέχοντος τριμήνου φρένο στις αποφάσεις τους. Γνωρίζουν άλλωστε ότι έδωσαν μια γερή δόση φαρμάκου στην οικονομία για ίσως από την νόσο του πληθωρισμού και τώρα είναι η ώρα για να δοθεί χρόνος για την απαραίτητη αξιολόγηση. Αναλόγως του πόσο αργά ή γρήγορα και πόσο επιθετικά έδρασε η κάθε τράπεζα ξεχωριστά, θα καθοριστούν και οι επόμενες κινήσεις με το γενικό κλίμα να ευνοεί την στάση αναμονής. Στην περίπτωση της ΕΚΤ που μας αφορά άμεσα οι αργοπορημένες ενέργειες του 2022 αποτελούν την κύρια αιτία που η Κριστίν Λαγκάρντ αναφέρθηκε σε «δρόμο που θα πρέπει να καλυφθεί».



5 291296 000378



Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!



Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις



ΑΡΘΡΟ / Του ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ

Ο πολιτισμός μας και η δύναμη της φύσης

Κατά τα έτη 526 και 531 μέχρι 534, όταν αυτοκράτορες της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας ήταν αρχικά στη πρώτη περίπτωση ο γηραιός Ιουστίνος Α΄ και εν συνέχεια ο Ιουστινιανός Α΄, η περιοχή που σήμερα είναι χωρισμένη ανάμεσα στη Τουρκία και στη βόρεια Συρία έγινε επίκεντρο πολλαπλών σεισμικών δονήσεων. Οι χρονικογράφοι της εποχής περιγράφουν το 526 ως το έτος που η Αντιόχεια (τουρκιστί Αντάκια, όχι μακριά από το σημείο των περιοχών που καταστράφηκαν με τους χθесινούς σεισμούς στα νοτιοανατολικά της Τουρκίας και στα βορειοδυτικά της Συρίας) ισοπεδώθηκε. Ο Ιωάννης Μαλάλας έκανε λόγο για 250.000 νεκρούς, ο Ιωάννης της Εφέσου για 255.000 και ο Προκόπιος της Καισάρειας για 300.000.

Τον 6ο αιώνα ακολούθησε η λεγόμενη «πανόλη του Ιουστινιανού», μια επιδημία που ξεκίνησε το 541 και για περίπου δύο αιώνες επανερχόταν κατά διαστήματα, θηρίζοντας τους πληθυσμούς των περιοχών της Ανατολικής Μεσογείου. Σε αυτό το χρονικό διάστημα οι ανακατατάξεις στη περιοχή ήταν σημαντικές. Ο ρους της ιστορίας άλλαξε. Ιστορικοί όπως ο Κάιλ Χάρπερ έχουν καταγράψει τον τρόπο με τον οποίο το περιβάλλον μπορεί να συνέβαλε στην πτώση μεγάλων πολιτισμών και αυτοκρατοριών («Η μοίρα της Ρώμης. Κλίμα, ασθένειες και το τέλος μιας αυτοκρατορίας», εκδ. του Εικοστού Πρώτου), ακολουθώντας μια κλιμακούμενη τάση των τελευταίων δεκαετιών στη βιβλιογραφία. Αν κοιτάξει κάποιος πιο μακροσκοπικά θα δει ότι, πράγματι, μια φυσική καταστροφή, μια πανδημία, ένας συνδυασμός περισσότερων φαινομένων μπορεί να φέρει έναν πολιτισμό στα όριά του.

Τείνουμε να πιστεύουμε ότι τέτοια ζητήματα έχουν ξεπεραστεί, αν και η πρόσφατη πανδημία έδειξε πως μάλλον η ανθρώπινη αλαζονεία αποτελεί ένα διαχρονικό χαρακτηριστικό. Τα τελευταία χρόνια, με τα ξηρά και καταστροφικά καλοκαίρια στη περιοχή μας ή τους χειμώνες των παγετώνων (Βόρεια Αμερική), έχει επανέλθει η συζήτηση για το αν ο τεχνολογικός πολιτισμός μας είναι ικανός να επιβιώσει από μια δραματική μεταβολή του κλίματος.

Οι σεισμοί σε μια περιοχή φτωχή στα νότια της Τουρκίας και στα βόρεια μιας χώρας κατεστραμμένης από τους πολέμους τα προηγούμενα 12 χρόνια, της Συρίας, αποτελούν μια θλιβερή υπενθύμιση της καταστροφικής δύναμης της φύσης. Η αλληλεγγύη προς την Τουρκία και τη Συρία στη παρούσα φάση πρέπει να είναι δεδομένη και να εξαντλήσει κάθε δυνατότητα. Η μοίρα έναντι της φύσης είναι κοινή για όλους. Και από αυτήν δεν μπορεί να ξεφύγει κανένας, όσο καλά και αν έχει προετοιμαστεί.

Τζαι μετά; Θεατροκινητικές συναντήσεις γυναικών στη Στέγη Χορού Λευκωσίας

Τρεις γυναίκες προσκαλούν άλλες γυναίκες να μοιραστούν και να δημιουργήσουν μέσω ενός πυρήνα γυναικείας αλληλεγγύης. Το «τζαι μετά;» πραγματοποιείται στο πλαίσιο φιλοξενίας και καλλιτεχνικής ανάπτυξης More than Dancing που διοργανώνει η Στέγη Χορού Λευκωσίας.

Σε συνεργασία με το Δίκτυο Εναντία στη Βία Κατά των Γυναικών, το Τμήμα Σπουδών Φύλου του Πανεπιστημίου Κύπρου και τον Παγκύπριο Σύνδεσμο Μονογονεϊκών Οικογενειών & Φίλων. Με την στήριξη του προγράμματος Πρωτοβουλίες Νέων του Οργανισμού Νεολαίας Κύπρου.

Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ισότητας των Φύλων, στην Κύπρο υπολογίζεται ότι το 22 % των γυναικών έχουν ππέσει θύματα βίας. Πόσα άλλα όμως περιστατικά δεν καταγγέλλονται επίσημα, ώστε να καταγραφούν στα στατιστικά, ειδικότερα σε έναν κράτος—όπου πάλι σύμφωνα με τον πιο πάνω οργανισμό— το 47% του πληθυσμού της Κύπρου δηλώνει ότι δεν εμπιστεύεται την αστυνομία; Το «τζαι μετά» είναι ένα πρότζεκτ (οι συναντήσεις προσφέρονται δωρεάν) που έχει στοχο να ασχοληθεί με τούτο το θέμα καλλιτεχνικά έχοντας ως αφετηρία τις πιο κάτω κατευθυντήριες ερωτήσεις.

Είσαι γυναίκα οποιασδήποτε ηλικίας και έπεςες θύμα βίας; Αν ναι: Εκάταγγιλές το; Τζαι μετά; Έκοφες κάθε σχέδιο που είχες με το άτομο; Τζαι μετά; Έφυες που σπίτιν; Τζαι μετά; Άλλαξες δουλειά; Τζαι μετά; Άλλαξες τα μωρά σου σχολείο; Τζαι μετά; Εν έκαμες τίποτε που τα πιο πάνω; Τζαι μετά;



Το πρότζεκτ «τζαι μετά;» πραγματοποιείται στο πλαίσιο φιλοξενίας και καλλιτεχνικής ανάπτυξης More than Dancing που διοργανώνει η Στέγη Χορού Λευκωσίας.

Αν τώρα νιώθεις ότι είσαι έτοιμη να εξερευνήσεις τούτον το «τζαι μετά» με έναν δημιουργικό τρόπο που μπορεί να φωτίσει τούτα τα θέματα από μια άλλη σκοπιά τζαι να βρεθούν άλλοι τρόποι να ακουστεί η φωνή σου πέραν που τους προκαθορισμένους, τότε έλα στις θεατροκινητικές συναντήσεις γυναικών στη Στέγη Χορού Λευκωσίας. Στο τέλος των συναντήσεων, θα δημιουργηθεί μια περφό-

μαν ντοκουμέντο με βάση τα βιώματά που έχουν μοιραστεί. Νοείται έχοντας λάβει τη συναίνεση των συμμετεχουσών.

Ποιες είμαστε

Είμαστε η Ελευθερία, η Νάγια, και η Έλενα, μια ομάδα γυναικών που θέλουν να δημιουργήσουν έναν ασφαλέστερο πλαίσιο για κάθε γυναίκα και κάθε ιστορία βίας, χιλιεπιώμενη

ή ανειπίωτη. Είμαστε γυναίκες που χρησιμοποιούμε την τέχνη μας, η καθεμία στον τομέα της, ως κοινωνικό εργαλείο για την καταπολέμηση των φυλετικών διακρίσεων, κοινωνικών ανισοτήτων καθώς και της έμφυλης βίας. Η Ελευθερία Σωκράτους είναι χοροπαιδαγωγός μίκτων ικανοτήτων και δημιουργός στον τομέα του χορού, η Νάγια Τ. Καρακώστα είναι πθοποιός, περφορμέρ, θεατροπαιδαγωγός και η Έλενα Σωκράτους είναι σκηνοθέτις και θεατροπαιδαγωγός.

More than Dancing:

Το More than Dancing είναι ένα νέο πρόγραμμα φιλοξενιών της Στέγης Χορού Λευκωσίας που βασίζεται σε δράσεις για μη καλλιτεχνικό κοινό με συστηματικές συναντήσεις από Φεβρουάριο μέχρι και της έμφυλης βίας. Ο στόχος μας είναι η συμπερίληψη ατόμων που τους ενδιαφέρει η καλλιτεχνική ενσκόληση αλλά δεν είχαν μέχρι τώρα τριβή με το χορό και τη Στέγη.

Πότε: Από την Τετάρτη 8 Φεβρουαρίου, και κάθε Τετάρτη στις 18:00-20:00 στη Στέγη Χορού Λευκωσίας για 7 συναντήσεις.

Τι προσφέρεται: Παράλληλα με τις συναντήσεις μας στις εγκαταστάσεις της Στέγης Χορού Λευκωσίας, στη διπλανή αίθουσα, θα προσφέρεται δωρεάν δημιουργική απασχόληση σε παιδιά ούτως ώστε οποιαδήποτε μητέρα να έχει την ευκαιρία να παραστεί χωρίς να χρειάζεται να ανησυχεί για την φροντίδα του παιδιού της.

Απλώσεις συμμετοχής: info@dancehouselefkosia.com | τηλέφωνο: 22780960

Εργαστήρια digital performance+ για καλλιτέχνες και τεχνικούς των παραστατικών τεχνών

Οι οργανισμοί Κέντρο Παραστατικών Τεχνών ΜΙΤΟΣ και Center for Social Innovation διοργανώνουν εργαστήρια με θέμα «Ψηφιακά Εργαλεία στις Παραστατικές Τέχνες» για νέους/ες καλλιτέχνες και τεχνικούς των παραστατικών τεχνών, στο χώρο του Ξεθιάδικου, στη Λεμεσό με δωρεάν συμμετοχή.

Οι δύο οργανισμοί προσκαλούν νέους/νες επαγγελματίες ή εκπαιδευόμενους/ες των παραστατικών τεχνών (ηθοποιούς, χορευτές, σκηνοθέτες, κινηματογραφιστές, ηκολίπτες, ενδυματολόγους, σκηνογράφους, φωτιστές, μουσικούς κ.ά.) σε ένα πολυεπίπεδο εργαστήριο εξοικείωσης με τις ψηφιακές τεχνικές στις παραστατικές τέχνες (θέατρο, χορός κ.ά.) και τις νέες τάσεις όπως αυτές προέκυψαν ιδίως μέσα στα τελευταία 2-3 πανδημικά χρόνια.

Μέσα από δυσέυρετα παραδείγματα και άγνωστες πτυχές της ιστορίας των παραστατικών τεχνών, οι συμμετέχοντες/ουσες θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν εφαρμογές-ορόσημα των τεχνολογικών και ψηφιακών μέσων στις παραστατικές τέχνες, να προσεγγίσουν τη νέα μορφή τέχνης του «Digital Performance+», να ανακαλύψουν τη νέα σχέ-



Μέσα από τα εργαστήρια θα επιλεγούν άτομα για να συμπληρώσουν την ομάδα των Young Ambassadors που θα συμμετάσχουν σε δημιουργικές δράσεις στο Τελικό Συμπόσιο του DigitACT τον Απρίλιο του 2023.

ση καλλιτέχνη και κοινού στο πλαίσιο της νέας αυτής τάσης και να πειραματιστούν μέσα από την επιτόπια κινηματογράφηση σκηνικής δράσης με σκοπό τη δημιουργία

δείγματος ψηφιακής performance. Τέλος, μέσα από τα εργαστήρια θα επιλεγούν άτομα για να συμπληρώσουν την ομάδα των Young Ambassadors που θα συμμετάσχουν σε δη-

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

«Ξενοδοχείο των Δύο Κόσμων»

Με μια μεταφυσική κωμωδία, το «Ξενοδοχείο των δυο κόσμων», ένα ενδιαφέρον έργο του Γάλλου δραματουργού Έρικ Εμμανουέλ Σμπ αρχίζει τη νέα χρονιά το Θέατρο «ΣΚΑΛΑ» σε σκηνοθεσία Ανδρέα Μελέκη και θα δώσει επίσημη πρεμιέρα το Σάββατο 11 Φεβρουαρίου στο Παττίκειο Δημοτικό Θέατρο «ΣΚΑΛΑ». Ο Ιούλιος, αρχισυντάκτης σε αθλητική εφημερίδα, λάτρης του ποδόσφαιρου, αγχωτικός, ανασφαλής και αυτοκαταστροφικός φτάνει μετά από ένα αυτοκινητιστικό (ατύχημα) στο «Ξενοδοχείο των Δύο Κόσμων». Εκεί θα γνωρίσει και θα συναναστραφεί με τους υπόλοιπους ένοικους του Ξενοδοχείου: το Μάγο Ρατζαπούρ, τον Πρόεδρο Ντελμπέκ, τη Μαρία, «εκ γενετής» καθηγήτρια και τέλος τη Λώρα, ένα κορίτσι καθηλωμένο από χρόνια στην αναπηρική καρέκλα του. Παίζουν: Κωνσταντίνος Γαβριήλ, Λουκία Μιχαήλ Μουσουλιάτου, Μόνικα Μελέκη, Ανδρέας Μελέκης, Χρίστος Κυριάκος (Παλώδιος), Βαλεντίνια Νικολάου. Συμμετέχουν: Οι μαθητές του Θεατρικού Εργαστηρίου: Χρυστοαλένη Παπαγεωργίου και Χρίστος Βασιλείου.

Τιτικές παραστάσεις: Κάθε Σάββατο - 8:30 μ.μ. και κάθε Κυριακή - 6:30 μ.μ. (μέχρι 12 Μαρτίου) στο Θέατρο «ΣΚΑΛΑ». Πληροφορίες: 24652800 και 99490102.

«Ο Παπαφίγκος» του Σ. Ορείτη

Το Θέατρο «ΔΙΟΝΥΣΟΣ» παρουσιάζει την κυπριακή κωμωδία «Ο Παπαφίγκος» του Σώτου Ορείτη, που ανεβαίνει σε σκηνοθεσία Χρήστου Γιάγκου, στην κεντρική



Το Θέατρο «ΔΙΟΝΥΣΟΣ» παρουσιάζει την κυπριακή κωμωδία «Ο Παπαφίγκος» του Σώτου Ορείτη, που ανεβαίνει σε σκηνοθεσία Χρήστου Γιάγκου.

σκηνή του Θεάτρου «ΔΙΟΝΥΣΟΣ». Σε ένα χωριό της επαρχίας Λευκωσίας οι κάτοικοι προετοιμάζονται για τις επερχόμενες κοινοτικές εκλογές, με την αγωνία και τις εντάσεις να μεγαλώνουν καθώς το αποτέλεσμα των εκλογών έχει ήδη διαφανεί. Ο Χαρίτος υποψήφιος κοινοτάρχης της δεξιάς παράταξης, διεκδικεί το αξίωμα του κοινοτάρχη με αντιπαλό του τον αριστερόν πεποισήσεων Πεπόνια. «Ο Παπαφίγκος» είναι γραμμένος με μεσαρίτικη κυπριακή διάλεκτο, είναι μία ελεύθερη μετάφραση και διασκευή από τον Σώτο Ορείτη, του έργου «Δον Καμίλο» του Ιταλού δημοσιογράφου και συγγραφέα Τζοράν Γκουαρότσια και είναι ίσως το αριότερο κυπριακό έργο που έχει γραφτεί στη σύγχρονη κυπριακή δραματουργία. Παίζουν οι Βάρσα Αδάμου, Λουκία Πρωτοπαπά, Γιώργος Αναγιωτός, Χρήστος Γιάγκου, Στέλιος Μαρτάς, Κρί-

στοφερ Γκρέκο, Γιάννης Κόκκας, Μανώλης Μιχαηλίδης, Χριστίνα Χριστόφια. **Παραστάσεις:** Λευκωσία: Τετάρτη, Παρασκευή & Σάββατο στις 8:30 μ.μ., Κυριακή στις 6:30 μ.μ. Λεμεσός: Θέατρο «Ριάτο» 9 Φεβρουαρίου 2023 στις 8.30 μ.μ. Πληροφορίες: 22818999 & 99621845.

Παιδικά Εργαστήρια

Οι εκπαιδύσεις αυτές, εργαστήρια και παραστάσεις αρχίζουν από τον Φεβρουάριο, αρχικά μια φορά τον μήνα. Η σειρά των οικογενειακών και παιδικών εκπαιδύσεων του Τεχνόπολις 20 ξεκινάει το Σάββατο, 11 Φεβρουαρίου, με ένα εργαστήριο κινουμένων σχεδίων, ενώ η δεύτερη την Κυριακή 5 Μαρτίου, με ένα εργαστήριο παραδοσιακής μουσικής. Από την αρχή της δημιουργίας του Τεχνόπολις 20 ένας από τους κύριους στόχους του ήταν να

απευθυνθεί στα παιδιά και στις οικογένειες και να προσφέρει ιδιαίτερες καλλιτεχνικές προτάσεις που θα φέρουν τα παιδιά πιο κοντά στις τέχνες. Η εκπαιδύση «Μαθαίνοντας την ιστορία του Καρναβαλιού μέσα από την τέχνη των Κινουμένων Σχεδίων» με την Παναγιώτα Μιχαήλ θα ασχοληθεί με το πώς άρχισε το καρναβάλι, ποια είναι η ιστορία του και ποια η σχέση του με τον Θεό Διόνυσο; Τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να διδαχθούν βήμα-βήμα τον σχεδιασμό χαρακτήρων οι οποίοι σχετίζονται με την ιστορία του καρναβαλιού και την γιορτή της χαράς. Ακολούθως, θα χρησιμοποιήσουν τα σχέδια τους ώστε να φτιάξουν ένα ομαδικό βίντεο και να κατανοήσουν την τέχνη των κινουμένων σχεδίων. **Σάββατο**, 11 Φεβρουαρίου, 15:00-17:00, ηλικίες 6-12. Κρατήσεις απαραίτητες στο

70002420. Τεχνόπολις 20, Λεωφ. Νίκου Νικολαΐδη 18, Πάφος.

«Ο Συλλέκτης»

Η Isnotgallery contemporary παρουσιάζει την έκθεση «Ο Συλλέκτης» με έργα-σχέδια καταξιωμένων Κύπριων και Ελλήνων καλλιτεχνών. Τα σχέδια που έχουν επιλεγεί δημιουργήθηκαν τις δεκαετίες του 1970, 1980, 1990 και 2000. Η νέα ομαδική έκθεση είναι το αποτέλεσμα της γνώριμης και συνεργασίας μας με έναν άνθρωπο λάτρη της τέχνης, που έμαθε από πολύ νωρίς να αγαπάει και αναγνωρίζει την ομορφιά στην τέχνη. Η εις βάθος συζήτησής μας περί τέχνης, μας έμπρωξε και εμάς τους ίδιους να αντιληφθούμε το πώς δημιουργείτε στους ανθρώπους η ανάγκη να ξεκινήσουν τη συλλογή έργων τέχνης. Η έκθεση θα παρουσιάσει μια σειρά από επιλεγμένα έργα-

σχέδια των πολύ σημαντικών καλλιτεχνών Ευγενίας Βασιλοπού, Στέλιου Βότσης, Φέλιξ Γιαζή, Κώστα Ιωακείμ, Κώστα Ιωακείμ Καϊμάκη, Μιχάλη Μανουαλάκη, Ρέας Μπέλιου, Κώστα Οικονόμου, Λευτέρη Οικονόμου, Δώρας Ορόντη, Ρήνου Στεφανή, Αντρέα Χαράλαμπος και Γκλύν Χισοζ.

Διάρκεια έκθεσης έως 25 Φεβρουαρίου. Οδισσέως 11, Παλιά Λευκωσία. Πληροφορίες 99569498 | www.isnotgallery.com

Σόλο περφόρμανς Touch(ed)

Η διεθνής ομάδα Physical Plastic παρουσιάζει την Touch(ed), με τη σκηνοθεσία, συγγραφέα και πρωταγωνίστρια της παράστασης Kestrel Farin Leah μια επινοητική ηχητική-θεατρική σόλο περφόρμανς που πραγματεύεται έμφυλα στερεότυπα και αντικρούει εδραιωμένα πολιτισμικά ιδεώδη που αφορούν στην οικειότητα τόσο στη ζωή, όσο και στην καλλιτεχνική δημιουργία. για δύο μόνο παραστάσεις στον Πολυχώρο Συνεργείο στη Λεμεσό. Η παράσταση σστιρίζει το φαινόμενο της προσβολής της γυναίκας λόγω της σεξουαλικής της συμπεριφοράς («slut shaming») και τον ηθικό υποβιβασμό της απαντήρης γυναίκας στον αντίποδα του ιδεώδους της πωτικής οικογένειας για να θέσει το ερώτημα: μπορεί η τέχνη να είναι όχημα παρεκβατικών εναλλακτικών προτύπων έρωτα και αν αποδεικνύεται δύσκολο για τους δημιουργούς να τα υπερρασπιστούν στην πραγματική τους ζωή; **Πολυχώρος** Συνεργείο, Λεμεσός. Παρασκευή, 10 Φεβρουαρίου, 8 μ.μ. και Σάββατο, 11 Φεβρουαρίου, 8:00 μ.μ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ



Η νέα κυβέρνηση που θα υπάρχει από την προσεχή Δευτέρα καλείται να πάρει μέτρα για να μετριάσει τις επιπτώσεις του πληθωρισμού στα νοικοκυριά.

Στόχος και των δύο η αναχαίτιση της ακρίβειας

Με διαφορετικές προσεγγίσεις οι Νίκος Χριστοδουλίδης και Ανδρέας Μαυρογιάννης για απάμβλυνση των συνεπειών

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΛΑ

Η **δήλωση** για μία νέα αύξηση επιτοκίων κατά 0,5% τον Μάρτιο του 2023 από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έχει προκαλέσει ακόμα μεγαλύτερο άγχος στους δανειολήπτες. Έτσι, η νέα κυβέρνηση, όποια και να είναι αυτή, καλείται –ενώ δεν μπορεί να κάνει κάτι για να σταματήσει τις νομισματικές

παρεμβάσεις της ΕΚΤ- να απαμβλύνει τις συνέπειες που θα έχουν οι Κύπριοι από την ακρίβεια, τον πληθωρισμό και τα επιτόκια. Στα προγράμματα των δύο υποψηφίων του β' γύρου των εκλογών, του κ. Νίκου Χριστοδουλίδη και του κ. Ανδρέα Μαυρογιάννη, υπάρχουν ξεκάθαρες θέσεις αναφορικά με τους τομείς εξομάλυνσης των συνεπειών της ακρίβειας, του πληθωρισμού και των

Οι κυπριακές τράπεζες ήδη προωθούν προϊόντα με σταθερό επιτόκιο δανεισμού, ως απάντηση στην μεγάλη αύξηση των επιτοκίων.

δυσκολιών που θα φέρουν ή και ήδη έχουν φέρει οι συνεχείς αυξήσεις επιτοκίων στα δανειστικά και στα καταθετικά επιτόκια. Την περασμένη Πέμπτη, 2 Φεβρουαρίου, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε να αυξήσει κατά 0,5% τα επιτόκια, στην πρώτη αύξησή της το 2023. Βέβαια, προηγήθηκαν άλλες τέσσερις αυξήσεις επιτοκίων από τον Ιούλιο του 2022, με α-

πώτερο σκοπό να «δαμάσει» τον πληθωρισμό. Οι κυπριακές τράπεζες ήδη προωθούν προϊόντα με σταθερό επιτόκιο δανεισμού, ως απάντηση στην μεγάλη αύξηση των επιτοκίων. Είδαμε τις τελευταίες ημέρες προώθηση των εν λόγω προϊόντων από τους δύο μεγάλους και σύμφωνα με τις μέχρι τώρα πληροφορίες, οι δανειολήπτες που θέλουν να συνάψουν νέο δανεισμό στρέ-

φονται προς αυτή την κατεύθυνση. Είναι μία επιλογή που κερδίζει ολοένα και περισσότερο έδαφος. Τυρνώντας πάλι στα της νέας Κυβέρνησης που θα υπάρχει από την προσεχή Δευτέρα και τους τρόπους προσέγγισης των δύο υποψηφίων για την αντιμετώπιση της ακρίβειας και του πληθωρισμού, έχουν τις δικές τους προτάσεις.

Το πρίσμα Χριστοδουλίδη

Ο **Νίκος Χριστοδουλίδης** στο οικονομικό του πρόγραμμα έχει βάλει στην πρώτη γραμμή την αντιμετώπιση της ακρίβειας και του πληθωρισμού. Σύμφωνα με το οικονομικό του πρόγραμμα, αναφέρει πως αξιολογεί συνεχώς τα μακροοικονομικά δεδομένα και τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας/Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ως αρμόδια Αρχή για τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών, με στόχο τη διαμόρφωση των σωστών πολιτικών. Έτσι, στόχος είναι να παράσχει στοχευμένη οικονομική στήριξη στις εύλαττες ομάδες, ανάλογα και με τις εξελίξεις στο πεδίο του πληθωρισμού, τηρώντας δημοσιονομική πειθαρχία και ενθαρρύνοντας, παράλληλα, την πειθαρχία και στα νοικοκυριά, αξιοποιώντας τα προγράμματα της χρηματοοικονομικής παιδείας. Όπως αναφέρει στο πρόγραμμά του ο κ. Χριστοδουλίδης, μέσα από το πρόγραμμα της χρηματοοικονομικής παιδείας θα ενημερώνει τους πολίτες για τα θέματα διαχείρισης του επιτοκιακού κινδύνου, στοχεύοντας στην προστασία της οικονομίας και της κοινωνίας από το αυξημένο κόστος της εξυπηρέτησης του χρέους. Ως Κυβέρνηση, τονίζει πως θα ενθαρρύνει συνετές πολιτικές ως προς την αύξηση των δανειστικών επιτοκίων, και προσδοκά στην αξιοποίηση κατάλληλων χρηματοοικονομικών εργαλείων κάλυψης κινδύνων, όπου ενδεικνύται, για την προστασία των δανειοληπτών και των ιδίων των τραπεζών, προς αποφυγή δημιουργίας νέων μη εξυπηρετούμενων δανείων. Στο κεφάλαιο της αντιμετώπισης της ακρίβειας ο κ. Χριστοδουλίδης αναλαμβάνει να επανεξετάσει το θεσμό της ΑΤΑ, με στόχο τη δικαιότερη κατανομή της σε όφελος όλων των χαμηλόμισθων. Μία



Σύμφωνα με το οικονομικό πρόγραμμα του κ. Χριστοδουλίδη, θα αξιολογούνται τα μακροοικονομικά δεδομένα και οι πολιτικές της ΕΚΤ/Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου.

τέτοια πρωτοβουλία αποτελεί βασικό μέτρο κοινωνικής δικαιοσύνης χωρίς να επιβαρύνονται οι εργοδότες, σχολιάζει χαρακτηριστικά επί τούτου στο πρόγραμμά του. Συγχρόνως, αναφέρει πως

θα αποτρέψει την αισχροκέρδεια, αξιοποιώντας τους θεσμούς του κράτους, όπως την Υπηρεσία Προστασίας του Καταναλωτή και την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Τα πρίσμα Μαυρογιάννη

Ο **υποψήφιος** για την Προεδρία της ΚΔ κ. Ανδρέας Μαυρογιάννης έχει και αυτός ψηλά στην ατζέντα του την αντιμετώπιση της ακρίβειας και του πληθωρισμού. Στο πρόγραμμά του έχει ξεχωριστό πυλώνα με την ονομασία «ακρίβεια» λέγοντας πως μετά την κρίση της πανδημίας του κορονοϊού και την επεκτατική δημοσιονομική πολιτική των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τον οικονομικό αντίκτυπο στις επιχειρήσεις και στους πολίτες, καθώς και την ενεργειακή κρίση που προκλήθηκε από τον πόλεμο στην Ουκρανία, καλούμαστε σήμερα να αντιμετωπίσουμε την αύξηση του πληθωρισμού, μέσα από τις αυξήσεις των τιμών σε αγαθά πρώτης ανάγκης, όπως τα καύσιμα και τα τρόφιμα. Σύμφωνα με τις προτάσεις του υποψηφίου για τον προεδρικό θώκο κ. Μαυρογιάννη, θα πρέπει να γίνει καθολική εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε οικιακές μονάδες, στη βάση κλιμακωτής επιδότησης, η οποία θα φτάνει μέχρι και το 100%. Την ίδια ώρα, σημειώνει πως πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα διεκδίκησης από την Ευρωπαϊκή Ένωση περαιτέρω μείωσης του φόρου καταβάλλωσης, ώστε να μην επιβαρύνεται δυσανάλογα ο καταναλωτής σε ενδεχόμενες νέες αυξήσεις. Όσον αφορά στην ΑΤΑ, προκρίνει την πλήρη απόδοση της, με βάση τη διακύμανση του πληθωρισμού και διευρυνσή της για όλους τους εργαζομένους. Πρόσθετα, ο κ. Μαυρογιάννης προτείνει την επαναφορά της μείωσης του ΦΠΑ στο ηλεκτρικό ρεύμα από το 19% στο 9% (διεκδίκηση εξαιρέσεων από την



Ο κ. Μαυρογιάννης προτείνει την φορολόγηση των απροσδόκτα υπέρογκων κερδών των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας.

Ε.Ε.) και την κατάργηση της διπλής φορολογίας στα καύσιμα. Προτείνει την φορολόγηση των απροσδόκτα υπέρογκων κερδών των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον τομέα

της ενέργειας. Τέλος, εκτιμά πως πρέπει να υπάρχει ένα βιώσιμο μοντέλο αστικών συγκοινωνιών και γενικότερα μέσω μαζικής μεταφοράς.

Η ανηφόρα των επιτοκίων δεν μείωσε τη ζήτηση για δάνεια

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, το επιτόκιο για καταθέσεις προθεσμίας έως ενός έτους από νοικοκυριά σημείωσε αύξηση στο 0,35% το Δεκέμβριο του 2022, σε σύγκριση με 0,12% τον προηγούμενο μήνα. Το αντίστοιχο επιτόκιο για καταθέσεις από μη χρηματοδοτικές εταιρείες παρουσίασε αύξηση στο 0,61%, σε σύγκριση με 0,41% το Νοέμβριο.

Όσον αφορά στο επιτόκιο που αφορά καταναλωτικά δάνεια σημειώσε αύξηση στο 4,21%, σε σύγκριση με 3,84% το Νοέμβριο του 2022. Το επιτόκιο που αφορά δάνεια για αγορά κατοικίας αυξήθηκε στο 3,34%, σε σύγκριση με 2,95% τον προηγούμενο μήνα. Το επιτόκιο που αφορά δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσά μέχρι 1 εκατ. παρουσίασε αύξηση στο 4,71%, σε σύ-

Η θέση ότι με την αύξηση των επιτοκίων ο δανεισμός θα μειωνόταν, ακόμα στην Κύπρο δεν έχει επιβεβαιωθεί. Τουλάχιστον όσον αφορά στα στατιστικά του 2022.

γκριση με 4,52% το Νοέμβριο του 2022. Το επιτόκιο που αφορά δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσά άνω του 1 εκατ. ευρώ, κατέγραψε μείωση στο 3,52%, σε σύγκριση με 4,35% το Νοέμβριο του 2022.

Η παραδοχή ότι με την αύξηση των επιτοκίων ο δανεισμός θα μειωνόταν, ακόμα στην Κύπρο δεν έχει επιβεβαιωθεί, τουλάχιστον όσον αφορά στα στα-

τιστικά του 2022. Τον Δεκέμβριο του 2022 τα συνολικά νέα δάνεια παρουσίασαν αύξηση και έφτασαν στα 545,2 εκατ., σε σύγκριση με 413,1 εκατ. το Νοέμβριο του 2022. Τα νέα καταναλωτικά δάνεια αυξήθηκαν στα 14,5 εκατ. το Δεκέμβριο του 2022, σε σύγκριση με 14,1 εκατ. τον προηγούμενο μήνα. Τα νέα δάνεια για αγορά κατοικίας παρουσίασαν αύξηση στα 103,8 εκατ., σε

σύγκριση με 91,8 εκατ. τον προηγούμενο μήνα. Τα νέα δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσά μέχρι 1 εκατ. σημείωσαν αύξηση στα 72,6 εκατ., σε σύγκριση με 48,9 εκατ. τον προηγούμενο μήνα. Τέλος, τα νέα δάνεια προς μη χρηματοδοτικές εταιρείες για ποσά άνω του 1 εκατ. κατέγραψαν αύξηση στα 342,7 εκατ., σε σύγκριση με 247,5 εκατ. τον προηγούμενο μήνα.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του ΣΑΛΟΜΟΝ ΦΙΝΤΛΕΡ*

Η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού

Αν και ο πληθωρισμός στις χώρες της Ευρωζώνης παραμένει πολύ πάνω από τον στόχο της ΕΚΤ, τα χειρότερα είναι πιθανό να έχουν περάσει. Οι πιέσεις στις τιμές πρόκειται να μειωθούν αισθητά το 2023. Σύμφωνα με την τωρινή προκαταρκτική εκτίμηση, ο πληθωρισμός υποχώρησε στο 8,5% σε ετήσια βάση τον Ιανουάριο από το 9,2% τον Δεκέμβριο, δηλαδή σε επίπεδα πολύ χαμηλότερα από το 9% που αναμενόταν από την πρόβλεψη των αναλυτών του Reuters. Η εξασθένιση του βασικού

δείκτη αποδίδεται στην περαιτέρω υποχώρηση του πληθωρισμού της ενέργειας, ο οποίος μειώθηκε στο 17,2% σε ετήσια βάση τον Ιανουάριο από το 25,5% τον Δεκέμβριο. Οι τιμές της ενέργειας, και σε κάπως μικρότερο βαθμό των τροφίμων, ήταν οι κύριοι συντελεστές για τη διαμόρφωση του πληθωρισμού της Ευρωζώνης πέρυσι, λόγω των υψηλών τιμών των εισροών εξ αφορμής της εισβολής της Ρωσίας στην Ουκρανία, αλλά οι τιμές χονδρικής του φυσικού αερίου έχουν πλέον υποχωρήσει ση-

μαντικά από τα όψιμα υψηλότερα επίπεδα του θέρους. Εν μέρει, αυτό πιθανότατα αποτυπώνει τη συνεχιζόμενη μετακύλιση από τις τιμές των εισροών στους καταναλωτές. Λόγω τεχνικών προβλημάτων η Γερμανία δεν παρείχε ακόμη τα στοιχεία για τον πληθωρισμό του Ιανουαρίου. Ο δείκτης πληθωρισμού της Γερμανίας ήταν υψηλότερος από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης τον Δεκέμβριο (9,6% σε ετήσια βάση έναντι 9,2%) και πιθανότατα θα αυξηθεί τον Ιανουάριο, καθώς οι έ-

κτακτες επιπτώσεις από τις κρατικές παρεμβάσεις θα εξαλειφθούν. Ως εκ τούτου η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία ενδεχομένως να χρειαστεί να αναθεωρήσει προς τα πάνω τον ετήσιο ονομαστικό δείκτη του 8,5% από τη σημερινή προκαταρκτική εκτίμηση της Ευρωζώνης, όταν δημοσιευτεί τα τελικά στοιχεία της στις 23 Φεβρουαρίου. Η τωρινή προκαταρκτική εκτίμηση της Ευρωζώνης ισοδυναμεί με τον σταθμισμένο μέσο όρο των δεικτών πληθωρισμού στα κράτη-μέλη της χωρίς τη

Γερμανία. Πάντως, η Στατιστική Υπηρεσία συμπεριέλαβε στους υπολογισμούς της μια «δική της εκτίμηση για τη Γερμανία». Ο πληθωρισμός διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωζώνης, ο οποίος κυμαίνεται από το 5,8% σε ετήσια βάση στην Ισπανία έως το 21,6% στη Λετονία. Ορισμένες χώρες είναι πολύ πιο εκτεθειμένες από άλλες στο σοκ στις τιμές των εισαγωγών από τις αγορές φυσικού αερίου. Υπάρχουν, επίσης, διαφορές στο πόσο γρήγορα μετακινούνται

οι υψηλότερες τιμές στους καταναλωτές, καθώς και διαφορές στο χρονοδιάγραμμα των κρατικών παρεμβάσεων για την απόσβεση του πληθωριστικού αντίκτυπου. Σε πέντε από τις 18 χώρες για τις οποίες η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία δημοσίευσε πρόσφατα στοιχεία, ο ετήσιος πληθωρισμός αυξήθηκε τον Ιανουάριο σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο.

* Ο κ. Σάλομον Φίντλερ είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Κινδυνεύει με ακυρώσεις ο γαμήλιος τουρισμός

Πλέον ζητείται το no trace letter, το οποίο συνεπάγεται αύξηση κόστους και περισσότερη γραφειοκρατία για τα ζευγάρια από Βρετανία

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Μια αλλαγή στα έγγραφα που απαιτούνται για την τέλεση πολιτικών γάμων Βρετανών υπηκόων στην Κύπρο - το no trace letter- έχει προκαλέσει σωρεία αντιδράσεων τόσο από τους επαγγελματίες εμπλεκόμενους στη διαδικασία, όσο και από τους άμεσα επηρεαζόμενους Βρετανούς, οι οποίοι έβλεπαν την Κύπρο ως ένα ιδανικό προορισμό για την τέλεση του γάμου τους. Τον προηγούμενο μήνα, άρχισε να τίθεται σε εφαρμογή μια αλλαγή στη διαδικασία και στα έγγραφα που ζητά η Κυπριακή Δημοκρατία από τους Βρετανούς υπηκόους για τέλεση πολιτικού γάμου στην Κύπρο. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με απαντητική επιστολή του Υπουργείου Εσωτερικών προς το Υφυπουργείο Τουρισμού στις 30 Δεκεμβρίου 2022, αναφέρεται ότι για τις περιπτώσεις Βρετανών υπηκόων που επιθυμούν να τελέσουν γάμο στην Κύπρο και εισέρχονται στη Δημοκρατία για τουριστικούς σκοπούς, θα ισχύει εξαίρεση από την υποχρέωση προσκόμισης επίσημου πιστοποιητικού ή βεβαίωσης μη τέλεσης γάμου, ή συναφης πολιτικής συμβίωσης το οποίο έχει εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές της Δημοκρατίας. Θα πρέπει, ωστόσο, όπως αναφέρεται, να προσκομίζεται πιστοποιητικό ελευθερίας από το Κεντρικό Ληξιαρχείο του Ηνωμένου Βασιλείου και στην περίπτωση που δεν καλύπτονται οι τελευταίοι 18 μήνες, Υπεύθυνη Δήλωση που θα πρέπει να γίνεται ενώπιον δικηγόρου και να επικυρώνεται με τη σφραγίδα Apostille, όπως προνοεί η Σύμβαση της Χάγης. Η προσθήκη του No Trace Letter στα απαιτούμενα έγγραφα έχει αυξήσει την γραφειοκρατική διαδικασία για τέλεση πολιτικού γάμου Βρετανών στην Κύπρο, ενώ από άποψη κόστους, συνεπάγεται επιπλέον χρέωση γύρω στις 400-500 αγγλικές λίρες ανά ζευγάρι (για το No Trace Letter και το έξοδα για το Apostille).

Λόγω Brexit

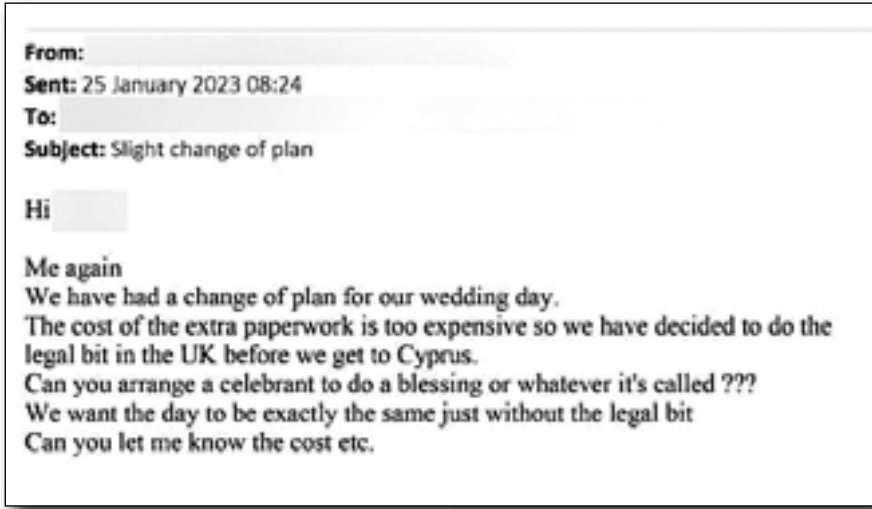
Οι αλλαγές στην διαδικασία τέλεσης πολιτικού γάμου Βρετανών υπηκόων έγιναν μετά το Brexit, εφόσον η Αγγλία δεν ανήκει πλέον στην ΕΕ. Έτσι, όπως εξηγούν στην «Κ» οργανωτές γάμου, οι κάτοχοι βρετανικού διαβατηρίου, θα πρέπει να προσκομίζουν το λεγόμενο Certificate of No Impediment (CNI) με Apostille με ισχύ μόνο 3 μήνες πριν την ημερομηνία γάμου μαζί με διαβατήρια, πιστοποιητικά γεννήσεως και την Ένορκη Δήλωση από δικηγόρο στην Αγγλία με Apostille. Λόγω του ότι η Κύπρος είναι μέρος της Κοινοπολιτείας, η Αγγλική Κυβέρνηση, δεν μπορεί να εκδώσει το Certificate of No Impediment (CNI) και σαν εναλλακτική, μπορεί να εκδώσει μόνο το «No Trace Letter» από το General Register Office, το οποίο όμως έχει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: Το αίτημα για έκδοση μπορεί να γίνει μόνο μέσω τηλεφώνου – χρόνος αναμονής πέραν των 2 ωρών, δεν έχει ισχύ 18 μηνών όπως απαιτείται από το Υπουργείο Εσωτερικών, ενώ χρειάζεται μέχρι ένα μήνα χρόνου αναμονής για να παραληφθεί το έγγραφο από το ζευγάρι. Ακολουθώς χρειάζεται η διαδικασία Apostille από το legalization office στην Αγγλία. Λόγω του ότι το No Trace Letter δεν μπορεί να αποδείξει την οικογενειακή κατάσταση του ατόμου τους τελευταίους 18 μήνες πριν από την τέλεση του γάμου, το Υπουργείο Εσωτερικών ζητεί από τα ζευγάρια να προσκομίσουν με το Single Status Declaration (Sworn affidavit) με Apostille, με ισχύ μέχρι και 3 μήνες πριν τον γάμο, και έτσι να πιστοποιείται η οικογενειακή τους κατάσταση. Η «Κ» επικοινωνήσει με το αρμόδιο Υπουργείο Εσωτερικών για το θέμα ωστόσο δεν υπήρξε μέχρι στιγμής ανταπόκριση στο αίτημά μας για σχετική ενημέρωση.

Ξεκίνησαν ακυρώσεις

Οι αλλαγές δεν αντιμετωπίστηκαν



Ήδη άρχισαν να καταγράφονται αντιδράσεις από μερίδα Βρετανών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και αλλαγές από πολιτικούς γάμους σε συμβολικούς, προκειμένου να αποφύγουν τα επιπλέον έξοδα.



Γύρω στις 3 χιλιάδες πολιτικοί γάμοι τελέστηκαν το 2022, αριθμός τετραπλάσιος σε σχέση με το 2020, χρονιά πανδημίας, αλλά σαφώς μειωμένος σε σχέση με το 2019.

Θετικά από τους ενδιαφερόμενους, ενώ τις τελευταίες μέρες άρχισαν να καταγράφονται αντιδράσεις από μερίδα Βρετανών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Όπως πληροφορείται η «Κ», ήδη αριθμός αυτών ξεκίνησαν να ακυρώνουν τον γάμο τους για το 2023 και επιλέγουν την τέλεση συμβολικού γάμου. Δέκτες των παραπόνων είναι και η Μαρία Ευριπίδης, CEO και ιδρύτρια της πλατφόρμας bookyourwedding.com, η οποία λαμβάνει τις τελευταίες μέρες email πελατών της, στα οποία γίνεται λόγος για αύξηση της ταλαιπωρίας και των εξόδων από αυτή την εξέλιξη. Η ίδια μιλά στην «Κ» εκφράζοντας τον προβληματισμό της για το πώς επηρεάζεται πλέον το ενδιαφέρον τουριστών από την Βρετανία για την Κύπρο, ως γαμήλιο προορισμό. Ήδη, όπως αναφέρει, ξεκίνησαν να γίνονται αλλαγές για το 2023. Αριθμός Βρετανών, οι οποίοι



έχουν κλείσει τον γάμο τους και τις διακοπές τους στην Κύπρο για τους επόμενους μήνες του έτους, ακυρώνουν την τέλεση του πολιτικού γάμου και προχωρούν με τέλεση συμβολικού γάμου. Για την τέλεση συμβολικού γάμου δεν χρειάζονται έγγραφα, μεταφράσεις και συμβολαιογράφοι αλλά πρόκειται για μια άτυπη τελετή, και μια συμβολική εκδήλωση ανταλλαγής όρκων, στην οποία δίδεται ένα άτυπο πιστοποιητικό

γάμου, το οποίο δεν είναι νόμιμο πιστοποιητικό. Κατά συνέπεια, με μια τέτοια επιλογή από τα ζευγάρια, από τη μια δεν χάνεται ο αριθμός των τουριστικών αφίξεων, από την άλλη όμως σαφώς επηρεάζονται αρνητικά τα έσοδα των δημαρχείων. Η κα Ευριπίδης, εξέφρασε παράλληλα την εκτίμησή ότι για το 2024, οι γάμοι θα είναι μειωμένοι, ενώ σε μακροπρόθεσμο επίπεδο, οι συνέπειες μπορούν να αποβούν κατα-

Περίπου €100 εκατ. εκτιμάται το ύψος των εσόδων για τον γαμήλιο τουρισμό από το Ην. Βασίλειο, στο οποίο υπολογίζονται εκτός από τα έξοδα δημαρχείου, και τα έξοδα διακοπών του ζευγαριού και των καλεσμένων.

στροφικές για το συγκεκριμένο είδος τουρισμού στην Κύπρο, αφού είναι πιθανό, το κοινό του γαμήλιου τουρισμού να επιλέξει άλλους προορισμούς όπως η Πορτογαλία και η Ελλάδα, οι οποίες ακολουθούν πιο απλές διαδικασίες.

Τα έσοδα

Σε επίπεδο εσόδων, ο γαμήλιος τουρισμός είναι ένα σημαντικό κομμάτι των τουριστικών εσόδων στο νησί, με σημαντικότερη αγορά το Ηνωμένο Βασίλειο. Όπως αναφέρει η Μ. Ευριπίδης, ο γαμήλιος τουρισμός από την συγκεκριμένη αγορά εκτιμάται ότι αποφέρει κατά μέσο όρο, γύρω στα 100 εκατ. ευρώ ετησίως. Σημαντικά είναι και τα έσοδα των δώμων από την τέλεση πολιτικών γάμων.

Με βάση τα στοιχεία του Υφυπουργείου

Οι γάμοι του 2022

Αναλυτικά, το 2018 διεξήχθησαν 9.248 πολιτικοί γάμοι, αριθμός που μειώθηκε ελαφρώς το 2019 - καταγράφηκαν συνολικά περίπου 8.970 πολιτικοί γάμοι. Ο τομέας του γαμήλιου τουρισμού, δέχθηκε μεγάλο πλήγμα το 2020, λόγω των αυστηρών πρωτοκόλλων της πανδημίας του κορωνοϊού. Την συγκεκριμένη χρονιά, ο αριθμός των τελετών πολιτικών γάμων μειώθηκε στις 758. Εκτοτε ο τομέας προσπάθη να ανακάμψει. Σημάδια βελτίωσης υπήρξαν το 2021, με τον αριθμό των πολιτικών γάμων να τριπλασιάζεται σε σύγκριση με το 2020. Το 2022 ο αριθμός τους τετραπλασιάστηκε, φτάνοντας γύρω στους 3 χιλιάδες γάμους. Ωστόσο, είναι σαφές ότι είναι μακρύς ο δρόμος μέχρι την πλήρη ανάκαμψη στο συγκεκριμένο είδος τουρισμού.

γείου Τουρισμού, για το 2022, τα έσοδα για τους δημοφιλέστερους δήμους, ξεπέρασαν το ένα εκατ. ευρώ. Σε αυτό το ποσό δεν υπολογίζονται βεβαίως τα έξοδα διαμονής του ζευγαριού και των καλεσμένων, καθώς και γενικότερα η κατά κεφαλή τους διαμονή. Στόχος των Δήμων είναι η αύξηση των εσόδων τους και η συνεκτική διαμόρφωση των χώρων για τέλεση γαμήλιων εκδηλώσεων, επικειρώντας να κερδίσουν το ενδιαφέρον ξένων τουριστών που επιλέγουν την Κύπρο είτε για ανανέωση όρκων, σύμφωνα συμβίωσης, μύνα του μέλιτος, εορτασμοί επετείων, Hens/stags, ρομαντικά ταξίδια κ.ο.κ. Ανάλογα με τις επιπρόσθετες υπηρεσίες, οι Δήμοι δύνανται να διαμορφώσουν τη βασική χρέωση που καθόρισε η Ένωση Δήμων στα €282 για τους ξένους υπηκόους. Σημειώνεται ότι οι μήνες αιχμής για τον γαμήλιο τουρισμό είναι η καλοκαιρινή περίοδος και συγκεκριμένα οι μήνες Ιούνιος, Ιούλιος, Αύγουστος, Σεπτέμβριος και Οκτώβριος.



Πρώτος σε προτίμηση στον γαμήλιο τουρισμό της Κύπρου, βρίσκεται ο δήμος Αγίας Νάπας.

Οι δημοφιλέστεροι δήμοι

Τα οφέλη για τους Δήμους και για την τοπική οικονομία από την τέλεση πολιτικών γάμων, είναι πολλαπλά, εφόσον τα ζευγάρια δεν έρχονται μόνο τους, ακολουθούν συγγενείς και φίλοι, οι οποίοι συνδυάζουν και τις διακοπές τους στο νησί. Ενδεικτικά αναγράφονται πιο κάτω δεδομένα (αριθμοί γάμων και έσοδα)για τους τέσσερις δήμους οι οποίοι έχουν την τιμητική τους σε σχέση με την τέλεση των πολιτικών γάμων: Αγία Νάπα, Πάφος, Πέγεια και Λάρνακα. Στην περίπτωση του δήμου Αγίας Νάπας, οι πολιτικοί γάμοι ξεκίνησαν δυναμικά το 2022, αφού καταγράφηκε μεγάλη ροή κρατήσεων από τις αρχές του έτους. Πρόκειται για τον πρώτο σε προτίμηση δήμο στον γαμήλιο τουρισμό της Κύπρου. Τα έσοδα από την τέλεση των πολιτικών γάμων το 2022 κυμαίνονται

περίπου στις €461.000 και οι κύριες εθνικότητες ζευγαριών για την περιοχή είναι Βρετανοί, Ισραηλινοί, Γερμανοί, Πολωνοί, Αυστριακοί και οι προερχόμενοι από Ρωσία και ΚΑΚ. Στην περίπτωση του δήμου Πάφου, τα στοιχεία κάνουν λόγο για 572 γάμους οι οποίοι τελέστηκαν εντός του 2022. Πρόκειται για αριθμό ελαφρώς πιο κάτω σε σχέση με το 2021, χρονιά κατά την οποία, παρά τα περιοριστικά μέτρα της πανδημίας, τελέστηκαν 589 πολιτικοί γάμοι. Η πλειοψηφία των γάμων και σε αυτή την περίπτωση προέρχεται από Βρετανία, Γερμανία και Ισραήλ. Ψηλά στις προτιμήσεις των ζευγαριών είναι και ο δήμος Πέγειας, ο οποίος πέτυχε τον στόχο που είχε θέσει για το 2022 στον γαμήλιο τουρισμό - τελέστηκαν συνολικά 850 πολιτικοί γάμοι το προηγούμενο έτος, σε σχέση

με 650 που είχαν πραγματοποιηθεί πριν από την πανδημική κρίση. Μέσα σε τέσσερις μήνες πραγματοποιήθηκαν γύρω στους 560 πολιτικούς γάμους και μέχρι το τέλος του χρόνου εισέρρευσαν στα Ταμεία του Δήμου περίπου €440.000. Η πλειοψηφία των ζευγαριών προέρχονται από τη Βρετανία και το Ισραήλ, και πριν τον πόλεμο στην Ουκρανία, κύρια αγορά ήταν και η Ρωσία. Στους δημοφιλέστερους δήμους για τέλεση πολιτικών γάμων είναι και ο δήμος Λάρνακας, που έβαλε στόχο για φέτος να ανεβάσει τον αριθμό στους 1.100 γάμους. Το 2022 τελέστηκαν 757 πολιτικοί γάμοι και εισέρρευσαν €196.000 στα ταμεία του Δήμου, ενώ λίγο πιο κάτω ήταν ο αριθμός για το 2021 με 734 πολιτικούς γάμους για τον δήμο. Οι αγορές της Λάρνακας είναι το Ισραήλ και ο Λίβανος.

Μήνας εξελίξεων για το Τοπικό Σχέδιο Ακάμα

Ετοιμάζει τις εισηγήσεις του το Πολεοδομικό Συμβούλιο, θα τεθούν ενώπιον της Περιβαλλοντικής Αρχής

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Θέμα ημερών θα πρέπει να θεωρείται η δημοσίευση του Τοπικού Σχεδίου Ακάμα. Αυτό συνάγεται από αναφορές αρμόδιων πηγών στην «Κ» που επισημαίνουν ότι αναμένεται προσεχώς η κατάρθεση των εισηγήσεων του Πολεοδομικού Συμβουλίου στο Τμήμα Περιβάλλοντος, το οποίο θα γνωματεύσει εκ νέου επί των νέων προτάσεων στη βάση του. Από την πλευρά του ο υπουργός Γεωργίας Κώστας Καδής, δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο να υπάρχουν εξελίξεις στο θέμα ακόμα και αυτή την εβδομάδα. Αυτές τις μέρες, το Πολεοδομικό Συμβούλιο, το Τμήμα Πολεοδομίας και το Τμήμα Περιβάλλοντος βρίσκονται σε συνεχή επαφή, στην προσπάθεια να προωθηθεί η δημοσίευση του Τοπικού Σχεδίου εντός του μήνα, νοούμενου ότι οι ρυθμίσεις που εισηγείται το Πολεοδομικό Συμβούλιο, είναι τέτοιες φύσης που δεν παραβιάζεται οποιοσδήποτε ουσιώδης όρος της γνωμοδότησης. Στην περίπτωση που αυτές ακολουθούν τους ουσιώδεις όρους που είχαν τεθεί στην γνωμάτευση Αυγούστου, τότε αναμένεται μια θετική γνωμοδότηση, τις επόμενες μέρες και δημοσίευση του τοπικού σχεδίου μέχρι

Σε γενικές γραμμές, φαίνεται ότι οι προτάσεις του Πολεοδομικού Συμβουλίου συμμορφώνονται με τις βασικές κατευθύνσεις της περιβαλλοντικής γνωμάτευσης Αυγούστου.

τέλος Φεβρουαρίου. Πάντως η δημοσίευση του σχεδίου υπό την παρούσα κυβέρνηση δηλαδή, είναι ο στόχος του προέδρου Ν. Αναστασιάδη και όχι μόνο, αφού προωθείται από τους εμπλεκόμενους στην διαδικασία ετοιμασίας του σχεδίου. Μέλη του Πολεοδομικού Συμβουλίου τονίζουν στην «Κ» ότι πρόκειται για ένα σημαντικό μομέντουμ για την περιοχή του Ακάμα, το οποίο δεν πρέπει να χαθεί. Εκφράζεται η εκτίμηση ότι αν το θέμα δεν κλείσει μέχρι τέλος Φεβρουαρίου, τότε είναι ορατός ο κίνδυνος το θέμα να μπει στις ελληνικές καλένδες και οι επιπτώσεις να είναι δυσμενέστερες σε σχέση με το να εφαρμοστεί ένα σχέδιο που καθορίζει ορθολογιστικά την ανάπτυξη των περιοχών του Ακάμα.

Η διαδικασία

Η διαδικασία μέχρι την δημοσίευση του σχεδίου είναι η εξής. Μετά την ολοκλήρωση των συνεδριάσεων του Πολεοδομικού Συμβουλίου για το θέμα και την κατάληξη των νέων ρυθμίσεων, αυτές θα προωθηθούν στην Περιβαλλοντική Αρχή. Εφόσον υπάρχει θετική γνωμοδότηση επί των αλλαγών, τότε θα γίνει εισήγηση προς τον Υπουργό Εσωτερικών για δημοσίευση του Τοπικού Σχεδίου. Αυτή την στιγμή, οι εισηγήσεις του Πολεοδομικού Συμβουλίου είναι ενώπιον συμβούλου, ο οποίος θα αξιολογήσει κατά πόσο οι προτάσεις έχουν περιβαλλοντική επίπτωση, ή αν είναι συμβατές με την γνωμοδότηση. Σύμφωνα με πληροφόρηση από πηγές του Πολεοδομικού Συμβουλίου, έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες του Πολεοδομικού Συμβουλίου για το τοπικό σχέδιο Ακάμα και αναμένεται η επαναξιολόγηση των προτάσεων από την Περιβαλλοντική Αρχή. Οι ίδιες πηγές αναφέρουν ότι οι εισηγήσεις του Πολεοδομικού Συμβουλίου είναι προσαρμοσμένες στις κατευθυντήριες γραμμές της περιβαλλοντικής γνωμάτευσης. Μέσα στις επόμενες μέρες το κείμενο θα υποβληθεί στο Τμήμα Περιβάλλοντος και ακολούθως αν οι εισηγήσεις δεν συνιστούν

παράβαση των όρων της περιβαλλοντικής γνωμοδότησης θα καταστεί δυνατή η δημοσίευση από τον Υπουργό Εσωτερικών.

Οι προτάσεις

Το Πολεοδομικό Συμβούλιο έχει συζητήσει εκτενώς το θέμα, και έχει καταλήξει σε συγκεκριμένες ρυθμίσεις τις οποίες θα εισηγηθεί στην Περιβαλλοντική Αρχή. Εφόσον αυτές οι εισηγήσεις λάβουν την σύμφωνο γνώμη και από το Τμήμα Περιβάλλοντος, τότε θα γίνει εισήγηση προς τον Υπουργό Εσωτερικών για δημοσίευση του σχεδίου. Πηγές του Πολεοδομικού Συμβουλίου δίνουν στην «Κ» μια εικόνα όσον αφορά τις προτάσεις στα εκκρεμούντα ζητήματα. Σε γενικές γραμμές, φαίνεται ότι οι προτάσεις συμμορφώνονται με τις βασικές κατευθύνσεις της γνωμάτευσης. Σε σχέση με το περιεχόμενο των εισηγήσεων για την μεμονωμένη κατοικία, η πρόταση



Το Πολεοδομικό Συμβούλιο, το Τμήμα Πολεοδομίας και το Τμήμα Περιβάλλοντος βρίσκονται σε συνεχή επαφή, στην προσπάθεια να προωθηθεί η δημοσίευση του Τοπικού Σχεδίου εντός του μήνα.

Σε εποχές αστάθειας, η δόση σου ας είναι σταθερή.

ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

ΣΤΑΘΕΡΗ ΔΟΣΗ

ΜΕ ΣΤΑΘΕΡΟ ΕΠΙΤΟΚΙΟ

ΓΙΑ 5 ή 10 ΧΡΟΝΙΑ

Στην Τράπεζα Κύπρου καταλαβαίνουμε ότι ανάμεσα σε τόσα που σε προβληματίζουν αυτή την εποχή, δεν θέλεις να ανησυχείς και για τυχόν αύξηση των επιτοκίων. Γι' αυτό σου προσφέρουμε Στεγαστικό Δάνειο με σταθερό επιτόκιο για να έχεις μια έγνοια λιγότερη.

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

Προειδοποίηση:
Υπάρχουν χρεώσεις εάν εξοφλήσετε νωρίτερα το δάνειό σας. Εάν δεν τηρείτε το σχέδιο αποπληρωμής του δανείου σας, μπορεί να χάσετε το σπίτι σας. Μετά τη λήξη της περιόδου σταθερού επιτοκίου, το δάνειο θα τιμολογείται με μεταβλητό επιτόκιο. Σε περίπτωση μεταβλητού επιτοκίου το ποσό της δόσης και το συνολικό κόστος της χορήγησης μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τη διακύμανση του βασικού επιτοκίου.

του Πολεοδομικού Συμβουλίου φαίνεται να υποθετεί την θέση περιορισμού της διάσπαρτης ανάπτυξης κατοικιών, και της άναρχης χωροθέτησης. Παράλληλα φαίνεται να ενθαρρύνει την ανάπτυξη στους πυρήνες ώστε να δοθούν

Μέλη του Πολεοδομικού Συμβουλίου τονίζουν στην «Κ» ότι πρόκειται για ένα σημαντικό μομέντουμ για την περιοχή του Ακάμα, το οποίο δεν πρέπει να χαθεί.

κίνητρα και να προωθηθούν οι επιτρεπόμενες χρήσεις στους πυρήνες των κοινοτήτων. Για την περίπτωση της λατομικής ζώνης Ανδρολύκου η πρόθεση είναι να μην δοθεί άλλη επέκταση πέραν της υφιστάμενης, ενώ το ίδιο φαίνεται να ισχύει και για την τουριστική ζώνη Ίνειας. Ως προς επισκέψιμο αγρόκτημα, φαίνεται να ενθαρρύνεται η αναβάθμιση υφιστάμενων εγκαταστάσεων προς αυτή την κατεύθυνση.

Τα αντισταθμιστικά

Βεβαίως η δημοσίευση του σχεδίου προϋποθέτει ότι δεν θα υπάρχει ένταση του τμήματος Περιβάλλοντος, επί των εισηγήσεων του Πολεοδομικού Συμβουλίου. Ζητούμενο αποτελεί επίσης η δημοσίευση συγκεκριμένου πλαισίου με αντισταθμιστικά μέτρα για τις επηρεαζόμενες κοινότητες Ακάμα, ταυτόχρονα με την εξαγγελία του Τοπικού Σχεδίου. Στις εισηγήσεις εντάσσονται και μέτρα όπως η παροχή αποζημιώσεων, η δυνατότητα ανταλλαγής γης και κίνητρα για νεαρά ζευγάρια και επικειρήσεις της περιοχής. Οι αποφάσεις για το θέμα εναπόκεινται στο Υπουργικό Συμβούλιο. Με το κεφάλαιο των αντισταθμιστικών φαίνεται να σχετίζεται και η συνάντηση του υπουργού Γεωργίας Κώστα Καδή με εκπροσώπους της Παγκόσμιας Τράπεζας, με αντικείμενο συζήτησης την διαμόρφωση μιας στρατηγικής τουρισμού για τον Ακάμα. Ο Κ. Καδής, σε δηλώσεις του τις προηγούμενες ημέρες, εξέφρασε την εκτίμηση ότι πρόκειται για ενέργειες οι οποίες θα δώσουν διεξόδους και στην τοπική κοινωνία, ώστε να έρθει η ευημερία και να ανατραπεί αυτή η αρνητική πορεία των τελευταίων χρόνων. Στόχος των επαφών η παροχή τεχνικής βοήθειας και οικονομικής στήριξης αυτής της προσπάθειας από την Παγκόσμια Τράπεζα.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΚΑΛΟΥΜ ΠΙΚΕΡΙΝΓΚ*

Το κόστος του Brexit και οι δυνατότητες της Βρετανίας

Θα μείνει στην Ιστορία ως μία από τις ειρωνείες της, ότι το Ηνωμένο Βασίλειο αποχώρησε από την ενιαία αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σχεδόν αμεσότητα μετατράπηκε σε ημι-παρωδία της υποτιθέμενης προβληματικής οικονομίας της Γηραιάς Ηπείρου. Η ανάπτυξη του είναι βραδυπρότερη, ενώ η πολιτική του Λονδίνου είναι εριστική και αναποτελεσματική. Από το 2013 έως το 2019 το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν μια οικονομία με κορυφαίες επιδόσεις στα ίδια επίπεδα με τις Ηνωμένες Πολιτείες, παρά τη σημαντική δημοσιονομική λιτότητα και την ανασυγκρότηση των τραπεζών, των επιχειρήσεων και των ισολογισμών των νοικοκυριών. Ωστόσο, από το δημοψήφισμα για το Brexit τον Ιούνιο του 2016 και μετά και ακόμη περισσότερο από την αποχώρηση της Βρετανίας από την ενιαία αγορά της Ε.Ε. τον Ιανουάριο του 2020, έχει σοβαρά υστέρηση. Ενώ το ΑΕΠ της Ευρωζώνης είναι 2,4% πάνω από το επίπεδο του 4ου τριμήνου του 2019 και το ΑΕΠ των ΗΠΑ είναι 5,1% υψηλότερο, το ΑΕΠ του Ηνωμένου Βασιλείου παρέμεινε περίπου 0,5% χαμηλότερο. Ευ-

Οι τράπεζες είναι καλά κεφαλαιοποιημένες. Οι ισολογισμοί των επιχειρήσεων είναι υγιείς. Οι θεσμοί είναι ισχυροί.

τυχώς, τα χειρότερα μπορεί σύντομα να τα αφήσουμε πίσω μας. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, παρά τις αυστηρές νομισματικές και δημοσιονομικές πολιτικές από τα τέλη του 2021, η ζήτηση έχει ανακάμψει στα επίπεδα προ του ιού. Ωστόσο, το χάσμα ανάμεσα στη ζήτηση και το πραγματικό ΑΕΠ αποτυπώνεται το σοβαρό πλεγμα στην προσφορά προ της εξόδου από την Ε.Ε. Κι αυτό οδήγησε σε αύξηση του κόστους των συναλλαγών με τις χώρες της Ε.Ε. και σε επιβράδυνση των επενδύσεων, που αφορούν την τόνωση της παραγωγικότητας στις επιχειρήσεις. Πάντως, τα θεμελιώδη μεγέθη της οικονομίας παραμένουν υγιή. Αν και το Brexit συνιστά κακή πολιτική, είναι μόνο ένας παράγοντας μεταξύ πολλών που θα κα-

θορήσει τη μακροπρόθεσμη οικονομική απόδοση του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι τράπεζες είναι καλά κεφαλαιοποιημένες. Οι ισολογισμοί των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων είναι υγιείς. Οι θεσμοί είναι ισχυροί και το ρυθμιστικό περιβάλλον ανταγωνιστικό. Η δυνητική ανάπτυξη του Ηνωμένου Βασιλείου μειώθηκε από περίπου 2% σε 1,5% από το δημοψήφισμα για την παραμονή ή μη στην Ε.Ε. το 2016. Αλλά περίπου το ήμισυ αυτής της απώλειας προέρχεται από την αβεβαιότητα μιας θορυβώδους πολιτικής. Αυτό περιλαμβάνει, αλλά δεν περιορίζεται στις συνεχείς καθυστερήσεις κατά τις εμπορικές διαπραγματεύσεις για το Brexit, τους παρατεταμένους κινδύνους ενός εμπορικού πολέμου Ηνωμένου Βασιλείου - Ε.Ε. για τα ιρλανδικά σύνορα, τις κυβερνητικές διαμάχες και τη δημοσιονομική αλλαγή της τώως πρωθυπουργού Λις Τρας πέρσι τον Σεπτέμβριο, ενώ η παύση της περριτής αβεβαιότητας πιθανότατα θα πυροδοτούσε την ανάπτυξη.

* Οικονομολόγος της επενδυτικής τράπεζας Berenberg Bank.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΜΠΕΝ ΓΟΥΙΝΚ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Η απασχόληση, θύμα της μάχης κατά του πληθωρισμού

Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) είναι αμείλικτη στην προσπάθειά της να μειώσει τον πληθωρισμό στο 2%, από την τελευταία καταγραφή του στο 5%. Αυτό έχει ανθρώπινο κόστος, διότι συνεπεία της πολιτικής αυτής σχεδόν 1 εκατομμύριο περισσότεροι Αμερικανοί θα μπορούσαν να μείνουν άνεργοι, με βάση τις εκτιμήσεις της ίδιας της τράπεζας. Δεδομένων των ιδιοτροπιών στη συμπεριφορά του πληθωρισμού, δεν είναι σαφές ότι η Fed δικαιολογείται να είναι τόσο μονολιθική στην προσέγγισή της. Ο πρόεδρος της Τζερόμι Πάουελ παραμένει αμετακίνητος στην αποστολή του, ακόμη και αν το υψηλότερο κόστος διανημοσύμπτει το οικονομικά των νοικοκυριών.

Οι δαπάνες τους μειώθηκαν τον Δεκέμβριο στο μέγιστο από τον Φεβρουάριο του 2021, όπως ανακοίνωσε την Παρασκευή το Γραφείο Οικονομικής Ανάλυσης των ΗΠΑ. Σύμφωνα με τις προβλέψεις των ίδιων των αξιωματούχων της τράπεζας, η μάχη με τον πληθωρισμό θα βλάψει εκατοντάδες χιλιάδες εργαζομένους. Οι προβλέψεις, που δημοσιεύθηκαν

Για τον περιορισμό του τιμαρίθμου στο 2%, η Fed εκτιμά ότι 1 εκατ. Αμερικανοί θα χάσουν τη δουλειά τους.

μετά τη συνεδρίασή της τον Δεκέμβριο, αντανακλούν την άποψη ότι μέχρι να επανέλθει ο πληθωρισμός στο 2% το 2025, η ανεργία θα έχει αυξηθεί στο 4% από το 3,5% τον Δεκέμβριο. Αυτό ισοδυναμεί με 800.000 άτομα που έμειναν χωρίς δουλειά. Ο αριθμός διογκώνεται, ωστόσο, εάν τα άτομα που εγκατέλειψαν την παραγωγή και σταμάτησαν να αναζητούν εργασία κατά τη διάρκεια της πανδημίας, επανέλθουν στη μάχη.

Ας υποθέσουμε ότι το ποσοστό συμμετοχής –ή το μερίδιο των Αμερικανών που εργάζονται ή προσπαθούν ενεργά να το πράξουν– επιστρέφει στα επίπεδα που ήταν στα τέλη του 2019 και ότι η ανεργία 4% σημαίνει συνολική αύξηση της τάξεως των 978.000 ανέργων. Ο πληθωρισμός φέρνει επίσης

οδυνηρά αποτελέσματα, ειδικά σε λιγότερο εύπορα νοικοκυριά, αλλά ο συμβιβασμός δεν είναι απλός. Εάν η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ σταματήσει τώρα την πορεία της, ο πληθωρισμός μπορεί να συνεχίσει να υποχωρεί, χωρίς οι εταιρείες να χρειαστεί να μειώσουν τον αριθμό των εργαζομένων.

Σε κάθε περίπτωση, ο αριθμός 2% είναι περισσότερο συμβολικός παρά επιστημονικό πόρισμα. Ο πληθωρισμός ανερχόταν συχνά πάνω από το 2% τη δεκαετία του 1990. Και οι Αμερικανοί συνήθως υπερεκτιμούν το πόσο υψηλός θα είναι ο πληθωρισμός την προσεχή χρονιά, αναμενόντας συνήθως περίπου 3%, σύμφωνα με τη Fed της Νέας Υόρκης.

Ο Τζερόμι Πάουελ μέχρι στιγμής έχει απορρίψει την πιθανότητα χαλάρωσης του στόχου του 2% για τον πληθωρισμό. Το να τηρούν οι επικεφαλές των κεντρικών τραπεζών τους δικούς τους κανόνες ικανοποιεί τις αγορές, καθώς τους θεωρούν σοβαρούς. Βέβαια, οι εργαζόμενοι, που θα έχουν απώλειες, εμφορούνται από διαφορετικές ιδέες πιθανώς.

Ποια ονόματα έπαιξαν και ποια παίζουν για ΥΠΟΙΚ

Παντζιάρης και Πατσαλίδης για Νίκο Χριστοδουλίδη και Λαζάρου, Μάριος και Σωφρώνης Κληρίδης για Ανδρέα Μαυρογιάννη

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Από Δευτέρα 13 Φεβρουαρίου θα αρχίσει να φτιάχνεται το νέο μίγμα των Υπουργών. Οι δύο υποψήφιοι για την Προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας, Νίκος Χριστοδουλίδης και Ανδρέας Μαυρογιάννης, θα φέρουν νέα πρόσωπα για να στελεχώσουν τα Υπουργεία τους. Τις τελευταίες εβδομάδες «ακούγονται» αρκετά ονόματα για να στελεχώσουν το Υπουργείο Οικονομικών, αυτό το Υπουργείο το οποίο ουκ ολίγες φορές κλήθηκε στην τελευταία δεκαετία να λάβει δύσκολες αποφάσεις. Και όλα αυτά εν μέσω τριών διαφορετικών κρίσεων. Όπως και να έχει, είτε λάβει την Προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας ο κ. Χριστοδουλίδης, είτε την λάβει ο κ. Μαυρογιάννης, είναι εξαιρετικά α-

Οσον αφορά στον εκλεκτό του κ. Μαυρογιάννη για το ΥΠΟΙΚ, μας χωρίζουν ενδεχομένως και ώρες για να τον μάθουμε, καθώς θέλει να τον ανακοινώσει όσο πιο γρήγορα γίνεται.

πομακρυσμένο το σενάριο να συνεχίσει στα καθήκοντά του ο κ. Κωνσταντίνος Πετρίδης, ασχέτως αν έφερε εις πέρας με επιτυχία κάποιες δύσκολες καταστάσεις.

Όλο το προηγούμενο διάστημα ακούστηκαν αρκετά ονόματα για να λάβουν αυτό το δύσκολο πόστο, του Υπουργείου Οικονομικών, είτε υπό την ομπρέλα του κ. Χριστοδουλίδη, είτε υπό την ομπρέλα του κ. Μαυρογιάννη. Τα ονόματα που ακούστηκαν, είτε σκέφτονται να αναλάβουν, είτε απέρριψαν, είτε έχουν προτείνει διαφορετικές αξιολογήσεις τους από τον κάθε υποψήφιο Πρόεδρο. Προέρχονται από τον ακα-



Ο Λάζαρος Λαζάρου.



Ο Μάριος Κληρίδης.



Ο Σωφρόνης Κληρίδης.



Ο Σταύρος Παντζιάρης.



Ο Χριστόδουλος Πατσαλίδης.

δημιακό τομέα, από τον ελεγκτικό – λογιστικό τομέα, αλλά και από τον τραπεζικό. Σε πολύ λίγες ημέρες, ακόμα και ώρες αναμένεται να ακούσουμε τα ονόματα τα οποία δέχθηκαν να λάβουν αυτό το βαρύ και πολύ σημαντικό χαρτοφυλάκιο.

Πολύ πιθανώς ο κ. Μαυρογιάννης να ανακοινώσει πιο πριν τον δικό του Υπουργό Οικονομικών, καθώς μεγάλη κριτική και ανησυχία υπάρχει στους οικονομικούς κύκλους για την οικονομική του διακυβέρνηση και ποιον θα βάλει υπεύθυνο. Έτσι, ο κ. Μαυρογιάννης θέλοντας να διασκεδάσει τις όποιες ανησυχίες των ψηφοφόρων – κυρίως των συναγερμικών που καλούνται να στηρίξουν έναν από τους δύο υποψηφίους-, θα δούμε να ανακοινώνει τον Υπουργό Οικονομικών ημέρες πριν από την εκλογική αναμέτρηση του β' γύρου των εκλογών. Όπως συζητείτο στους οικονομικούς κύκλους το τελευταίο 10ήμερο, μεγάλο ρόλο στην επιλογή Μαυρογιάννη έναντι Χριστοδουλίδη θα μπορούσε να παίξει η επιλογή του Υπουργού Οικονομικών, δίνοντας μια

συνέχεια στην όλη εκλογική περίοδο που δόθηκε ειδικό βάρος στην οικονομία και πως θα αντιμετωπίζε καθένas από τους υποψηφίους την ακρίβεια και τον πληθωρισμό. Και οι δύο πάντως έχουν κάνει προτάσεις σε «δυνατά» ονόματα για να αναλάβουν το χαρτοφυλάκιο του ΥΠΟΙΚ.

Οι σκέψεις Χριστοδουλίδη

Ένα ηχηρό όνομα για νέο ΥΠΟΙΚ εάν εκλεγεί ο Νίκος Χριστοδουλίδης, «ακούστηκε» αυτό του κ. Σταύρου Παντζιάρη, του πρώην Διευθύνοντος Συμβούλου της ΕΥ Κύπρου. Ο κ. Παντζιάρης ήταν ο Διευθύνων Σύμβουλος της ΕΥ Κύπρου μέχρι το 2021 που ήρθε ο κ. Ronald Attard και ανέλαβε τη θέση. Είναι μεγάλος γνώστης του λογιστικού – ελεγκτικού τομέα στην Κύπρο ενώ όπως αναγράφει στο βιογραφικό του στο παρελθόν συμμετείχε επίσης ως υπεύθυνος έργου σε ομάδες που ασχολήθηκαν με έργα εξαγωγών και συγχωνεύσεων, προσφέροντας παράλληλα συμβουλές σε θέματα αναφορικά με την ετοιμασία Ενημερωτικών Δελτίων

για αρχική εγγραφή εταιρειών στο Κυπριακό Χρηματιστήριο. Το αν έχει δεχθεί ή όχι τη θέση, μας χωρίζουν μόλις μερικές ημέρες και θα το μάθουμε εάν εκλεγεί ο κ. Χριστοδουλίδης.

Ο κ. Χριστοδουλίδης «ακούγεται» πως είχε προτείνει για Υπουργό Οικονομικών τον κ. Χριστόδουλο (Χριστάκη) Πατσαλίδη, τον πρώην πρώτο αναπληρωτή CEO της Τράπεζας Κύπρου. Το αν έχει δεχθεί ή όχι δεν είναι σαφές, εκείνο πάντως που το ρεπορτάζ θέλει ως τελευταία πληροφορηση είναι να μην είναι Υπουργός Οικονομικών, αλλά να γίνει επίσημα σύμβουλος του κ. Χριστοδουλίδη σε θέματα οικονομίας στο Προεδρικό. Αντίστοιχη θέση δεν υπάρχει στο Προεδρικό και είναι θέση που αν δεχθεί ο κ. Χριστοδουλίδης, θα ανοίξει για να φιλοξενησει τον πολυπαιρο σε τραπεζικά και όχι μόνο θέματα, κ. Χ. Πατσαλίδη.

Οι σκέψεις Μαυρογιάννη

Όσον αφορά στον εκλεκτό του κ. Μαυρογιάννη όπως προαναφέρθηκε, μας χωρίζουν ενδεχομένως και ώρες

για να τον μάθουμε, καθώς θέλει να τον ανακοινώσει όσο πιο γρήγορα γίνεται. Ο κ. Μαυρογιάννης ενδεχομένως να ανακοινώσει το όνομα του κ. Μάριου Κληρίδη, του μέλους πλέον του Διοικητικού Συμβουλίου της Ancofia Bank. Ο κ. Μ. Κληρίδης το 2013 ανέλαβε τα καθήκοντα του Γενικού Διευθυντή της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας όπου παρέμεινε μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2015. Έχει περάσει από την Ελληνική Τράπεζα πριν 20 χρόνια και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, καθώς είναι και μέλος σε αρκετά συμβούλια, όπως στο Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομητών, είναι ο Πρόεδρος της Εταιρείας Κυπριακών Οικονομικών Μελετών και μέλος του Συμβουλίου του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Πέρα από τον κ. Μάριο Κληρίδη που είναι το επικρατέστερο και πιο φρέσκο όνομα που παίζει, είναι αυτό του ακαδημαϊκού, του κ. Σωφρόνη Κληρίδη. Πέρα από τα ακαδημαϊκά του προσόντα, το κύριο ερευνητικό του πεδίο είναι η εμπειρική βιομηχανική οργάνωση. Έχει

εργαστεί σε θέματα τιμολόγησης, διάκρισης τιμών και ποιότητας και πληροφόρησης. Έχει επίσης καταπιαστεί με θέματα διεθνούς εμπορίου, όπως τη σχέση εξαγωγών και παραγωγικότητας και το εμπόριο μεταχειρισμένων αγαθών. Έχει δημοσιεύσει αρκετές μελέτες για διάφορες πτυχές της Κυπριακής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της πρόσφατης οικονομικής κρίσης. Αυτή την περίοδο ασχολείται με τη συμπεριφορά των καταναλωτών σε αγορές διαρκών και αποθηκευσίμων αγαθών.

Τρίτο όνομα για τον κ. Μαυρογιάννη που ακουγόταν στο τελευταίο διάστημα είναι αυτό του τέως μέλους του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου για 12 χρόνια και τέως Γενικού Λογιστή της Κυπριακής Δημοκρατίας, Λαζάρου Λαζάρου για 11 χρόνια. Όταν διορίστηκε Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου το 2010 είχε αντικαταστήσει τον κύριο Κίρκη Καζαμία. Από το Νοέμβριο του 2022 ο κ. Λαζάρου υποστηρίζει την υποψηφιότητα του κ. Μαυρογιάννη στις εκλογές για ανάδειξη του νέου προέδρου της ΚΔ.

Εκλεισε συνοπτικά ο ΔΗΣΥ την πόρτα στον Χριστοδουλίδη

Ένα τεταμένο κλίμα που θύμιζε άλλες εποχές στο Πολιτικό Γραφείο, με προπληκτισμούς και εντάσεις

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Όσα διαρρέονταν από την Κυριακή τη νύχτα, ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα ζητούσε από τον ΔΗΣΥ στήριξη του Νίκου Χριστοδουλίδη και συμμετοχή στην κυβέρνηση φέρεται πως ενέτειναν την οργή εντός του ΔΗΣΥ. Δεν ήταν καθόλου τυχαίο ούτε και μη οργανωμένο το έντονο κλίμα κατά τη διάρκεια του πολύωρου Πολιτικού Γραφείου, η παρουσία συναγερμικών υποστηρικτών που χειροκροτούσαν τον Αβέρωφ Νεοφύτου και προειδοποιούσαν πως δεν θα έπρεπε να δοθεί στήριξη στον «αποστάτη» Νίκο Χριστοδουλίδη. Ούτε βεβαίως και οι προπληκτισμοί που δέχτηκε ο Πρόεδρος Προδρόμου, επειδή τη νύχτα των εκλογών υποστήριξε πως ο ΔΗΣΥ θα πρέπει να στηρίξει τον Νίκο Χριστοδουλίδη. Σε αυτό το κλίμα που έβραζε τα τελευταία εβδομήντα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αποφάσισε να ακυρώσει τελικά την παρουσία του στο Πολιτικό Γραφείο και να στηρίξει την πρόταση του Αβέρωφ Νεοφύτου

Στελέχη του ΔΗΣΥ μιλάνε ήδη με τον περίγυρο του Ανδρέα Μαυρογιάννη, ρωτώντας λεπτομέρειες για το Υπουργικό που θα συνθέσει.



Σε πολύ τεταμένο κλίμα πραγματοποιήθηκε το πολύωρο συνέδριο του Πολιτικού Γραφείου του ΔΗΣΥ.

για κατά βούληση ψήφο στον β' γύρο των εκλογών με τον ΔΗΣΥ να βρίσκεται στην αντιπολίτευση από την επόμενη μέρα. Αυτό ωστόσο που έκανε αίσθηση είναι πως μια μικρή μειοψηφία του ΔΗΣΥ έκανε λόγο για στήριξη της υποψηφιότητας Χριστοδουλίδη, με τους πλείστους να μιλούν για κατά βούληση ψήφο αλλά ακόμα και ψήφο υπέρ του Ανδρέα Μαυρογιάννη. Όλο αυτό καταδεικνύει πως η επόμενη μέρα κρίνεται ιδιαίτερα δύσκολη στο κόμμα που υπήρξε για δέκα χρόνια διακυβέρνηση και πως οι ισορροπίες πλέον είναι ιδιαίτερα λεπτές.

Ζητάει ανανέωση εντολής

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου χειροκροτήθηκε μαινώντας στο Συνεδριακό, καταδεικνύοντας πως πλέον έχει μια ισχυρή ομάδα γύρω του και πως η δυναμική του δεν έχει ατονήσει μετά την ήττα του και τον αποκλεισμό του από τον β' γύρο. Σε αυτό το κλίμα συνεπώς προκήρυξε εκλογικό συνέδριο στις 11 Μαρτίου, ξεκαθαρί-

ζοντας πως θα είναι υποψήφιος. Έμεινε, ωστόσο, ανοικτό αν θα παραιτηθεί από τη θέση της και η υπόλοιπη ηγεσία. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου έθεσε το κείμενο προς ψήφιση, το οποίο, όπως υποστηρίζεται, ήταν σε συνεννόηση με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Στόχος ήταν η ψήφος κατά βούληση με τον ΔΗΣΥ να βρίσκεται από την επόμενη μέρα στην αντιπολίτευση. Αν και στα πηγαδάκια έξω από το Συνεδριακό τα πλείστα στελέχη έλεγαν πως οι ίδιοι θα ψηφίσουν προσωπικά τον Ανδρέα Μαυρογιάννη, ξεκάθαρα υπέρ του τάχθηκε η Καίτη Κληρίδου, κάνοντας λόγο για ανάγκη υπέρβασης, ο δήμαρχος Πάφου Φαίδωνας Φαίδωνος, ενώ πρόθεση υπέρ του Μαυρογιάννη είχε και πρώην βουλευτής Πίκος Μαντουρίδης αλλά και ο Ιωάννης Κασουλίδης.

Τι φωτογράφησε ο Πετρίδης

Ενδιαφέρον πάντως είναι πως ο υποψυπουργός παρά το Πρόεδρο Πέτρος Δημητρίου. Κατά της υποψηφιότητας Χριστοδουλίδη μίλησαν ο δήμαρχος Ιδαίου Λεόντιος Καλλένιος, και ο βουλευτής Ονούφριος Κουλλά.

γιάννη, μιλώντας για προσωπικές υποπερβάσεις. Ο ίδιος χάρηκε, όπως είπε, για την ενότητα που επικρατούσε στο Πολιτικό Γραφείο, μία ενότητα που είναι ενάντια στον αποστάτη, ιδιαίτερα γιατί, όπως ανέφερε, άλλα μεθοδεύονταν μέχρι χτες από παρόντες στην αίθουσα. Απαντώντας στην τοποθέτηση του Προδρόμου Προδρόμου, ο οποίος έκρουσε τον κώδωνα για το «καταστροφικές πολιτικές» στην οικονομία του ΑΚΕΛ, σημείωσε ότι το ίδιο επικίνδυνο είναι και το συνονθύλευμα που υποστηρίζει τον Νίκο Χριστοδουλίδη. Ο Γιάννης Καρούσιος μίλησε για την ανάγκη να μην επιβραβευθεί ο «αποστάτης» και υποστήριξε την ψήφο κατά βούληση, όπως έκαναν ο υποψυπουργός παρά το Πρόεδρο Πέτρος Δημητρίου. Κατά της υποψηφιότητας Χριστοδουλίδη μίλησαν ο δήμαρχος Ιδαίου Λεόντιος Καλλένιος, και ο βουλευτής Ονούφριος Κουλλά.

Ο προπληκτισμός Προδρόμου

Πάντως, αίσθηση προκάλεσε το γε-

γονός ότι κατά τη διάρκεια του Πολιτικού Γραφείου προπληκτιστικά δημοσιογράφοι που βρέθηκαν στην αίθουσα αλλά κυρίως ο υπουργός Παιδείας Πρόδρομος Προδρόμου τον οποίο εξύβριζαν στελέχη για τη θέση του υπέρ της στήριξης Χριστοδουλίδη μετά την ήττα των εκλογών. Και ο Νίκος Τορνάρης μίλησε για κατά βούληση ψήφο, ξεκαθαρίζοντας πως ο ίδιος προσωπικά θα ψηφίσει τον Νίκο Χριστοδουλίδη, με αποτέλεσμα να γιουχαϊστεί από παρευρισκόμενους. Υπέρ του Νίκου Χριστοδουλίδη τάχθηκε και ο πρώην βουλευτής Λάρνακας Ζαχαρίας Ζαχαρίου.

Ο εκπρόσωπος Τύπου του ΔΗΣΥ Δημήτρης Δημητρίου υποστήριξε πως η ψήφος κατά συνείδηση είναι η λιγότερο λάθος απόφαση και η πιο σοφή εισήγηση. Αν και δεν είναι, όπως είπε, απόφαση που ταιριάζει σε ένα κόμμα όπως ο ΔΗΣΥ, των τολμηρών αποφάσεων και των μεγάλων αλλαγών. Έθεσε ζήτημα ιστορικής ήττας και πως από την επόμενη μέρα ο στόχος θα πρέπει

να είναι η ενότητα και ο εκσυγχρονισμός για να γίνει ο ΔΗΣΥ ξανά μεγάλος. Ψήφο κατά βούληση και ο ΔΗΣΥ στην αντιπολίτευση ήταν η θέση που στήριξαν ο Μιχάλης Σοφοκλέους, η Αναστασία Ανθοπού, η Αννίτα Δημητρίου, ο Μιχάλης Χατζηπαντέλα και ο Ευθύμιος Διπλάρος.

Ο τέως υπουργός Εξωτερικών, Νίκος Χριστοδουλίδης, απέστειλε πάντως επιστολή στον πρόεδρο του ΔΗΣΥ την Τρίτη, καλώντας το κόμμα να έχει σημαντική παρουσία στην κυβέρνηση. Υπογράμμισε μάλιστα πως έχουν κοινές θέσεις και σε θέματα οικονομίας αλλά και σε θέματα εξωτερικής πολιτικής. Ενώ ο ΔΗΣΥ απέφυγε να απαντήσει στην επιστολή Νίκου Χριστοδουλίδη, τον τελευταίο στήριξε δημοσίως η ΣΕΚ αλλά και ο Σύνδεσμος Αγροιστών πριν από τη σύγκληση του Πολιτικού Γραφείου.

Η στάση Αναστασιάδη

Τη στήριξη της υποψηφιότητας Χριστοδουλίδη και συγκυβέρνησης του ΔΗΣΥ στήριξε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης. Κίνηση που ενέτεινε το ρήγμα μεταξύ αυτού και του προέδρου του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου. Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης προτίθετο να παρευρεθεί στο Πολιτικό Γραφείο ωστόσο βλέποντας τις αντιδράσεις στελεχών, άλλαξε γνώμη. Αντ' αυτού συμφώνησε με το κείμενο που ετοίμασε η ηγεσία για κατά βούληση ψήφο και την απόφαση ο ΔΗΣΥ να βρίσκεται στην αντιπολίτευση.

Συζητήσεις για υπουργό

Πάντως, στελέχη του ΔΗΣΥ που βλέπουν θετικά το ενδεχόμενο να ψηφίσουν οι ίδιοι προσωπικά τον κ. Μαυρογιάννη, βρίσκονται σε ανοικτή επικοινωνία με τον περίγυρο του υποψηφίου, ζητώντας να διασφαλιστεί πως ο ενδεχόμενο Οικονομικών που θα επιλέξει δεν θα προέρχεται από το κόμμα της Αριστεράς. Σε μία προσπάθεια ο κ. Μαυρογιάννης να κερδίσει δεξιούς ψηφοφόρους που βλέπουν με ανησυχία το ενδεχόμενο διακυβέρνησης ΑΚΕΛ αποφάσισε να ανακοινώσει την Τετάρτη τον υπουργό Οικονομικών του. Θα γινόταν πριν από τη συνεδρία του Πολιτικού Γραφείου, ωστόσο, δεν ήθελαν να θεωρηθεί ως παρέμβαση στα εσωκομματικά. Όπως ξεκαθάρισαν, δεν θα προέρχεται από το ΑΚΕΛ αλλά θα έχει μεγάλη εμπειρία σε ηγετικά πόστα. Στελέχη του ΔΗΣΥ πάντως θεωρούν πολύ σημαντική και την ανάγκη δημοσιοποίησης παράλληλα και του υπουργού Εργασίας.

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Ο ΔΗΣΥ είναι η φωνή της λογικής

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός με τον Πρόεδρο του Αβέρωφ Νεοφύτου έδωσε έναν τίμιο αγώνα όπου δυστυχώς δεν κατάφερε να περάσει στον δεύτερο γύρο. Αν ο Αβέρωφ των τελευταίων εβδομάδων ήταν ο Αβέρωφ των προηγούμενων μηνών, τότε ίσως το αποτέλεσμα να ήταν διαφορετικό αφού κατάφερε να τον γνωρίσει η Κύπρος σε ανθρώπινο επίπεδο. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός έχει αποδείξει την αξία του και τη συμβολή του στην ανάπτυξη και τη σταθερότητα της Κύπρου. Είναι το κόμμα το οποίο οραματίστηκε την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση για να μπορούμε σήμερα όλοι εμείς να εκμεταλλευόμαστε τα προνόμια που μας παρέχονται όντας μέλη της. Το 1993 ο τότε Πρόεδρος Γλαύκος Κληρίδης είχε ένα στόχο! Την προώθηση της Ευρωπαϊκής πορείας της Κύπρου. Πείθει τότε τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ Γκάλι, να παρέμβει προς τον Ντελόρ υπέρ της Κύπρου και αυτό οδήγησε στην δεσμευτική απόφαση του 1995 στο συμβούλιο Υπουργών ώστε να αρχίσουν οι ενταξιακές διαπραγματεύσεις. Το 2013 ο Δημοκρατικός Συναγερμός ήρθε στην εξουσία μετά από 10 χρόνια αποχής και κράτησε τη χώρα όρθια οικονομικά, αφού βρισκόταν ένα βήμα πριν την ολοκληρωτική καταστροφή μετά από τη διακυβέρνηση του ΑΚΕΛ. Οι νομοθεσίες που πέρασε στη βουλή σε συνεργασία

κατά κύριο λόγο με το ΔΗΚΟ δημιούργησαν ένα πλαίσιο σταθερότητας και ευημερίας εμπνέοντας εμπιστοσύνη στην διεθνή κοινότητα. Αυτό σημαίνει ότι το DNA του ΔΗΣΥ είναι φτιαγμένο με τέτοιο τρόπο για να λειτουργεί προς όφελος της χώρας. Έχει όλα τα κατάλληλα υλικά για να μπορέσει να ξαναγεννηθεί από τις στάχτες του και να συνεχίσει να προσφέρει στον τόπο. Η Κύπρος χρειάζεται τον Δημοκρατικό Συναγερμό ως τη φωνή της λογικής σε μια περίοδο επέλασης του λαϊκισμού. Ποτέ δεν προώθησε λαϊκίστικες πολιτικές αλλά για να κερδίσει την καρέκλα και πάντα λειτουργεί σε Ευρωπαϊκά πλαίσια. Το αποτέλεσμα της ερχόμενης Κυριακής θα κρίνει ποιος θα βρίσκεται πίσω από το τιμόνι της χώρας. Ένα μεγάλο μέρος της μηχανής που όμως συνδέεται με το τιμόνι είναι ο Δημοκρατικός Συναγερμός και είναι απαραίτητος για να πάμε στον προορισμό μας.

Ο κ. Γιάννης Γεωργιάδης είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Τους τραβούν από τα χέρια να πάνε σπίτια τους

Στην Αντιόχεια οι διασώστες δεν επαρκούν, καθώς τα μισά κτίρια έχουν καταρρεύσει, ενώ δεν υπάρχει συντονισμός

Του απεσταλμένου μας
στην ΑΝΤΙΟΧΕΙΑ
ΜΑΝΩΛΗ ΚΩΣΤΙΑΗ

«**Η Αντιόχεια** που ξέρατε δεν υπάρχει». Αυτή η σοκαριστική ομολογία κατοίκων της περιοχής, ίσως περιγράφει καλύτερα την κατάσταση που επικρατεί. Εκατοντάδες κτίρια έχουν καταρρεύσει, δεν υπάρχει ηλεκτροδότηση, δεν υπάρχει παροχή φυσικού αερίου και στα περισσότερα κατεστραμμένα κτίρια οι διασώσεις γίνονται από τους ίδιους τους πολίτες. Από την ώρα της έναρξης του ταξιδιού μας από τα Αδανα στην Αντιόχεια αντιληφθήκαμε πως η κατάσταση στην περιοχή ήταν χειρότερη από όσα είχαμε ακούσει και όσα είχαμε φανταστεί. Ο αυτοκινητόδρομος που συνδέει τις δύο πόλεις σε τρία σημεία έχει υποστεί σοβαρές ζημιές. Δεκάδες φορτηγά μετέφεραν εκσκαφείς, όπως και πολλά ασθενοφόρα με τις σειρήνες τους προσπαθούσαν να προπεράσουν τα οχήματα στους μπιτλιαρισμένους δρόμους. Η κινητοποίηση του κρατικού μηχανισμού για τη συγκεκριμένη πόλη φαίνεται πως έχει κάποια καθυστέρηση, όμως – δεδομένων των συνθηκών – είναι δύσκολο να επιρρίψει κάποιος ευθύνες, καθώς οι σεισμοί έντασης 7,8 και 7,6 Ρίχτερ έπληξαν 10 πόλεις με πληθυσμό 12,5 εκατομμυρίων.

Στο κέντρο της πόλης της Αντιόχειας τουλάχιστον 50% των κτιρίων έχουν καταρρεύσει και τα υπόλοιπα έχουν υ-

Η κατάσταση που επικρατούσε στην περιοχή ήταν χειρότερη από όσα είχαμε ακούσει και όσα είχαμε φανταστεί.

ποστεί τεράστιες ζημιές. Περιπατήσαμε στους δρόμους της πόλης και όταν λέγαμε πως είμαστε δημοσιογράφοι, οι κάτοικοι μας εκλιπαρούσαν να ενημερώσουμε τις Αρχές πως κάτω από τα συντρίμια των σπιτιών τους υπάρχουν συγγενείς τους, φίλοι τους. Άλλοι μας έλεγαν να τους βοηθήσουμε να βρουν τρόφιμα. Στα περικόρω της πόλης οι άνθρωποι άναβαν φωτιές για να ζεστα-



Η Αντιόχεια θα χρειαστεί μεγάλο χρονικό διάστημα και τεράστια κρατική αρωγή για να καταφέρει να ορθοποδήσει.

θούν και περίμεναν τις κρατικές αρχές να τους βοηθήσουν.

Σε κάποιους δρόμους της πόλης είδαμε οχήματα του στρατού, όπως και στρατιωτικά ελικόπτερα, αλλά και συσσίτια που μοίραζαν φρούτα, κουβέρτες και συσκευασμένα τρόφιμα, ωστόσο σε πολλές περιοχές μέχρι αργά το βράδυ, όπως μας είπαν οι κάτοικοι, δεν είχε έρθει κάποιος να τους βοηθήσει

ή να μάθει τις ανάγκες τους.

Η ομάδα της ΕΜΑΚ που έφθασε στην περιοχή κατάφερε να διασώσει 3 άτομα, έναν 50χρονο άνδρα, ένα 11χρονο κοριτσάκι και ένα 7χρονο κοριτσάκι. Οι προσπάθειες της ΕΜΑΚ συνεκίζονται, με τους κατοίκους της περιοχής να τους παρακαλούν και να τους τραβούν από τα χέρια για να πάνε στα σπίτια τους που έχουν γίνει συντρίμια. Όσες ώρες

βρεθήκαμε μαζί τους, διαπιστώσαμε πως, δυστυχώς, επειδή δεν υπάρχει οργανωμένος συντονισμός με τις τουρκικές αρχές πολιτικής προστασίας για τις προτεραιότητες της διάσωσης, οι άνδρες της ΕΜΑΚ προσπαθούν οι ίδιοι να αποφασίσουν και να δώσουν προτεραιότητα για το ποιον θα βγάλουν μέσα από τα συντρίμια. Αργά το βράδυ στη διάσωση της 11χρονης δεν υπήρχε κα-

νένα ασθενοφόρο και ο υπογράφων σχεδόν με το ζόρι σταμάτησε ένα ιδιωτικό ασθενοφόρο που περνούσε τυχαία από τον δρόμο. Στις προηγούμενες διασώσεις της ΕΜΑΚ ένα ασθενοφόρο πάντα περίμενε σε κατάσταση επιφυλακής, όπως υπήρχε και ένα τεθωρακισμένο όχημα της στρατοχωροφυλακής. Αργά το βράδυ αποχώρησε.

Πάντως πρέπει να τονίσουμε πως με

τόσους νεκρούς και τραυματίες, ίσως είναι δύσκολο να περιμένει κάποιος πως παντού θα υπάρχουν ομάδες διάσωσης ή κρατικές μέριμνες. Ίσως σε άλλες πόλεις της Τουρκίας η οργάνωση να είναι καλύτερη. Η Αντιόχεια, η σημαντική για τον χριστιανισμό αυτή πόλη, θα χρειαστεί μεγάλο χρονικό διάστημα και τεράστια κρατική αρωγή για να καταφέρει να ορθοποδήσει.



Οι αυτοκινητόδρομοι στη διαδρομή από τα Αδανα έως την Αντιόχεια έχουν υποστεί σοβαρές ζημιές και σε πολλά σημεία είναι αδιαπέραστοι. Το ίδιο και πολλές σπουδαίες ελληνορθόδοξες εκκλησίες, που είναι διάσπαρτες στην περιοχή. Στο χωριό Τόκατλι ζουν κυρίως ηλικιωμένοι, οι οποίοι εξαιτίας του σεισμού συγκεντρώθηκαν σε ασφαλές σημεία.



«Χάθηκε πάρα πολύς κόσμος»

Της **ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ**

Ο **κοσμήτορας** στη Θεολογική Σχολή «Αγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός» του Μπαλαμάντ, αρχιερατικός Ιάκωβος Χαλίλ, ήταν σίγουρος ότι κάτι θα πέσει στο κεφάλι του. «Τόσο έντονα κουνιθήκαμε στον Λίβανο. Αλλά αυτό που εμείς φοβηθήκαμε έγινε τελικά αλλού. Στην Αντιόχεια, στην Αλεξανδρέττα, στο Χαλέπι. Ήταν κάτι τρομερό», λέει στην «Κ» με εμφανές ακόμη το σοκ στη φωνή του.

Οι ειδήσεις που φθάνουν από την Αντιόχεια είναι δραματικές. «Χάθηκε πάρα πολύς κόσμος, γκρεμίστηκαν ιστορικές εκκλησίες». Το κινητό του πατριάρχη Αντιοχείας κ. Ιωάννη, που αυτές τις μέρες έτυχε να βρίσκεται στο Μπαλαμάντ (η έδρα του Πατριαρχείου είναι στη Δαμασκό), δεν σταματάει να χτυπά. Το ποίμνιό του του στέλνει συνεχώς νέα και φωτογραφίες από τις καταστροφές. Είναι πολλοί οι αραβόφωνοι ελληνορθόδοξοι που ζουν στην Αντιόχεια και ολόκληρη την περιφέρεια του Χατάι –θεωρούνται τμήμα της ρωμαϊκής ομογένειας της Πόλης–, ενώ η περιοχή είναι διάσπαρτη με σπουδαίες ελληνορθόδοξες εκκλησίες.

«Συμπιεστικά, όλοι οι πρόεδροι των ενοριών της Αντιόχειας, της Αλεξανδρέττας, της Μυρσίνης ήταν την προηγούμενη ημέρα εδώ στο Μπαλαμάντ», λέει ο πατέρας Ιάκωβος Χαλίλ.

«Έφυγαν, γύρισαν σπίτια τους και έπειτα από λίγες ώρες έγινε ο σεισμός. Οι ίδιοι είναι καλά, αλλά έχουν χάσει δικούς τους ανθρώπους... Κι εδώ στο πανεπιστήμιο, τρεις φοιτητές της Θεολογικής Σχολής κατάνονται από τις ενορίες που χτυπήθηκαν. Φοιτητές μας, απόφοιτοι μας, φίλοι μας, τρέχουν όλοι να βοηθήσουν».

Από την πρώτη στιγμή το Πατριαρχείο ανέλαβε την πρωτοβουλία του συντονισμού της βοήθειας. «Ένας μεγάλος σεισμός μεγέθους 7,8 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ έπληξε τη νότια Τουρκία

«Κουνηθήκαμε έντονα στον Λίβανο. Αλλά αυτό που φοβηθήκαμε έγινε αλλού. Σε Αντιόχεια, Αλεξανδρέττα, Χαλέπι», λέει ο αρχιερατικός Ιάκωβος Χαλίλ.

και τη Συρία», ξεκινούσε το μήνυμά του μακαριωτάτου πατριάρχη Αντιοχείας κ. Ιωάννη. «Αυτός ο πρωτοφανής σεισμός προκάλεσε μεγάλες απώλειες σε ανθρώπινες ζωές και σε κτίρια. Επιπλέον επίσης τα σπίτια των παιδιών μας και τις εκκλησίες μας στην Αλεξανδρέττα, τη Μυρσίνη και την Αντιόχεια. Σας ενημερώνουμε για αυτή την

καταστροφή που βρήκε τα παιδιά μας στην Τουρκία και σας ζητάμε να εγείρετε τις προσευχές σας για την ανάπαυση των ψυχών των νεκρών, τη θεραπεία των τραυματιών και την ανακούφιση των πληγέντων που έμειναν άστεγοι. Ζητάμε επίσης από την αγάπη σας, εν αναμονή της απογραφής των ζημιών και της οργάνωσης του έργου ανακούφισης, να αναλάβετε την πρωτοβουλία ώστε να ληφθούν μέτρα εντός των μητροπόλεών σας, που να εκφράζουν την αγάπη και την αλληλεγγύη στους πάσχοντες αδελφούς μας σε αυτό το αγαπητό μέρος της Αντιοχειανής Εκκλησίας. Ο Θεός να σας προστατεύει από κάθε κακό».

Όπως λέει ο π. Ιάκωβος Χαλίλ, η φιλανθρωπική ΜΚΟ του Πατριαρχείου Ανατολίας είναι ίσως η σημαντικότερη σε όλη τη Συρία και ήδη 4.000 υπάλληλοι της βρίσκονται στο πεδίο προσφέροντας βοήθεια στους πληγέντες. Εκτός από τις βορειανατολικές περιοχές της Τουρκίας, ενορίες επλήγησαν και στις νότιες περιοχές της Συρίας, στο Χαλέπι, στη Χάμα και τη Λαοδικεία. Το Πατριαρχείο έχει συγκροτήσει οργανισμό αρωγής με αποστολή την άμεση ανταπόκριση και βοήθεια στους πληγέντες, ανοίγοντας ειδικούς τραπεζικούς λογαριασμούς. «Οποιαδήποτε συνεισφορά, όσο μικρή κι αν είναι, μπορεί να συμβάλει στη μείωση του πόνου πολλών».

«Εχουμε φαγητό για δύο ημέρες»

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗ**

«**Το χωριό μας** βρίσκεται σε απόσταση περίπου 40 χιλιομέτρων από την Αντιόχεια, πρωτεύουσα της επαρχίας Χατάι». «Εχουμε ακόμη φαγητό για δύο ημέρες, δεν έχουμε όμως βενζίνη, ενώ οι διακοπές στην ηλεκτροδότηση και στις τηλεπικοινωνίες είναι συνεχείς». Αυτά μεταφέρουν οι κάτοικοι από το Τόκατλι, ένα χωριό όπου ζουν Αντιόχειοι ελληνορθόδοξοι, στον συμπατριώτη τους Γιάννη Καγιακοπαράν, ο οποίος όταν έγινε ο σεισμός βρισκόταν στην Κωνσταντινούπολη, αναφέρει ο ίδιος στην «Κ». Η σημερινή κατάσταση του χωριού απέχει από τον «παράδεισο» που κάποτε ήταν, όπως μαρτυρεί η ονομασία του στα αραβικά, Cneydo.

Εκατοντάδες θύματα

Πέρα από τις υλικές καταστροφές, εκφράζονται φόβοι πως μεταξύ των περίπου 900 θυμάτων στην Αντιόχεια μπορεί να βρίσκονται και μέλη της ελληνικής κοινότητας. Οι κάτοικοι ισχυρίζονται ότι ο τουρκικός κρατικός μηχανισμός δεν έδειξε τη δέουσα ετοιμότητα. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι η πρόσβαση στη σεισμόπληκτη περιοχή είναι εξαιρετικά δύσκολη – το οδικό δίκτυο έχει καταρρεύσει και το αεροδρόμιο της Αντιόχειας έχει πάψει να λειτουργεί. Στο εν λόγω σημείο επικρατεί το ένα κλίμακιο της ΕΜΑΚ, ενώ το δεύτερο

βρίσκεται στα Αδανα. Μέσα στο επόμενο 24ωρο αναμένεται να φτάσει ανθρωπιστική βοήθεια που συνέλεξε ο ΣΥΡΚΙ (Σύνδεσμος Υποστηρίξης Ρωμαϊκών Κοινοτικών Ιδρυμάτων) και προορίζεται πρωτίστως για τον ελληνορθόδοξο πληθυσμό τριών χωριών της περιοχής.

Αναλογικά, το Τόκατλι ήταν μάλλον «τυχερό», εν μέρει χάρη στη μορφολογία του, καθώς είναι ημιορεινό. Το νεόδημο σπίτι του κ. Καγιακοπαράν –όπως αναφέρει ο ίδιος στην «Κ»– έχει ελαχιστες ζημιές, καθώς ήταν «πιστό» στον αντισεισμικό κανονισμό. Στο χωριό ζουν

Μαρτυρίες από το Τόκατλι, ένα ημιορεινό χωριό της επαρχίας Χατάι, όπου ζουν Αντιόχειοι ελληνορθόδοξοι.

ως επί το πλείστον ηλικιωμένοι, ενώ τα πέτρινα σπίτια που έπεσαν από τον σεισμό, ήταν εν πολλοίς ακατοίκητα. «Στην αρχή, λόγω του θορύβου, σκέφτηκα ότι μπήκαν διαρρήκτες στο σπίτι μου», περιγράφει στην «Κ» ο ποδοσφαιριστής στην τουρκική ομάδα Kayserispor, Δημήτρης Κολοβέτσιος, που έζησε τον μεγάλο σεισμό στην Καισάρεια, 280

χιλιόμετρα από το επίκεντρο. «Ο σεισμός διήρκεσε 1,5 λεπτό», θυμάται, «χρειάστηκα λίγο χρόνο για να βρω την ισορροπία μου, καθώς μένω στον 14ο όροφο». Εν συνέχεια, όλοι οι ένοικοι κατέβηκαν από τις σκάλες του πολυώροφου κτιρίου. «Πρόκειται για μία από τις καλύτερες πολυκατοικίες στο κέντρο της πόλης, όμως ακόμη και σε αυτήν άφησε ο Εγκέλαδος τα σημάδια του».

Πού διανυκτέρευσαν

Ο κ. Κολοβέτσιος, ακολουθώντας τις οδηγίες της διοίκησης της ομάδας του, κατευθύνθηκε στο προπονητικό κέντρο, όπου όλοι οι αθλητές με τις οικογένειές τους επρόκειτο να περάσουν το πρώτο 24ωρο. «Ο δάμος της Καισάρειας διέθεσε δύο γήπεδα, ποδοσφαιρού και μπάσκετ, στους κατοίκους, αφού πρώτα τοποθέτησε κρεβάτια και οργάνωσε τη διανομή φαγητού». Πολλοί διανυκτέρευσαν, βέβαια, στα αυτοκίνητά τους. Ο καιρός, ωστόσο, δεν είναι σύμμαχος των Τούρκων σεισμόπληκτων, καθώς χιονίζει ακατάπαυστα. «Η ομάδα μάς αποδέσμευσε από τις υποχρεώσεις μας», αναφέρει ο Έλληνας ποδοσφαιριστής, ο οποίος χθες το βράδυ προσγειώθηκε στο αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος». Στα τρία χρόνια που ζει στην Καισάρεια ο κ. Κολοβέτσιος είχε άλλη μία φορά εμπειρία σεισμού, «πολύ μικρής έντασης, τον οποίο αντιλήφθηκα μόνο επειδή μένω σε υψηλό όροφο».

Το δύσκολο στοίχημα Σολτς για την πράσινη μετάβαση

Οι προσπάθειες για εμπορικές συμφωνίες και για ανάπτυξη νέων τεχνολογιών

Πριν από λίγες ημέρες, ο Γερμανός καγκελάριος Ολαφ Σολτς συναντήθηκε με επικεφαλής επιχειρήσεων και πολιτικών κομμάτων στην παλιά μονάδα άνθρακα στο Ενσεντορφ, για να γιορτάσουν την επικήμενη μετατροπή της σε βιομηχανία μικροπεξεργαστών για ηλεκτροκίνητα οχήματα. Ήταν μια στιγμή αισιοδοξίας, καθώς η ατμομηχανή της ευρωπαϊκής οικονομίας απομακρύνεται από τις παλιές τεχνολογίες που ήταν όλες εντάσσως ενέργειας. Ο Ολαφ Σολτς είναι ο καγκελάριος που επιζητείται τη δύσκολη προσπάθεια της Γερμανίας να βρει νέες τεχνολογίες και εμπορικούς εταίρους που θα αποτελέσουν τη ραχοκοκαλιά της επερχόμενης πράσινης μετάβασης.

«Το γεγονός ότι έχουν παρέλθει οι παλιές καλές εποχές δεν σημαίνει πως δεν μπορούν να αρχίσουν οι καινούργιες καλές εποχές», δήλωσε ο Γερμανός καγκελάριος στο πλαίσιο της εκδήλωσης, αφορμή της οποίας ήταν η συμφωνία ανάμεσα στη γερμανική βιομηχανία αττολλακτικών αυτοκινήτων ZF Friedrichshafen και στην αμερικανική βιομηχανία μικροπεξεργαστών Wolf-speed Inc. Η ανεμοδαρμένη περιοχή στο μικροσκοπικό κρατίδιο Σαρ στα δυτικά της Γερμανίας βρίσκεται κυριολε-

κτικά στην άλλη άκρη της Γης σε σχέση με τις πρωτεύουσες των χωρών της Λατινικής Αμερικής στις οποίες πραγματοποιήσε περιοδεία ο Γερμανός καγκελάριος. Την Κυριακή, ο κ. Σολτς μετέβη στο Μπουένος Αϊρες, την πρωτεύουσα της Αργεντινής, για να διασφαλίσει πρόσβαση της Γερμανίας στα αποθέματα υδρογόνου της χώρας. Τη Δευτέρα πήγε στο Σαντιάγο της Χιλής για να διαπραγματευθεί προμήθειες λιθίου για τη γερμανική βιομηχανία και την ίδια ημέρα μετέβη στη Βραζιλία, όπου ανακοίνωσε πακέτο αξίας 200 εκατ. ευρώ για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Και σε όλους αυτούς τους σταθμούς της περιοδείας του το μήνυμα ήταν το ίδιο και απευθυνόταν τόσο στον επιχειρηματικό κόσμο της Γερμανίας όσο και στον υπόλοιπο κόσμο: το Βερολίνο είναι ανοικτό και έτοιμο για δουλειές.

Στη διάρκεια της μακράς θητείας της Άγκελα Μέρκελ, επιχειρήσεις όπως οι αυτοκινητοβιομηχανίες Mercedes-Benz και Volkswagen μπορούσαν ελεύθερα να δραστηριοποιούνται στην Κίνα, ενώ η χημική βιομηχανία BASF SE και η ενεργειακή Uniper SE επωφελούνταν από τη θηνή ενέργεια της Ρωσίας. Εκείνες οι καλές εποχές έχουν τελειώσει. Η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία έχει



Την Κυριακή ο κ. Σολτς μετέβη στο Μπουένος Αϊρες, την πρωτεύουσα της Αργεντινής, για να διασφαλίσει πρόσβαση της Γερμανίας στα αποθέματα υδρογόνου της χώρας. Τη Δευτέρα πήγε στο Σαντιάγο της Χιλής για να διαπραγματευθεί προμήθειες λιθίου για τη γερμανική βιομηχανία και την ίδια ημέρα μετέβη στη Βραζιλία, όπου ανακοίνωσε πακέτο αξίας 200 εκατ. ευρώ για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στη φωτογραφία, ο Γερμανός καγκελάριος κατά την πρόσφατη επίσκεψή του σε εγκαταστάσεις της Bayer.

Για να αντεπεξέλθει στις δυσκολίες και να διασφαλίσει ότι η γερμανική οικονομία θα λειτουργεί με πράσινη ενέργεια το 2035, ο καγκελάριος ρίχνει όλο το βάρος του σε αυτό που αποκαλεί νέα βιομηχανική επανάσταση.

αναγκάσει τον πλέον πιστό πελάτη της Μόσχας να κοιτάξει αλλού για προμήθειες ενέργειας. Και η συνεκδοκία που είναι η αυτοκινητοβιομηχανία της Γερμανίας έχει υπερβολική εξάρτηση από τους μικροπεξεργαστές της Ταϊβάν και από τα υλικά μπαταριών της Κίνας αναγκάζει τώρα το Βερολίνο να περιορίσει αυτήν την εξάρτηση και να αναζητήσει εναλλακτικούς προμηθευτές.

Ο κ. Σολτς πρέπει να διασφαλίσει ε-

πενδύσεις του ιδιωτικού τομέα που θα τον βοηθήσουν να απαλλάξει τη Γερμανία από τον άνθρακα, το φυσικό αέριο και την πυρηνική ενέργεια. Αυτό προϋποθέτει ότι θα καταστήσει τη Γερμανία ελκυστική ως προορισμό για τη νέα γενιά επιχειρήσεων. Η κατάσταση περιπλέκεται, όμως, επειδή πρέπει να το καταφέρει αυτό ενώ παράλληλα πρέπει να διαχειρίζεται τη γραφειοκρατία της Ε.Ε. για τις επιδοτήσεις, αλλά και της ίδιας της Γερμανίας, και να πείσει την ταλαιπωρημένη από την πανδημία και τις επιπτώσεις του πολέμου κοινή γνώμη να αποδεχθεί μια πικρή αλήθεια: ότι η μετάβαση σε μια πιο πράσινη και πιο καθαρή οικονομία δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς να χαθεί μέρος της ευημερίας.

Η βιομηχανία έχει ήδη πληγεί από την ενεργειακή κρίση και οι χημικές βιομηχανίες όπως οι BASF και Lanxess αρχίζουν να μεταφέρουν μέρος της παραγωγής τους αλλού, που σημαίνει πως οι μελλοντικές επενδύσεις και οι σχετικές

θέσεις εργασίας κινδυνεύουν και αυτές να μεταφερθούν στο εξωτερικό. Οι γερμανικές αυτοκινητοβιομηχανίες, όπως οι Volkswagen και BMW, κινδυνεύουν τώρα να χάσουν τη σημαντική θέση που έχουν κατοχυρώσει στην παγκόσμια αγορά. Και στο μεταξύ αυξάνει την πίεση το διαβόητο πλέον πακέτο Μπάιντεν των 369 δισ. δολ., που θα διατεθεί ως επιδοτήσεις και φοροαπαλλαγές σε πράσινες επενδύσεις εντός ΗΠΑ. Όπως χαρακτηριστικά σχολιάζει ο Πίτερ Κάλρσον, διευθύνων σύμβουλος της Northvolt, «πριν από ένα χρόνο σχεδιάζαμε πρώτα να φτιάξουμε την πράσινη οικονομία στην Ευρώπη και μετά να πάμε στη Βόρεια Αμερική, αλλά μεσολάβησε το πακέτο Μπάιντεν και είναι αδύνατον να ανταγωνιστούμε τη Βόρεια Αμερική χωρίς μονάδα μεταποίησης και εφοδιαστική αλυσίδα εντός Αμερικής».

Για να αντεπεξέλθει σε όλες αυτές τις δυσκολίες και να διασφαλίσει ότι η γερμανική οικονομία θα λειτουργεί με πράσινη ενέργεια το 2035, ο καγκελάριος

ρίχνει όλο το βάρος του σε αυτό που αποκαλεί νέα βιομηχανική επανάσταση. Σε αυτήν την προσπάθεια θα εντάξει επενδύσεις ύψους 6,6 δισ. ευρώ για την κατασκευή σταθμού ανεφοδιασμού για ηλεκτροκίνητα αυτοκίνητα και περισσότερα από 10 δισ. ευρώ για ένα πρόγραμμα επιδοτήσεων σε έργα καθαράς ενέργειας. Για να γίνουν όλα αυτά και να διατεθούν τόσα κεφάλαια παράλληλα με φοροαπαλλαγές και μείωση της γραφειοκρατίας, θα χρειαστούν πολλά δισεκατομμύρια ευρώ από ιδιώτες επενδυτές για τα πάντα, από τα ηλεκτροκίνητα οχήματα μέχρι τις ανεμογεννήτριες και τα φωτοβολταϊκά συστήματα.

Σε συνέντευξη του στην εφημερίδα Bild am Sonntag, ο Ολαφ Σολτς προανήγγειλε πως «κάθε μήνα θα διοργανώνεται διαβούλευση με τις ηγεσίες των κρατιδίων και θα εξετάζουμε πόση πρόοδο έχουν σημειώσει σε ό,τι αφορά τους στόχους για όσα πρέπει να γίνουν ώστε να επιτύχουμε τον σκοπό μας».

BLOOMBERG

Λογισμικό τεχνητής νοημοσύνης για έλεγχο του πληθωρισμού στην Αργεντινή

Έχοντας κυριολεκτικά επί δεκαετίες μετέλθει κάθε μέσο για να τιθασεύσει τον ιλιγγιώδη πληθωρισμό, η Αργεντινή στρέφεται τώρα σε ένα ακόμη ανορθόδοξο μέσο για να παρακολουθήσει τις εξελίξεις στο μέτωπο των τιμών: στην τεχνητή νοημοσύνη. Η κυβέρνηση του Μπουένος Αϊρες αναπτύσσει λογισμικό που χρησιμοποιεί τον μηχανισμό εκμάθησης των μηχανών και τεχνητή νοημοσύνη που και πάλι έχει αναπτυχθεί με κρατικό λογισμικό.

Με τη βοήθεια της υπηρεσίας δορυφόρων Arsat παρακολουθεί και καταγράφει τις αυξήσεις των τιμών σε πραγματικό χρόνο. Ανάμεσα στις διάφορες αντισυμβατικές μεθόδους που έχει δοκιμάσει για να κάμψει τον πληθωρισμό, η κυβέρνηση έχει επίσης δώσει εντολή για «πάγωμα» των τιμών σε ορισμένα είδη πρώτων ανάγκων και πιο προσφάτως διαπραγματεύθηκε με τις

επιχειρήσεις συμφωνίες με τις οποίες επιχειρεί να ελέγξει τον ρυθμό αύξησης των τιμών. Ζητούμενο για την κυβέρνηση είναι να αποφύγει να αυξήσει περαιτέρω το βασικό επιτόκιο προκειμένου να μην «παγώσει» την οικονομική δραστηριότητα. Για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση των εταιρειών με τις συμφωνίες για έλεγχο των τιμών, η κυβέρνηση έχει φτάσει στο σημείο να στέλνει συστηματικά υπουργούς ή δημάρχους στα σουπερ μάρκετ της χώρας, ώστε να ελέγχουν αν οι τιμές συνάδουν με τα συμφωνηθέντα. Και τώρα πηγαίνει ένα βήμα παραπέρα, εισάγονται δύο νέα λογισμικά: ένα με το οποίο παρακολουθεί σε πραγματικό χρόνο τις τιμές που αναρτώνται στα προϊόντα όσων σουπερ μάρκετ συμμετέχουν στις σχετικές συμφωνίες και ένα δεύτερο που τις δίνει τη δυνατότητα να ελέγχει οι τιμές όταν αυτές αναρτώνται on line.

Χαρτονόμισμα των 2.000 αργεντινικών πέσος αναγκάστηκε να εκδώσει η κεντρική τράπεζα της χώρας.

Ο πληθωρισμός παραμένει, πάντως, σε υψηλά επίπεδα παρά τις πολιτικές αυτές και τους τελευταίους μήνες σημειώνουν αύξηση από 5% έως 7,4% από μήνα σε μήνα. Σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους, ο πληθωρισμός πλησιάζει το 100% και καταγράφει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα στον κόσμο.

«Ο πληθωρισμός είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα της Αργεντινής και το χειρότερο πρόβλημα για την οικονομία της», σχολιάσε σχετικά προ ημερών ο υπουργός Οικονομίας, Σέρτζιο Μάσα,



Σε σύγκριση με το περασμένο έτος, ο πληθωρισμός πλησιάζει το 100% και καταγράφει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα στον κόσμο.

ενώ σε ό,τι αφορά το πρόγραμμα ελέγχου των τιμών, τόνισε πως «η κυβέρνηση περιμένει από εταιρείες, εργαζομένους, σουπερ μάρκετ και παραγωγούς να συμμορφωθούν, καθώς είναι προς το συμφέρον όλων των Αργεντινών». Έχει ανακοινώσει, άλλωστε, την πρόθεσή του να θέσει όρια στις τιμές των φρούτων και των λαχανικών από την επόμενη εβδομάδα.

Προ ημερών, εξάλλου, ο πληθωρισμός ανάγκασε την κεντρική τράπεζα της χώρας να εκδώσει χαρτονόμισμα των 2.000 αργεντινικών πέσος, που αντιστοιχούν σε 11 δολ. Είχαν προηγηθεί τα τελευταία στοιχεία, που φέρουν τον πληθωρισμό να φτάνει στο 95% τον Δεκέμβριο και να καταγράφει το υψηλότερο επίπεδο που έχει σημειωθεί στη χώρα μετά το 1991. Ως τώρα το χαρτονόμισμα με τη μεγαλύτερη αξία σε κυκλοφορία είναι των 1.000 πέσος. Σε

σχετική ανακοίνωσή της μέσω Twitter, η κεντρική τράπεζα ανέφερε πως το νέο χαρτονόμισμα θα είχε χαρακτηριστικά «που θα μνημονεύουν την ανάπτυξη των επιστημών και τις ιατρικές στην Αργεντινή».

Θα φέρει τις εικόνες δύο πρωτοπόρων γιγαντών της χώρας, της Σεσίλια Γκρίγορσον και του Ραμόν Καρίγιο. Δεν είναι, πάντως, σαφές πότε θα είναι έτοιμο για να αρχίσει να κυκλοφορεί στην αγορά. Σημειώτεον ότι το 1992, όταν η Αργεντινή υιοθέτησε το σημερινό νόμισμά της, η αξία του είχε συνδεθεί με το δολάριο σε ισοτιμία ένα προς ένα. Το Μπουένος Αϊρες εγκατέλειψε, όμως, το σύστημα της σταθερής ισοτιμίας και τη σύνδεση με το δολάριο όταν η χώρα αντιμετώπισε σαρωτική χρηματοπιστωτική κρίση και κρίση χρέους τη διετία 2001-2002.

BLOOMBERG, BBC

Το πακέτο Μπάιντεν άνοιξε 100.000 νέες θέσεις εργασίας

Οι επενδύσεις που ευνοεί ο νόμος IRA «για τη μείωση του πληθωρισμού» και τη στήριξη της αμερικανικής πράσινης βιομηχανίας φέρνουν οικονομική άνθηση, μεγάλα έργα και πολλές δουλειές. Το καταδεικνύουν τα επίσημα στοιχεία που προδίδουν πως υπάρχουν προοπτικές για μεγαλύτερη ώθηση.

Από τον περασμένο Αύγουστο, όταν ψηφίστηκε ο περίφημος νόμος του Τζο Μπάιντεν για το κλίμα, επανομαζόμενος νόμος κατά του πληθωρισμού IRA, στον αμερικανικό ιδιωτικό τομέα έχουν ανοίξει περισσότερες από 100.000 θέσεις εργασίας στην καθαρή ενέργεια, σύμφωνα με ανάλυση της μη κερ-

δοσκοπικής νομικής ομάδας Climate Power που επικαλείται το Bloomberg. Και πρόκειται μόνο για τις επίσημα καταγεγραμμένες νέες δουλειές.

Στις εν λόγω θέσεις εργασίας, που στοχεύουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, συμπεριλαμβάνονται η κατασκευή ηλεκτρικών οχημάτων και μπαταριών, καθώς και έργα αιολικής και ηλιακής ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης κτιρίων.

Η Climate Power απαριθμεί περισσότερα από 90 νέα έργα καθαράς ενέργειας σε 31 πολιτείες μετά την υπογραφή του νόμου IRA, που ανυπηρετούν νέες επενδύσεις

Στα 90 δισ. δολάρια φτάνουν οι επενδύσεις καθαρής ενέργειας σε 31 πολιτείες.

που συνολικά φτάνουν τα 90 δισ. δολάρια. Η πολιτεία της Τζόρτζια έχει προσελκύσει τις περισσότερες επενδύσεις μέχρι στιγμής, με έργα αξίας 15 δισ. δολαρίων στα σκαριά, που αναμένεται να δημιουργήσουν σχεδόν 17.000 θέσεις εργασίας και αφορούν, μεταξύ άλλων, ένα εργοστάσιο ηλιακών πάνελ 2,5 δισ. δολαρίων και νέες εγκαταστάσεις

μπαταριών έξω από την Ατλάντα για την προμήθεια ηλεκτρικών οχημάτων Hyundai και Kia.

«Η καθαρή ενέργεια και οι επενδύσεις που ευνοεί ο νόμος για τη μείωση του πληθωρισμού φέρνουν οικονομική άνθηση», δήλωσε η Λόρι Λόουιντς, εκτελεστική διευθύντρια και συνιδρύτρια της Climate Power. «Και είναι μόνο η αρχή». Η Λόουιντς ίδρυσε την Climate Power το 2020 με τον Τζον Ποντέστα, ο οποίος υπηρέτησε στις κυβερνήσεις Ομπάμα και Κλάιντον, ενώ τον περασμένο Σεπτέμβριο αποχώρησε από το διοικητικό συμβούλιο της οργάνωσης για να υπηρετήσει στον Λευκό Οίκο ως επι-

βλέπων την εφαρμογή των μέτρων για το κλίμα. Ο νόμος για τη μείωση του πληθωρισμού, που στοχεύει στη μείωση των κλιματικών εκπομπών της χώρας κατά 40% έως το 2030, παρέχει δισεκατομμύρια δολάρια σε φορολογικές περικοπές και άλλα κίνητρα προκειμένου να αναπτυχθεί η πράσινη βιομηχανία στις ΗΠΑ. Πριν ψηφιστεί, η πράσινη ομάδα BlueGreen Alliance και το Ινστιτούτο Ερευνών Πολιτικής Οικονομίας στο Πανεπιστήμιο της Μασαχουσέτης Amherst εκτιμούσαν ήδη ότι εντός 10ετίας θα δημιουργηθούν περισσότερα από 9 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στη χώρα.



Ο περίφημος νόμος του Τζο Μπάιντεν για το κλίμα, επανομαζόμενος νόμος κατά του πληθωρισμού IRA, ψηφίστηκε τον περασμένο Αύγουστο.

Μοναδικό οικοσύστημα υπηρεσιών αποκλειστικά για e-shops!



Για περισσότερες πληροφορίες σαρώστε τον κωδικό QR.



G.A.P. VASSILOPOULOS GROUP



ΑΝΑΛΥΣΗ

Κρίσιμη μεταρρύθμιση στη λειτουργία εταιρειών

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Μοιάζει με απλή λογιστική διευθέτηση αλλά δεν είναι. Στην πραγματικότητα δρομολογήθηκε μία από τις μεγαλύτερες μεταρρυθμίσεις που επιβάλλονται στη λειτουργία των επιχειρήσεων. Από την ερχόμενη εβδομάδα ισχύει η ευρωπαϊκή οδηγία (2022/2464) που αφορά «την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες», όπως με ουδέτερο ύφος αναφέρεται επίσημα. Στην πραγματικότητα όμως οι εταιρείες στην Ευρώπη, κατ’ αρχήν οι μεγάλες και εισηγμένες στα χρηματιστήρια, αλλάζουν τον τρόπο που ενημερώνουν για τα αποτελέσματά τους τις αγορές, τους επενδυτές, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Δεν πρόκειται όμως μόνον για αναβάθμιση των πληροφοριών που πρέπει να παρέχουν, αλλά στην πραγματικότητα αλλάζει ο τρόπος λειτουργίας τους.

Τα τελευταία χρόνια είχε προστεθεί στην εταιρική ορολογία η έννοια της σημαντικότητας

Οι εταιρείες να ενημερώνουν ποιες είναι οι επιπτώσεις σε περιβάλλον και κοινωνία από τις δραστηριότητές τους.

(materiality), δηλαδή να ενημερώνουν πόσο σημαντικές είναι οι επιπτώσεις στο περιβάλλον και στην κοινωνία από τις δραστηριότητές τους. Πέραν όμως από αυτό η νέα οδηγία προσθέτει τη «διπλή σημαντικότητα», δηλαδή κατά πόσον οι δραστηριότητες της εταιρείας επηρεάζονται από τις αλλαγές στο περιβάλλον και στην κοινωνία. Το κλασικό παράδειγμα είναι μια εταιρεία άντλησης ή επεξεργασίας πετρελαίου που βρίσκεται σε ακτές, επηρεάζει το περιβάλλον με τη λειτουργία της αλλά και επηρεάζεται από φαινόμενα όπως η ανύψωση της στάθμης της θάλασσας. Πρέπει να αξιολογήσει το ρίσκο που αναλαμβάνει για κάθε περίπτωση ώστε να κριθεί από τους επενδυτές, την κοινωνία.

Οι διοικήσεις των εταιρειών αλλά και η κοινωνία ευρύτερα απομακρύνονται από την κλασική αντίληψη σύμφωνα με την οποία οι επιχειρήσεις έχουν μοναδική αποστολή να έχουν κέρδη. Υπο-

χρεώνονται να αποκαλύπτουν κινδύνους που έως τώρα αποκρύβονταν ενώ οφείλουν να ενδιαφέρονται για το περιβάλλον και την κοινωνία. Οι υποχρεώσεις αυτές ισχύουν και για τις μη ευρωπαϊκές εταιρείες εφόσον έχουν τζίρο πάνω από 150 εκατ. ευρώ στην Ευρώπη και μία τουλάχιστον σημαντική θυγατρική. Δεν συμφωνούν όλοι στην προσέγγιση και χαρακτηριστικό των αντιδράσεων είναι ότι σε ορισμένες πολιτείες των ΗΠΑ που κυριαρχούν οι Ρεπουμπλικανοί, δεν επιτρέπεται η παροχή πληροφοριών αυτού του είδους. Υποστηρίζουν ότι οι επενδυτικές επιλογές επιβαρύνονται με προοδευτική πολιτικήολογία. Ωστόσο και στις ΗΠΑ αλλάζουν οι κανονισμοί και ήδη η εποπτεία των χρηματιστηρίων επιβάλλει στις εισηγμένες να αποκαλύπτουν το ενδεχόμενο κόστος από έκτακτα καιρικά φαινόμενα αλλά και τις επιπτώσεις που προτίθενται να κάνουν για να μειώσουν τις εκπομπές αερίου. Αλλά υπάρχει μια επιπλέον καινοτομία που ίσως έχει ακόμα ισχυρότερες επιπτώσεις. Πρέπει να αναλάβουν ευθύνες για την εφοδιαστική αλυσίδα από την οποία προμηθεύονται πρώτες ύλες, ανταλλακτικά. Για παράδειγμα, μια βιομηχανία σοκολάτας πρέπει να είναι βέβαιη ότι στη συγκομιδή κακάο δεν χρησιμοποιείται παράνομη παιδική εργασία. Μπορεί να είναι σίγουρη μια βιομηχανία μόδας αν ο προμηθευτής στην Ανω Ανατολή τηρεί τους κανόνες για παιδική εργασία ή σπαταλά πόρους όπως το νερό ή μολύνει το περιβάλλον με εκπομπές αερίου; Ίσως όχι. Μπορεί όμως να υλοποιήσει έρευνες ώστε να εξασφαλίσει ότι τηρούνται οι κανόνες που απαιτούνται. Μπορεί να νοιαστεί, να προλάβει ή να περιορίσει πρακτικές που βλάπτουν τη βιωσιμότητα, να εντοπίσει κινδύνους που προκύπτουν από το περιβάλλον ή την παραβίαση ατομικών δικαιωμάτων και να δημοσιοποιήσει τα μέτρα που έλαβε. Οι επιχειρήσεις εισέρχονται σε νέα εποχή όπου η έννοια του επιχειρηματικού ρίσκου υπερβαίνει την κίνηση των αγορών, τις επιπτώσεις από τη μεγάλη ανοχή ή την απότομη πτώση τιμών. Και οι συνέπειες δεν αφορούν μόνον τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις αλλά και όποιες θέλουν να πωλούν στην Ευρώπη.

Εκρηξη κινεζικών επενδύσεων στον Δρόμο του Μεταξιού

Ξεπέρασαν τα 32 δισεκατομμύρια δολάρια το 2022, με έμφαση στην υψηλή τεχνολογία

Παρά τα όσα έχουν ειπωθεί τα τελευταία χρόνια περί υπερχρέωσης όσων αναπτυσσόμενων χωρών έχουν λάβει αναπτυξιακά δάνεια από την Κίνα στο πλαίσιο του νέου Δρόμου του Μεταξιού, οι επενδύσεις του Πεκίνου στο φιλόδοξο σχέδιό του αυξάνονται θεαματικά. Η έμφαση δίνεται κυρίως στην υψηλή τεχνολογία, στις μπαταρίες για την ηλεκτροκίνηση και την ενέργεια.

Σύμφωνα με σχετική έκθεση του Πανεπιστημίου Φουντάν της Σαγκάης, οι επενδύσεις της Κίνας στο σύνολο των 147 χωρών του νέου Δρόμου του Μεταξιού έφτασαν το περασμένο έτος στα 32,5 δισ. δολ. σημειώνοντας αύξηση 63% σε ετήσια βάση και καταγράφοντας το υψηλότερο επίπεδο από το 2019.

Η δαπάνη που οδήγησε στη μεγάλη αύξηση ήταν κατά κύριο λόγο το κοινό σχέδιο της κινεζικής Contemporary Amperex Technology, της γνωστής ως CATL, και της Mercedes-Benz Group για επένδυση 7 δισ. δολ. σε μονάδα παραγωγής μπαταριών για ηλεκτροκίνητα οχήματα.

Πρόκειται για το μεγαλύτερο από όσα σχέδια προβλέπει ο νέος Δρόμος του Μεταξιού από το 2013, οπότε και εγκαινιάστηκε. Εκτός από τον τομέα της τεχνολογίας, οι μεγαλύτερες επενδύσεις της Κίνας ήταν στον ενεργειακό κλάδο, καθώς χρηματοδοτεί με 9 δισ. δολ. σειρά σχεδίων κυρίως στους τομείς του πε-

Η αύξηση των επενδύσεων δεν αναιρεί ότι παραμένουν πολλά προβλήματα στο κολοσσιαίο σχέδιό της ανά τις ηπείρους.

τρελαίου, του φυσικού αερίου και της πράσινης ενέργειας. Οι κινεζικές επιχειρήσεις υπέγραψαν, επίσης, συμφωνίες συνολικού ύψους άνω των 15 δισ. δολ. για έργα στον ενεργειακό κλάδο, όπως και συμφωνίες ύψους 12 δισ. δολ. για την εκτέλεση έργων υποδομής, λιμάνια, οδικές αρτηρίες και σιδηροδρομικές συνδέσεις.

Συνολικά, πάντως, τα κεφάλαια που έχει δεσμεύσει το Πεκίνο σε δάνεια και επενδύσεις στο πολυσύθετο έργο του Δρόμου του Μεταξιού εμφανίζουν μικρή μείωση το 2022 σε σύγκριση με το 2021, καθώς μειώθηκε ο δανεισμός του Πεκίνου σε ορισμένες χώρες, ως επί το πλείστον



Η δαπάνη που οδήγησε στη μεγάλη αύξηση ήταν κατά κύριο λόγο το κοινό σχέδιο της κινεζικής Contemporary Amperex Technology, της γνωστής ως CATL, και της Mercedes-Benz Group για επένδυση 7 δισ. δολ. σε μονάδα παραγωγής μπαταριών για ηλεκτροκίνητα οχήματα.

της Αφρικής, που είτε έχουν πτωχεύσει είτε έχουν ζητήσει αναδιάρθρωση του χρέους τους. Ανάμεσά τους το Πακιστάν, που αυτές τις ημέρες διαπραγματεύεται με το ΔΝΤ πακέτο στήριξης ύψους 6,5 δισ. δολ., αλλά και η Σρι Λάνκα, που επίσης πλησιάζει σε συμφωνία για την αναδιάρθρωση του χρέους της. Έτσι το συνολικό ποσό που δεσμεύσε η Κίνα το 2022 στα έργα του Δρόμου του Μεταξιού ήταν 67,8 δισ. δολ., ελαφρώς μικρότερο από τα 68,9,7 δισ. δολ. το 2021.

Ανάμεσα στις χώρες του Δρόμου του Μεταξιού η Ουγγαρία ήταν αυτή που έλαβε τις μεγαλύτερες επενδύσεις με δεύτερη τη Σαουδική Αραβία και τρίτη τη

Σιγκαπούρη. Δεν υπήρξαν, αντιθέτως, επενδύσεις για κατασκευαστικά έργα σε Ρωσία, Αγκόλα, Σρι Λάνκα, Νεπάλ και Περού. Σε ό,τι αφορά ειδικότερα το Πακιστάν, τα κεφάλαια που έχει συνολικά δεσμεύσει η Κίνα στο πλαίσιο του εν λόγω σχεδίου μειώθηκαν κατά 34%, ενώ σε διπλάσιο ποσοστό μειώθηκαν και οι επενδύσεις της στις χώρες της υποσαχάριας Αφρικής.

Η αύξηση των επενδύσεων της Κίνας δεν αναιρεί ότι υπήρξαν και παραμένουν πολλά προβλήματα στο κολοσσιαίο και διεθνές επενδυτικό σχέδιό της ανά τις ηπείρους. Ένα σχέδιο που ο Κινέζος πρόεδρος, Σι Τζινπίνγκ, αποκάλυψε «σχέδιο

του αιώνα» το 2017. Σύμφωνα με σχετική έρευνα, οι δύο αναπτυξιακές τράπεζες της Κίνας περιόρισαν τον δανεισμό τους τόσο το 2020 όσο και το 2021. Στοιχεία του ερευνητικού ομίλου Rhodium Group αναφέρουν ότι το ύψος των δανείων που χορήγησαν κινεζικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στο πλαίσιο του Δρόμου του Μεταξιού και ετέθησαν υπό νέα διαπραγμάτευση την τελευταία διετία έχει φτάσει τουλάχιστον στα 52 δισ. δολ. Πρόκειται για ποσό υπερτριπλάσιο του αντίστοιχου της αμέσως προηγούμενης διετίας, που ανήλθε στα 16 δισ. δολάρια.

BLOOMBERG, FINANCIAL TIMES

Τα «γεράκια» έχουν το πάνω χέρι στο Δ.Σ. της ΕΚΤ

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Οι αγορές αρνούνται να «ακούσουν» την επιθετικότητα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, θεωρώντας ότι στην προσπάθειά της να αποφύγει άλλη μία αστοχία πολιτικής ή ρητορικής—όπως όταν πρόβλεψε ότι η εκρηξη του πληθωρισμού είναι προσωρινό φαινόμενο—δρα υπερβολικά, και επιλέγουν να απορρίψουν μόνες τους για τις προοπτικές της οικονομίας, κινούμενες έτσι στο πλευρό των «περιστερών» του διοικητικού συμβουλίου, έστω και αν αυτά αποτελούν πολύ μικρή μειοψηφία. Η δώλωση για πρόθεση νέας, σημαντικής αύξησης επιτοκίων κατά 50 μονάδες βάσης και τον Μάρτιο προκάλεσε αίσθηση σε αυτούς που «παρακολουθούν» την ΕΚΤ, τους λεγόμενους «ECB watchers».

Εως τώρα η ΕΚΤ δεν είχε αναφέρει σε ανακοίνωση των αποφάσεών της το μέγεθος της επόμενης αύξησης, έστω και εάν η Κριστίν Λαγκάρντ στις συνεντεύξεις Τύπου έδινε σαφή μηνύματα ως προς το ποια θα ήταν αυτή. Επιπλέον, παρά το γεγονός ότι η ΕΚΤ έχει απορρίψει επίσημως την έννοια της μελλοντικής καθοδήγησης (forward guidance), έδωσε μια «υπόσχεση» και πάλι. Σύμφωνα με πηγές της «Κ», αν και δεν υπήρχε καμία διαφώνια στο Δ.Σ. για το μέγεθος της αύξησης του Φεβρουαρίου, υπήρχαν διαφορίες για την αναφορά σε συγκεκριμένο ύψος σε ό,τι αφορά την αύξηση του Μαρτίου.

Όπως σημείωσε και ο Πίτερ Πράετ, πρώην επικεφαλής οικονομολόγος της ΕΚΤ, μιλώντας στην τηλεόραση του Bloomberg, «με εξέπληξε η πρόθεση για αύξηση κατά 50 μονάδες βάσης. Πολλά νέα μπορούν να έρθουν από τώρα έως τον Μάρτιο. Ποιος ξέρει τι πρόκειται να συμβεί».

Η εξέγηση βρίσκεται στο ότι τα «γεράκια» άσκησαν ισχυρή πίεση για να μπει αυτή η φράση στην ανακοίνωση, όπως αναφέρουν πηγές στην «Κ», για να τονιστεί ότι η επιθετικότητα διατηρείται και να μην παρερμηνευτεί από τις αγορές ότι υποχωρεί, αφηφώντας τα επιχειρήματα των λίγων περιστερών που διαφωνήσαν.

Τα περισσότερα βασίζουν τη θέση τους στο ότι το τοπίο του πληθωρισμού έχει βελτιωθεί σημαντικά, κάτι που επιβεβαιώθηκε και την ώρα που συνεδρίαζε το Δ.Σ. την περασμένη Τετάρτη, όταν η Eurostat δημοσίευσε τα προκαταρκτικά στοιχεία για τον πληθωρισμό του Ιανουαρίου, που έδειξαν ότι υποχώρησε περαιτέρω, στο 8,5%. Αυτό δεν άρεσε στα γεράκια και κυρίως στους κεντρικούς τραπεζίτες στις χώρες της Βαλτικής, οι οποίες βιώνουν πολύ υψηλό πληθωρισμό. «Ολα καταλήγουν στην ισορροπία μεταξύ γερακιών και περιστερών αυτή τη στιγμή. Τα γεράκια θέλουν να πείσουν για πιο γρήγορες αυξήσεις επιτοκίων και για να τις αποτρέψουν, τα περισσότερα πρέπει να συμφωνήσουν να δεσμευτούν εκ των προτέρων για μελλοντικές αυξήσεις επιτοκίων», σημειώνει στην «Κ» ο οικονομολόγος της HSBC, Φάμπιο Μπαλμπόνι. «Το ενδιαφέρον είναι ότι η ΕΚΤ δεν δεσμεύτηκε σε τίποτα πέρα από τον Μάρτιο, απλώς στο ότι θα επαναξιολογήσει την πολιτική της. Έτσι, παρόλο που η Λαγκάρντ είπε ότι οι αυξήσεις επιτοκίων θα συνεχιστούν, εξακολουθούμε να πιστεύουμε ότι υπάρχει πιθανότητα παύσης των αυξήσεων στη συνέχεια», όπως προσθέτει.

Αν και η κεντρική τράπεζα θέλει ξεκαθάρα υψηλότερα κόστη δανεισμού, γι' αυτό και δεν αποκλίνει από την επιθετική της ρητορική ή

σπεύδει να την υπογραμμίσει όταν βλέπει ότι οι αγορές αποτιμούν ότι «χαλαρώνει», ωστόσο τα ομόλογα έχουν σημειώσει ισχυρό ράλι το τελευταίο διάστημα, με τις αποδόσεις να έχουν υποχωρήσει σημαντικά από τα υψηλά του 2022. Επίσης, η αγορά τοποθετεί το τελικό επιτόκιο της ΕΚΤ πλέον στο 3,3%, από 3,5% πριν από τη συνεδρίαση του Φεβρουαρίου.

Όπως εξηγούν αναλυτές, η αγορά επιλέγει να κοιτάει τις ενδείξεις για υποχώρηση του πληθωρισμού και το τέλος των αυξήσεων των επιτοκίων, γι' αυτό και η επιθετική ρητορική της ΕΚΤ πέφτει στο κενό. Ηδη μάλλον θεωρεί ότι οι τελευταίες της προβλέψεις (Δεκέμβριος) για τον πληθωρισμό (6,3%) αλλά και τις τιμές της ενέργειας φέτος (στα 124 ευρώ/MWh σε μέσο όρο το φυσικό αέριο) είναι «άκυρες» και θα αναθεωρηθούν πτωτικά τον Μάρτιο.

«Η αγορά κινείται στον ρυθμό της μείωσης του πληθωρισμού και αντιδρά πολύ πιο έντονα σε τυχόν αποπληθωριστικά μηνύματα και στα σκώλια των περιστερών της ΕΚΤ. Η αντίδρασή της κατά τη συνεδρίαση του Φεβρουαρίου ήταν ένα παράδειγμα επιλεκτικής ακρόασης», σημειώνει στην «Κ» ο Γιαν Βον Γκεριχ, επικεφαλής αναλυτής της Nordea Research. Κατά τον ίδιο, η βελτίωση στα ομόλογα θα συνεχιστεί: «Η καθοδήγηση από τις κεντρικές τράπεζες και την ΕΚΤ, ειδικότερα, έχει βγει πολλές φορές λάθος στον τρέχοντα κύκλο, και σε αυτό το πλαίσιο η αγορά είναι πιο ελεύθερη να αποφασίσει. Η πτώση των αποδόσεων των ομολόγων θα μπορούσε, επομένως, να συνεχιστεί βραχυπρόθεσμα, εάν τα στοιχεία υποστηρίξουν το φάγημα της αποδυναμωσης του πληθωρισμού, η οποία φαίνεται πολύ πιθανή».

Σε νέα εποχή η συμμαχία Renault - Nissan

Παρουσιάστηκε το πλαίσιο έπειτα από διαπραγματεύσεις 12 μηνών

Στο νέο σύστημα της συμμαχίας της γαλλικής Renault με την ιαπωνική Nissan Motor οι σχέσεις είναι ισοδύναμες πλέον, αλλά και πιο περιπλοκές. Έπειτα από διαπραγματεύσεις οκτονενετίς, που έφθασαν περίπου τους δώδεκα μήνες, οι εταίροι παρουσίασαν στο Λονδίνο το νέο πλαίσιο βάσει του οποίου η Renault θα μειώσει το μερίδιό της στη Nissan, καθώς και τα σχέδια για σειρά νέων μοντέλων μαζί με τον μικρότερο συνεργάτη της συμμαχίας, την επίσης ιαπωνική Mitsubishi Motors. «Αυτή η νέα συμφωνία βασίζεται σε επιχειρηματικές ευκαιρίες και απλούς, σαφείς κανόνες», δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος της γαλλικής Renault, Λούκα ντε Μέο, κατά τη διάρκεια κοινής συνέντευξης στην τηλεόραση του Bloomberg με τον πρόεδρο της Nissan, Μακότο Ουσόινα.

«Αυτό που έχουμε σήμερα με γνώμονα τις επιχειρηματικές ευκαιρίες είναι πολύ

Η Renault μειώνει το μερίδιό της στη Nissan και η δεύτερη σκοπεύει να επενδύσει στα ηλεκτρικά οχήματα Ampere της πρώτης για ποσοστό έως 15%.

μεγαλύτερο από αυτό που κάναμε ποτέ τα τελευταία 10 χρόνια». Η συμφωνία χαλαρώνει τα νήια που διατηρούσε η Renault στο πλαίσιο μιας σχεδόν 24χρονης συνεργασίας με πολλές εντάσεις, αν και φαίνεται πολύ όψιμη, εάν σκεφθεί κανείς τη δυσχερέστατη μετάβαση του κλάδου στον ηλεκτροκίνητο και στο προηγούμενο λογισμικό. Για να μπορέσει να συμβαδίσει με τα ζητούμενα της εποχής, ο Λούκα ντε Μέο επιδιώκει η Renault να



Το 2022 η Nissan διέθεσε στη διεθνή αγορά 3,3 εκατομμύρια οχήματα σε σύγκριση με τα 2,05 εκατομμύρια της Renault.

διαχωρίσει τις δραστηριότητές της και να κάνει νέες συνεργασίες. Αυτό περιλαμβάνει τη συγκέντρωση των παλαιών περιουσιακών της στοιχείων σε κινητήρες εσωτερικής καύσης με την κινεζική Zhejiang Geely Holding, τη συνεργασία της στην τεχνολογία με την Qualcomm και την ξεχωριστή εισαγωγή στο χρηματιστήριο της νέας μονάδας της στα ηλεκτρικά αμάξια, Ampere. «Ο βασικός κίνδυνος είναι ότι η Renault μπορεί να

ανταλλάξει μια γνωστή πολυπλοκότητα με μίαν άλλη», επισήμανε ο αναλυτής του ομίλου διαχείρισης της Stifel, Πιερ-Ιβ Κεμενέρ.

Η απογοήτευση εκ μέρους της ιαπωνικής πλευράς είχε τις ρίζες της στην ανισορροπία των κεφαλαιουχικών δεσμών της Renault και της Nissan. Στο πλαίσιο αυτό, η γαλλική αυτοκινητοβιομηχανία κατέχει μερίδιο 43% με δικαιώματα ψήφου, ενώ η ιαπωνική μόλις το 15% χωρίς δικαίωμα ψήφου. Η διευθέτηση αυτή έγινε, αφ' ης στιγμής η Renault διέσωσε τη Nissan με ένεση ρευστού και έστειλε τον Κάρλος Γκοσσ (ο οποίος πλέον δεν βρίσκεται στο προσκήνιο) να την εξυγιάνει και να συμπήξει διμερή συμμαχία, στην οποία αργότερα εντάχθηκε και η Mitsubishi ως ελάσσων εταίρος. Από τότε και μετά, όμως, ήταν η Nissan που μεγαλούργησε με κριτήριο τις πωλήσεις. Το 2022 διέθεσε στη διεθνή αγορά 3,3 εκατομμύρια οχήματα σε σύγκριση με τα 2,05 εκατομμύρια του συνεργάτη της. Εν τω μεταξύ, πριν από πέντε χρόνια, οι φόβοι πως ο Κάρλος Γκοσσ, τότε πρόεδρος των δύο αυτοκινητοβιομηχανιών, θα επιδίωκε στενότερη ενσωμάτωση, συμπεριλαμβανομένης μιας συγχώνευσης, ήταν ένας παράγοντας για την απομάκρυνσή του και τη σύλληψή του στην Ιαπωνία με την κατηγορία ότι είχε δηλώσει ανεπαρκή στοιχεία αναφορικά με τις απολαβές του στη Nissan. Σήμερα, εκτός του ότι η Renault μειώνει το μερίδιό της στη Nissan, η δεύτερη σκοπεύει να επενδύσει στην επιχείρηση ηλεκτρικών οχημάτων Ampere της πρώτης για ποσοστό έως και 15%. Τέλος, οι δύο εταίροι θα συνεργαστούν σε πολλά έργα, που θα μπορούσαν να τους αποφέρουν κέρδη εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ συν τω χρόνω.

BLOOMBERG

Κίνδυνος νέας κρίσης από τις σκιώδεις τράπεζες

Η γιγάντωση του κλάδου χωρίς κανόνες εντείνει τις ανησυχίες για ένα... ατύχημα που θα προκαλέσεις τριγμούς στις αγορές

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Το απόφθεγμα πως «η Ιστορία επαναλαμβάνεται την πρώτη φορά ως τραγωδία και τη δεύτερη ως φάρσα» ισχύει και σε ό,τι αφορά τις οικονομικές κρίσεις, αν και μπορεί να διαφωνήσει κανείς ως προς το πόσο ακριβής είναι η εκτίμηση περί «φάρσας». Γιατί η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση της διετίας 2008-2009 ήταν μια επανάληψη της κρίσης του 1929, μιας αληθινής τραγωδίας εφ' όσον οδήγησε στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και σε όσα προσπαθεί ακόμη να ξεχάσει η ανθρωπότητα. Μάλλον, όμως, δεν ήταν για όλους ακριβώς «φάρσα» και πολλά μάλλον όταν μετεξελίχθηκε στην κρίση χρέους της Ευρωζώνης και σε όσα δεινά επέφερε αυτή στους Ευρωπαίους.

Αποτελεί πλέον κοινό μυστικό πως αιτία της κρίσης του 2008 ήταν η σταδιακή ανάκληση κάθε ασφαλιστικής δικλίδας που είχε επιβληθεί στο χρηματοπιστωτικό σύστημα με τη Συμφωνία του Μπρέτον Γουντς μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο για να αποτραπεί μια επανάληψη του 1929. Αρχίζει, όμως, να διαφαίνεται το ενδεχόμενο μιας επανάληψης της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης που θα γεννηθεί εκεί ακριβώς όπου δεν έχει επιβληθεί κανενός είδους ρύθμιση μετά την κρίση της διετίας 2008-2009. Ο λόγος για τις σκιώδεις τράπεζες, τα ιδρύματα που δεν είναι τράπεζες υπό την παραδοσιακή έννοια αλλά διαφόρων ειδών

Πρόκειται για διάφορα σχήματα, όπως τα επενδυτικά ταμεία, οι ασφαλιστικές, τα συνταξιοδοτικά ταμεία και τα hedge funds.

Πώς ο υπέρμετρος δανεισμός του fund Archegos Capital Management και τα μυστικά στοιχήματα προκάλεσαν χάος στη Wall.

σχήματα, όπως τα επενδυτικά ταμεία, οι ασφαλιστικές, τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, τα συνταξιοδοτικά ταμεία και τα hedge funds ή αλλιώς τα κεφάλαια αντιστάθμισης κινδύνου. Σε αυτές τις κατηγορίες όχι μόνον δεν έχουν επιβληθεί όλοι κανόνες ισχύουν για τις τράπεζες μετά την κρίση του 2008, αλλά αυξήθηκε εις το έπακρον το ρίσκο, καθώς πολλά από τα ιδρύματα αυτά πήραν τα ρίσκα που δεν μπορούσαν πλέον να αναλάβουν οι τράπεζες.

Κι ενώ εδώ και περίπου ένα χρόνο γίνεται διαρκώς λόγος για τον κίνδυνο ύφεσης, δεν είναι λίγοι εκείνοι που βλέπουν να κυοφορείται νέα χρηματοπιστωτική κρίση. Προσφάτως ο Λόρενς Σάμερς, πρώην υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ, που μίλησε για «τριγμούς» στις αγορές κι ενώ προσπαθούσε να μην προκαλέσει υπερβολική ανησυχία αποφεύγοντας μια πρόβλεψη για παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, τόνισε πως η παρούσα συγκυρία θα δικαιολογούσε αυξημένη ανησυχία, όπως εκείνη που επικρατούσε τον Αύγουστο του 2007. Ως πλέον πρόσφατη προειδοποίηση μπορεί να θεωρηθεί



Το Archegos Capital χρησιμοποιούσε κεφάλαια από δανεισμό για να βάζει στοιχήματα που ανέβαν στα ύψη τις μετοχές εταιρειών MME. Η πτώση του άρχισε όταν οι τράπεζες της Wall Street πείσαν την παράτολμη εταιρεία να «κλείσει» τα στοιχήματά της.

η κατάρρευση που γνώρισαν το φθινόπωρο τα συνταξιοδοτικά ταμεία της Βρετανίας, αναγκάζοντας την Τράπεζα της Αγγλίας να παρέμβει με εκτεταμένες αγορές ομολόγων για να επαναφέρει την ηρεμία στην αγορά. Μια κρίση που επισκιάστηκε από την πολιτική θύελλα εκείνων των ημερών και τους πειραματισμούς της Λίζ Τρας, της τότε πρωθυπουργού με την πλέον βραχύβια θητεία στο τιμόνι της Βρετανίας. Είχε προηγηθεί στη διάρκεια του 2021 σειρά από πτωχεύσεις κάθε είδους χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων με σκοτεινή δραστηριότητα, όπως η πτώση του fund Archegos, που προκάλεσε μεγάλες απώλειες σε τράπεζες με κρυφά στοιχήματα, η πτωχή πτώση των μετοχών της ιαπωνικής Softbank, αλλά και της βρετανικής Greensill Capital. Και σε όλες αυτές τις κρίσεις η ανησυχία ήταν διάχυτη, καθώς στις περισσότερες ήταν ορατός ο κίνδυνος μετάδοσης του προβλήματος στο ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Όπως επισημαίνει σε σχετική ανάλυσή του το Politico, πρόκειται για μια επανάληψη των ιδίων γνωστών μοτίβων που

προκαλούν τις κρίσεις: βραχυπρόθεσμη έλλειψη ρευστότητας, επικίνδυνα στοιχήματα και το φαινόμενο ντόμινο.

Η κατάρρευση του... αρχηγού

Ένα δείγμα όσων μπορούν να συμβούν εξαιτίας ενός συνδυασμού έλλειψης ρευστότητας, συνεχούς μόχλευσης και ανάληψης υπερβολικού ρίσκου από σκιώδη χρηματοπιστωτικά ιδρύματα έδωσε την άνοιξη του 2021 ένα άγνωστο έως τότε hedge fund, στο οποίο είχαν μεγάλη έκθεση τράπεζες και εταιρείες MME. Είχε τη ματαιόδοξη επωνυμία Archegos Capital Management, δηλαδή την ελληνική λέξη «αρχηγός», εκμεταλλεύθηκε τα χαμηλά επιτόκια της Federal Reserve, επιδόθηκε σε εκτεταμένο δανεισμό, συγκέντρωσε δυσθεώρητα κέρδη με μυστικά στοιχήματα και κατέρρευσε παταγώδως προκαλώντας χάος στη Wall Street και απώλειες σε τράπεζες, με τους κραδασμούς να γίνονται αισθητοί από τη Ζυρίχη μέχρι το Τόκιο.

Ήταν μια συνήθης ιστορία που επαναλαμβάνεται από καιρού εις καιρόν αλλά με διαφορετικές εταιρείες και επωνυμίες.

Το Archegos Capital χρησιμοποιούσε κεφάλαια από δανεισμό για να βάζει στοιχήματα που ανέβαν στα ύψη τις μετοχές εταιρειών MME. Η πτώση του άρχισε όταν οι τράπεζες της Wall Street πείσαν την παράτολμη εταιρεία να «κλείσει» τα στοιχήματά της. Μην διαθέτοντας επαρκή ρευστότητα, το fund προχώρησε σε μαζικές πωλήσεις μετοχών οδηγώντας σε κατάρρευση τις μετοχές κολοσσών των MME όπως οι ViacomCBS και Discovery, τις οποίες είχε οδηγήσει στα ύψη. Ήταν τέτοια η έκταση των μαζικών πωλήσεων που ακολούθησαν, ώστε η Viacom έχασε τη μισή χρηματιστηριακή της αξία μέσα σε μία εβδομάδα. Και βέβαια, οι μεγάλες τράπεζες υπέστησαν ζημιές διο. δολαρίων εξαιτίας της μεγάλης έκθεσής τους στο Archegos. Τόσο η ελβετική Credit Suisse όσο και η ιαπωνική Nomura ενέγραψαν τότε ζημιές και είδαν τις μετοχές τους σε ελεύθερη πτώση.

Το Archegos ήταν μια εταιρεία ελάχιστα γνωστή, για την οποία λίγοι άνθρωποι είχαν ακούσει κάτι μέχρι την αιφνιδιαστική κατάρρευσή της. Και όμως, στην εποχή του φθηνού χρήματος, το Archegos

είχε τη δυνατότητα να δανειζόταν τόσο πολλά κάρη στα σχεδόν μηδενικά επιτόκια ώστε η κατάρρευσή του να προκαλεί παληροϊκά κύματα αρκετά μεγάλα για να κλονίσουν τη Wall Street και να έχουν αντίκτυπο στις αποταμιεύσεις των Αμερικανών για τη συνταξιοδότησή τους.

Πρόκειται για τον υπερβολικό δανεισμό που διευκόλυναν τα σχεδόν μηδενικά επιτόκια της Federal Reserve. Η κλίμακα των στοιχημάτων του Archegos είχε μείνει μυστική. Προκειμένου να μην αποκαλύψει τα στοιχήματά του, το Archegos έκανε χρήση ειδικών παραγώγων, γνωστών ως «συμφωνίες ανταλλαγής συνολικής απόδοσης», που ουσιαστικά κρύβουν μέρος των επενδύσεων. Και βέβαια, δεν είχε δημοσιοποιήσει στην αμερικανική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς τις θέσεις του.

Η κατάρρευση του παράτολμου fund οδήγησε στην οικονομική καταστροφή τον ιδρυτή του, Μπιλ Χουάνγκ, έναν άνθρωπο που είχε μείνει εξίσου άγνωστος όσο και το fund του μέχρι την κατάρρευση. Ο γλυτός του εξαεμιστίστηκε σε λίγες ημέρες.

Εντείνονται οι φόβοι για έλλειψη ρευστότητας

Η συγκυρία ευνοεί τώρα την εμφάνιση προβλημάτων στο σκιώδες τραπεζικό σύστημα, καθώς φτάνουν στο τέλος τους οι καλές εποχές εφόσον οι κεντρικές τράπεζες αυξάνουν επιθετικά το κόστος του δανεισμού και διακόπτεται η συνεχής ροή κεφαλαίων. Αυτό σημαίνει πως είναι εύκολο να προκύψει έλλειψη ρευστότητας σε κάποιο σκιώδες χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Μιλώντας στο Politico, η Βερένα Ρος, επικεφαλής της ρυθμιστικής αρχής τίτλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επισημαίνει πως καθώς μειώνεται η ροή χρήματος στο σκιώδες τραπεζικό σύστημα «αρχίζουν να έρχονται στην επιφάνεια

ορισμένα από τα προβλήματα που υπάρχουν εκεί». Εύκολα μπορεί να αντιληφθεί κανείς ότι μετά μια σειρά κρίσεων, συγκεκριμένα μικρών και ευκόλως ελεγχόμενων, μπορεί να αρχίσει ένα πρόβλημα στα σκιώδη χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και να εξαπλωθεί στο ευρύτερο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Κάτι τέτοιο συνέβη η τουλάχιστον απείλησε να συμβεί και όταν η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία προκάλεσε απότομες διακυμάνσεις στις τιμές των αγορών προθεσμιακών συμβολαίων, που δημιούργησαν έλλειψη ρευστότητας στις ευρωπαϊκές ενεργειακές εταιρείες. Το πρόβλημα ήταν εύκολο να

Καθώς μειώνεται η ροή χρήματος αρχίζουν να έρχονται στην επιφάνεια ορισμένα από τα προβλήματα.

εκτροχιαστεί. Και δεν είναι μόνον η ρυθμιστική αρχή τίτλων της Ε.Ε. που προειδοποιεί. Έχουν κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου και άλλοι φορείς, προειδοποιώντας για το πώς μπορούν είτε να προκαλέσουν είτε να επιδεινώσουν μια κρίση οι σκιώδεις τράπεζες. Ο Ζερόμ Ρεμπούλ,

γενικός διευθυντής ρυθμιστικής πολιτικής και γενικής διεύθυνσης διεθνών σχέσεων στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Γαλλίας, επισημαίνει πως οι αλληπάλληλες αυξήσεις των επιτοκίων μπορούν να προκαλέσουν βραχυπρόθεσμα έλλειψη ρευστότητας με αποτέλεσμα να οδηγήσουν σε αναγκαστικές μαζικές πωλήσεις τίτλων.

Κάτι τέτοιο, υπογραμμίζει ο ίδιος, θα μπορούσε να ενεργοποιήσει έναν «αυτοτροφοδοτούμενο μηχανισμό», έναν μηχανισμό με τον οποίο οι πωλήσεις τίτλων θα οδηγούν σε πτώση των τιμών, θα αυξάνουν την πίεση στους επενδυτές με αποτέλεσμα να πολλαπλασιάζονται

τα αιτήματά τους για ρευστότητα. Όλα αυτά έχουν ήδη καταγραφεί και οι ρυθμιστικές αρχές έχουν αρχίσει να ανησυχούν για τις παθογένειες που έχουν συγκεντρώσει τα σκιώδη χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εδώ και μερικά χρόνια και τα οποία ενδέχεται να εκραγούν και να στείλουν ωστικά κύματα σε όλον τον κόσμο, στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Και όπως υπογραμμίζει το Politico, το ανησυχητικό είναι πως πολλοί αντιλαμβάνονται ότι ο σκιώδης τραπεζικός τομέας μπορεί να αποτελεί έναν αναμονή ατύχημα αλλά δεν υπάρχει σχέδιο για την αντιμετώπισή του.



Λόρενς Σάμερς

Ο πρώην υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ προειδοποιεί ότι «διανύουμε περίοδο αυξημένου κινδύνου και οι σεισμοί δεν έρχονται αιφνιδιαστικά. Υπάρχουν πρώτα δονήσεις». Διευκρινίζει ότι δεν φτάνει στο σημείο να προβλέψει μια χρηματοπιστωτική κρίση, αλλά διαπιστώνει πως «όπως ακριβώς ο κόσμος ανησυχούσε τον Αύγουστο του 2007, έτσι και τώρα θα έπρεπε να υπάρχει έντονη αγωνία».

7,4

διο. δολ. είχε δανείσει στην κατασκευαστική Gupta η Greensill. Κατέρρευσε προκαλώντας ζημιές στην Credit Suisse.



Τζον Κάραβαν

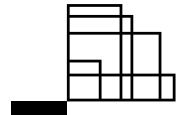
Αναφερόμενος στην ανησυχία που επικρατεί για το ενδεχόμενο χρηματοπιστωτικής κρίσης, ο Τζον Κάραβαν, κορυφαίος αναλυτής της Oxford Economics, επισήμανε πως «αυξάνονται οι κίνδυνοι που απειλούν τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα και φαίνεται όλο και πιο πιθανό να χρειαστεί η Fed να αντιδράσει στην ανησυχία για τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος προτού επιτευχθούν οι στόχοι της για τον πληθωρισμό».

17

διο. δολ. έχασε από τη χρηματιστηριακή της αξία η ιαπωνική Softbank και επέτεινε την πτώση των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας.

Βερένα Ρος

Η επικεφαλής της ρυθμιστικής αρχής τίτλων της Ε.Ε., Βερένα Ρος, τόνισε πως βλέπουμε μείωση των ροών κεφαλαίων προς το σκιώδες τραπεζικό σύστημα, δηλαδή «βλέπουμε ορισμένους από τους συνήθεις παράγοντες της κρίσης, πρόβλημα ρευστότητας, υπερβολική μόχλευση και μεγάλος βαθμός αλληλοσυνδέσεων». Και προσέθεσε πως αυτά αποτελούν τις «συνήθεις ενδείξεις προβλημάτων που πρέπει να κοιτάσουμε ώστε να εντοπίσουμε την πηγή των ενδεχόμενων κινδύνων».



πως

Φορολογικός οδηγός για το 2023 - Κύπρος



Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στην αγγλική γλώσσα

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ανατροπές στην παγκόσμια βιομηχανία φωτοβολταϊκών

Της ΑΙΖΑ ΤΖΟΥΚΑ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Ο παγκόσμιος εμπορικός πόλεμος παίρνει μια απροσδόκητη τροπή. Το Πεκίνο ενδέχεται να απαγορεύσει την εξαγωγή τεχνολογίας που χρησιμοποιείται για την κατασκευή ηλιακών συλλεκτών, μια βιομηχανία στην οποία η Κίνα κυριαρχεί ελέγχοντας τουλάχιστον το 75% της παγκόσμιας αλυσίδας εφοδιασμού της. Αυτό, βέβαια, θα έχει επιπτώσεις στην προσπάθεια της Δύσης να δημιουργήσει τη δική της βιομηχανία πράσινης ενέργειας. Η επίμαχη απαγόρευση απειχεί ανάλογες τακτικές της ίδιας της Δύσης στον πόλεμο της κατασκευής και προμήθειας των πολυτιμών ημιαγωγών (τσιπ). Ειδικά η Αμερική προσπαθεί να επιβραδύνει την τεχνολογική ανάπτυξη της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας, περιορίζοντας την εξαγωγή εργαλείων και λογισμικού που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή προηγμένων τσιπ. Οι απαγορεύσεις, που θα θέσει το Πεκίνο, οι οποίες δεν έχουν ακόμη

Λόγω απαγορεύσεων σε εξαγωγή τεχνολογίας για ηλιακούς συλλέκτες που σχεδιάζει η Κίνα.

διευκρινιστεί, θα καλύπτουν την τεχνολογία και τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή εξαρτημάτων ηλιακών συλλεκτών, όπως τα μεγάλα πλακίδια/δισκία και οι ράβδοι μαύρου πυριτίου και οι ράβδοι υπερποδοτικού πυριτίου, όπως ανέφεραν κινεζικά μέσα ενημέρωσης.

Η απαγόρευση, ωστόσο, δεν θα επεκταθεί στα ίδια τα ηλιακά πάνελ της Κίνας, προστατεύοντας μια εξαγωγική αγορά αξίας 40 δισ. δολαρίων τους πρώτους 10 μήνες του 2022, όπως δείχνουν τα στοιχεία του κλάδου. Η διακοπή πρόσβασης στην κινεζική τεχνολογία ηλιακής ενέργειας, όπως οι φούρνοι για την τήξη του πυριτίου, δεν θα ήταν ανυπέρβλητο πρόβλημα για τη Δύση. Είναι αλήθεια ότι η Κίνα, βέβαια, κυριαρχεί στο μεγαλύτερο μέρος της αλυσίδας εφοδιασμού της βιομηχανίας. Κατασκευάζει το 79% του πολυπυριτίου ηλιακών συλλεκτών, το 97%

των ηλιακών πλακιδίων και το 85% των φωτοβολταϊκών στοιχείων, σύμφωνα με τον Διεθνή Οργανισμό Ενέργειας. Ωστόσο, αρκετές δυτικές εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων της Applied Materials, της Enel ή της NorSun της Νορβηγίας, εξακολουθούν να έχουν την τεχνολογία και την πνευματική ιδιοκτησία που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία φωτοβολταϊκών, η οποία αναπτύχθηκε στην Αμερική και στην Ευρώπη προτού η Κίνα με τη χαμηλού κόστους παραγωγή της τις υπερκεράσει. Εντούτοις, θα πρέπει να σημειωθεί πως μια απαγόρευση θα έβλαπτε την εκστρατεία της Δύσης για την ενίσχυση της εγχώριας κατασκευής ηλιακών συλλεκτών.

Η Ουάσινγκτον, συγκεκριμένα, εφαρμόζει εκπτώσεις φόρου σε εταιρείες που επιθυμούν να κατασκευάσουν φωτοβολταϊκά συστήματα εντός συνόρων, ενώ και η Ε.Ε. μπορεί να χαλαρώσει τους κανόνες της για τις κρατικές ενισχύσεις, ώστε να επιτύχει το ίδιο αποτέλεσμα. Η δημιουργία παραγωγικών ικανοτήτων χωρίς κινεζικά μηχανήματα, βέβαια, θα απαιτούσε ακόμη υψηλότερο αρχικό κόστος. Ειδικό του κλάδου υπογραμμίζουν ότι η Γηραιά Ηπειρος, η οποία έχει λιγότερο από 10 γιγαβάτ βιομηχανικής ισχύος φωτοβολταϊκών έναντι περίπου 300 γιγαβάτ της Κίνας, θα πρέπει ήδη να δαπανήσει 1 δισ. ευρώ για κάθε επιπλέον γιγαβάτ κατασκευαστικής ικανότητας ηλιακών πάνελ.

Επί παραδείγματι, η κατασκευή ενός νέου εργοστασίου για την παραγωγή πολυπυριτίου θα χρειάζονταν μερικά χρόνια, λένε οι ειδικοί, ενώ η δημιουργία μιας ολόκληρης αλυσίδας εφοδιασμού για συστήματα ηλιακής ενέργειας θα μπορούσε να διαρκέσει τέσσερις φορές περισσότερο.

Τέλος, υπενθυμίζεται πως το υπουργείο Εμπορίου της Κίνας, μαζί και με άλλα υπουργεία, σε έκθεσή του στις 30 Δεκεμβρίου του 2022, θέσισε σε διαβούλευση έναν αναθεωρημένο κατάλογο, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται ποικίλες τεχνολογίες οι οποίες θα υπόκεινται σε απαγορεύσεις και δεν θα μπορούν να εξαχθούν από την Κίνα.

Στη δίνη μεγάλης κρίσης η αυτοκρατορία του Ινδού Αντάνι

Εχασε πάνω από 110 δισ. δολ., ύστερα από κατηγορίες για εκτεταμένες απάτες

Μόλις πριν από ένα μήνα, στην αρχή του έτους, ο Ινδός Γκουατάμ Αντάνι ήταν ένας από τους πλουσιότερους ανθρώπους που έχουν ζήσει ποτέ και, βέβαια, ο πλουσιότερος άνθρωπος της Ινδίας, ενώ τον Σεπτέμβριο εκτόπισε για λίγο τον Τζεφ Μπέζος από την πρώτη θέση στην κατάταξη των πλουσιότερων ανθρώπων του κόσμου. Ήταν ο ιδιοκτήτης ομίλου εταιρειών που δημιούργησε ο ίδιος το 1988 ως όμιλο εμπορευμάτων για να τον επεκτείνει σε νευραλγικούς τομείς από την ηλεκτρική ενέργεια και τις τηλεπικοινωνίες μέχρι τη ανθρακωρυχεία, τις επιχειρήσεις logistics, τις εξορύξεις μετάλλων έως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και, τελευταία, την πράσινη ενέργεια. Ελέγχει το μεγαλύτερο λιμάνι της Ινδίας και είναι η μεγαλύτερη εταιρεία διαχείρισης και εκμετάλλευσης αεροδρομίων. Η αξία του ομίλου είχε αυξηθεί κατά 2.500% μέσα στα τελευταία πέντε χρόνια, ενώ ο Αντάνι είχε στενές σχέσεις με την κυβέρνηση της Ινδίας και είναι από τους μεγαλύτερους χορηγούς του κόμματος του πρωθυπουργού, Ναρέντρα Μόντι. Και ο Ινδός πρωθυπουργός δεν έκρυψε ποτέ τη φιλία του με τον Αντάνι, ο οποίος σίγουρα επωφελήθηκε από αυ-

Ο αντίκτυπος στην αγορά της Ινδίας ήταν τεράστιος, με τη ρουπία να υποχωρεί έναντι όλων των ασιατικών νομισμάτων.

τήν για να επεκτείνει την αυτοκρατορία του. Όταν βρίσκονταν στα υψηλότερα επίπεδά τους οι μετοχές των εταιρειών του Αντάνι αντιπροσώπευαν περισσότερο από το 6% της αξίας των δύο κύριων χρηματιστηρίων της Ινδίας.

Πριν από λίγες ημέρες, όμως, συγκεκριμένα στις 24 Ιανουαρίου, η θεά Τύχη έπαψε να χαμογελά στον Αντάνι. Μέσα σε λίγες ημέρες η αυτοκρατορία του έχασε πάνω από 110 δισ. δολ. που, όπως χαρακτηριστικά σχολιάζουν οι New York Times, «ήρθε να εξαντληθεί όπως ο αέρας μέσα από ένα μπαλόνι που τρύπησε». Οι μέτοχοι άρχισαν να πουλούν μαζικά τους τίτλους του και οι μαζικές πωλήσεις δεν έχουν σταματήσει ακόμη. Αιτία ήταν έκθεση σχετικά με τον όμιλο Αντάνι που δημοσίευσε μια μάλλον μικρή



Ο Γκουατάμ Αντάνι είναι ιδιοκτήτης ομίλου εταιρειών που δημιούργησε ο ίδιος το 1988 ως όμιλο εμπορευμάτων, για να τον επεκτείνει σε νευραλγικούς τομείς από την ηλεκτρική ενέργεια και τις τηλεπικοινωνίες μέχρι τη ανθρακωρυχεία, τις επιχειρήσεις logistics, τις εξορύξεις μετάλλων έως τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και, τελευταία, την πράσινη ενέργεια. Ελέγχει το μεγαλύτερο λιμάνι της Ινδίας και είναι η μεγαλύτερη εταιρεία διαχείρισης και εκμετάλλευσης αεροδρομίων.

επενδυτική, η Hindenburg Research, γνωστή για την τακτική του σορταρίσματος, όπως αποκαλούνται τα στοιχήματα στην πτώση μιας μετοχής. Η έκθεση της εν λόγω εταιρείας κατηγορούσε τον όμιλο του Αντάνι για εκτεταμένη λογιστική απάτη, μακροχρόνια χειραγώγηση μετοχών, ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, καθώς και πολλά άλλα αδικήματα οικονομικής φύσης και όχι μόνον. Χαρακτήριζε μάλιστα τον Αντάνι «μεγαλύτερο απατεώνα στην ιστορία των επιχειρήσεων». Και φυσικά προκάλεσε τη χασοκή αυτή αντίδραση των επενδυτών, την κατακόρυφη πτώση των μετοχών του ομίλου και της περιουσίας του Αντάνι, ενώ συμπάρευσε και τις αγορές ανά τον κόσμο.

Η έκθεση δόθηκε στη δημοσιότητα

τρική εταιρεία της Abu Dhabi International Holding Co, που παρότρυνε τον όμιλο του Αντάνι να επανεξετάσει την προσφορά μετοχών. Μεσολάβησε η απόφαση κρατικού χρηματοπιστωτικού ιδρύματος να μη στηρίξει τον όμιλο και ο Αντάνι συγκάλεσε έκτακτη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου. Μέσα σε 19 ώρες η δεύτερη σε μέγεθος προσφορά μετοχών στην ιστορία της Ινδίας αποτελούσε παρελθόν και από επιτυχία είχε μετατραπεί σε φιάσκο.

Για να υπερασπιστεί τον εαυτό του και τον όμιλό του, ο Αντάνι προσέφυγε στην προσφιλή επιχειρηματολογία περί «επιθέσεων κατά της Ινδίας, κατά της ανεξαρτησίας, της ακεραιότητας και της ποιότητας των ινδικών θεσμών». Και η Hindenburg του απάντησε ότι προσπαθεί με τη σημαία του εθνικισμού να συγκαλύψει τις σκοτεινές δοσοληψίες του όπως, για παράδειγμα, η χρήση ψευδών υπεράκτιων εταιρειών-οχημάτων με τις οποίες χειραγωγούσε τις τιμές των μετοχών. Ο αντίκτυπος στην αγορά της Ινδίας ήταν τεράστιος, με τη ρουπία να υποχωρεί έναντι όλων των ασιατικών νομισμάτων και τα spreads ενός δείκτη ομολόγων της χώρας να διευρύνονται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων. Οι επενδυτικές τράπεζες που είχαν αναλάβει ανάδοχοι της προσφοράς μετοχών επρόκειτο να αμειφθούν με 12 εκατ. δολ. τα οποία χάνουν, όμως, καθώς η καταβολή τους ήταν εξαρτημένη από την επιτυχία της προσφοράς.

Ο κραδασμοί γίνονται αισθητοί ακόμη και στην κυβέρνηση Ναρέντρα Μόντι λόγω των δεσμών που διατηρούσε με τον Αντάνι και τώρα αναγκάζεται να παίρνει αποφάσεις από την απάτη και να διεξάγει έρευνες μετά τις επισταμένες πιέσεις της αντιπολίτευσης. Επίσης η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Ινδίας διεξάγει έρευνες πάνω στην καταγγελία περί χειραγώγησης των μετοχών του ομίλου και η Τράπεζα Αποθεματικών της χώρας μελετά την έκθεση των τοπικών τραπεζών στον αμαρτωλό όμιλο. Και τώρα είναι αμφίβολο εάν οι επιχειρήσεις του Αντάνι θα μπορέσουν να καλύψουν το κόστος, ενώ και το δυσθεώρητο χρέος των επιχειρήσεών του βρίσκεται στο στόχαστρο. Ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's εκτιμά πως ο όμιλος δεν θα μπορέσει πλέον να αντλήσει κεφάλαια.

BLOOMBERG,THE NEW YORK TIMES,CNN



Οι αλλαγές που προκάλεσε η πανδημία αναγκάζουν τις δύο μεγάλες αεροναυπηγικές εταιρείες να εστιάσουν σε αεροσκάφη μονού διαδρόμου, αποτυπώνοντας την αύξηση της ζήτησης για μικρές και μεσαίας διάρκειας ταξίδια.



Airbus και Boeing στρέφονται σε μικρότερα αεροσκάφη

Η ευρωπαϊκή Airbus και η αμερικανική Boeing έθεσαν τις βάσεις για το επόμενο κεφάλαιο της τιτάνιας διαμάχης τους, αναδιαμορφώνοντας δύο από τα μεγαλύτερα κτίρια του κόσμου, τα οποία δέχθηκαν πλήγματα λόγω των ανατροπών στο πεδίο των αεροπορικών ταξιδιών. Κι ενώ το τελευταίο Boeing 747 αποχώρησε από το εργοστάσιο την Τρίτη, τμήμα του ιστορικού εργοστασίου, όπου κατασκευάζονταν αεροσκάφη ευρείας ατράκτου της εταιρείας, έχει προοριστεί για μικρότερα αεροπλάνα. Αλλωστε η ζήτηση αλλάζει, όπως έχει αντιληφθεί και η ανταγωνίστρια Airbus, η οποία στρέφει αλλού την εστίασή της πέραν του καταργημένου μεγάλου μοντέλου A380. Η κινητοποίηση αφορτέρον των ομίλων κατευνάζει τις ανησυχίες σχετικά με το μέλλον του υποχρησιμοποιούμενου εργοστασίου της Boeing στην τοποθεσία Έβερετ βόρεια του Σιάτλ, το οποίο με κριτήριο τον όγκο του είναι και το μεγαλύτερο του κόσμου. Επίσης καθυστερείται η δόση διεργασιών για την τύχη του άδειου κτιρίου συναρμολόγησής του A380, ονόματι Ζαν-Λικ Λαγκαρντιέρ, στην Τουλouz, το οποίο είναι το δεύτερο μεγαλύτερο διεθνώς με κριτήριο τον χρησιμοποιούμενο χώρο.

Η βιομηχανική δραστηριότητα στο Έβερετ έχει επίσης μειωθεί απότομα μετά την απόφαση να μεταφερθεί η παραγωγή του Boeing 787 σε μια ενιαία

Πώς θα αξιοποιήσουν τις γιγαντιαίες εγκαταστάσεις τους σε Σιάτλ και Τουλouζη αντίστοιχα.

βάση στη νότια Καρολίνα λόγω της μείωσης της ζήτησης για μεγάλα αεροπλάνα. Το μικρότερο Boeing 737 θα κατασκευάζεται σε περιοχή η οποία χρησιμοποιείται αυτή τη στιγμή για κάποιες εργασίες που αφορούν το Boeing 787. Η αμερικανική αεροναυπηγική εταιρεία ανακοίνωσε στις αρχές της εβδομάδας ότι θα προσθέσει μια νέα γραμμή παραγωγής 737 MAX στο Έβερετ στα μέσα του 2024, συμπληρώνοντας τρεις που ήδη υπάρχουν στο εργοστάσιο του Ρέντον, 36 μίλια νότια. Αυτό συμβαίνει καθώς η Airbus βρίσκεται στο μέσον της διαδικασίας να εγκαταστήσει μια νέα γραμμή παραγωγής για το αεροσκάφος στενής ατράκτου A321neo στο έργομ κτίριο Λαγκαρντιέρ. Έχει επίσης ανακοινώσει η ευρωπαϊκή εταιρεία σχέδια για επέκταση του εργοστασίου της στην Αλμαπάμα. Μέχρι πρότινος τα γιγαντιαία εργοστάσια λειτουργούσαν αποκλειστικά ως φούρια σε έναν οικονομικό πόλεμο για μεγάλα αεριωθούμενα αεροπλάνα με δύο διαδρόμους. Τώρα πλέον εξαιτίας των σοβαρών ανατροπών στις αερομεταφορές μετά την πανδημία

θα μετασχηματισθούν σε βιομηχανική κυψέλη για κερδοφόρα μοντέλα μονού διαδρόμου, αποτυπώνοντας την αύξηση της ζήτησης για μικρές και μεσαίες διάρκειας ταξίδια.

Οι αναλυτές επισημαίνουν ότι η κίνηση της Boeing σηματοδότησε και την εμπιστοσύνη της στην ενυώική πορεία της ζήτησης, συμπεριλαμβανομένων της Κίνας, παρά τις πρόσφατες διμερείς εμπορικές εντάσεις. Ωστόσο δεν παρέλειψαν να προσθέσουν πως αμφότερες οι τοποθεσίες θα εξακολουθούν να έχουν πλεονάζουσα χωρητικότητα, διότι η μελλοντική στρατηγική παραγωγής και η αυτοματοποίηση βρίσκονται στο επίκεντρο του διπλωίου της αγοράς τζετ, πολύ πριν από τις νέες παραγγελίες ή τα σχέδια για τη ναυπήγηση νέων τζετ. Η Airbus και η Boeing συμβαδίζουν επί χρόνια ομοιόμορφα στην αγορά των αεροσκαφών μονού διαδρόμου, που αποφέρουν και τα περισσότερα μετρητά. Όμως η Airbus προχώρησε απότομα λόγω των δυναμικών πωλήσεων του A321neo και μιας κρίσης ασφάλειας για το 737 MAX, από το οποίο η Boeing μόλις ανακάμπτει. Τέλος, η Boeing στοχεύει αρχικά να αυξήσει τη μηνιαία παραγωγή αεροσκαφών μονού διαδρόμου σε 50 από 30 μονάδες και η Airbus θέλει να φτάσει στα 75 από τα περίπου 45 αεροσκάφη, αν και οι αναλυτές αμφισβητούν πόσο γρήγορα μπορεί να γίνει αυτό.

REUTERS

Βορειοκορεάτες χάκερ έκλεψαν ψηφιακά νομίσματα αξίας 1,7 δισ.

Ρεκόρ κλοπών κρυπτονομισμάτων το 2022, συνολικά ανήλθαν στα \$3,8 δισ.

Ηλεκτρονικές κλοπές ψηφιακών νομισμάτων αξίας-ρεκόρ 3,8 δισ. δολαρίων σημειώθηκαν συνολικά κατά το περασμένο έτος, κυρίως εξαιτίας των κυρώσεων εις βάρος της Βόρειας Κορέας, οι οποίες και προκάλεσαν έξαρση κυβερνοεπιθέσεων, που φέρεται να εκπορεύθηκαν από την εν λόγω χώρα.

Εν τω μεταξύ, όπως αναφέρει σε σχετικό δημοσίευσμά του το ειδησιογραφικό πρακτορείο Bloomberg, οι συνολικές απώλειες κρυπτογραφημένων νομισμάτων αυξήθηκαν από τα 3,3 δισ. δολάρια θηροιστικά το 2021, κατά την εταιρεία ανάλυσης της τεχνολογίας blockchain, που χρησιμοποιείται στην κρυπτογράφηση, Chainalysis. Ειδικότερα, ομάδες χάκερ, τις οποίες Αμερικανοί αξιωματικοί έχουν συνδέσει με την κυβέρνηση της Βόρειας Κορέας, έκλεψαν περίπου 1,7 δισ. δολάρια το 2022 εν συκρίσει με τα περίπου 400 εκατ. δολάρια το 2021, σύμφωνα με την εταιρεία.

Οι Βορειοκορεάτες χάκερ έχουν εστιάσει στον τομέα των κρυπτογραφημένων νομισμάτων ως εργαλείο αύξησης εσόδων εξαιτίας των διεθνών κυρώσεων, σύμφωνα με Αμερικανούς αξιωματικούς. Οι απατεώνες έχουν αναπτύξει μια σειρά από τακτικές, από το να παρουσιάζονται ως μη Βορειοκορεάτες σε συνεντεύξεις για εύρεση εργασίας έως τη δημιουργία κακόβουλου λογισμικού, προκειμένου να παράγουν έσοδα, όπως διαπίστωσαν οι αρμόδιοι ερευνητές. Η Αν Νιούμπεργκερ, αναπληρώτρια σύμβουλος εθνικής ασφαλείας των ΗΠΑ για τον κυβερνοχώρο και την αναδυόμενη τεχνολογία, δήλωσε τον Ιούλιο ότι τα χρήματα που εκλάπησαν μέσω χάκερ αποτελούν περίπου το ένα τρίτο της χρηματοδότησης για τα προγράμματα ανάπτυξης όπλων της Πιονγιάνγκ.

Το Ομοσπονδιακό Γραφείο Ερευνών των ΗΠΑ την περασμένη εβδομάδα κατηγόρησε δύο βορειοκορεατικές εγκληματικές ομάδες στον κυβερνοχώρο για



Η Αν Νιούμπεργκερ, αναπληρώτρια σύμβουλος εθνικής ασφαλείας των ΗΠΑ για τον κυβερνοχώρο, δήλωσε τον Ιούλιο ότι τα χρήματα που εκλάπησαν μέσω χάκερ αποτελούν περίπου το ένα τρίτο της χρηματοδότησης για τα προγράμματα ανάπτυξης όπλων της Πιονγιάνγκ.

κλοπή 100 εκατ. δολαρίων σε μια ληστεία τον Ιούνιο του περασμένου έτους στην εταιρεία παροχής κρυπτογραφημένων υπηρεσιών Harmony Bridge. Το Lazarus Group, μια εξειδικευμένη μονάδα χάκερ, για την οποία το FBI είχε δηλώσει προηγουμένως ότι σχετίζεται με το Γενικό Γραφείο Αναγνώρισης της Βόρειας Κορέας, έκλεψε επίσης περίπου 600 εκατ. δολάρια πέρυσι τον Μάρτιο από ένα δικτυο blockchain συνδεδεμένο με το Axie Infinity, ένα δημοφιλές βιντεοπαιχνίδι. Τα σχετικά δήλωσαν Αμερικανοί αξιωματικοί. Ερευνητές δήλωσαν αργότερα ότι είχαν ανακτήσει περίπου 30 εκατ. δολάρια που είχαν αφαιρεθεί στην κλοπή του Axie Infinity – και αυτή η κλοπή, όπως ανέφερε στην έρευνά της η Chainalysis, ήταν η πρώτη κατάσχεση κεφαλαίων που έκλεψαν χάκερ με διασυνδέσεις στη Βόρεια Κορέα. «Ενώ οι

χάκερ που συνδέονται με τη Βόρεια Κορέα είναι αναμφίβολα εξελιγμένοι και αντιπροσωπεύουν σημαντική απειλή για το οικοσύστημα των κρυπτογραφημένων νομισμάτων, η ικανότητα των αρμοδίων αρχών και των υπηρεσιών εθνικής ασφαλείας να αντιμετωπίζονται αυξάνεται», ανέφερε στη σχετική έκθεσή της η Chainalysis. Μετά την ανάπτυξη στο βιντεοπαιχνίδι Axie Infinity «ανάμεσες περισσότερες τέτοιες ιστορίες τα επόμενα χρόνια, σε μεγάλο βαθμό λόγω της διαφάνειας του blockchain. Όταν κάθε συναλλαγή καταχωρίζεται σε βιβλίο προβάσιμο στο κοινό, σημαίνει ότι η επιβολή του νόμου έχει πάντα ένα ίχνος να ακολουθήσει, ακόμη και πολλά έτη μετά το γεγονός, το οποίο είναι ανεκτίμητο, διότι συν τα χρόνια οι τεχνικές έρευνας βελτιώνονται», τόνισε εν κατακλείδι η Chainalysis.

Η Μόσχα πουλάει συνάλλαγμα για εξασφάλιση ρευστότητας

Προβλήματα στον προϋπολογισμό λόγω μειωμένων εσόδων από ενέργεια

Βλέποντας τα έσοδά της από τις εξαγωγές ενέργειας να μειώνονται σε επίπεδα κάτω από τις προβλέψεις του προϋπολογισμού της, η Ρωσία αποφάσισε σχεδόν να τριπλασιάσει τις πωλήσεις συναλλάγματος για να αντλήσει κεφάλαια. Αιτία, βέβαια, η μείωση των εξαγωγών της στην Ευρώπη, αλλά έως ένα βαθμό και το πλαφόν στις τιμές του ρωσικού αερίου που επέβαλαν οι χώρες του G7 και η Ε.Ε. Την ίδια στιγμή, όμως, οι Ευρωπαίοι δεν περνούν ανώδυνα τη διαδικασία απεξάρτησης των οικονομιών τους από τους ρωσικούς υδρογονάνθρακες. Το τμήμα αυτής της διεκυστήσινδας είναι εκατέρωθεν βαρύ.

Όπως ανακοίνωσε το ρωσικό υπουργείο Οικονομίας, πρόκειται να πουλήσει συνάλλαγμα αξίας 2,3 δισ. δολ., ποσό αντίστοιχο των 160,2 δισ. ρουβλίων, και οι πωλήσεις θα γίνουν στο χρονικό διάστημα από 7 Φεβρουαρίου μέχρι 6 Μαρτίου με καθημερινές πωλήσεις αξίας 8,9 δισ. ρουβλίων. Την κίνηση της Μόσχας υπαγορεύει, άλλωστε, η περιορισμένη πρόσβαση της στα συναλλαγματικά της διαθέσιμα, μεγάλο μέρος των οποίων έχουν «απαγοστεί» στο πλαίσιο των κυρώσεων που της έχει επιβάλει η Δύση.

Την ίδια στιγμή η Γερμανία, η χώρα που αναμενόταν να καταβάλει το μεγαλύτερο τμήμα για την απεξάρτηση από τη ρωσική ενέργεια δεδομένης της μεγάλης ενεργειακής της εξάρτησης

Όπως ανακοίνωσε το ρωσικό υπ. Οικονομίας, πρόκειται να πουλήσει συνάλλαγμα αξίας 2,3 δισ. δολαρίων.

από τη Μόσχα, έχει κατορθώσει να μειώσει την κατανάλωση αερίου κατά 14% στη διάρκεια του 2022. Εγκαινιάζει, άλλωστε, τον Φεβρουάριο με πληρότητα 80% στους ταμειωτήρες φυσικού αερίου, όταν στο παρελθόν η πληρότητα αυτή την εποχή του έτους δεν υπερβαίνει το 36%.

Οι Γερμανοί, όμως, νιώθουν πλέον στο πετσί τους την ενεργειακή κρίση και το τμήμα της ενεργειακής απεξάρτησης από τη Ρωσία, και μάλιστα ότι τα φτωχότερα στρώματα, αλλά τα καλοπληρωμένα στελέχη των γερμανικών τραπεζών.

Σύμφωνα με την εκπρόσωπο της κρατικής τράπεζας KfW που μίλησε στο Bloomberg, η διοίκηση πολλών τραπεζών μοιράζει στα στελέχη της κουβέρτες για να τυλιγούνται και να προστατεύονται από το κρύο στο γραφείο τους, όπου η θερμοκρασία φθάνει στην καλύτερη περίπτωση στους 19 βαθμούς Κελσίου. Αιτία βέβαια η πολιτική εξοικονόμησης ενέργειας που έχει υπαγορεύσει την ελάχιστη χρήση αερίου για θέρμανση και έχει υποχρεώσει τις επιχειρήσεις



Οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν αντιδράσει δυναμικά στον εκβιασμό του Ρώσου προέδρου που επικείμενη να χρησιμοποιήσει την ενέργεια ως «όπλο», μειώνοντας την κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου.

να κατεβάσουν τους θερμοστάτες. Κάποιες άλλες τράπεζες επιδεικνύουν μεγαλύτερη ευρηματικότητα, όπως, για παράδειγμα, η ιδιωτική Helaba, που μοίρασε στους υπαλλήλους της μπουφάν χωρίς μανίκια για να κάνει πιο ευχάριστη την παραμονή στους κρύους πλέον χώρους των γραφείων τους. Προέβλεψε, μάλιστα, να διαθέσει και χώρους ως δοκιμαστήρια, ώστε να μπορούν οι υπάλληλοι να διαλέξουν το κατάλληλο μέγεθος. Την ίδια στιγμή, βέβαια, η πολιτική μείωσης της κατανάλωσης αερίου έχει εξωθήσει πολλές γερμανικές βιομηχανίες να μειώσουν την παραγωγή τους. Και ο αντίκτυπος στη γερμανική οικονομία ήταν ορατός το τελευταίο τρίμηνο του

έτους, όταν το ΑΕΠ της χώρας συρρικνώθηκε κατά 0,2%.

Γενικότερα, πάντως, οι ευρωπαϊκές χώρες έχουν αντιδράσει δυναμικά στον εκβιασμό του Ρώσου προέδρου που επικείμενη να χρησιμοποιήσει την ενέργεια ως «όπλο». Η Ολλανδία, για παράδειγμα, που είναι πρώτη ανάμεσα στις χώρες της Ε.Ε. σε παραγωγή φυσικού αερίου και στο παρελθόν εξαρτάτο από τη Ρωσία για το 15% έως 20% του αερίου της, διπλασίασε τη χωρητικότητά της για την αποθήκευση εισαγόμενου αερίου κατασκευάζοντας αποθηκευτικούς χώρους αλλά και μονάδες επαναφοράς του εισαγόμενου LNG σε αέρια κατάσταση. Χρησιμοποίησε μάλιστα

την πρόσθετη χωρητικότητα για να καλύψει την εγχώρια ζήτηση, την οποία μείωσε κατά 22% σε σύγκριση με τον μέσο όρο των προηγούμενων ετών. Και εξήγαγε το αέριο που εξοικονόμησε με αυτόν τον τρόπο στην Τσεχία, τη Γερμανία και τη Γαλλία. Πολύ πιο επιτυχής ήταν η προσπάθεια των σκανδιναβικών χωρών που κατορθώσαν να μειώσουν σημαντικά τη χρήση φυσικού αερίου. Η Δανία κατορθώσε να μειώσει συνολικά τη ζήτηση για ενέργεια, τόσο από τις βιομηχανίες όσο και από τα νοικοκυριά για τη θέρμανσή τους, κατά 24%, η Σουηδία κατά 36% και η Φινλανδία εντυπωσίασε μειώνοντας την κατανάλωση σχεδόν κατά το ήμισυ, εφόσον τα επί-

σημα στοιχεία δείχνουν μείωση 47%. Αυτή η θεαματική μείωση στη Φινλανδία οφείλεται ενδεχομένως στο ότι το φυσικό αέριο αντιπροσωπεύει μόλις το 5% του μείγματος με το οποίο καλύπτει η χώρα τις ενεργειακές ανάγκες της.

Εντελώς διαφορετικά έχουν κινηθεί οι χώρες του ευρωπαϊκού Νότου, όπως, για παράδειγμα, η Ισπανία, η οποία αρχικά προέβαλε αντιρρήσεις στην πρόταση της Ε.Ε. για ομοιόμορφη μείωση της κατανάλωσης αερίου κατά 15%. Αρχικά αντιπρότεινε να το μειώσει κατά πολύ λιγότερο, μόλις 7% με 8%, καθώς δεν έχει εξίσου μεγάλη εξάρτηση από τη Ρωσία, αλλά τελικά επέδειξε αυτοπειθαρχία και πέτυχε τον στόχο.

Με το κινεζικό γουάν η Ρωσία σπάει τον οικονομικό αποκλεισμό της Δύσης

Όσο οι ευρωπαϊκές χώρες καταβάλλουν προσπάθειες για να απεξαρτηθούν από τους υδρογονάνθρακες του ενεργειακά πλούσιου γείτονά τους, η Ρωσία αξιοποιεί τις εναλλακτικές της για να αντιπαρέλθει τις συνέπειες που συνεπάγεται γι' αυτήν η απώλεια των πελατών της από την Ευρώπη. Και βέβαια οι εναλλακτικές της σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με την Κίνα, η οποία, επίσης, έχει σχετικά ισχυρά κίνητρα για να συσφίξει τις εμπορικές σχέσεις της με τη Ρωσία.

Μέσα στον τελευταίο χρόνο η κυβερνηση Μπλίντεν έχει προσθέσει στη μαύρη λίστα σειρά κινεζικών εταιρειών στις οποίες έχει επιβάλει εμπόριο απαγορεύοντας τις εξαγωγές αμερικανικής υψηλής τεχνολογίας ουσιαστικά σε όλες αυτές και απαγορεύοντας στις αμερικανικές εταιρείες τη συνεργασία μαζί τους. Η αντίδραση της Κίνας ήταν να επεκτείνει σημαντικά τις εμπορικές της συναλλαγές με τη Ρωσία, ανοίγοντας μάλιστα για πρώτη φορά δύο μόνιμες γέφυρες που θα διευκολύνουν το διμερές

Οι εμπορικές ανταλλαγές μεταξύ Ρωσίας και Κίνας έφθασαν πέρυσι τα 190 δισ. δολ.

εμπόριο μέσω ενός ποταμού στα σύνορα των δύο χωρών. Τα κρατικά ΜΜΕ της Κίνας διατυμπάνιζαν μάλιστα το γεγονός και το διμερές εμπόριο που έφτασε το περασμένο έτος στο 1,28 τρισ. γουάν, ποσό αντίστοιχο των 190 δισ. δολ. Το θεαματικό αυτό ποσό ισοδυναμεί με αύξηση του διμερούς εμπορίου κατά 30% σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2021. Σε μεγάλο βαθμό η αύξηση οφείλεται στο ότι οι κινεζικές βιομηχανίες έσπευσαν να εκμεταλλευτούν την κατάσταση και να απορροφήσουν όσο περισσότερο ρωσικό πετρέλαιο και άνθρακα μπορούσαν στις χαμηλές τιμές που προσέφερε πλέον η Ρωσία.

Από τις 5 Δεκεμβρίου, οπότε και τετέθη σε ισχύ το πλαφόν των 60 δολ. που ε-



Τα διαθέσιμα της Ρωσίας σε γουάν ανέρχονται σε 310 δισ., ποσό αντίστοιχο των \$46 δισ.

πέβαλαν οι χώρες του G7 στις πωλήσεις ρωσικού πετρελαίου, η Κίνα, που δεν συμμετείχε στη σχετική συμφωνία, εξακολούθησε να αγοράζει ρωσικό πετρέλαιο. Σύμφωνα, όμως, με διαπραγματευτές συμβολαίων πετρελαίου, το αγοράζει με μεγάλη έκπτωση ώστε η τελική τιμή που καταβάλει να μη διαφέρει και πολύ από το πλαφόν. Οι εκτιμήσεις συγκλίνουν σε μια τιμή της τάξης των 68 δολ. το βαρέλι. Δεδομένου, άλλωστε, ότι το Πεκίνο δεν τους έχει επιβάλει ποσοτώσεις, τα ανεξάρτητα διυλιστήρια της χώρας εισάγουν πυρετωδώς ρωσικό πετρέλαιο. Αγοράζουν, άλλωστε, και το μείγμα που προσφέρουν χώρες όπως η Μαλαισία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, που αναμειγνύουν το ρωσικό πετρέλαιο με πετρέλαιο από άλλες χώρες και το παρουσιάζουν με άλλη ταυτότητα, ώστε να μπορούν να κάνουν χρήση τόσο των ευρωπαϊκών δεξαμενοπλοίων όσο και των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών εταιρειών. Το μείγμα αυτό πετρελαίου διαφόρων προελεύσεων

πωλείται συνήθως με έκπτωση τουλάχιστον πέντε δολαρίων κάτω από την τιμή του Brent στην πλατφόρμα ICE. Στο σύνολο του περασμένου έτους οι εισαγωγές της Κίνας σε ρωσικό πετρέλαιο υπερδιπλασιάστηκαν φτάνοντας στα 3,1 εκατ. τόνους, με μόνο τον Οκτώβριο να εισάγει 554.000 τόνους του καυσίμου.

Στο μεταξύ, η Ρωσία κάνει εκτεταμένη χρήση του νομίσματος της Κίνας, του γουάν, που της προσφέρει διέξοδο, ενώ παράλληλα δίνει στον εταίρο της τη δυνατότητα να προωθεί έστω και οριακά τη χρήση του νομίσματός της στο εξωτερικό. Με το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγματικών της διαθεσίμων «παγώνμενα», η Μόσχα δεν έχει άλλο ξένο νόμισμα το οποίο να μπορεί να χρησιμοποιήσει εκτεταμένα για αγορές. Έτσι, τα τελευταία στοιχεία για τον Δεκέμβριο φέρουν τα διαθέσιμα της Ρωσίας σε γουάν να ανέρχονται σε 310 δισ., ποσό αντίστοιχο των 46 δισ. δολαρίων.

REUTERS

Ο ήπιος φετινός χειμώνας έσωσε την Ευρώπη

Η σημαντική μείωση στις τιμές του φυσικού αερίου πιθανότατα προέκυψε από την Ευρώπη από μια ύφεση φέτος τον χειμώνα, εκτιμά η ING, αν και προειδοποιεί πως υπάρχουν ακόμα παράγοντες που επιδρούν δυσμενώς και θα διατηρήσουν την ανάπτυξη υποτονική το 2023. Αλλωστε, ο επίμονος δομικός πληθωρισμός αναμένεται να διατηρήσει την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σε τροχιά σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής της.

Στις ενδείξεις που μαρτυρούν ότι ο κίνδυνος της ύφεσης έχει περάσει, η ING επισημαίνει την αινιδιαστική ανάπτυξη του ΑΕΠ της Ευρωζώνης κατά 0,1% το τέταρτο τρίμηνο του 2022, την ανοδική πορεία του PMI από τον Νοέμβριο έως τις 50,2 μονάδες τον Ιανουάριο, την καταναλωτική εμπιστοσύνη που ενισχύθηκε για τέταρτο συνεχόμενο μήνα και το χρηματιστηριακό ράλι. Μεγάλο μέρος της βελτίωσης του κλίματος οφείλεται στη σημαντική

Η υποχώρηση της τιμής του αερίου είναι πολύ πιθανό να αποτρέψει την ύφεση στην Ευρωζώνη.

πτώση των τιμών του φυσικού αερίου, τονίζει η ING. Με τα αποθέματα να βρίσκονται ακόμη κοντά σε επίπεδα-ρεκόρ, λόγω του ήπιου χειμώνα, οι τιμές του φυσικού αερίου

έχουν επιστρέψει στα προ πολέμου επίπεδα. Οι αναλυτές του οίκου δεν πιστεύουν ότι το φυσικό αέριο θα παραμείνει σε τόσο χαμηλά επίπεδα, όμως εκτιμούν ότι πιθανότατα δεν θα επιστρέψει στα υψηλά του περασμένου φθινοπώρου, που απειλούν την ανάπτυξη.

Ακόμη ένας παράγοντας που επιδρά θετικά στην οικονομία είναι το άνοιγμα της Κίνας, που εκτιμάται ότι μπορεί να στηρίξει τις εξαγωγές της Ευρωζώνης τα επόμενα τρίμηνα,

αν και αυτό μπορεί να αντισταθμιστεί εν μέρει από μια ασθενέστερη οικονομία των ΗΠΑ. Όλα αυτά δεν σημαίνουν, βέβαια, ότι δεν υπάρχουν σύννεφα πάνω από την Ευρωζώνη. Η κατανάλωση είναι λιγότερο πεισμένη, αλλά δεν είναι ισχυρή, τονίζει η ING. Ο συνεχιζόμενος κύκλος σύσφιγξης της ΕΚΤ προκαλεί αναταράξεις στην αγορά ακινήτων και οι κατασκευές αναμένεται να βιώσουν τις συνέπειες.

KOPINA ΣΑΜΑΡΚΟΥ



Με τα αποθέματα να βρίσκονται ακόμη σε επίπεδα-ρεκόρ, οι τιμές του φυσικού αερίου έχουν επιστρέψει στα προπολεμικά επίπεδα.



PLACELIFT
renovations - constructions

Τηλ: 77 770520



ΑΝΑΛΥΣΗ

Η Βρετανία πληρώνει ακριβά το Brexit

Του ANΤΙ ΜΠΡΟΥΣ / REUTERS

Τρία χρόνια μετά την αποχώρησή της από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Βρετανία δεν έχει ακόμη επωφεληθεί από όσα η διαδικασία αυτή ανέμενε να της φέρει στο πεδίο της οικονομίας της. Σε πολλά μέτωπα, συμπεριλαμβανομένου εκείνου του εμπορίου και των επενδύσεων, υστερεί σε σύγκριση με τις ομολόγους της. Η Βρετανία αποχώρησε από την Ε.Ε. στις 31 Ιανουαρίου 2020, αν και παρέμεινε στην ενιαία αγορά και στην τελωνειακή ένωση επί ακόμα 11 μήνες. Εκείνη την ημέρα, ο τότε πρωθυπουργός Μπόρις Τζόνσον είχε δηλώσει πως η χώρα θα μπορούσε επιτέλους να αναπτύξει καθ' ολοκληρίαν τις δυνατότητές της και ότι ήλπιζε ότι θα ενισχυόταν η αυτοπεποίθησή της από μίνα σε μήνα. Ωστόσο, μέχρι στιγμής έχει συμβεί το αντίθετο, ενώ μια σειρά

που θα προσελκύσουν επενδύσεις σε τομείς όπως η πράσινη οικονομία και η τεχνολογία.

Πολλοί οικονομολόγοι διατείνουν ότι η αποχώρηση από την Ε.Ε. δεν είναι η μόνη αιτία των δεινών της Βρετανίας, μιας και η χώρα επιλήγη σκληρά από την πανδημία του κορωνοϊού και την άνοδο των τιμών του φυσικού αερίου μετά την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Πάντως, αποτελεί έναν παράγοντα ο οποίος μπορεί να εξηγήσει την πρόσφατη χαμηλή απόδοση. «Ήταν κάτι περισσότερο από μια αργή πορεία. Ήταν μια σοβαρή μείωση της οικονομικής απόδοσης», δήλωσε ο Τζον Σπρίνγκφορντ, αναπληρωτής διευθυντής στη δεξαμενή σκέψης του Κέντρου για την Ευρωπαϊκή Μεταρρύθμιση. «Αν επιβάλτε εμπόδια στο εμπόριο, στις επενδύσεις και στη μετανάστευση με τον μεγαλύτερο εμπορικό σας εταίρο (Ε.Ε.), τότε θα έχετε πολύ μεγάλο πλήγμα στον όγκο του εμπορίου, στις επενδύσεις και στο ΑΕΠ», είπε, παρουσιάζοντας μια σειρά θλιβερών οικονομικών δεδομένων. Η Βρετανία ήταν η μόνη προηγμένη οικονομία της Ομάδας των Επτά», η οποία στα τέλη Σεπτεμβρίου του 2022 ακόμα δεν είχε ανακτήσει το μέγεθος που είχε προ πανδημίας στα τέλη του 2019. Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο δήλωσε ότι αναμένει η βρετανική οικονομία να συρρικνωθεί κατά 0,6% φέτος, σε αντίθεση με τις προβλέψεις για ανάπτυξη στην υπόλοιπη «Ομάδα των Επτά». Ο Σπρίνγκφορντ εκτίμησε ότι το Brexit περιόρισε την οικονομική παραγωγή της Βρετανίας, σε σύγκριση με ό,τι θα ήταν χωρίς να φύγει από την Ε.Ε., κατά περίπου 5,5% στα μέσα του 2022, με βάση ένα μοντέλο «doppelganger» στο οποίο αλγόριθμος επιλέγει χώρες των οποίων η οικονομική απόδοση ταίριαζε πολύ με την αντίστοιχη της Βρετανίας, όντας εντός της Ε.Ε.

Τέλος, ο οργανισμός προβλέφει της ίδιας της κυβέρνησης, το Γραφείο Δημοσιονομικής Υπευθυνότητας και η Τράπεζα της Αγγλίας κρίνουν επίσης ότι υπάρχει μακροχρόνιο καθαρό κόστος για την έξοδο από την Ε.Ε., αν και ορισμένοι οικονομολόγοι διαφωνούν.

Ερευνα που δημοσιεύθηκε τη Δευτέρα από τον ειδησεογραφικό ιστότοπο UnHerd, έδειξε ότι αυτή η τάση ήταν υπαρκτή στις 629 από τις 632 εκλογικές περιφέρειες, οι οποίες αναλύθηκαν. Από μέρους της η νυν κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Ρισί Σούνακ, έναν οπαδό της εξόδου της Βρετανίας, ισχυρίζεται πως η χώρα ευμερεί με τις νέες της ελευθερίες.

Την περασμένη εβδομάδα ο υπουργός Οικονομικών Τζέρεμι Χαντ αμφισβήτησε την όλη συζήτηση περί παρακμής, επισημαίνοντας πως η Βρετανία εκτός Ε.Ε. προσφέρει ένα λαμπρότερο μέλλον με περιθώρια να ληφθούν μέτρα

Ερευνα που δημοσιεύθηκε τη Δευτέρα από τον ειδησεογραφικό ιστότοπο UnHerd, έδειξε ότι αυτή η τάση ήταν υπαρκτή στις 629 από τις 632 εκλογικές περιφέρειες, οι οποίες αναλύθηκαν. Από μέρους της η νυν κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Ρισί Σούνακ, έναν οπαδό της εξόδου της Βρετανίας, ισχυρίζεται πως η χώρα ευμερεί με τις νέες της ελευθερίες.

Την περασμένη εβδομάδα ο υπουργός Οικονομικών Τζέρεμι Χαντ αμφισβήτησε την όλη συζήτηση περί παρακμής, επισημαίνοντας πως η Βρετανία εκτός Ε.Ε. προσφέρει ένα λαμπρότερο μέλλον με περιθώρια να ληφθούν μέτρα

Ρεκόρ 55 ετών για αγορές χρυσού από κεντρικές τράπεζες

Γιατί μειώνουν την έκθεσή τους στο δολάριο και η περίπτωση της Τουρκίας

Τα σχέδια πολλών κεντρικών τραπεζών να αλλάξουν τη σύνθεση των συναλλαγματικών τους διαθεσίμων και να περιορίσουν το μερίδιο του δολαρίου στο χαρτοφυλάκιό τους τις εξώθησε σε ιλιγγιώδεις αγορές χρυσού στη διάρκεια του περασμένου έτους. Έχει προηγηθεί η απόφαση των ΗΠΑ να «αγώσουν» όσα διαθέσιμα της Ρωσίας είναι σε δολάρια, μια απόφαση που εμπόδισε την πρόσβαση της Μόσχας σε σημαντική μερίδα του πλούτου της. Αυτά επισπναιούνται αναλυτές της αγοράς ερμηνεύοντας την επιλογή των κεντρικών τραπεζών να προχωρήσουν πέρυσι στις μεγαλύτερες αγορές χρυσού των τελευταίων 55 ετών. Μόνο οι κεντρικές τράπεζες αγόρασαν 1.136 τόνους. Συνολικά η διεθνής ζήτηση για το πολύτιμο μέταλλο αυξήθηκε κατά 18% το 2022 φτάνοντας στους 4.741 τόνους, σημειώνοντας τα υψηλότερα επίπεδα από το 2011. Εν ολίγοις οι κεντρικές τράπεζες θέλησαν να μειώσουν την έκθεσή τους στο δολάριο για να προστατευτούν από αντίστοιχες κινήσεις των ΗΠΑ εναντίον τους. Το δεύτερο εξάμηνο του περασμένου έτους οι αγορές χρυσού από τις κεντρικές τράπεζες έφτασαν σε ιστορικό ρεκόρ, ενώ μόνον μέσα στο τελευταίο



Η Τουρκία ήταν πέρυσι ο μεγαλύτερος αγοραστής χρυσού μεταξύ των κεντρικών τραπεζών. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, αγόρασε περίπου 400 τόνους. Η αυξημένη ζήτηση για χρυσό δεν περιορίστηκε στην κεντρική τράπεζα, καθώς τα νοικοκυριά έσπευσαν να αγοράσουν το πολύτιμο μέταλλο για να προστατευθούν από τη γεωπολιτική αβεβαιότητα και τον ανεξέλεγκτο πληθωρισμό, που κυμαίνεται σε επίπεδα γύρω στο 85%.

Η ζήτηση για το παγκόσμιο μέταλλο εκτοξεύθηκε κατά 18% πέρυσι, φτάνοντας στους 4.741 τόνους.

τρίμηνο του περασμένου έτους οι αγορές τους έφτασαν στους 417 τόνους. Πρόκειται για όγκο περίπου 12 φορές μεγαλύτερο εκείνου που αγόρασαν οι κεντρικές τράπεζες την αντίστοιχη περίοδο του περασμένου έτους. Ανάμεσα τους ξεχωρίζει η περίπτωση της Τουρκίας που το περασμένο έτος ήταν πρώτη σε αγορές χρυσού μεταξύ των κεντρικών τραπεζών και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις αγόρασε περίπου 400 τόνους.

Στην Τουρκία όμως η αυξημένη ζήτηση για χρυσό δεν περιορίστηκε στην κεντρική τράπεζα, καθώς τα νοικοκυριά έσπευσαν να αγοράσουν το πολύτιμο μέταλλο για να προστατευθούν από τη γεωπολιτική αβεβαιότητα και τον ανεξέλεγκτο πληθωρισμό που κυμαίνεται γύρω στο 85%. Σύμφωνα με το Παγκό-

σμιο Συμβούλιο Χρυσού, τα αποθέματα χρυσού της κεντρικής τράπεζας έφτασαν στο υψηλότερο επίπεδο που έχει καταγραφεί ποτέ, με τον όγκο τους να φτάνει τους 542 τόνους. Το επίπεδο αυτό είναι αυξημένο κατά 148 τόνους. Η ζήτηση για κοσμήματα στη γειτονική χώρα αυξήθηκε επίσης και σημείωσε άλμα 32% σε ετήσια βάση το 3ο τρίμηνο του 2022. Και όπως τονίζει το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού, παρά την άνοδο της τοπικής τιμής του χρυσού κατά τη διάρκεια του 3ου τριμήνου η προσαασία των νοικοκυριών από τον ραγδαία αυξανόμενο πληθωρισμό ήταν προφανώς το κίνητρο των επενδύσεων. Η Τουρκία έχει εντείνει τις φιλοδοξίες της να παράγει περισσότερο χρυσό από τον υφιστάμενο μέσο όρο των 35 τόνων ετησίως κατά την τε-

λευταία πενταετία. Το ανέφερε, άλλωστε, ο Τούρκος πρόεδρος Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν την περασμένη εβδομάδα όταν τόνισε πως «μαζί με το πετρέλαιο, ο χρυσός είναι ένα από τα είδη που εισάγουμε σε μεγάλες ποσότητες», κατά τη διάρκεια των εγκαίνιων μιας νέας εγκατάστασης εξόρυξης χρυσού στα δυτικά της χώρας. Παράλληλα, η Κίνα αγόρασε 62 τόνους χρυσού τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο, ενώ σε σημαντικές αγορές προχώρησαν και οι χώρες της Μέσης Ανατολής.

Παράλληλα με τις αγορές από τις κεντρικές τράπεζες εκτοξεύθηκε στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων εννέα ετών η ζήτηση για χρυσό από μικροεπενδυτές. Η αυξημένη ζήτηση για το λαμπρότερο των πολύτιμων μετάλλων απέτρεψε την περαιτέρω διολίσθηση

της τιμής του που έχει υποχωρήσει από τις 2.000 δολ. η ουγγιά τον Μάρτιο του περασμένου έτους σε κάτω των 1.600 δολ. η ουγγιά τον Νοέμβριο. Αιτία της υποχώρησης της τιμής του είναι οι αυξήσεις των επιτοκίων που έπεισαν τους επενδυτές να γυρίσουν την πλάτη στον χρυσό και να στραφούν σε επενδυτικά προϊόντα, καθώς αυτά μπορούν να τους προσφέρουν σημαντικές αποδόσεις μετά τις αυξήσεις των επιτοκίων. Δεδομένου ότι ο χρυσός δεν προσφέρει αποδόσεις, το μέταλλο γίνεται πιο ελκυστικό για τους επενδυτές σε περιόδους χαμηλών επιτοκίων. Τους τελευταίους τρεις μήνες η τιμή του χρυσού έχει σημειώσει άλμα και κυμαίνεται τώρα στα 1.945,30 δολ. η ουγγιά.

BLOOMBERG

Ατολμη απάντηση στις αμερικανικές επιδοτήσεις από την Ε.Ε.

Διχάζει η πρόταση της Κομισιόν για τη στήριξη των επιχειρήσεων

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Δεν επανέλαβε την τολμηρή στάση που είχε επιδείξει με το Ταμείο Ανάκαμψης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην περίπτωση της ευρωπαϊκής απάντησης στον ανταγωνισμό από τις κρατικές ενισχύσεις που παρέχουν οι ΗΠΑ στις βιομηχανίες τους, ύψους 369 δισ. δολ., στο πλαίσιο του Inflation Reduction Act (IRA).

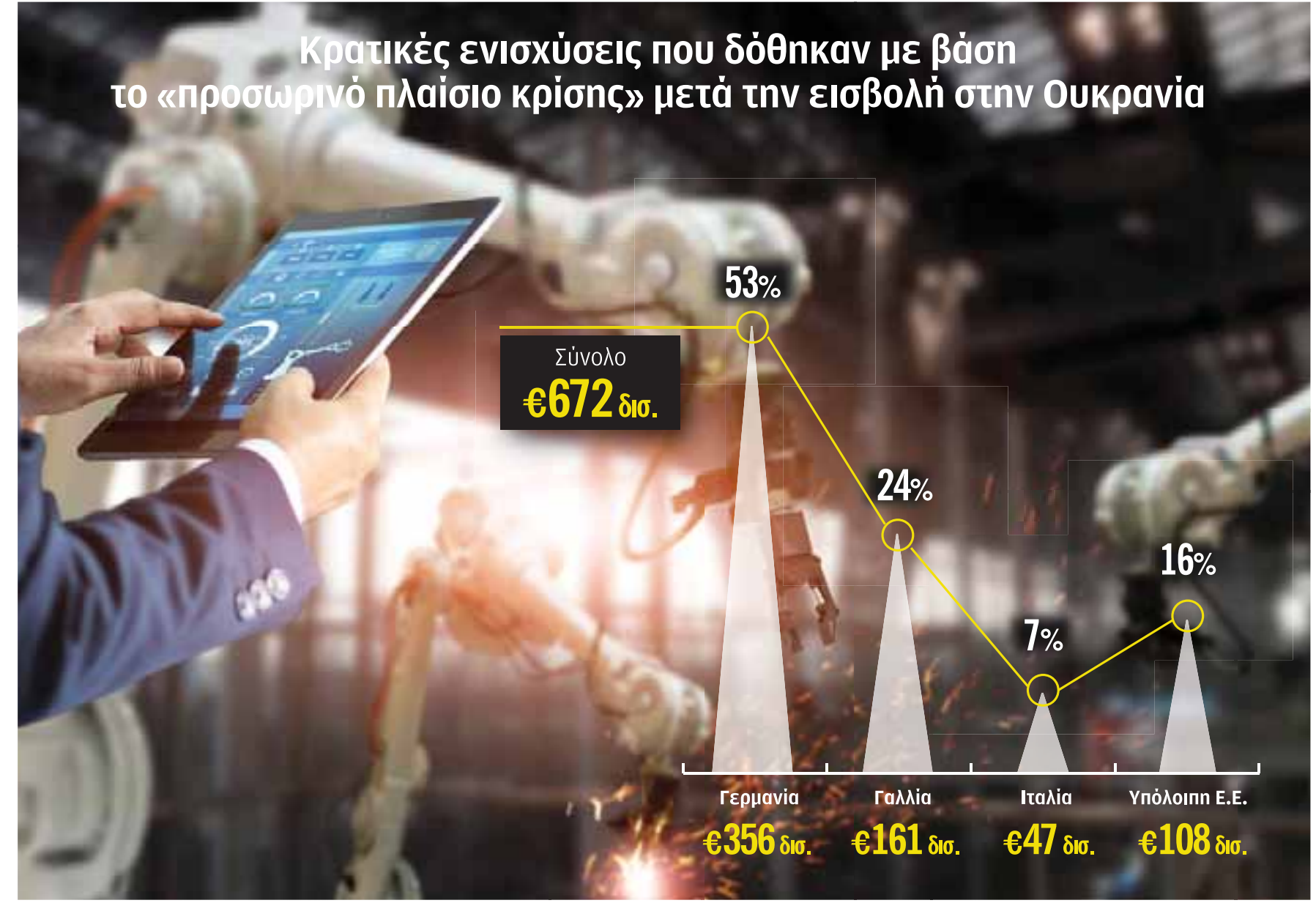
Η σχετική πρόταση που κατέθεσε την περασμένη εβδομάδα περιορίζεται σε ρυθμίσεις για τη χαλάρωση των κανόνων κρατικών ενισχύσεων σε στρατηγικούς τομείς για την πράσινη μετάβαση, όπως οι αντίστοιχοι αμερικανικοί, αλλά δεν επαναφέρει την ιδέα της δημιουργίας ενός νέου Ταμείου Ευρωπαϊκής Κυριαρχίας. Για τον σκοπό αυτό, ανοικτό άφησε μόνο το ενδεχόμενο ανακύκλωσης υφιστάμενων πόρων, όπως τα αδιάθετα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης, 250 δισ. ευρώ περίπου.

Το πρόβλημα είναι ότι οι πιο αδύναμες χώρες, όπως η Ελλάδα, δεν θα μπορούν να στηρίξουν επαρκώς τις βιομηχανίες τους, όσο χαλαρό κι αν γίνουν οι σχετικοί κοινοτικοί κανόνες, καθώς δεν διαθέτουν «δημοσιονομικό χώρο». Ετσι, όπως έχει αναφερθεί και από κοινοτικές πηγές, η Ευρώπη διατρέχει τον κίνδυνο κατακερματισμού της ενιαίας αγοράς και διεύρυνσης των ανισοτήτων μεταξύ των κρατών-μελών της. Με άλλα λόγια, οι ισχυροί της Ευρώπης, όπως η Γερμανία και η Γαλλία, επιχειρώντας

Οι ισχυροί της Ευρώπης, όπως η Γερμανία, θα επιδοτήσουν τις επιχειρήσεις τους, εξοντώνοντας τους ανταγωνιστές τους στις άλλες, μικρότερες χώρες.

να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό των Αμερικανών και να αποτρέψουν τη φυγή των επιχειρήσεών τους εκεί, θα επιδοτήσουν αφειδώς τις επιχειρήσεις τους, εξοντώνοντας ταυτόχρονα τους ανταγωνιστές τους στις άλλες, μικρότερες ευρωπαϊκές χώρες. Ήδη, η Γερμανία έχει ανακοινώσει από τον περασμένο Οκτώβριο πακέτο κρατικών ενισχύσεων 200 δισ. ευρώ. «Πρέπει να αποφύγουμε μια κούρσα κρατικών ενισχύσεων», είπε χαρακτηριστικά η επιτροπός Ανταγωνισμού Μαργκρέτε Βεστάγκερ, αλλά ακόμη δεν είναι καθόλου σαφές πώς θα γίνει αυτό. Σύμφωνα με στοιχεία της ίδιας, πάνω από το 75% των κρατικών ενισχύσεων που δόθηκαν από πέρυσι τον Μάρτιο, πλαίσιο του προσωρινού, χαλαρότερου καθεστώτος κρατικών ενισχύσεων, λόγω ουκρανικής κρίσης, αφορούσαν τη Γερμανία και τη Γαλλία (βλ. γράφημα).

Η εξέλιξη ανησυχεί και την ελληνική βιομηχανία, που επεσώμαινε σε σχετική επιστολή της προς τον πρωθυπουργό



Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ότι τα μέλη της Ε.Ε. «ξεδιπλώνουν όλο και περισσότερα αποτελεσματικά μέτρα στήριξης της βιομηχανίας τους», κάτι που δημιουργεί πρόσθετες ανισότητες μεταξύ των κρατών.

Το θέμα θα συζητηθεί στη Σύνοδο Κορυφής της Ε.Ε. την ερχόμενη Πέμπτη στην Ε.Ε., ενώ η Ιταλία συμφωνεί με τη δημιουργία ενός «Ευρωπαϊκού Ταμείου Κυριαρχίας», όπως είχε προτείνει αρχικά η πρόεδρος της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν.

• Γερμανία και Γαλλία πρωτοστατούν υπέρ της χαλάρωσης των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων. Η Γερμανία, όμως, είναι αντίθετη στην άντληση νέων κοινοτικών πόρων και υποστηρίζει ότι «λεφτά υπάρχουν» από τα δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης. Αντίθετα, η Γαλλία έχει ταχθεί υπέρ νέων κονδυλίων στην Ε.Ε., ενώ η Ιταλία συμφωνεί με τη δημιουργία ενός «Ευρωπαϊκού Ταμείου Κυριαρχίας», όπως είχε προτείνει αρχικά η πρόεδρος της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν.

• Άλλες χώρες είναι αντίθετες στην αλλαγή των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων, είτε επειδή ανησυχούν ότι θα υποστούν αθέμιτο ανταγωνισμό από τους ισχυρούς εταίρους τους, είτε επειδή θεωρούν ότι αυτό θα αποβεί τελικά εις βάρος της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Οι Φινλανδία, Τσεχία, Δανία, Εσθονία, Ιρλανδία, Αυστρία σε επιστολή τους υποστηρίζουν ότι οι κρατικές ενισχύσεις μπορεί να οδηγήσουν σε μείωση του ανταγωνισμού, ενώ τάσσονται και κατά οποιασδήποτε

νέας χρηματοδότησης.

Η ελληνική πλευρά κλίνει υπέρ της άποψης ότι «πρέπει να δοθεί μια ευρωπαϊκή απάντηση», όπως είπε ο πρωθυπουργός Κυρ. Μητσοτάκης. Επομένως, θα ήταν διατεθειμένη να συζητήσει μια αλλαγή των κανόνων κρατικών ενισχύσεων, με παράλληλη, όμως, πρόσθετη κοινοτική χρηματοδότηση, αφού ο ελληνικός προϋπολογισμός δεν έχει περιθώρια για νέες δαπάνες, αν πρόκειται να επιστρέψει στα πρωτογενή πλεονάσματα.

Ικανοποίηση ΥΠΟΙΚ για την πορεία των εσόδων το 2022

Στην καλύτερη από την προβλεπόμενη πορεία των εσόδων το 2022 αναφέρθηκε χθες ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας, για να αφήσει για μια ακόμη φορά ανοικτό το ενδεχόμενο δημιουργίας πρόσθετου δημοσιονομικού χώρου και νέων μέτρων στήριξης. Είπε συγκεκριμένα, μιλώντας στο ραδιόφωνο των Παραπολιτικών, ότι στον βαθμό που θα υπάρχει ασφάλεια για τον δημοσιονομικό χώρο, αυτός «θα επιστραφεί στο σύνολό του» στο κοινωνικό σύνολο, με βάση τις προτεραιότητες που θα θέσει ο πρω-

Ανοικτό το ενδεχόμενο νέων μέτρων στήριξης λόγω επιπλέον δημοσιονομικού χώρου.

θυπουργός. Ο χρονικός ορίζοντας για κάτι τέτοιο είναι ο Φεβρουάριος, σύμφωνα και με τις πρόσφατες δηλώσεις του κ. Κ. Μητσότακη. Σημειώνεται ότι μέχρι στιγμής εξετάζεται η χορήγηση ενίσχυσης στους συνταξιούχους που δεν πήραν αύξηση λόγω προσωπικής διαφοράς. Ο κ. Σταϊκούρας, εξάλλου, τόνισε ότι ενώ η κρατική βοήθεια στην Ε.Ε. το 2022 ήταν κατά μέσο όρο 1,3% του ΑΕΠ, στην Ελλάδα ήταν 2,3%. Σημείωσε ότι ο πληθωρισμός εδώ έχει υποχωρήσει σε χαμηλότερα επίπεδα από τον μέσο όρο της Ε.Ε., αλλά αναγνώρισε ότι αυτός έχει μετατοπιστεί στον χώρο των τροφίμων. Στο πλαίσιο αυτό αναφέρθηκε στο market pass, που θα

δοθεί τον Φεβρουάριο για την ενίσχυση των νοικοκυριών στις αγορές τους.

Σχετικά με τη νέα αύξηση των επιτοκίων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την ανταπόκριση των τραπεζών στις σχετικές παραινήσεις που ο ίδιος τους έκανε από τον Δεκέμβριο, ο κ. Σταϊκούρας είπε ουσιαστικά ότι το θέμα παραμένει ανοικτό. Μετά την πρόσφατη ανακοίνωση των τραπεζών για τις πρωτοβουλίες που έχουν πάρει σχετικά με τα επιτόκια καταθέσεων και χορηγήσεων και των προμηθειών, είπε ότι ζήτησε να ενημερωθεί για τις περαιτέρω ενέργειές τους. Επίσης, κάλεσε τις τράπεζες και τους διαχειριστές δανείων να κάνουν ακόμη περισσότερες ρυθμίσεις με βάση τον εξωδικαστικό μηχανισμό. Πάντως, είπε ότι ήδη οι ρυθμίσεις έχουν ξεπεράσει το 1 δισ. ευρώ. Οι αυξήσεις των αποδοχών των δημοσίων υπαλλήλων ήδη ξεκίνησαν, σημείωσε εξάλλου ο υπουργός, καθώς η κατάργηση της εισφοράς αλληλεγγύης και της ειςφοράς στα ταμεία τους και η αύξηση των μισθών των γιατρών κατά 10% ισοδυναμούν συνολικά με 350-400 εκατ. ευρώ. Αλλά περίπου 500 εκατ. ευρώ εκτιμάται ότι θα είναι το κόστος του νέου μισθολογίου, που θα ισχύσει από τον επόμενο χρόνο. Απολύτως εφικτό χαρακτήρισε ο ίδιος τον στόχο της επίτευξης της επενδυτικής βαθμίδας το 2023. Δεν δεσμεύθηκε αν αυτό θα συμβεί πριν ή μετά τις εκλογές, δεδομένου ότι τον Απρίλιο με Μάιο, που έχει περ τον πρωθυπουργός ότι θα γίνουν αυτές, αναμένονται πολλοί οίκοι.

Πενταετία ανόδου για την οικονομία «βλέπει» ο Πελαγίδης

Η ελληνική οικονομία έχει τη δυνατότητα να βρίσκεται σε θετική τροχιά για τα επόμενα πέντε χρόνια, χάρη στους ευρωπαϊκούς πόρους και στη βελτίωση της θέσης της διεθνώς, η οποία έχει επιτευχθεί το τελευταίο διάστημα. Αυτό επισημάνε ο υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πειραιά, Θεόδωρος Πελαγίδης, μιλώντας στο Πρώτο Πρόγραμμα και στην εκπομπή «Καθαροί λογαριασμοί».

Και μόνο η θετική επίδραση των ευρωπαϊκών κονδυλίων υπολογίζεται ότι θα προσθέσει τουλάχιστον 4 μονάδες αύξησης στο ελληνικό ΑΕΠ έως το 2026, υπογράμμισε ο κ. Πελαγίδης. Δεν είναι ορατή κάποια αιτία εκτροχιασμού τόνισε ο υποδιοικητής της ΤτΕ, εκφράζοντας την άποψη ότι οι πολιτικές εξελίξεις δύσκολα θα μπορούσαν να ανατρέψουν αυτήν την ανοδική πορεία, δεδομένων ότι η Ελλάδα είναι ενταγμένη στο ευρωπαϊκό πλαίσιο, ότι το δημόσιο χρέος είναι ρυθμιζόμενο και ότι οι αγορές έχουν πάντα μια επιρροή στις οικονομικές πολιτικές. Είδαμε τι συνέβη στη Βρετανία, όπου μέσα σε λίγες ημέρες άλλαξε ο πρωθυπουργός υπό την πίεση των αγορών, ανέφερε χαρακτηριστικά ο κ. Πελαγίδης. Ο υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος είπε ότι η διεύρυνση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών στο 9% του ΑΕΠ είναι μια αρνητική εξέλιξη, αλλά δεν εμπνέει ανησυχία,

διότι κατά μεγάλο μέρος οφείλεται στις αυξημένες τιμές των ενεργειακών αγαθών, τα οποία αντιπροσωπεύουν το 35% των εισαγωγών, ενώ σε κάποιο βαθμό ήταν και αναμενόμενη λόγω της ισχυρής αύξηση του ΑΕΠ.

Σχετικά με την πορεία του πληθωρισμού και των επιτοκίων, ο κ. Πελαγίδης επισήμανε ότι οι κεντρικές τράπεζες κλίνουν προς την αυστηρή ρητορική, εκείνη των λεγόμενων «γερακιών», όπως ανέφερε χαρακτηριστικά, με στόχο να πείσουν ότι είναι αποφασισμένες να αποτρέψουν την απώλεια ελέγχου του πληθωρισμού. Κάτι τέτοιο θα ήταν καταστροφικό για την οικονομία, τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους, είπε ο κ. Πελαγίδης και σχολίασε ότι υπάρχουν σήμερα δύο σκέλη σκέψης. Όπως εξήγησε ο κ. Πελαγίδης, η πρώτη σχολή είναι εκείνη του Γάλλου καθηγητή Ολιβιέ Μπλανσάρ, πρώην επικεφαλής οικονομολόγου του ΔΝΤ, ο οποίος εκτιμά πως ο πληθωρισμός θα υποχωρήσει απότομα.

Τη δεύτερη σχολή εκφράζει ο Αμερικανός οικονομολόγος Λάρι Σάμερς, πρώην υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ, ο οποίος πιστεύει ότι ο πληθωρισμός θα υποχωρήσει μεν, αλλά θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα, λόγω δομικών αλλαγών, όπως η πράσινη μετάβαση, η απομακρυσμοποίηση και οι δημογραφικές εξελίξεις, που αυξάνουν το κόστος στην οικονομία.

Ξέμεινε από εργατικά χέρια και εξειδικευμένους τεχνίτες η οικοδομή

Χρειάζονται επιπλέον 200.000 εργαζόμενοι, λέει μελέτη του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Αντιμέτωπα με πολυετείς καθυστερήσεις αναμένεται να βρεθούν δεκάδες έργα υποδομής ανά την επικράτεια τα επόμενα χρόνια, ενώ ταυτόχρονα προβλέπεται και σημαντική υποχώρηση στις νέες ανεγέρσεις οικοδομών, όχι λόγω έλλειψης ζήτησης από ενδιαφερόμενους αγοραστές, αλλά εξαιτίας της απουσίας εργατικών «χεριών». Αν και προς το παρόν δεν παρατηρούνται σοβαρές ελλείψεις στα εργοτάξια, ορισμένες ειδικότητες είναι σαφές ότι καταγράφουν «απώλειες», ιδίως αν πρόκειται για εξειδικευμένους τεχνίτες, είτε στα έργα υποδομής είτε στις οικοδομές.

Οι ειδικότητες

Χειριστές βαρέων μηχανημάτων, μπετατζήδες, χτίστες, ακόμα και επιβλέποντες μηχανικοί, όπως και άλλες κατηγορίες εργαζομένων στον κλάδο, αρχίζουν να αποστέλνουν «είδος εν αναπαρέκεία», καθώς αυξάνεται ο αριθμός των εργοταξίων στη χώρα. «Αν ξεκινήσουν και τα μεγάλα κτιριακά έργα στο Ελληνικό, προβλέπω μεγάλες καθυστερήσεις στις οικοδομές στην Αττική», αναφέρει ο κ. Δημήτρης

Εργολάβοι προσλαμβάνουν ανειδίκευτους εργάτες από χώρες της ΝΑ Ασίας που έχουν έρθει στη χώρα τα τελευταία χρόνια.

Καψιμάλνς, πρόεδρος της Ομοσπονδίας Κατασκευαστών Κτιρίων Ελλάδος. Κατά τον ίδιο, σήμερα, μια τυπική κατασκευή πολυκατοικίας, που απαιτούσε π.χ. 18 μήνες για να ολοκληρωθεί, χρειάζεται πλέον τουλάχιστον 24 μήνες, ενδεχομένως και ακόμα περισσότερο, καθώς δεν επαρκούν τα συνεργεία και παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις στην αναζήτηση και απασχόλησή τους.

Μια σχετική μελέτη του ΕΜΠ κάνει λόγο για ανάγκη τουλάχιστον 200.000 επιπλέον εργαζομένων, προκειμένου να αποκατασταθεί η ομαλή λειτουργία των εργοταξίων και να αυξηθούν οι βάρδιες. Ωστόσο, οι άνθρωποι αυτοί, απλώς δεν υπάρχουν σήμερα, καθώς οι μεν οικονομικοί μετανάστες των προηγούμενων δεκαετιών, απασχολούνταν σε άλλους κλάδους, όπως π.χ. στον τομέα των υπηρεσιών (π.χ. διανομές), ενώ άλλοι έχουν επιστρέψει στις πατρίδες τους, ό-



Μια τυπική κατασκευή πολυκατοικίας, που απαιτούσε π.χ. 18 μήνες για να ολοκληρωθεί, χρειάζεται πλέον τουλάχιστον 24 μήνες, ενδεχομένως κι ακόμα περισσότερο, καθώς δεν επαρκούν τα συνεργεία και παρατηρούνται σημαντικές καθυστερήσεις στην αναζήτησή τους.

που επίσης «τρέχουν» προγράμματα υποδομών αξίας πολλών δεκάδων ή και εκατοντάδων δισ. ευρώ.

Εκπαιδεύουν ξένους

Όπως αναφέρουν εκπαιδευτικοί οικοδομικών επιχειρήσεων, μία από τις λύσεις που εφαρμόζουν είναι να προσλαμβάνουν ανειδίκευτους εργάτες από χώρες της Νοτιοανατολικής Ασίας (π.χ. Πακιστάν, Αφγανιστάν) και της Μέσης Ανατολής (Συρία), που έχουν έρθει στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια και να τους εκπαιδεύουν σε πιο εξειδικευμένες εργασίες. Δημιουργούν, δηλαδή, νέους ειδικευμένους τεχνίτες σε θέσεις όπου υπάρχουν ελλείψεις. Μια άλλη λύση είναι η σύναψη αποκλειστικών συνεργασιών με συγκεκριμένα συνεργεία, ώστε να υπάρχουν πάντα διαθέσιμα «χέρια». Ωστόσο, τέτοιες συμφωνίες δεν είναι πάντα εύκολες, καθώς απαιτούν σημαντική και κυρίως συνεχή

ροή έργων/οικοδομών. Αντίστοιχα, οι μεγάλοι κατασκευαστικοί όμιλοι προσφέρουν υψηλούς μισθούς στους εργαζομένους τους, προκειμένου να αποφύγουν τη μετακίνησή τους σε άλλες εταιρείες. Παράλληλα, προσλαμβάνουν και νέους, ιδίως όταν συμβασιοποιούνται νέα έργα και επομένως γνωρίζουν και οι εταιρείες ότι θα έχουν συγκεκριμένες ανάγκες για μια περίοδο δύο-τριών ετών. Μια ακόμη λύση είναι η σύναψη στρατηγικών συνεργασιών με εργολάβους και μικρότερες τεχνικές εταιρείες. Για τον σκοπό αυτό, όσες εισηγμένες τεχνικές εταιρείες είχαν οφειλές προς εργολάβους επιχειρούν να τις εξοφλήσουν πλήρως και να αποκαταστήσουν τις σχέσεις τους, καθώς αντιλαμβάνονται ότι χωρίς τους συνεργάτες αυτούς θα είναι ιδιαίτερα δύσκολη η τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων στα έργα που έχουν αναλάβει ή που πρόκειται να αναλάβουν στο μέλλον.

Διακρατικές συμφωνίες

Ακόμα κι έτσι βέβαια, φαίνεται πως το προσωπικό δεν θα επαρκέσει για να ολοκληρωθούν όλα τα έργα που δρομολογούνται στην ώρα τους. Στελέχη των κατασκευαστικών εταιρειών αναφέρουν ότι θα απαιτηθούν διακρατικές συμφωνίες μεταξύ της Ελλάδας και άλλων χωρών, προκειμένου να έρθουν στη χώρα μας και να εργαστούν με συγκεκριμένους όρους και αποδοχές ξένοι εργάτες. Στους ανθρώπους αυτούς θα πρέπει να εξασφαλιστεί και στέγη, μέσω προσωρινών καταλυμάτων.

Η λύση αυτή εφαρμόζεται κατά κόρον στη Μέση Ανατολή (π.χ. Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Σαουδική Αραβία, Κατάρ), όπου επίσης δεν υπάρχει επαρκής αριθμός εργατοτεχνιτών, με αποτέλεσμα να «εισάγονται» άνθρωποι από τρίτες χώρες, όπως η Ινδία, το Πακιστάν και το Μπανγκλαντές.

Ζητούν να εισαγάγουν 80.000 εργαζομένους από τρίτες χώρες για τουρισμό και εστίαση

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Την εισαγωγή τουλάχιστον 80.000 εργαζομένων από τρίτες χώρες, όπως για παράδειγμα Μπανγκλαντές, Πακιστάν αλλά και Βαλκάνια, ζητούν οι εργοδοτικοί φορείς σε τουρισμό και επισιτισμό, με στόχο να καλύψουν τις κενές θέσεις εργασίας, που σύμφωνα με τα στοιχεία τους, μόνο κατά την περσινή τουριστική σεζόν ανήλθαν σε 60.000, ενώ η χώρα μας προχωράει σε διακρατικές συμφωνίες, όπως αυτή που ψηφίστηκε πρόσφατα από τη Βουλή με την Αίγυπτο, για την είσοδο και διαμονής των ξένων πολιτών στην Ελλάδα, με σκοπό την απασχόλησή τους στον αγροτικό τομέα.

Συνολικά, εκτιμάται ότι ακόμη και πάνω από 100.000 εργαζόμενοι από τρίτες χώρες θα μπορούσαν να έρθουν στην Ελλάδα και να καλύψουν κενά σε θέσεις εργασίας που υπάρχουν σε ξενοδοχεία, σε καταστήματα από τον χώρο της εστίασης, σε συγκεκριμένες θέσεις στα μαγειρεία (π.χ. λάντζα), στους χώρους

Η υπογεννητικότητα σε συνδυασμό με το brain drain και τους χαμηλούς μισθούς επιτείνουν το πρόβλημα.

εποδοχής, ως σερβιτόροι αλλά και ως εργάτες γης.

Με την εγκώρια οικονομία να έχει ξεπεράσει κατά πολύ μεγάλο βαθμό την πανδημία της COVID-19, πληθαίνουν οι ελληνικές επιχειρήσεις που αναζητούν εργαζομένους, αντιμετωπίζουν όμως μεγάλη δυσκολία εξεύρεσής του κατάλληλου προσωπικού. Πρόκειται για επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο στον τουριστικό κλάδο, στην εστίαση, στο λιανεμπόριο, στον χώρο της πληροφορικής ή και στον αγροτικό τομέα. Σύμφωνα με τους αναλυτές μάλιστα,



Με την εγκώρια οικονομία να έχει ξεπεράσει κατά πολύ την πανδημία της COVID-19, πληθαίνουν οι ελληνικές επιχειρήσεις που αναζητούν εργαζομένους, αντιμετωπίζουν όμως μεγάλη δυσκολία εξεύρεσής του κατάλληλου προσωπικού.

αυτό δεν είναι ούτε καινούργιο ούτε μόνον ελληνικό φαινόμενο.

Το πρόβλημα υπογεννητικότητας που αντιμετωπίζουν όλες οι ανεπτυγμένες χώρες σε συνδυασμό με το brain drain που μεγεθύνθηκε κατά τη διάρκεια των οικονομικών κρίσεων, δημιουργούν μείωση του παραγωγικού δυναμικού της χώρας, ενώ οι χαμηλοί μισθοί που επικρατούν, αποτελούν παράγοντες που επιτείνουν το φαινόμενο. Την ίδια στιγμή, οι ειδικοί διαπιστώνουν έλλειψη εξειδίκευσης, ένα πρόβλημα άμεσα συνδεδεμένο με το εκπαιδευτικό σύστημα της

χώρας, με αποτέλεσμα να καταγράφεται συνεχώς αυξανόμενη η ανατιστοιχία προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας. Τέλος, σημειώνουν πως οι συνέπειες της πρωτόγνωρης πανδημικής κρίσης που ζήσαμε και οι νέες τάσεις στην αγορά εργασίας που αυτές δημιούργησαν, όπως ευελιξία στον χώρο και στον χρόνο εργασίας, αλλά και η αλλαγή νοοτροπίας και προτεραιοτήτων, κάνουν τους νέους κυρίως εργαζομένους πιο επιλεκτικούς στις επιλογές τους.

Ετσι, εργοδοτικοί φορείς ζητούν από το αρμόδιο υπουργείο Εργασίας την έ-

γκριση «εισαγωγής» μετακλιτών για το καλοκαίρι εργαζομένων. Σε ένα τέτοιο αίτημα κλήθηκε να απαντήσει τις προηγούμενες ημέρες το Ανώτατο Συμβούλιο Εργασίας (ΑΣΕ), παρουσία μάλιστα του προέδρου της ΓΣΕΕ Γιάννη Παναγόπουλου και των εκπροσώπων της ομοσπονδίας τουρισμού - επισιτισμού. Οι εκπρόσωποι των εργαζομένων εξέφρασαν έντονες διαμαρτυρίες, υποστηρίζοντας ότι 80.000 ξένοι εργαζόμενοι θα αλλοιώσουν το τοπίο της εργασίας τόσο σε επίπεδο εργασιακών δικαιωμάτων όσο και μισθών. Ετσι, το ΑΣΕ, έπειτα και από ένσταση που υπέβαλε η ΓΣΕΕ, δήλωσε αναρμόδιο να αποφασίσει γι' αυτό το ζήτημα, το οποίο παραπέμφθηκε για συζήτηση στην Εθνική Εθνική Εργασίας, ένα όργανο που συνεδριάζει υπό την προεδρία του πρωθυπουργού, θεσμοθετήθηκε το 2015 και έως σήμερα δεν έχει ενεργοποιηθεί. Να σημειωθεί ότι μόνο στα ξενοδοχεία οι ελλείψεις εργαζομένων το 2021 ξεπέρασαν τις 53.000 και άγγιξαν τις 60.000 κατά το 2022.

Αιγύπτιοι σε καλλιέργειες

Την ίδια στιγμή, πιλοτική συμφωνία με την κυβέρνηση της Αιγύπτου, προκειμένου Έλληνες εργοδότες κατά κύριο λόγο στον αγροτικό τομέα, να μπορούν να μετακαλούν ετησίως εργάτες γης από την Αίγυπτο για την κάλυψη των αναγκών τους στον πρωτογενή τομέα, κύρωσε πρόσφατα το ελληνικό Κοινοβούλιο. Κατά τον πρώτο χρόνο υλοποίησης της συμφωνίας, ο αριθμός των Αιγύπτιων εργαζομένων θα μπορεί να ανέλθει έως και τις 5.000.

Η διαδικασία προβλέπει διαβούλευση μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών, προκειμένου να προσδιορίζονται οι ανάγκες και ο αριθμός των θέσεων εργασίας στην αγροτική οικονομία, που μπορούν να καλύπτονται ετησίως από Αιγύπτιους εργαζομένους. Η διαδικασία αυτή θα ολοκληρώνεται το αργότερο έως την 31η Ιανουαρίου κάθε έτους.

ΚΗΔΕΙΑ

Με βαθύτατη θλίψη κηδεύουμε την πολυαγαπημένη μας μητέρα, γιαγιά, δασκάλα και φίλη



ΜΑΡΟΥΛΑ ΤΖΟΥΒΑ-ΠΑΪΚΟΥ

που έφυγε από τη ζωή τη Δευτέρα 6/2/2023. Θα την αποχαιρετίσουμε την Πέμπτη 9/2/2023 στις 2 μ.μ. από τον Ιερό Ναό Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στη Λάρνακα και καλούμε όσους τιμούν τη μνήμη της να παρευθύνονται.

Οι τεθλιμμένοι:
Τα παιδιά της Αγίας Παίκας,
Χλόη Παϊκού και Δρ Αντρέας Κλεάνθους,
η εγγονή της Ελεωνόρα

**Κλασικά
αριστουργήματα...
τσέπης με την
«Καθημερινή»**



**ρόμπερτ
λούις
στίδενσον**

κ.ΧΑΪΝΤ

δρ ΤΖΕΚΙΑ

**ΚΥΡΙΑΚΗ
12/2**

**δρ ΤΖΕΚΙΑ κ.ΧΑΪΝΤ
ρόμπερτ λούις στίδενσον**

**Μια νέα σειρά
αγαπημένων
λογοτεχνικών
έργων με
ερμηνευτικά σχόλια,
σε νέες εκδόσεις
πρακτικού
σχήματος, για
να σας κρατούν
συντροφιά παντού.**



Πάνος Τσακλόγλου, υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Νέο ψαλίδι στις ασφαλιστικές εισφορές

Κατά τουλάχιστον 0,6 ποσοστιαίες μονάδες φέτος για τους μισθωτούς, δίκαιες οι αυξήσεις στους ελεύθερους επαγγελματίες

Της ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Περαιτέρω μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά τουλάχιστον 0,6 ποσοστιαίες μονάδες εντός του 2023 προγραμματίζει η κυβέρνηση, με τον υφυπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Πάνο Τσακλόγλου να αφήνει, μιλώντας στην «Κ», ανοικτό το ενδεχόμενο και για ακόμη μεγαλύτερη μείωση, εφόσον οι συνθήκες το επιτρέψουν.

Σύμφωνα με τον υφυπουργό, η δέσμευση της κυβέρνησης για περιορισμό της λεγόμενης «φορολογικής σφήνας» θα μπορούσε ήδη να έχει ολοκληρωθεί, με μείωση της επιβάρυνσης τόσο των εργοδοτών όσο και των εργαζομένων κατά συνολικά 5 ποσοστιαίες μονάδες, εάν δεν είχαν μεσολαβήσει οι πρόσφατες κρίσεις (υγειονομική και ενεργειακή). Όσο για τις αντιδράσεις που προκάλεσε η απόφαση για αύξηση των εισφορών στους επαγγελματίες κατά 9,6%, ο κ. Τσακλόγλου ξεκαθαρίζει ότι σε ένα ανταποδοτικό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης όπως το δικό μας, εάν η αύξηση των συντάξεων δεν συνδυασθεί με αύξηση των εισφορών, τότε θα διογκωθεί υπέρμετρα το μερίδιο της κρατικής χρηματοδότησης και κατά συνέπεια το έλλειμμα της κοινωνικής ασφάλισης.

Ο υφυπουργός Εργασίας ξεκαθαρίζει ότι εφόσον εφαρμοστούν όλες οι ήδη ψηφισμένες παρεμβάσεις, τότε εντός της επόμενης τετραετίας δεν θα απαιτηθεί κάποια νέα δομική παρέμβαση στο ασφαλιστικό σύστημα, ενώ ανοίγει τα χαρτιά του και για τα σενάρια επιτροπής αναδιοργάνωσης για τις μνημονιακές περικοπές σε επικουρικές συντάξεις και δώρα - επιδόματα, ξεκαθαρίζοντας αφενός ότι δεν υπάρχει ο απαιτούμενος δημοσιονομικός χώρος, αφετέρου ότι δεν πρέπει να στηρίζονται συγκεκριμένοι τομείς, όπως οι συντάξεις, εις βάρος άλλων, όπως για παράδειγμα η παιδεία, η υγεία και η πρόνοια.

Ελεύθεροι επαγγελματίες

Αναλυτικά, ο κ. Τσακλόγλου ξεκαθαρίζει ότι αν και γνωρίζει τις αντιδράσεις των μισθωτών, η απόφαση για αύξηση εισφορών κατά 9,6% στηρίχθηκε

Δεν πρέπει να στηρίζονται συγκεκριμένοι τομείς, όπως οι συντάξεις, εις βάρος άλλων, όπως για παράδειγμα η παιδεία, η υγεία και η πρόνοια.

σε τρεις αρχές. «Το σύστημα είναι ανταποδοτικό. Δώσαμε αυξήσεις στις συντάξεις, για πρώτη φορά μετά 12 χρόνια, αλλά αν δεν έχουμε και αντίστοιχη αύξηση των εισφορών, διογκώνεται το έλλειμμα της κοινωνικής ασφάλισης και συγκεκριμένα το μερίδιο της κρατικής χρηματοδότησης πέραν του ποσού που αντιστοιχεί στην καταβολή της εθνικής σύνταξης. Εάν τα ποσά που προέρχονται από εισφορές μειωθούν, θα πρέπει να αυξηθεί η κρατική χρηματοδότηση», σημειώνει.

Παράλληλα επισημαίνει πως οι μη μισθωτοί πρέπει να γνωρίζουν ότι η ανταποδοτική σύνταξη είναι σε ευθεία συνάρτηση με τις εισφορές που έχουν καταβάλει. Συνεπώς, οι πολύ χαμηλές εισφορές θα τους οδηγήσουν σε πολύ χαμηλή σύνταξη στο μέλλον. Και τέλος υπογραμμίζει το «ζήτημα δικαιοσύνης μεταξύ ελεύθερων επαγγελματιών και μισθωτών», καθώς «ακόμη και μετά την αύξηση που ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 2023, οι εισφορές που καταβάλλει η πλειονότητα των επαγγελματιών είναι χαμηλότερες από τις εισφορές ενός ανεξιδευκτου εργάτη». Όσο για το επιχείρημα «ναι, αλλά δεν αναπροσαρμόστηκαν οι εισφορές των μισθωτών», ο υφυπουργός απαντά πως, σύμφωνα με το σύστημα «Εργάνη», τα τελευταία 3 χρόνια, που ήταν «παγωμένες» οι εισφορές των ελεύθερων επαγγελματιών, οι μισθοί, άρα και οι εισφορές, αυξήθηκαν κατά μέσον όρο 12,4%.

Ενεργειακή κρίση

Σε ερώτηση της «Κ» εάν λόγω της ασφυκτικής κατάστασης που έχει δημιουργηθεί στις επιχειρήσεις, κυρίως λόγω της ενεργειακής κρίσης, υπάρχει κάποιο σχέδιο, όπως ζητούν οι μη μισθωτοί, ε-



Ο υφυπουργός Εργασίας ξεκαθαρίζει ότι εφόσον εφαρμοστούν όλες οι ήδη ψηφισμένες παρεμβάσεις, τότε, εντός της επόμενης τετραετίας, δεν θα απαιτηθεί κάποια νέα δομική παρέμβαση στο ασφαλιστικό σύστημα.

νεργοποίησης της ρύθμισης των 120 δόσεων, ή έστω μια νέα ρύθμιση με πολλές όμως δόσεις, πολύ περισσότερες από τις 24 που ισχύουν παγίως, ο κ. Τσακλόγλου είναι κατηγορηματικός. «Καταλαβαίνω ότι σε έκτακτες συνθήκες μπορούμε να λαμβάνουμε έκτακτα μέτρα. Όμως, ένα μεγάλο κομμάτι κάλυψης του ενεργειακού κόστους, τόσο των νοικοκυριών όσο και των επιχειρήσεων, το έχει αναλάβει ο κρατικός προϋπο-

λογισμός. Κι αν δούμε το συνολικό αποτέλεσμα μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας, κάθε άλλο παρά αρνητικό ήταν. Είμαστε πολύ υψηλότερα από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είχαμε τον υψηλότερο ρυθμό των τελευταίων χρόνων, αν εξαιρέσουμε την πανδημική περίοδο. Συνεπώς, μια νέα ρύθμιση δεν θεωρώ πως είναι ούτε αναγκαία ούτε επιθυμητή στην παρούσα φάση», απαντά.

Στον αντιποδο, ο αρμόδιος υφυπουργός αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο περαιτέρω μείωσης των εισφορών στη μισθωτή απασχόληση εντός του 2023. «Η μείωση εισφορών είναι μια πολιτική η οποία, βάσει μελετών, λειτουργεί ιδιαίτερα ενθαρρυντικά στη δημιουργία απασχόλησης. Οποτε δηλαδή έχουμε μείωση εισφορών, έχουμε τον περιορισμό της λεγόμενης “φορολογικής σφήνας”. Το κόστος για τις επιχειρήσεις ανά ερ-

Πάνω από το αφορολόγητο όριο ο νέος κατώτατος μισθός

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Στο 10% θα προσδιοριστεί η αύξηση του καθαρού μισθού· διπλάσιο θα είναι το ποσοστό αύξησης της παρακράτησης για τον φόρο εισοδήματος: 20%. Κάτι που σημαίνει ότι οι καθαρές αποδοχές δεν θα αυξηθούν ποτέ ανάλογα με την ονομαστική αύξηση, καθώς η εφορία βάζει «ψαλίδι».

Είναι το αποτέλεσμα της λεγόμενης «μη τιμηριθμικής αναπροσαρμογής» της φορολογικής κλίμακας. Δηλαδή, της διατήρησης των κλιμακίων στα ίδια επίπεδα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα το οποίο επιπλέον εισόδημα από την ονομαστική αύξηση να φορολογείται με ολόένα και μεγαλύτερο συντελεστή. Το 2023 μάλιστα θα είναι «σημαδιακή» χρονιά, καθώς για πρώτη φορά θα φτάσουν να υπόκεινται σε παρακράτηση για φόρο εισοδήματος ακόμη και οι δικαίουχοι του κατώτατου μισθού. Ακόμη και στο δυσμενέστερο των σεναρίων – αυτό που προβλέπει ότι ο κατώτατος θα αυξηθεί τόσο ώστε να φτάσει στα 752 ευρώ, δηλαδή στα προ μνημονίων επίπεδα – η εφορία θα ζητήσει φόρο περίπου 39 ευρώ από κάθε δικαιούχο του κατώτατου μισθού.

Όσο μεγαλύτερο είναι η αύξηση και όσο μεγαλύτερος ο μισθός, τόσο αναλογικά μεγαλύτερο είναι και το «χαράτσι»

Αν αυξηθεί στα 752 ευρώ, δηλαδή στα προ μνημονίων επίπεδα, η εφορία θα ζητήσει φόρο περίπου 39 ευρώ.

της εφορίας. Η διατήρηση των κλιμακίων της φορολογικής κλίμακας στα ίδια επίπεδα δεν είναι φετινό φαινόμενο. Πρακτικά, τα ίδια κλιμάκια υφίστανται από το 2016, με τον ανώτατο συντελεστή της κλίμακας (44%) να εφαρμόζεται για τους έχοντες ετήσιο εισόδημα άνω των 44.000 ευρώ είτε από μία είτε από περισσότερες εργασίες.

Όσο ο πληθωρισμός παρέμεινε σε μηδενικά ή πολύ χαμηλά επίπεδα, το πρόβλημα δεν γινόταν αισθητό. Τώρα όμως που οι εργαζόμενοι διεκδικούν αυξήσεις για να καλύψουν την απώλεια της αγοραστικής δύναμης (στην τριετία 2021-2023 θα ξεπεράσει το 20% ο αθροιστικός πληθωρισμός), η φορολογική κλίμακα θα λειτουργήσει ανασταλτικά. Ο εργοδότης θα πληρώνει 10% επιπλέον και η καθαρή αμοιβή θα αυξάνεται κατά 8% ή και λιγότερο.

Παραδείγματα

Εργαζόμενος με μεικτές αποδοχές 1.500 ευρώ (21.000 ευρώ μεικτά σε ε-

Στα «δίκτυα» της εφορίας για πρώτη φορά και οι αμειβόμενοι με τον κατώτατο μισθό						
Κατώτατος μισθός	Ετήσιο φορολογητέο εισόδημα	Ετήσιος φόρος εισοδήματος	Ετήσιο καθαρό εισόδημα	Καθαρός μηνιαίος μισθός	Καθαρή αύξηση	Μεικτή αύξηση
€713	€8.598	€0	€8.598	€614	-	-
€752	€9.068	€39	€9.029	€645	5,05%	5,50%
€768	€9.261	€56	€9.205	€657	7,00%	7,75%
€781	€9.418	€71	€9.347	€668	8,79%	9,60%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

τήσια βάση) εισπράττει 1.148 ευρώ καθαρά, καθώς τα 208 ευρώ τα καταβάλλει για ασφαλιστικές εισφορές και τα 144 ευρώ για φόρο εισοδήματος (μέσω της παρακράτησης).

Στο θετικό σενάριο που ο εργοδότης θα του κάνει αύξηση 150 ευρώ (δηλαδή 10%) ώστε να καλύψει πλήρως τις απώλειες εισοδήματος από τον πληθωρισμό, οι μεικτές αποδοχές θα ανέβουν στα 1.650 ευρώ (23.100 ευρώ τον χρόνο) αλλά τα καθαρά θα διαμορφωθούν στα 1.247 ευρώ. Και αυτό διότι θα αυξηθούν οι κρατήσεις για ασφαλιστικές εισφορές από τα 208 στα 229 ευρώ και η παρα-

κράτηση για τον φόρο εισοδήματος από τα 144 στα 174 ευρώ. Ενώ λοιπόν η μεικτή αμοιβή θα αυξηθεί κατά 10%, η καθαρή αμοιβή θα ανέβει κατά 8,6%, καθώς η μηνιαία παρακράτηση του φόρου εισοδήματος θα αυξηθεί κατά 20,8%. Η αύξηση της παρακράτησης φόρου με διπλάσια ταχύτητα από την αύξηση του ονομαστικού μισθού αποτελεί σοβαρό εμπόδιο και για τη δημιουργία καλά πληρωμένων θέσεων εργασίας, οι οποίες σπανίζουν στην Ελλάδα. Σε μεικτές αποδοχές 2.800 ευρώ (μόλις 70.000 ευρώ έχουν στην Ελλάδα λαμβάνουν τοιο ύψος αποδοχών) επιβάλλεται πα-

ρακράτηση φόρου 493 ευρώ τον μήνα και οι καθαρές αμοιβές ανέρχονται στα 1.919 ευρώ μετά την αφαίρεση και των ασφαλιστικών εισφορών. Αν τα 2.800 ευρώ γίνουν 3.080 ευρώ, τότε η παρακράτηση φόρου θα εκτοξευτεί στα 585 ευρώ και η καθαρή αμοιβή θα ανέλθει στα 2.068 ευρώ. Δηλαδή η καθαρή αύξηση θα είναι 7,7%.

Υψηλοί συντελεστές

Οι πολύ υψηλές κρατήσεις είναι και ο βασικός λόγος για τον οποίο ολόένα και περισσότεροι εργοδότες επιλέγουν, αντί να δίνουν αυξήσεις σε χρήμα, να

καταφεύγουν σε παροχές σε είδος: κουπόνια σίτισης, εταιρικό αυτοκίνητο, κάρτες για καύσιμα κ.λπ. Οι παροχές αυτές δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος ή ασφαλιστικές εισφορές –μάλιστα για τα κουπόνια σίτισης έγινε πρόσφατα αύξηση από τα 6 ευρώ ημερησίως στα 7 ευρώ –, οπότε και το τελικό κόστος για τον εργοδότη είναι χαμηλότερο και οι καθαρές αυξήσεις για τον εργαζόμενο μεγαλύτερες.

Υπόκειρε σε φόρο εισοδήματος θα καταστούν και όλοι οι εργαζόμενοι που αμειβονται με τον κατώτατο μισθό μετά την αύξηση που θα δοθεί από την 1η Απριλίου. Όπως φαίνεται, η αύξηση του 5,5% στα μεικτά θα περιοριστεί στο 5,05% στα καθαρά, καθώς σε αυτή την περίπτωση τα 713 ευρώ μεικτά θα γίνουν 752 ευρώ, αλλά τα καθαρά θα αυξηθούν από τα 614 στα 645 ευρώ λόγω της παρακράτησης των 39 ευρώ ετοσίως. Αυτό είναι και το πιο δυσμενές σενάριο που υπάρχει. Ενα από τα πιο αισιόδοξα προβλέπει αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 9,6%, στα όρια του πληθωρισμού. Τα μεικτά θα αυξηθούν στα 781 ευρώ, αλλά τα καθαρά θα αυξηθούν στα 668 ευρώ, δηλαδή κατά 8,79%, με την εφορία να «ροκανίζει» σχεδόν μία ποσοστιαία μονάδα. Κάθε εργαζόμενος θα καταβάλλει 71 ευρώ παρακράτηση φόρου για το σύνολο του έτους.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΚΩΣΤΑ ΚΑΛΑΙΤΣΗ

Η φειδωλή Ευρώπη

Τα ισχυρά ευρωπαϊκά κράτη θέλουν να αποτρέψουν τη μετανάστευση της βιομηχανίας τους και να προσελκύσουν νέες πράσινες επενδύσεις – γι'ατί, αν μεταναστεύσει το πιο ισχυρό βιομηχανικό κεφάλαιο πέραν του Ατλαντικού, θα υποβαθμιστεί η θέση τους στον διεθνή καταμερισμό εργασίας, με όσα αυτό συνεπάγεται. Ωστόσο, στο ευρωπαϊκό σχέδιο αντιστάθμισης του πακέτου Μπρίνγκεν, φαίνεται αποδυναμωμένη η ιδέα της κοινής πανευρωπαϊκής δράσης. Η αλληλεγγύη (ένα κρίσιμο στοιχείο που θα μπορούσε να προσδώσει μεγάλη ώθηση στην ευρωπαϊκή προσπάθεια...) υποχωρεί.

Εως πρόσφατα, το θέμα μιας νέας κοινής χρηματοδότησης των κρατών-μελών για να ανανεώσουν τη βιομηχανική βάση

της οικονομίας τους, παρέμεινε ανοικτό. Τελικά, η απροθυμία της Γερμανίας και η κάθετη αντίδραση της Γαλλίας έπεισαν την Κομισιόν να περιοριστεί σε δύο ιδέες: (α) Διευκόλυνση και επιτάχυνση της διαδικασίας για εθνικές κρατικές ενισχύσεις και (β) ανακατανομή ήδη αποφασισμένων κονδυλίων, με αφαίρεση πόρων από το Ταμείο Ανάκαμψης και από άλλα ευρωπαϊκά ταμεία υπέρ της νέας προτεραιότητας. Αντί για φρέσκα λεφτά, όσα δοθούν ως κοινή χρηματοδότηση θα έχουν εξοικονομηθεί/περικοπεί από άλλες ευρωπαϊκές δράσεις – που είχαν κριθεί (και επί τις ουσίας παραμένουν) αναγκαίες, αλλά τώρα μπαίνουν σε δεύτερη μοίρα. Η φειδωλή Ευρώπη (αυτο)περιορίζει τις δυνατότητες της Ευρώπης και το βελή-

Η άτολμη πρόταση της Κομισιόν, ο αθέμιτος ανταγωνισμός των ισχυρών κρατών και η άβολη θέση της Ελλάδας.

νεκές ενός πράγματι φιλόδοξου σχεδίου για την αναζωογόνηση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας.

Στην πράξη, τα κράτη με ισχυρά δημοσιονομικά θα επιδοθούν σε άφθονες ενισχύσεις, διακινδυνεύοντας με κατακεραματισμό την ενιαία αγορά και αναστρέφοντας μια ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη. Κάτι ανάλογο είχε γίνει στην πανδημία: Οι εταιρείες που είχαν βάση

σε ισχυρά κράτη ενισχύθηκαν κεφαλαιακά και βγήκαν από την κρίση πιο ισχυρές έναντι των ανταγωνιστών τους στις φτωχότερες χώρες. Αν κάτι τέτοιο επαναληφθεί, οι φτωχότερες χώρες θα μείνουν πίσω. Η φειδωλή Ευρώπη, για να υποστηρίξει ότι δήθεν δεν χρειάζονται νέα, φρέσκα λεφτά, προσφεύγει σε δύο επιχειρήματα. Ενα, ότι δεν έχουν απορροφηθεί τα κεφάλαια του ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάκαμψης (Τ.Α.), άρα μπορούν/επιβάλλεται να διατεθούν στις νέες προτεραιότητες. Η αλήθεια είναι ότι (επειδή η περίοδος για κατανομή των κεφαλαίων του Τ.Α. σε δράσεις/έργα είναι μικρή, λήγει στα τέλη του χρόνου) οι σχετικές διαδικασίες σε όλη την Ευρώπη γίνονται με πρωτοφανείς ταχύτητες, δεν έχει εμ-

φανιστεί κανένα πρόβλημα όσον αφορά τον έγκαιρο σχεδιασμό ή/και την απορρόφηση. Άρα, αυτό το επιχείρημα δεν ευσταθεί. Το δεύτερο επιχείρημα πατάει στην κακοδιαχείριση: Γιατί να δοθούν πίσω, πρόσθετοι πόροι, γιατί να υπερδανειζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση για να τους αντλήσει, αφού και αυτοί που διδονται δεν τυχάνουν μιας νοικοκυρεμένης, συνετής διαχείρισης; Προς επίρρωση, δε, γίνεται επίκληση της εμπειρίας από το SURE, το ταμείο για τη στήριξη της απασχόλησης επί πανδημίας: Δαπανήθηκαν 98,4 δισ. ευρώ, αλλά σήμερα ακόμη παραμένει άγνωστο αν και πόσες θέσεις εργασίας έχουν δημιουργηθεί, ενώ, με μία εξαίρεση, σε όλες τις χώρες έγιναν παρωπίδες και απάτες στη δια-

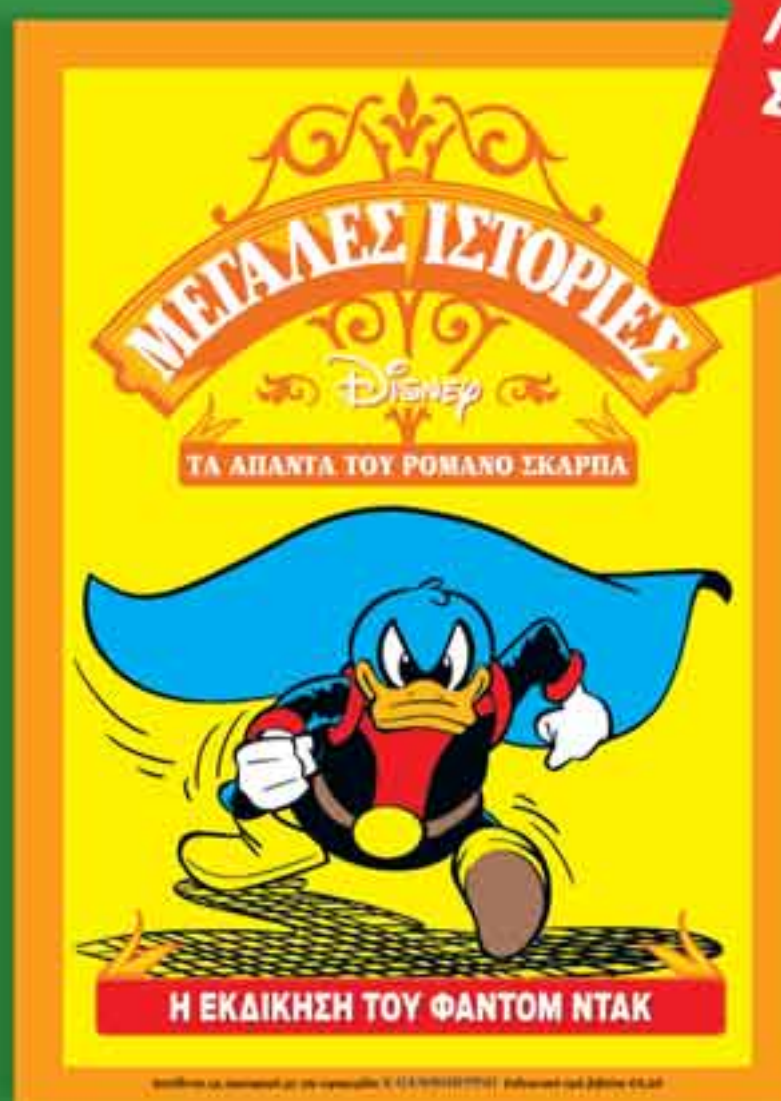
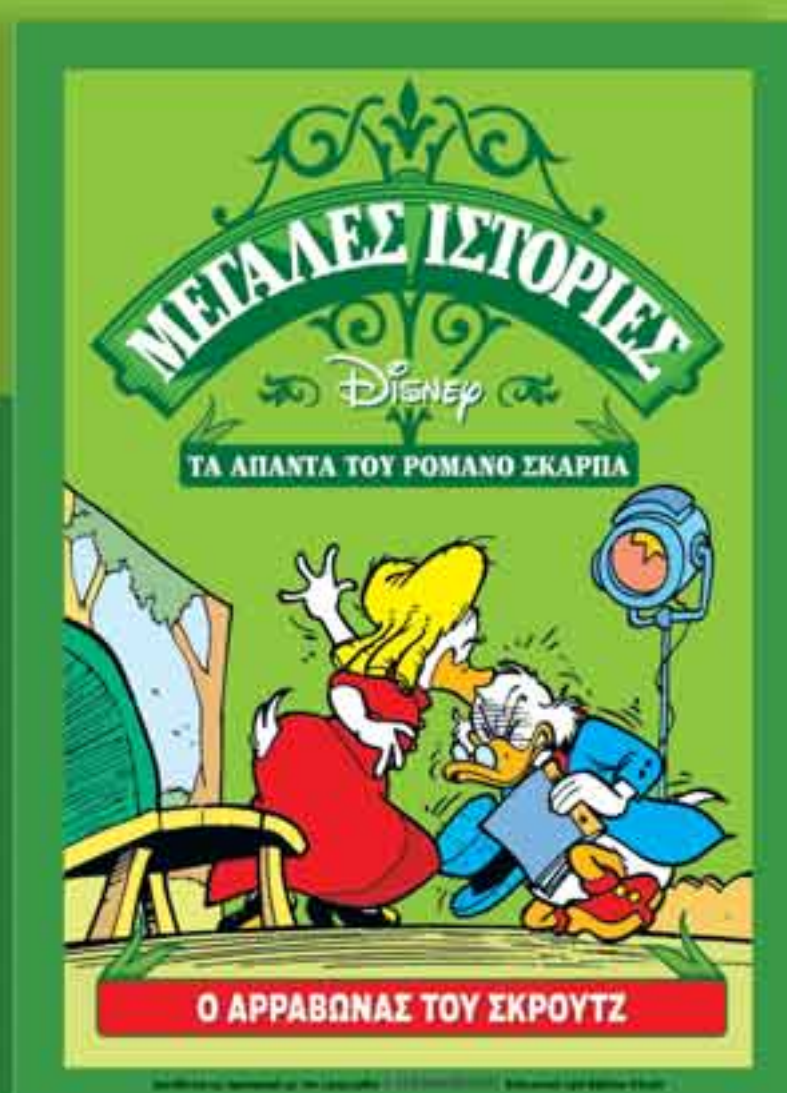
χείρισή τους. Μάλιστα, σε ορισμένες χώρες ζητούνται πίσω τα λεφτά από όσους δεν τα δικαιούνταν. Σε άλλες, πάλι, δεν γίνεται τίποτα. Σε αυτήν την κατηγορία είναι και η χώρα μας. Καθ' ημίας, δεν γίνεται τίποτα, διότι έτσι συντηάζεται – πολύ περισσότεροι όταν είμαστε σε προεκλογική περίοδο και κανείς δεν θέλει να χαλάσει καρδιές. Αυτή η πρακτική, σε συνδυασμό με την πελατειακή διαχείριση διοικητομημεριών ευρώ την τελευταία τριετία, δεν διευκόλυνε την Ελλάδα να μιλήσει πειστικά υπέρ της νέας κοινής ευρωπαϊκής χρηματοδότησης. Οι αμαρτίες του χθες γίνονται εμπόδιο στο σήμερα.

kalitsiskostas@yahoo.com

ΜΕΓΑΛΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

Disney

ΤΑ ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΟ ΣΚΑΡΠΑ



ΑΠΟΚΤΗΣΤΕ ΤΟ
ΤΕΥΧΟΣ ΠΟΥ
ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ
ΛΕΙΠΕΙ ΑΠΟ ΤΗ
ΣΥΛΛΟΓΗ ΣΑΣ!

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Κώστας Σκρέκας, Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Δεν τελείωσε η κρίση, δύσκολος και ο επόμενος χειμώνας

Στήριξη σε νοικοκυριά, επιχειρήσεις, θετικές ενδείξεις για υδρογονάνθρακες

Συνέντευξη στη ΧΡΥΣΑ ΛΙΑΓΟΥ

Αποκλειστικά σε φωτοβολταϊκά συστήματα που ενσωματώνουν και μπαταρία θα κατευθυνθούν οι επιδοτήσεις του προγράμματος «Φωτοβολταϊκά στις στέγες» που ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός στη ΔΕΘ για την εγκατάσταση 250.000 φωτοβολταϊκών. Αυτό αποσπανίζει ο υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Κώστας Σκρέκας σε συνέντευξή του στην «Κ», ανακοινώνοντας μάλιστα ότι η μπαταρία θα επιδοτείται σε ποσοστό έως 100%. Η συνολική επιδότηση εγκατάστασης του συστήματος θα φτάνει το 60%, ενώ ο οδηγός του προγράμματος περιλαμβάνει και διακριτή κατηγορία για τα ευάλωτα νοικοκυριά. Στόχος είναι, σύμφωνα με τον υπουργό, μέχρι την τρίτη εβδομάδα του Μαρτίου να ανοίξει η πλατφόρμα για την υποβολή αιτήσεων, με μοναδικό υποχρεωτικό κριτήριο για τους δικαιούχους τη διασφάλιση σύμβασης σύνδεσης με τον ΔΕΔΔΗΕ. Σε ό,τι αφορά τις τιμές ενέργειας, ο αρμόδιος υπουργός εκτιμά ότι παρά την αποκλιμάκωση «οποιαδήποτε πρόβλεψη θα ήταν παρακινδυνευμένη», επαναλαμβάνει τη δέσμευση της κυβέρνησης για τη διατήρησή τους σε προσιτά για τους καταναλωτές επίπεδα και προαναγγέλλει... καλά νέα για τη βιομηχανία και το κόστος ρεύματος. «Βρισκόμαστε σε συζητήσεις για τη λήψη νέων μέτρων που θα ανακουφίσουν ακόμα περισσότερο τις ελληνικές επιχειρήσεις, εξαντλώντας τις δυνατότητες του κρατικού προϋπολογισμού», τονίζει. Ο κ. Σκρέκας μιλάει επίσης για τους φιλόδοξους στόχους στον τομέα των ΑΠΕ αλλά και το project των υδρογονανθράκων. Αν επιβεβαιωθούν οι αρχικές εκτιμήσεις θα έχουμε την πρώτη γεώτρηση εντός του 2025, τονίζει, ενώ ξεκαθαρίζει ότι «η κυβέρνηση δεν πρόκειται να κάνει καμία έκπτωση όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος».

– **Οι τιμές στην ενέργεια βρίσκονται για μεγάλο διάστημα τώρα σε πορεία αποκλιμάκωσης. Εκτιμάτε ότι έχουμε περάσει τον «κάβο»; Θα επανέλθουμε και πότε σε τιμές προ κρίσης;**

– Πράγματι οι τιμές βρίσκονται σε πορεία αποκλιμάκωσης, η οποία επιταχύνθηκε και μετά την απόφαση της Ε.Ε. για επιβολή ενός ρεαλιστικού πλαφόν στις αγορές φυσικού αερίου, όπως είχε προτείνει από τον περασμένο Μάρτιο ο Έλληνας πρωθυπουργός. Ωστόσο, δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η ενεργειακή

Προτεραιότητά μας ήταν να συγκρατήσουμε τις τιμές σε προσιτά επίπεδα και το καταφέραμε, παρά τις δυσκολίες.

Για τα φωτοβολταϊκά στις στέγες η επιδότηση της μπαταρίας θα φθάσει στο 100% και η πλατφόρμα θα ανοίξει στα τέλη Μαρτίου.

κρίση δεν έχει τελειώσει και οποιαδήποτε πρόβλεψη θα ήταν παρακινδυνευμένη. Αλλωστε, σύμφωνα με διεθνείς αναλύσεις, ο επόμενος χειμώνας θα είναι γεμάτος προκλήσεις. Η στρατηγική μας παραμένει σταθερή και συνεπής: διασφαλίζουμε προσιτές τιμές ενέργειας για τους πολίτες και επιταχύνουμε την παραγωγή καθαρής ενέργειας, για μόνιμη μείωση των τιμών και αποτροπή των αιτιών της κλιματικής αλλαγής.

– **Καταφέραμε πράγματι ως χώρα να συγκρατήσουμε τις τιμές σε ανεκτά για τα νοικοκυριά και την κοινωνική συνοχή επίπεδα. Αυτό όμως έγινε με τη διάθεση ενός ποσού άνω των 8 δισ. ευρώ σε επιδοτήσεις. Το πραγματικό κόστος ρεύματος, όπως αποτυπώνεται στη χονδρεμπορική αγορά, είναι από τα υψηλότερα στην Ευρώπη. Γιατί συμβαίνει αυτό και πώς μπορεί να βελτιωθεί;**

– Προτεραιότητά μας ήταν να συγκρατήσουμε τις τιμές σε προσιτά επίπεδα και το καταφέραμε, με τις άμεσες κρατικές επιδοτήσεις που είδαν οι πολίτες στους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας. Παράλληλα, η κυβέρνηση, για να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τις υψηλές τιμές της χονδρεμπορικής αγοράς, δημιούργησε τον καινοτόμο μηχανισμό ανάκτησης υπερεσόδων στην ηλεκτροπαραγωγή. Έτσι, οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας δεν αποζημιώνονται με βάση την τιμή ΔΑΜ, όπως αποτυπώνεται στη χονδρεμπορική αγορά, αλλά με το πλαφόν που επιβλήθηκε. Το διαφορά που προκύπτει, την εισπράξαμε πίσω, έχοντας κατευθύνει περισσότερα από 3 δισ. ευρώ για τη στήριξη των λογαριασμών ηλεκτρικής ενέργειας. Με αυτόν τον τρόπο έχουμε



Ο Κώστας Σκρέκας εκτιμά ότι παρά την αποκλιμάκωση των τιμών ενέργειας οποιαδήποτε πρόβλεψη θα ήταν παρακινδυνευμένη, επαναλαμβάνει τη δέσμευση της κυβέρνησης για τη διατήρησή τους σε προσιτά για τους καταναλωτές επίπεδα και προαναγγέλλει καλά νέα για τη βιομηχανία και το κόστος ρεύματος.

καταφέρει, από τον Σεπτέμβριο μέχρι και σήμερα, η Ελλάδα να διαθέτει από τις φθηνότερες τιμές στη λιανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

– **Η ρήτρα αναπροσαρμογής καταργήθηκε αλλά η τιμολόγηση βάσει πρόβλεψης έχει οδηγήσει σε αύξηση του κόστους. Αυτό σημαίνει υπερκέρδη για τους παρόχους και αυξημένα κονδύλια για επιδοτήσεις. Μήπως θα έπρεπε να επανεξετάσετε το συγκεκριμένο μοντέλο;**

– Η κατάργηση της ρήτρας αναπροσαρμογής σε συνδυασμό με τις άμεσες επιδοτήσεις στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος έχουν μειώσει σημαντικά το κόστος ενέργειας για τους καταναλωτές και επί του ελεύθερου ανταγωνισμού έχουν οδηγήσει σε αύξηση της παραγωγής. Παράλληλα, δημιουργήσαμε ένα πιο ανταγωνιστικό και διαφανές σύστημα τιμολόγησης, υπέρ των πολιτών. Για παράδειγμα, τον Φεβρουάριο, με την κρατική επιδότηση κάποιοι πάροχοι διαμόρφωσαν τις τιμές τους πιο φθηνά και από πριν την ενεργειακή κρίση. Υπάρχουν, πράγματι, κάποιοι μήνες που, λόγω της μεταβολής των τιμών ενέργειας μπορεί οι προμηθευτές να κάνουν μια εκτίμηση για το πού θα

κινθούν οι τιμές της χονδρεμπορικής, με αποτέλεσμα να έχουν ζημία ή παραπάνω έσοδα. Για αυτόν τον λόγο, ανακοινώσαμε έναν νέο μηχανισμό φορολόγησης πιθανών υπερκερδών στην προμήθεια. Η πολιτική μας είναι ξεκάθαρη. Δεν θα επιτρέψουμε την κερδοσκοπία από κανέναν εις βάρος των καταναλωτών.

– **Η βιομηχανία διά των συνδέσμων της με πρόσφατη επιστολή της στον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη χτύπησε «καμπανάκι» για τις επιπτώσεις από την εκτόξευση του ενεργειακού κόστους στην ανταγωνιστικότητα, τη βιωσιμότητα και την απασχόληση. Σειρά ευρωπαϊκών χωρών έχουν πάρει στοχευμένα μέτρα για τις ενεργοβόρες επιχειρήσεις τους, αξιοποιώντας τους ευρωπαϊκούς Κανονισμούς. Τι μέτρα θα πάρετε;**

– Από την πρώτη στιγμή που ξέσπασε η ενεργειακή κρίση, σταθήκαμε δίπλα στην ελληνική βιομηχανία – όπως και στα νοικοκυριά και στους αγρότες – με σημαντικές οριζόντιες επιδοτήσεις. Ημασταν η πρώτη χώρα που έλαβε έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για

την επιδότηση των λογαριασμών ενέργειας σε όλες τις επιχειρήσεις. Η κυβέρνηση αναγνωρίζει ότι το πρωτοφανές κύμα ανατιμήσεων στο κόστος της ενέργειας πιέζει ασφυκτικά τη βιομηχανία. Βρισκόμαστε σε συζητήσεις για τη λήψη νέων μέτρων που θα ανακουφίσουν ακόμα περισσότερο τις ελληνικές επιχειρήσεις, εξαντλώντας τις δυνατότητες του κρατικού προϋπολογισμού. Αποδεικνύουμε με πράξεις τη στήριξή μας στη βιομηχανία και δεσμευόμαστε ότι θα συνεχίσουμε να τη στηρίζουμε, για όσο αυτό χρειαστεί.

– **Πότε θα προχωρήσει η ρύθμιση για την εξαιρέση των ΑΠΕ που προρίζεται για διμερή συμβόλαια με τη βιομηχανία από το πλαφόν στην τιμή αποζημίωσης;**

– Ο μηχανισμός ο οποίος ανακτά τα υπερέσοδα σε όλες τις τεχνολογίες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ισχύει μέχρι τον Ιούνιο του 2023 και θα αποσυρθεί όταν οι τιμές στην ενέργεια επιστρέψουν σε κανονικά επίπεδα. Εάν, τελικά, οι τιμές δεν εξομαλυνθούν και ο μηχανισμός συνεχίσει να υφίσταται, έχουμε προχωρήσει στην υιοθέτηση ενός σχήματος που θα δίνει τη δυνατό-

τητα η πώληση πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας με διμερή συμβόλαια και φυσική παράδοση να εξαιρείται από την επιβολή του πλαφόν.

– **Πότε θα βγει το πρόγραμμα εγκατάστασης φωτοβολταϊκών στις στέγες;**

– Ο οδηγός του προγράμματος είναι έτοιμος και στόχος μας είναι μέχρι την τρίτη εβδομάδα του Μαρτίου να έχει ανοίξει η πλατφόρμα για την υποβολή των αιτήσεων. Το πρόγραμμα που ανακοίνωσε ο πρωθυπουργός στη ΔΕΘ θα δίνει 60% επιδότηση στα συστήματα φωτοβολταϊκών στις στέγες με μπαταρία, ενώ θα υπάρχει διακριτή κατηγορία για τους ευάλωτους συμπολίτες μας. Μοναδικό υποχρεωτικό κριτήριο για την αίτηση χρηματοδότησης από τους δικαιούχους θα είναι να έχουν σύμβαση σύνδεσης με τον ΔΕΔΔΗΕ. Να δεσμεύσουν, δηλαδή, ηλεκτρικό χώρο για την εγκατάσταση του φωτοβολταϊκού τους. Η δαπάνη εγκατάστασης μπαταρίας θα επιδοτείται σε ποσοστό έως και 100%, στο πλαίσιο του στόχου της κυβέρνησης να καταστούν οι καταναλωτές ενεργειακά αυτόνομοι, περιορίζοντας σημαντικά το ενεργειακό τους κόστος.

Η Ελλάδα θα γίνει η «πράσινη» ενεργειακή πύλη της Ευρώπης

– Στο υπό αναθεώρηση ΕΣΕΚ έχετε θέσει αναθεωρημένους και φιλόδοξους στόχους για την ανάπτυξη των ΑΠΕ. Πώς θα αντιμετωπιστεί το ζήτημα της έλλειψης ηλεκτρικού χώρου στα δίκτυα; Μέσα σε ένα χρόνο, σύμφωνα με τα στοιχεία του Green Tank, ο ΔΕΔΔΗΕ απέρριψε το 49% των αιτήσεων για έργα ενεργειακού συμψηφισμού...

– Πράγματι το νέο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα θέτει ψηλά τον πήχυ για την εγκατάσταση νέων έργων ΑΠΕ. Στόχος μας είναι το 2030 το 80% της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα να παράγεται από ανανεώσιμες πηγές. Αυτή τη στιγμή,

έχουμε ήδη δώσει δεσμευτικούς όρους ώστε να συνδεθούν έργα ΑΠΕ στο δίκτυο που, μαζί με αυτά που λειτουργούν, καλύπτουν τον στόχο μας για το 2030. Ειδικότερα, ο ΔΕΔΔΗΕ εκτιμά ότι θα υπερβεί τον στόχο του νέου ΕΣΕΚ 5 χρόνια νωρίτερα, κατά 8%, καθώς αύξησε την ετήσια προσθήκη ΑΠΕ κατά 346% από το 2019 μέχρι το 2022, συνδεώντας 600% επιπλέον έργα το ίδιο διάστημα.

Για να πετύχουμε τους φιλόδοξους στόχους μας ενισχύουμε κατάλληλα τα έργα ανάπτυξης και επέκτασης των ηλεκτρικών μας δικτύων, και προωθούμε ένα ενισχυμένο πρόγραμμα ανάπτυξης συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας

Το νέο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα θέτει ψηλά τον πήχυ για την εγκατάσταση νέων έργων ΑΠΕ.

όπως μπαταρίες και έργα αντλιοσταμείων, μέσα από τα οποία δημιουργείται ικανός ηλεκτρικός χώρος για μεγαλύτερη διείσδυση ΑΠΕ. Ενδεικτικό είναι ότι ο ΑΔΜΗΕ την τελευταία τριετία πραγματοποιεί επενδύσεις ύψους 1,2 δισ. ευρώ και ο ΔΕΔΔΗΕ από το 2020 έως το 2022 αύξησε κατά 50% τις επενδύσεις του σε σχέση με το διάστημα

2017-2019. Ο στόχος για την αποθηκευτική ισχύ το 2030 φθάνει τα 7.000 MW ώστε να αποθηκεύουμε για παράδειγμα την ενέργεια που παράγεται από τον ήλιο και να τη χρησιμοποιούμε τις βραδινές ώρες. Η κυβέρνηση στηρίζει με κάθε τρόπο, οικονομικό και θεσμικό, τα έργα αυτά, καθώς η αυξημένη συμμετοχή των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα, εκτός από περιβαλλοντικά οφέλη, αποφέρει και οικονομικό όφελος για τους καταναλωτές.

– **Μιλάτε συχνά για τον ρόλο που μπορεί να παίξει η χώρα ως ενεργειακός διάδρομος φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας. Πού ε-**

δράζονται αυτές οι εκτιμήσεις;

– Η κομβική γεωγραφική θέση της χώρας σε συνδυασμό με τις καθοριστικές δράσεις της κυβέρνησης, αναδεικνύουν την Ελλάδα σε ένα σημαντικό ενεργειακό σταυροδρόμι. Αναβαθμίζουμε τις ηλεκτρικές διασυνδέσεις με τις γειτονικές χώρες και αναπτύσσουμε κρίσιμες υποδομές για την αύξηση της δυνατότητας εισαγωγής και εξαγωγής φυσικού αερίου.

Κατασκευάζουμε έναν πλωτό σταθμό υδροπλημένου φυσικού αερίου (FSRU) στην Αλεξανδρούπολη, ενώ ένα ακόμα αντίστοιχο έργο FSRU, το project «Διώρυγα», ωριμάζει στην Κόρινθο. Εγκαθιστάμε την εμπορική λειτουργία του

ελληνοβουλγαρικού αγωγού IGB και συζητάμε ήδη την αύξηση της δυναμικότητάς του από 3 σε 5 bcm. Τέλος, επιταχύνουμε εμβληματικές «πράσινες» διασυνδέσεις που θα μειώσουν το ενεργειακό κόστους για τους Έλληνες καταναλωτές, όπως αυτή με την Αίγυπτο, με ικανότητα μεταφοράς 3 GW καθαρής ενέργειας, ενώ έχουμε προτείνει και την ηλεκτρική διασύνδεση της Ελλάδας με την Αυστρία και τη Γερμανία, μέσω δυτικών Βαλκανίων. Για πρώτη φορά, η Ελλάδα πρωταγωνιστεί στον ενεργειακό χάρτη της Ευρώπης και μετατρέπεται σε σημαντικό πλώνα ενεργειακής ασφάλειας και σταθερότητας για όλη τη ΝΑ Ευρώπη.

Σταθερή στο 11,6% για τρίτο συνεχόμενο μήνα η ανεργία

Αμετάβλητη, στο 11,6%, παρέμεινε για τρίτο συνεχόμενο μήνα η ανεργία στη χώρα μας τον Δεκέμβριο του 2022, παρουσιάζοντας όμως σημαντική μείωση συγκριτικά με τον Δεκέμβριο του 2021 που είχε «κλείσει» στο 12,9%. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), το ποσοστό ανεργίας παρέμεινε σταθερό στο 11,6% για τρίτο συνεχόμενο μήνα και έπειτα από εννέα μήνες συνεχούς μείωσης, καθώς πρόκειται για περίοδο λήξης της θερινής τουριστικής περιόδου, με τη μαζική ε-

ξοδο χιλιάδων εποχικά εργαζομένων από την αγορά εργασίας.

Αναλυτικά, ο αριθμός των ανέργων κατά τον Δεκέμβριο ανήλθε σε 545.372 άτομα, μειωμένος κατά 57.565 άτομα (-9,5%) συγκριτικά με τον Δεκέμβριο του 2021, αυξημένος όμως κατά 6.170 άτομα (+1,1%) σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2022. Οι απασχολούμενοι κατά τον ίδιο μήνα ανήλθαν σε 4.150.724 άτομα παρουσιάζοντας αύξηση 78.907 ατόμων σε σχέση με τον Δεκέμβριο του 2021 (+1,9%) αλλά και 31.290 ατόμων

Τον Δεκέμβριο ο αριθμός των ανέργων ανήλθε σε 545.372 άτομα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

εάν η σύγκριση γίνει με τον Νοέμβριο του 2022 (+0,8%).

Σε ό,τι αφορά τα άτομα που είναι κάτω των 75 ετών και βρίσκονται εκτός εργατικού δυναμικού, υπολογίστηκαν



σε 3.119.710 από την ΕΛΣΤΑΤ. Σημείωςαν μείωση 52.195 ατόμων συγκριτικά με πριν από ένα έτος (-1,6%) και 40.027 ατόμων (-1,3%) σε σχέση με πριν από ένα μήνα.

Σε επίπεδο φύλου διαπιστώνεται για άλλον ένα μήνα ότι η ανεργία στους άνδρες κινείται πλέον σταθερά σε μονοψήφια ποσοστά (8,3%), σε αντίθεση βέβαια με το ποσοστό ανεργίας των γυναικών που εξακολουθεί να προβληματίζει τους ειδικούς, καθώς είναι σχεδόν διπλάσιο από αυτό των ανδρών (15,6%).

Ανά ηλικία συνεχίζεται με αργό ρυθμό, αλλά σταθερά, η μείωση του ποσοστού ανεργίας των νέων. Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, τον Δεκέμβριο το ποσοστό ανεργίας των νέων ηλικίας 15-24 ετών ήταν στο 28,9%, οριακά μειωμένο κατά 0,8 μονάδες σε σχέση με το 29,7% που είχε καταγραφεί ένα χρόνο νωρίτερα. Αντίστοιχα, στις ηλικίες 25-74 ετών η ανεργία κυμάνθηκε στο 10,7%, από 12,1% που ήταν τον Δεκέμβριο του 2021.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Πόσο θα αυξηθούν οι δόσεις των δανείων το 2023

Το επιτόκιο των στεγαστικών θα φτάσει στο 6,5% με 7% στο τέλος του έτους, πριν αρχίσει να αποκλιμακώνεται το 2024

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Σε υψηλά επίπεδα, της τάξης του 3,5% –ίσως και 4%– εκτιμάται ότι θα σταθεροποιηθεί το euribor έως τα τέλη του χρόνου, ακολουθώντας την πορεία του βασικού επιτοκίου της ΕΚΤ, που μετά και την τελευταία αύξηση βρίσκεται πλέον στο 2,5%. Η επόμενη αύξηση της ΕΚΤ, που εκτιμάται ότι θα είναι επίσης άλλες 50 μονάδες, τοποθετείται στις αρχές Μαρτίου και η εκτίμηση αυτή αποτυπώνεται ήδη στην πορεία του euribor 3μήνου, βάσει του οποίου τιμολογούνται όλα τα δάνεια που είναι κυμαινόμενου επιτοκίου και το οποίο κινείται άνω του 2,5%, προεξοφλώντας την επόμενη άνοδο.

Πότε θα μειωθούν

Με βάση τις εκτιμήσεις, η αποκλιμάκωση των επιτοκίων θα ξεκινήσει από τα τέλη του α΄ τριμήνου του 2024 και μετά, αλλά οι μειώσεις θα είναι σταδιακές με συνέπεια το μέσο επιτόκιο το 2024 να τοποθετείται στο 2,75% και

Η επόμενη αύξηση της ΕΚΤ εκτιμάται ότι θα είναι επίσης άλλες 50 μονάδες και τοποθετείται στις αρχές Μαρτίου.

στο 2,55% σε δύο χρόνια από σήμερα. Η αύξηση των επιτοκίων επηρεάζει σημαντικά όλα τα δάνεια που είναι με κυμαινόμενο επιτόκιο και συνδέονται ευθέως με το euribor, με έμφαση τόσο στα επιχειρηματικά δάνεια όσο και στα στεγαστικά, που αποτελούν περίπου το 90% του χαρτοφυλακίου των 115 δισ. ευρώ τραπεζών, αλλά και όλα τα δάνεια που έχουν πουληθεί σε funds,

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ							
Στεγαστικό δάνειο 100.000 ευρώ							
ΔΙΑΡΚΕΙΑ 240 μήνες (20 έτη)				ΔΙΑΡΚΕΙΑ 360 μήνες (30 έτη)			
ΤΙΜΗ EURIBOR	Επιτόκιο	Δόση	Αύξηση δόσης	ΤΙΜΗ EURIBOR	Επιτόκιο	Δόση	Αύξηση δόσης
0,00%	2,50%	€535,77		0,00%	2,50%	€401,39	
2,50%	5,00%	€666,60	€130,83	2,50%	5,00%	€544,18	€142,79
3,00%	5,50%	€694,68	€158,91	3,00%	5,50%	€575,34	€173,95
3,50%	6,00%	€723,37	€187,60	3,50%	6,00%	€607,29	€205,90
4,00%	6,50%	€752,65	€216,89	4,00%	6,50%	€639,98	€238,59

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

το ύψος των οποίων ανέρχεται σε 87 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με στοιχεία της «Κ», το μέσο spread των στεγαστικών δανείων που διαχειρίζονται τα funds διαμορφώνεται σε 2,5%-3% και μετά την άνοδο των επιτοκίων το τελικό επιτόκιο διαμορφώνεται κοντά στο 5,5%. Σε ό,τι αφορά τις τράπεζες παρά τη στροφή που έχει γίνει τα δύο τελευταία χρόνια στα στεγαστικά δάνεια σταθερού

επιτοκίου, τα δάνεια αυτά αποτελούν ένα μικρό μόνο μέρος του χαρτοφυλακίου των τραπεζών και αφορούν μόνο τις νέες εκταμιεύσεις.

Ετσι η πλειονότητα των δανείων επιβαρύνεται σημαντικά από την άνοδο των επιτοκίων και το ύψος της επιβάρυνσης είναι συνάρτηση του χρόνου κατά τον οποίο έγινε η σύναψη του δανείου και του περιθωρίου (spread) που

εφαρμόζεται πάνω στο βασικό επιτόκιο. Από την πλευρά τους, οι τράπεζες επισημαίνουν ότι η πλειοψηφία των στεγαστικών δανείων της δεκαετίας του 2000, λίγο πριν από την κρίση των μνημονίων, ήταν με χαμηλά spreads της τάξης του 1,5%, καθώς τότε με την μεγάλη έκρηξη της ζήτησης οι συνθήκες ανταγωνισμού είχαν συμπέσει τα περιθώρια κέρδους. Ετσι γι' αυτά τα δάνεια

το τελικό επιτόκιο σήμερα διαμορφώνεται κοντά στο 4% και η επιβάρυνση είναι μικρότερη σε σύγκριση με τα δάνεια της περιόδου μετά το 2010, όταν τα spreads των δανείων είχαν ανέλθει στο 3% ή ακόμη και στο 4%.

Ο κρίσιμος παράγοντας

Η αύξηση της δόσης είναι επίσης συνάρτηση της διάρκειας του δανείου

και του κατά πόσον ο δανειολήπτης έχει αποπληρώσει το τμήμα των τόκων που συνήθως συσσωρεύονται στο μεγαλύτερο μέρος του στα δύο τρίτα της συνολικής διάρκειας. Ανάλογα με το αν το δάνειο είναι, π.χ., 20ετούς διάρκειας, τα πρώτα χρόνια κάποιος πληρώνει κυρίως τόκους και λίγο κεφάλαιο (π.χ. 10%-90%), αλλά η ισορροπία αυτή αλλάζει όσο περνούν τα χρόνια και αντιστρέφεται όταν το δάνειο φθάνει προς τη λήξη του. Η παράμετρος αυτή είναι σημαντική για το ύψος της επιβάρυνσης που θα υποστεί κάποιος λόγω της ανόδου των επιτοκίων και σύμφωνα με τις τράπεζες ένα σημαντικό τμήμα των δανείων του παρελθόντος έχει διανύσει τη «διακεκαυμένη» περίοδο της υψηλής τοκοφορίας. Να σημειωθεί ότι πολλά δάνεια είχαν αναδιарθρωθεί την περίοδο της κρίσης, με μεγάλη επιμήκυνση της διάρκειας αποπληρώμης τους και πλέον η μέση υπολειπόμενη διάρκεια των στεγαστικών δανείων που έχουν στα χαρτοφυλάκιά τους οι τράπεζες είναι τα 18 χρόνια. Με δεδομένο επίσης ότι το μέσο spread των στεγαστικών δανείων διαμορφώνεται μεταξύ 220 και 280 μονάδων, το μέσο τελικό επιτόκιο για τα στεγαστικά δάνεια, εάν προεσμευθεί και το euribor, διαμορφώνεται ήδη κοντά στο 5% και έπειτα συνέχεια.

Οι... άτυχτοι

Δεν ισχύει το ίδιο για τα δάνεια της περιόδου μετά το 2010, τα οποία εκτός του ότι τιμολογούνται με υψηλά spreads δεν έχουν καλύψει το μεγαλύτερο μέρος της τοκοφόρου περιόδου. Τα δάνεια αυτά τιμολογούνται σήμερα κοντά στο 6%-6,5% και με δεδομένο ότι δεν έχει αποπληρωθεί το βασικό μέρος της οφειλής, υφίστανται και τη μεγαλύτερη επιβάρυνση και είναι οι μεγάλοι χαμένοι της ανόδου των επιτοκίων.



Σήμερα, η Aegean συνδέει τα αεροδρόμια «Ελ. Βενιζέλος» και «Μακεδονία» με τα Σκόπια με δύο και έως τέσσερις εβδομαδιαίες πτήσεις.

Ενισχύει τις δραστηριότητές της εκτός της Ελλάδας η Aegean

Του **ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΥ**

Να ενισχύσει ακόμη περισσότερο το αποτύπωμά της ως περιφερειακού αερομεταφορέα επιδιώκει η Aegean. Για τον σκοπό αυτό, η αεροπορική αποτελεί έναν από τους τρεις διεκδικητές του έργου της εκτέλεσης νέων επιδοτούμενων διεθνών δρομολογίων από τα αεροδρόμια των Σκοπίων και της Οχρίδας προς ευρωπαϊκούς προορισμούς. Την έναρξη του διαγωνισμού ανακοίνωσε τον περασμένο Δεκέμβριο ο υπουργός Μεταφορών της Βόρειας Μακεδονίας Μίλαγκο Μποκβάρσκι και με την ημερομηνία υποβολής προσφορών να έχει εκπνεύσει στις 19 Ιανουαρίου, ενδέχεται ο ανάδοχος να γίνει γνωστός την επόμενη εβδομάδα. Οι υπόλοιποι δύο αερομεταφορείς που διεκδικούν τα συγκεκριμένα δρομολόγια είναι η Lufthansa και η Wizz Air που έχει επικρατήσει στους τρεις τελευταίους αντίστοιχους διαγωνισμούς. Αυτή τη φορά όμως, σύμφωνα με όσα έχει αναφέρει σε συνέντευξη τύπου τον Δεκέμβριο του 2022 ο υπουργός Μεταφορών της Βόρειας Μακεδονίας, θα επιλεγούν περισσότερες από μία αεροπορικές εταιρείες, γεγονός που σημαίνει ότι η Aegean διαθέτει αυξημένες πιθανότητες να αποτελέσει έναν από τους προτιμώμενους αναδόχους. Οι πτήσεις θα επιδοτούνται με 7,5 ευρώ και 4,5 ευρώ ανά επιβάτη από τα αεροδρόμια των Σκοπίων και «Αγ. Παύλος» της Οχρίδας αντίστοιχα για το διάστημα από την τρέχουσα χρονιά μέχρι

και τον Δεκέμβριο του 2025. Για φέτος ο κρατικός προϋπολογισμός της Βόρειας Μακεδονίας προβλέπει το ποσό του 1,1 εκατ. ευρώ. Ορισμένα από τα κριτήρια για την επιλογή του αναδόχου περιλαμβάνουν την εξυπηρέτηση των προτεινόμενων προορισμών δύο φορές, ανά εβδομάδα και τη διαφημιστική προώθησή τους. Σήμερα η Aegean συνδέει τα αεροδρόμια «Ελ. Βενιζέλος» και «Μακεδονία» με τα Σκόπια με δύο και έως τέσσερις εβδομαδιαίες πτήσεις αντίστοιχα. Η συνολική επιβατική κίνηση των δύο διεθνών αεροδρομίων της Βόρειας Μακεδονίας διαμορφώθηκε το 2022 σε περίπου 2,3 εκατ. άτομα, σύμφωνα με στοιχεία του υπ. Μεταφορών της χώρας.

Η ενίσχυση της δραστηριότητας στην Νοτιοανατολική Ευρώπη αποτελεί στρατηγικό στόχο της Aegean την

Σύμφωνα με δημοσιεύματα του κροατικού τύπου, η Aegean ενδιαφέρεται για την εξαγορά της Croatia Airlines.

οποία μέσα ενημέρωσης της περιοχής εμφανίζουν ως ενδιαφερόμενη για την απόκτηση της Croatia Airlines. Η κροατική κυβέρνηση είχε ξεκινήσει την ιδιωτικοποίηση του ζημιογόνου εθνικού αερομεταφορέα της Κροατίας, αλλά η

διαδικασία αναστάλη εξαιτίας της πανδημίας. Την ίδια στιγμή, η αεροπορική από τον Οκτώβριο του 2021 ελέγχει με 51% τη ρουμανική Animawings. Ο αερομεταφορέας πετάει από δέκα αεροδρόμια της Ρουμανίας προς Αθήνα, Κέρκυρα, Χανιά, Κω, Κεφαλονιά, Ηράκλειο, Μύκονο, Σαντορίνη, Ρόδο και Ζάκυνθο.

Ευρύτερα, η ενίσχυση της εξωστρέφειας αποτελεί έναν ακόμη από τους βασικούς στόχους της Aegean. Ως εκ τούτου, πριν από λίγες ημέρες, η αεροπορική προχώρησε στην ανανέωση, για τρία χρόνια, της αποκλειστικής συνεργασίας με την TUI France, με τη συμμαχία των δύο εταιρειών να αριθμεί μία εικοσαετία.

Η Aegean δημιουργεί νέα περιφερειακή βάση στο αεροδρόμιο της Λιλ της Γαλλίας, με στόχο να εξυπηρετεί αποκλειστικά με απευθείας πτήσεις το πρόγραμμα θερινών και χειμερινών προορισμών και πακέτων της TUI France σε Ελλάδα, Ισπανία, Τυνησία, Μάροκο, Βουλγαρία, Κροατία και Μαυροβούνιο.

Η αεροπορική θα προσφέρει το φετινό καλοκαίρι 1 εκατ. θέσεις από και προς τη Γαλλία, έχοντας μεταφέρει, πέρυσι, περισσότερους από 700.000 επιβάτες. Το φετινό καλοκαιρινό περίοδο, που αναμένεται να ξεκινήσει νωρίτερα, η Aegean θα διασυνδέει με τακτικές πτήσεις και αυξημένες συχνότητες την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και το Ηράκλειο με το Παρίσι και σημαντικό αριθμό μεγάλων γαλλικών πόλεων.

Ξεπέρασε τα προ πανδημίας επίπεδα τον Ιανουάριο ο ΔΑΑ

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Για πρώτη φορά έπειτα από τρία χρόνια η επιβατική κίνηση στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών αλλά και ο αριθμός των πτήσεων τον Ιανουάριο κινήθηκαν σε υψηλότερα επίπεδα από εκείνα του 2019. Η επιβατική κίνηση από το εξωτερικό ενισχύθηκε κατά 5%, ενώ οι πτήσεις ήταν αυξημένες κατά 0,4%. Αν συμπεριληφθούν και η επιβατική κίνηση και οι πτήσεις εσωτερικού, ο ΔΑΑ εμφάνισε επιδόσεις βελτιωμένες κατά 3,9% και 1,3% αντίστοιχα.

Το momentum αυτό σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ήδη για φέτος έχουν προγραμματιστεί πτήσεις από 14 νέους προορισμούς δημιουργεί προσδοκίες για μια σημαντικά βελτιωμένη χρονιά σε σχέση με τη χρονιά-ρεκόρ του 2019. Υπενθυμίζεται πως κατά την περυσινή χρονιά (2022) η επιβατική κίνηση του Αερολιμένα Αθηνών ανήλθε σε 22,73 εκατ., παρουσιάζοντας αύξηση κατά 84,1% σε σύγκριση με το 2021 και μείωση κατά 11,1% σε σύγκριση με το 2019.

Πρακτικά η Ελλάδα εμφανίζεται να ανακτά πλέον τη δυναμική με την οποία ξεκίνησε το 2020, πριν δηλαδή ενσκήψει η πανδημία. Εκείνος ο Ιανουάριος, του 2020, παραμένει, αν και οριακά σε σχέση με τον φετινό (25.000 επιβάτες περισσότεροι τότε), ο καλύτερος όλων των εποχών για την επιβατική κίνηση στον Διεθνή Αερολιμένα

Αθηνών. Ωστόσο, ο αριθμός των πτήσεων του φετινού Ιανουαρίου ξεπερνάει και εκείνον του 2019.

Αναλυτικότερα, η επιβατική κίνηση του αεροδρομίου της Αθήνας κατά τη διάρκεια του Ιανουαρίου του 2023 ανήλθε σε 1,45 εκατ. ταξιδιώτες, αυξημένη κατά 87,2% σε σύγκριση με τα επίπεδα του Ιανουαρίου του 2022 (περίοδο κατά την οποία η αρνητική επίδραση της πανδημίας ήταν ακόμη έντονη), αλλά και αυξημένη κατά 3,9% σε σχέση με τα προ COVID επίπεδα του Ιανουαρίου 2019. Τόσο η εγκώρια

Η επιβατική κίνηση από το εξωτερικό ενισχύθηκε κατά 5% και οι πτήσεις κατά 0,4%.

όσο και η διεθνής επιβατική κίνηση ξεπέρασαν τα επίπεδα του 2022 κατά 59,7% και 103,4% αντίστοιχα, ενώ παρουσίασαν άνοδο και σε σύγκριση με το 2019 κατά 1,8% και 5% αντίστοιχα. Παράλληλα, ο αριθμός των πτήσεων τον φετινό Ιανουάριο ανήλθε σε 13.832, καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 26,6% σε σχέση με το 2022 και 1,3% σε σύγκριση με τα επίπεδα του ίδιου μήνα του 2019.

Τόσο οι πτήσεις εσωτερικού όσο και οι διεθνείς πτήσεις σημείωσαν άνοδο

δο κατά 19,2% και 32,9% αντίστοιχα σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2022, ενώ σημείωσαν άνοδο και σε σύγκριση με το 2019 κατά 2,6% και 0,4% αντίστοιχα.

Οι επόμενοι μήνες αναμένεται να σημειώσουν ακόμη καλύτερες επιδόσεις, καθώς νέες εταιρείες, όπως η Sun Express, η Play και η Kuwait Airways, βάζουν στο πτητικό τους πρόγραμμα την Αθήνα, ενώ γνώριμες αεροπορικές, με προεξάρκουσα την Aegean, πυκνώνουν τα δρομολογία τους από και προς το εξωτερικό. Όπως εξηγούν πηγές της ευρωπαϊκής αεροπορικής βιομηχανίας, «το επίπεδο θέσεων και πτήσεων για το φετινό καλοκαίρι, όπως εμφανίζεται αυτή τη στιγμή, αναμένεται να κινηθεί θετικά σε σχέση με το καλοκαίρι του 2019, αλλά τα τελικά ποσοστά για το ευρώ της ανόδου δεν έχουν οριστικοποιηθεί ακόμα».

Την ίδια ώρα η Ελλάδα εμφανίζεται ανάμεσα στους κορυφαίους προορισμούς σε πλήθος μεγάλων long hall αγορών: σύμφωνα με το Long-Haul Travel Barometer της European Travel Commission, η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των 10 πρώτων προτιμήσεων για ταξίδια στις αγορές των ΗΠΑ, του Καναδά, της Αυστραλίας, της Βραζιλίας και της Ιαπωνίας. Συγκεκριμένα βρίσκεται στην 7η θέση στις ΗΠΑ, στην 6η στην Ιαπωνία, στην 4η στον Καναδά, στην 7η στη Βραζιλία και στην 5η θέση στην Αυστραλία.



Η επιβατική κίνηση του αεροδρομίου της Αθήνας ανήλθε σε 1,45 εκατ. ταξιδιώτες κατά τη διάρκεια του πρώτου μήνα του έτους, αυξημένη κατά 87,2% σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2022 και κατά 3,9% σε σχέση με τα προ COVID επίπεδα του Ιανουαρίου 2019.

Με άνοδο 0,82% ξεπέρασε τις 1.040 μονάδες το Χρηματιστήριο

Ο τζίρος ανήλθε στα 125,98 εκατ. ευρώ και ο όγκος στα 68,79 εκατ. τεμάχια

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Όλο και υψηλότερα επίπεδα καταγράφει το Χρηματιστήριο Αθηνών, με τη συμμετοχή όλο και περισσότερων τίτλων και χωρίς να βασίζεται μόνο στις τραπεζικές μετοχές, τη στιγμή που οι ευρωπαϊκές αγορές συνεχίζουν να κινούνται με έντονη επιφυλακτικότητα.

Οι επιχειρηματικές εξελίξεις και το ανανεωμένο ενδιαφέρον των επενδυτών στο Χ.Α., κάτι που «μαρτυρούν» τα επίμονα υψηλά επίπεδα του τζίρου, έχουν οδηγήσει την αγορά σε νέα αυτονόμηση, παρά τις προειδοποιήσεις για το ενδεχόμενο διόρθωσης έπειτα από το αδιάκοπο αυτό ράλι. Έτσι, στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με άνοδο 0,82% στις 1.041,51 μονάδες, ενώ ο τζίρος ανήλθε στα 125,98 εκατ. ευρώ και ο όγκος στα 68,79 εκατ. τεμάχια, με 25,4 εκατ. τεμάχια να δια-

Από τις 8 Δεκεμβρίου του 2014 είχε να βρεθεί ο Γενικός Δείκτης πάνω από τις 1.035 μονάδες.



ο **δείκτης** υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 0,81% στις 2.531,37 μονάδες, ενώ στο +0,22% και στις 1.577,12 μονάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης.

κινούνται στη μετοχή της MIG, η οποία έκλεισε στο limit up (έπειτα από την ανακοίνωση για τη δημόσια πρόταση της Πειραιώς). Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης ενισχύθηκε κατά 0,81% στις 2.531,37 μονάδες, ενώ στο +0,22% και στις 1.577,12 μονάδες έκλεισε ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Στα μη τραπεζικά blue chips, με κέρδη 5,33% έκλεισε η Jumbo και ακολούθησαν με άνοδο άνω του 1% οι Lamda Development, Σαράντς, ΤΕΡΠΑ Ενεργειακή, ΟΤΕ, ΟΠΑΠ, Mytilineos, Motor Oil και ΓΕΚ ΤΕΡΠΑ.

Ο τραπεζικός δείκτης υποχώρησε κατά 0,19% στις 800,54 μονάδες, με την Πειραιώς και την Εθνική να ξεχωρίζουν, ωστόσο, με κέρδη 2,22% και 0,70% α-

ντίστοιχα, ενώ απώλειες 1,46% κατέγραψε η Eurobank και 0,64% η Alpha Bank. Οι αγορές τηρούν στάση επιφυλακτικότητας εστιάζοντας περισσότερο στην προοπτική συνέχισης των αυξήσεων των επιτοκίων, εξέλιξη που δημιουργεί προϋποθέσεις αναταράξεων στο χρηματοοικονομικό οικοσύστημα λαμβάνοντας υπόψη ότι στο τέλος του 2022 το παγκόσμιο χρέος (δημόσιο και ιδιωτικό) ξεπερνούσε τα 300 τρισ. δολάρια και έφτανε το 349% του παγκόσμιου ΑΕΠ κατά το Διεθνές Χρηματοοικονομικό Ινστιτούτο, όπως σημειώνει ο Διμήτρης Τζάνας της «Κύκλος Χρηματιστηριακής». Στο ελληνικό χρηματιστήριο, ωστόσο, η αισιοδοξία συνεχίζεται, όπως προσθε-

τει. Εχοντας συμπληρώσει επτά συνεχόμενες ανοδικές εβδομάδες, ο Γενικός Δείκτης επιδιώκει να καταγράψει μία ακόμη, προσπερνώντας χθες το όριο των 1.035 μονάδων, κάτι που είχε να δει από τις 8 Δεκεμβρίου του 2014. Οδηγός σε αυτό είναι ο τραπεζικός κλάδος, ενώ παράλληλα οι ροές των ευρωπαϊκών κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης δημιουργούν προϋποθέσεις ισχυρής πιεστικής επέκτασης για την περίοδο 2023-25. Παράλληλα, όπως προσθέτει ο κ. Τζάνας, η εναλλαγή των λοιπών δεικτοβαρών τίτλων αρχίζει να συμπληρώνεται και από τίτλους της μεσαίας και της μικρής κεφαλαιοποίησης καθώς δρομολογούνται σοβαρές επιχειρημα-

τικές εξελίξεις. Με τα παραπάνω δεδομένα και πολλά ακόμη που καθημερινά απασχολούν την οικονομική επικαιρότητα, είναι εύλογη η καταγραφή της βελτίωσης του δείκτη οικονομικού κλίματος τον Ιανουάριο (στις 104,9 μονάδες από 103,5 τον Δεκέμβριο) για την ελληνική οικονομία. Επίσης, η αναδιάρθρωση του δείκτη MSCI Standard Greece αναμένεται να προσθέσει και νέες μετοχές στις ήδη εννέα που υφίστανται, με τη Motor Oil να θεωρείται πιο πιθανή. Έτσι, η αυτονόμηση του ελληνικού χρηματιστηρίου τείνει να εδραϊνεται και ο Γ.Δ. προστοιμάζει την αναμέτρησή του με την περιοχή των 1.050 μονάδων, κατα- λήγει ο κ. Τζάνας.

Οριακές μεταβολές στις ευρωπαϊκές αγορές

Μετά δύο συναπτές συνεδριάσεις με πτωτικές τάσεις, οι ευρωπαϊκές αγορές έδειξαν χθες τάσεις σταθεροποίησης, καθώς ορισμένες έκλεισαν οριακά στο κόκκινο, ενώ άλλες σημείωσαν μικρά κέρδη, και το δολάριο υποχώρησε ελαφρά έναντι άλλων νομισμάτων.

Οι επενδυτές είχαν χθες το βλέμμα στραμμένο στις δηλώσεις που ανέμεναν από τον διοικητή της αμερικανικής Ομοσπονδιακής Τράπεζας, Τζερόμ Πάουελ, σχετικά με τα μελλοντικά επίπεδα των επιτοκίων.

Την περασμένη εβδομάδα είχαν ερμηνεύσει ως διάθεση του Πάουελ για ηπιότερη στάση στη νομισματική πολιτική του τις δηλώσεις στις οποίες προέβη μετά τη συνεδρίαση της Federal Reserve. Η χθεσινή συνεδρίαση εξελίχθηκε εν μέσω της προσδοκίας των επενδυτών για περισσότερη σαφήνεια στα λόγια του διοικητή της Ομοσπονδιακής Τράπεζας, ώστε να καταστεί πιο σαφές προς τα που οδεύει η νομισματική πολιτική της.

Έτσι ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600 παρουσίασε μεγάλες αυχόμενιες στη διάρκεια της συνεδρίασης, για να κλείσει με μικρή άνοδο 0,23%. Η άνοδος του εν λόγω δείκτη ήταν μεγαλύτερη από όσο είχαν προσεφλήσει οι αγορές, με αποτέλεσμα να καλλιεργείται στην αγορά η προσδοκία πως η κεντρική τράπεζα θα προχωρήσει σε νέες με-

γάλες αυξήσεις των επιτοκίων. Οπότε το δολάριο υποχώρησε κατά 0,03% έναντι ενός καλαθιού έξι νομισμάτων, ενώ την ίδια στιγμή οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου παρέμειναν στάσιμες στο 2,304%.

Ανάμεσα στις ευρωπαϊκές αγορές ο δείκτης FTSE 100 έκλεισε με μικρή άνοδο 0,36% καθώς πήραν ώθηση χθες οι τραπεζικές μετοχές και οι μετοχές εταιρειών ορυχείων.

Οριακά στο κόκκινο έκλεισαν το χρηματιστήριο της Φρανκφούρτης

Μικρή άνοδο 0,23% σημείωσε ο πανευρωπαϊκός δείκτης Eurostoxx 600.

και του Παρισιού, με τον δείκτη Xetra DAX να κλείνει με μικρές απώλειες 0,16% και τον CAC 40 με μικρές απώλειες 0,067%. Αντιθέτως, ο δείκτης FTSE MIB του Μιλάνου έκλεισε με μικρά κέρδη 0,36% όπως και ο IBEX της Μαδρίτης με μικρά κέρδη 0,14%.

Στο μεταξύ, ανοδικά κινήθηκαν οι τιμές του πετρελαίου, με το αργό ΗΠΑ να σημειώνει άνοδο 3,74% φτάνοντας στα 76,88 δολ. το βαρέλι και το Brent να σημειώνει άνοδο 1,2%, στα 81,97 δολ. το βαρέλι.

BLOOMBERG



Ανοδικά κινήθηκαν οι τιμές του πετρελαίου, με το αργό ΗΠΑ να σημειώνει άνοδο 3,74% φθάνοντας τα 76,88 δολ. το βαρέλι.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				TOSHIBA CORP			4504			1.19			PERSIMMON			1466.5		
Εταιρείες	(Σε δολάρια)		Μετ.%	TOYOTO	1021	-0.1	PEARSON	906.4	-	RELX	2421	-	RIO TINTO	6077.05546	-	ROLLS-ROYCE HL	107.92	
	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%																
AJINOMOTO	4101	2.01		TOYOTA MOTOR C	1897	-0.86												
ASAHI GROUP HL	4325	-0.25		YAMAHA CORP	5090	-0.39												
ASTELLAS PHARM	1914	0.66		London/Λονδίνο														
BRIDGESTONE CO	4829	-0.54		(Σε πέννες)														
CANON INC	2914	-0.63		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%												
CASIO COMPUTER	1284	-2.43		ANGLO AMERICAN	3386.1629	1.044												
CITIZEN WATCH	608	0.5		A.B.FOOD	1936.6356	-0.594												
CREDIT SAISON	1729	0.64		ADMIRAL GRP	2260	-1.353												
DAIWA SEC GROU	615	0.49		ASHTREAD GRP	5590	-1.269												
SUBARU	2159.5	-0.46		ANTOFAGASTA	1716.56	0.499												
FUJIFILM HOLDI	6884	0.23		AVIVA	443.7	-0.471												
FUJITSU	17895	-2.9		ASTRAZENECA	10588	0.057												
HINO MOTORS	560	0		BABCOCK INTL	298.6	-1.582												
HITACHI	7017	0.21		BAE SYS.	834.6	-0.262												
HONDA MOTOR	3260	0.06		BARCLAYS	189.32	1.233												
IHI	3825	-0.91		BR.AMER.TOB.	3104.1054	-0.321												
ISUZU MOTORS	1602	-0.74		BARRATT DEVEL.	460.93487	-1.287												
KAWASAKI HWY I	2887	-1.47		BERKELEY GPHL	4262	0.211												
KAJIMA CORP	1518	-0.39		BR.LAND	452.04292	-0.834												
KEIO	4800	2.24		BUNZL	3041	-1.33												
KOBE STEEL	681	-1.87		BP	494	7.954												
KONICA MINOLTA	542	-0.18		BURBERRY GRP	2430	-0.123												
JTEKT	980	0.62		BT GROUP	132.2206	2.608												
MITSUB UFJ FG	938.1	3.2		COCACOLA HBC A	1934.5	-1.527												
MITSUBISHI CORP	4590	-0.97		CARNIVAL	874.2	0.16												
MITSUBISHI ELE	1504.5	-0.33		CENTRICA	96.15	-0.701												
MITSUBISHI MOT	511	0.22		COMPASS GROUP	1910.2447	-2.309												
NEC CORPORATIO	4810	-0.31		CAPITA GROUP	28.24	-2.963												
NIKON HLDO	2475	0.9		CRH	3859	-0.207												
NIKON CORP	1257	0		DCC	4665	-0.575												
NISSUJ CORP	4325	-0.75		DIAGEO	3504	-1.572												
NISSAN MOTOR C	474.1	0.36		DIRECT LINE	184.81379	0.543												
NOMURA HOLDING	540.7	0.22		EXPERIAN	3016	-1.757												
NISSAN CHEMICA	6120	0.16		EASVET	481.7	-2.202												
NIPPON PAPER I	948			FRESNILLO	831.87118	0.242												
OBAYASHI CORP	969	-1.32		GLENCCORE	550.5	0.898												
ODAKYU ELEC RA	1667	0.3		GSK	1485.4	1.684												
OJI HOLDINGS	522	0.97		HIKMA	1729	0.319												
OSAKA GAS	2147	3.47		HAMMERSON	29.04277	-0.983												
RICOH CO LTD	1008	0.6		HARGREAVES LS	906.58	-0.653												
SECOM	7615	0.2		HSBC HLDO.S.UK	604.5	1.51												
SEVEN & I HLDO	5953	-0.75		INTL CONSOL AI	167.94	-1.142												
SHARP CORP	1082	-0.82		INTERCON. HOTE	5702	-1.009												
SHIMIZU CORP	704	-0.98		3I GRP	1627.46	-0.367												
SHISEIDO	6623	2.1		IMBRRANDS	2033.68671	-0.93												
SONY GROUP COR	12055	0.33		INTERTEK GROUP	4484	-0.667												
SMFG	5634	2.1		ITV	86.64	1.619												
SUMITOMO CHEM	460	-0.43		JOHNSON MATTHE	2352.3621	-0.554												
SUZUKI	986	1.65		KINGFISHER	280.65221	0.178												
TAISEI CORP	4290	-0.35		LAND SECS.	716.6	-1.082												
TDK CORPORATIO	4745	-0.63		LEGAL&GEN.	254.7	-1.013												
TOBU RAILWAY	3035	0		LLOYDS GRP	53.1747	1.174												
TOKIO MARINE H	7272	0.78		MARKS & SP.	200000	-0.378												
TORAY INDUSTRI	781.1	0.3		MONDI	1554.5	-1.612												
TREND MICRO	6300	-0.63		NATIONAL GRID	1035.5	-0.433												
TOPY INDS LTD	1699	-0.99		NEXT	6682	-1.088												
TORAY INDUSTRI	781.1	0.3		PROVIDENT FIN.	225.2	-4.899												
				PRUDENTIAL	1295.5	0.775												

Zurich/Zupixn				(Σε ελβ. Φρ.)		
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%				
ABB LTD N	31.09					
RICHMOND N	139.8					
GERBERT N	522					
NOVARTIS N	79.3					
ROCHE HOLDING	284.5					
SOS N	2251					
SWATCH GROUP I	325.2					
ADECCO N	35.43					
JULIUS BAER N	61.68					
CS GROUP AG	3.233					
GIVAUDAN N	3013					
NESTLE SA	110.04					
TRANSOCEAN N	0					
SWISSCOM N	541					
SWISS RE N	93.9					
UBS GROUP N	19.87					
ZURICH INSURAN	439					

Frankfurt/Φρανκφούρτη				(Σε ελβ. Φρ.)		
Εταιρείες	Χθες	Μετ.%				
ADIDAS N	153.08					
ALLIANZ SE	219.4					
BASF SE	52.95					
BAV MOT WERKE	97.74					
BEIERSDORF	110.3					
BAYER N AG	58.95					
COMMERZBANK	10.135					
CONTINENTAL AG	70.84					
DEUTSCHE BANK	11.53					
DEUTSCHE POST	41.57					
DT BOERSE N	166.45					
DT LUFTHANSA A	9.653					
DT TELEKOM N	20.09					

ΕΛΟΝ SE NA			9.762	-0.142	Tokyo/Τόκιο			Paris/Παρίσι			
FRESNIUS MEDI			35.99	0.08	Εταιρείες			(Σε γιέν) Χθες% Μετ.%			
FRESNIUS SE			27.4	0.28							
HEIDELBERGCEM			62.94	-0.02	AJINOMOTO			4101	2.01	ACCOR	30.62
HENKEL AG&CO V			64.88	0.04	ASAHIGROUP HL			4325	-0.25	AIR LIQUIDE	144.36
INFINEON TECH			36	0.005	ASTELLAS PHARM			1914	0.66	ALSTOM	27.22
K+S AG NA			21.42	0.12	BRIDGESTONE CO			4829	-0.54	AXA	28.41
MERCK KGAA			182.65	-1.65	CANON INC			2914	-0.63	BNP PARIBAS	62.34
MÜNCHEN. RUECK			327	2.8	CASIO COMPUTER			1284	-2.43	BOUYGUES	30.32
RWE AG			40.47	-0.31	CITIZEN WATCH			608	0.5	CAPGEMINI	185.15
THYSSENKRUPP A			7182	0	CREDIT SAISON			1729	0.64	CARREFOUR	16.61
VOLKSWAGEN VZ			131.26	0.92	DAIWA SEC GROU			615	0.49	CASINO GUICHAR	11.42
VONOVIA SE			26.28	-0.49	SUBARU			2159.5	-0.46	CREDIT AGRICOL	11.14
SIEMENS N			140.86	-2.1	FUJIFILM HOLDI			6884	0.23	DANONE	50.42
SAP SE			110.88	-0.96	FUJITSU			17895	-2.9	DASSAULT SYSTE	37.99
					HINO MOTORS			560	0	EDF	12.00
					HITACHI			7017	0.21	L'OREAL	376.85
					HONDA MOTOR			3260	0.06	L.V.M.H.	807.40
					IHI			3825	-0.91	LAGARDERE	20.40
					ISUZU MOTORS			1602	-0.74	MICHELIN	29.85
					KAWASAKI HWY I			2887	-1.47	PERNOD RICARD	188.60
					KAJIMA CORP			1518	-0.39	KEIRING	573.40
					KEIO			4800	2.24	PUBLICIS GROUP	73.60
					KOBE STEEL			681	-1.87	RENAULT	40.82
					KONICA MINOLTA			542	-0.18	SAINT-GOBAIN	53.83
					JTEKT			980	0.62	SANOFI	87.29
					MITSUB UFJ FG			938.1	3.2	SCHNEIDER ELEC	150.52
					MITSUBISHI COR			4590	-0.97	SOCIETE GENERA	28.03
					MITSUBISHI ELE			1504.5	-0.33	SODEXO	87.08
					MITSUBISHI MOT			511	0.2	TF1	7.49
					NEC CORPORATIO			4810	-0.31	THALES	116.95
					NIKON HLDO			2475	0.9	VEOLIA ENVIRON	27.91
					NIKON CORP			1257	0		
					NISSUJ CORP			4325	-0.75		
					NISSAN MOTOR C			474.1	0.36		
					NOMURA HOLDING			540.7	0.22		
					NISSAN CHEMICA			6120	0.16		
					NIPPON PAPER I			948			
					OBAYASHI CORP			969	-1.32		
					ODAKUYI ELEC RA			1667	0.3		
					OI HOLDINGS			522	0.97		
					OSAKA GAS			2147	3.47		
					RICOH CO LTD			1008	0.6		
					SECOM			7615	0.2		
					SEVEN & I HLDO			5953	-0.75		
					SHARP CORP			1082	-0.82		
					SHIMIZU CORP			704	-0.98		
					SHISEIDO			6623	2.1		
					SONY GROUP CORP			12055	0.33		
					SMFG			5634	2.1		
					SUMITOMO CHEM			460	-0.43		
					SUZUKI			986	1.65		
					TAISEI CORP			4290	-0.35		
					TDK CORPORATIO			4745	-0.63		
					TOBU RAILWAY			3035	0		
					TOKYO MARINE H			2727	0.78		
					TORAY INDUSTRI			7811	0.3		
					TREN MICRO			6300	-0.63		
					TROY NDS LTD			1699	-0.99		
					TORAY INDUSTRI			7811	0.3		
					TOSHIBA CORP			4504	1.19		
					TOYOBO			1021	-0.1		
					TOYOTA MOTOR C			1897	-0.86		
					YAMAHA CORP			5090	-0.39		
					</						

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.041,51	1.033,02	8,49	0,82%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	2.531,37	2.511,09	20,28	0,81%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	5.963,38	5.973,89	-10,51	-0,18%
FTSE/Χ.Α.ΥΠΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.343,36	3.314,47	28,89	0,87%
ATHEX SELECT PLUS	3.519,46	3 511 52	7,94	0,23%
ATHEX SELECT	5.104,95	4.963,55	141,40	2,85%
ΔΕΙΚΤΗΣ ATHEX ESG	1.188,51	1 179 24	9,27	0,79%
FTSE/Χ.Α. MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	4.523,46	4 551 22	-27,76	-0,61%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.577,12	1.573,66	3,46	0,22%
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.928,37	2.885,78	42,59	1,48%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	601,07	596,53	4,54	0,76%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.840,18	1.825,19	14,99	0,82%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	800,54	802,05	-1,51	-0,19%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.257,54	4.225,52	32,02	0,76%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	994,67	929,38	65,29	7,03%
FTSE/Χ.Α. ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ	2.919,77	2.935,06	-15,29	-0,52%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	5.515,46	5.432,01	83,45	1,54%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	1.001,03	990,43	10,60	1,07%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	10.133,17	9 679 52	453,65	4,69%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	8.161,17	8 209 62	-48,45	-0,59%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	7.137,83	7 165 85	-28,02	-0,39%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	3.734,10	3 708 92	25,18	0,68%
FTSE/Χ.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	5.172,60	5.144,50	28,10	0,55%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.658,93	7 570 48	88,45	1,17%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	2.450,87	2 422 55	28,32	1,17%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	2.199,21	2 201 92	-2,71	-0,12%
FTSE/Χ.Α. ΘΙΑΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	4.133,91	4 058 86	75,05	1,85%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	418,89	408,70	10,19	2,49%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.902,05	4 868 39	33,66	0,69%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	43.785.172,67
ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΗΦΩΝΙΑ	24.282.601,43
ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	8.146.472,19
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7.704.967,36
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	7.153.612,31
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	6.074.094,12
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.870.381,00
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.649.587,38
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.132.021,15
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.033.759,37
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	2.184.999,15
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	1.565.169,93
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.514.274,83
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	1.356.493,74
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.051.602,53
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	775.995,86
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	681.330,03
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	550.394,80
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	548.337,68
ΥΔΡΕΥΣΗ	490.913,37
ΔΙΥΛΙΔΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	463.203,02
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	304.979,55
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	233.861,61
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	222.443,54
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	191.144,76
ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ	170.478,13
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	116.495,54

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	0,128	29,96%	ΣΙΔΑΜΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΑΕ (ΚΟ)	2,460	-2,77%
ΑΤΤΙΣΑ BANK (ΚΟ)	0,193	9,66%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	2,220	-2,63%
ΑΤΤΙΣΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,350	8,80%	HELLENIQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	7,660	-1,54%
ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	1,290	8,40%	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	1,655	-1,49%
ΜΟΥΖΑΚΗΣ (ΚΟ)	0,764	6,11%	EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	1,316	-1,46%
ΧΑΪΔΕΜΕΝΟΣ (ΚΟ)	0,545	5,83%	ΚΕΚΡΟΦ (ΚΟ)	1,272	-1,40%
JUMBO (ΚΟ)	17,800	5,33%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	6,880	-1,29%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	1,620	3,85%	ΕΝΤΕΡΙΣΟΦΤ (ΚΟ)	4,020	-1,23%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,615	2,84%	ΡΕΒΘΙΛ (ΚΟ)	1,285	-1,15%
ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΟ)	316,000	2,60%	UNIBIOS (ΚΟ)	0,640	-1,08%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ		ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΟΤΕ (ΚΟ)	24.282.601,43	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	2,70%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	18.772.349,70	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	1,39%
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	9.033.377,42	ΚΡΕΚΑ (ΚΟ)	1,26%
JUMBO (ΚΟ)	8.146.472,19	ΑΝΕΚ (ΚΟ)	1,04%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	7.670.348,24	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	1,03%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	7.565.739,29	ΒΙΣ (ΚΟ)	0,92%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	7.014.915,30	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,76%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	6.370.535,00	ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	0,65%
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	6.074.094,12	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,64%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	3.870.381,00	SUNRISEMEZZ PLC (ΚΟ)	0,38%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

	ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ		
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	201	1.558	6.677
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	12	86	456
FTSE/Χ.Α. Large Cap	189	1.472	6.221
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.144	43.036	365.792
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	35	485	12.350
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	3	7	16
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	226	10.276	155.505
AUTONELLAS (ΚΟ)	4	13	38
ΑΒΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	6	19	52
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	58	75	1.139
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	23	207	5.730
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	43	176	1.582
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	19	107	121
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	46	1.628	12.979
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	2	2	534
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	3	8	1.238
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	26	111	8.496
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	17	328	5.737
HELLENIQ ENERGY (ΚΟ)	9	16	1.841
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	41	141	4.958
INTRAKAT (ΚΟ)	82	741	1.460
JUMBO (ΚΟ)	51	203	419
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	48	175	5.851
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	211	8.882	14.876
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	16	128	1.085
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	22	39	1.687
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	108	1.746	12.108
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	23	149	2.159
ΟΤΕ (ΚΟ)	437	2.024	11.027
ΟΛΠ (ΚΟ)	1	5	514
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	319	13.431	56.835
ΔΕΗ (ΚΟ)	169	1.549	30.591
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	5	13	5
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	58	167	8.879
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	4	31	981
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	29	154	4.999
Δικαιώματα σε Δείκτες	30	118	1.632
FTSE/Χ.Α. Large Cap	30	118	1.632
Δικαιώματα σε Μετοχές	3	55	1.339
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	565
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	51
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	126
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	1	4	254
ΔΕΗ (ΚΟ)	2	51	343
Συνολική Δραστηριότητα	2.378	44.767	375.440

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	4,44	-0,45
ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)	14,56	-0,27
ΕΕΕ (COCA COLA HBC)	21,78	-0,59
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	14,8	1,86
ΑΡΑΙΓ' (AEGEAN AIRLINES)	6,88	-1,29
ΤΕΝΕΡΓ' (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	19,15	1,7
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	7,69	1,18
ΕΛΛΑΚΤΩΡ' (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2225	0,23
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	12,04	1,52
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	24,32	1,67
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	6225	1,06
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1724	0,12
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1242	-0,64
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	17,8	5,33
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	4,47	0,7
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	1,9995	2,22
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	1316	-1,46
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	7,66	-1,54
ΚΟΥΕΣ (QUEST)	5,09	0,79
ΟΤΟΕΛ (ΑΥΤΟΗΕΛΛΑΣ)	10,7	0
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	7,25	0,83
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	14,42	1,41
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	22,6	1,35
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	7,48	0,2
ΟΛΠ (ΟΛΠ)	17,52	0,57

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 7 Φεβρουαρίου 2023

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	1.5300	1.5500	1.5430	-1.1400	"11.650"	1.5500	1.5600	1.5400	-0.32
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	2.0400	2.0700	2.0486	2.2610	"10.462"	2.0200	2.0600	2.0400	0.49
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0.4860	0.4960	0.4880	-0.3140	"2.464"	0.4960	0.4980	0.4960	-0.40
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)	0.0980	0.0990	0.0983	0.0020	"2.200"	0.0000	0.0990	0.0990	0.00

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0810	0.0845	0.0826	-0.1430	"6.250"	0.0815	0.0845	0.0845	0.60
ΤΣΟΚ	A TSOKOS HOTELS PUBLIC LTD						0.0785	0.0840		

Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD						2.0000	2.0200		

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1.5900	1.6100		
ΚΟΖΑ	ΚΩΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0445	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0.0170	0.0175	0.0172	-0.0320	"31,113"	0.0160	0.0180	0.0175	0.00
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0260		
ΠΙΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0470	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3240	0.3820		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0.0680	0.0760		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.2300		
ΚΕΑΕ	CPH HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0030	0.0040		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0025	0.0035		
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		

Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0.2460	0.0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.0000	0.0280		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ ""Η ΠΡΟΟΔΟΣ"" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						0.0000	0.0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0.0240	0.0240	0.0240	0.0500	"35,000"	0.0240	0.0245	0.0240	2.13
ΚΩΝΕ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.1210		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0.0605	0.0650		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.0000	0.8050		
ΝΤΟΔ	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0000	0.0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						1.8100	1.9000		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0570	0.0000		

Η μπάλα μένει σε ελληνικά χέρια

Οι Έλληνες τερματοφύλακες και οι προπονητές τους αντιστέκονται σθεναρά στην ξενομανία του ποδοσφαίρου

Του ΑΚΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Δεν πέρασαν παρά μόνον λίγες ημέρες που οι προβληματισμοί για την άκρατη ξενομανία που επικρατεί στο ελληνικό ποδόσφαιρο εκφράστηκαν για πρώτη φορά και επισήμως, στα συμβούλια των ΕΠΟ και Σούπερ Λιγκ 1, από τις ίδιες τις ΠΑΕ. Ως ένα πολύ μικρό πρώτο βήμα προτάθηκε η υποχρεωτική παρουσία ενός Έλληνα στην 11άδα και ενός στον πάγκο από την επόμενη περίοδο. Κάτι πάντως που στην προκειμένη περίπτωση δεν μοιάζει να αλλάζει τα δεδομένα, καθώς η πλειονότητα των ομάδων δείχνει να έχει επιπλοκή στο... ελληνικά χέρια: στην καίρια θέση του τερματοφύλακα. Και όπως αποδεικνύεται, πράττουν σωστά, καθώς όσο πλησιάζουμε προς το τέλος της καριέρας τους, οι προπονητές των ομάδων τους προτιμούν να μην τους αφήνουν να φύγουν. Μάλιστα, τα τελευταία χρόνια η χώρα μας εφάνηκε με επιτυχία προπονητές τερματοφύλακων, που κάνουν καριέρα σε ευρωπαϊκά πρωταθλήματα.

«Το κύριο προσόν που πρέπει να έχει ένας τερματοφύλακας, εκτός φυσικά από το ταλέντο και τη σωματοδομή του, είναι η προσωπικότητα. Και τα τελευταία χρόνια ο Έλληνας τερματοφύλακας διαθέτει και τα τρία. Το επίπεδο του έχει ανέβει και αυτός είναι ο λόγος που οι ομάδες τους δείχνουν εμπιστοσύνη, ενώ αρκετοί διαπρέπουν στο εξωτερικό», αναφέρει στην «Κ» ο Φίλιππος Μπολοβίνης, προπονητής τερματοφύλακων της Λαϊκής, με προϋπηρεσία στις ακαδημίες του Παναθηναϊκού αλλά και σε Ολυμπιακό Βόλου, ΠΑΣ, Πανθηραϊκό, Πανιώνιο, ΑΕΛ, Λεβαδειακό και ΝΠΣ. Βόλο έχοντας δουλέψει με πολλούς και σημαντικούς κίπερ (Γιακούριτς, Φεγκρούς, Ανέστη, Γιαννακόπουλο, Παπαδόπουλο, Γλύκο, Βελλίδη, Κυριακίδη, Τσινιττά).

Η θέση «No 1» είναι στο σύγχρονο ποδόσφαιρο πλέον απαιτητική, γι' αυτό και η εξάσκηση αποτελεί ένα κράμα πρακτικής

και θεωρητικής. «Το πιο σημαντικό είναι να εκπαιδευθείς το μυαλό και τη σκέψη προκειμένου να λάβει τη σωστή απόφαση την κατάλληλη στιγμή. Από εκεί και πέρα, στοιχεία όπως η αλτικότητα, η ταχύτητα, η τεχνική και η τακτική συμπεριφέρονται τον ιδανικό πακέτο. Η πρόπονηση σίγουρα εντάσσεται στα "θέλω" του πρώτου προπονητή, αλλά το ασκσιολόγιο και ο τρόπος της εξειδικεύονται. Τη δομή της συνθέτει το ψυχολογικό κομμάτι, όπου ο τερματοφύλακας πρέπει να είναι στην καλύτερη δυνατή κατάσταση. Σε αυτό συμβάλλει και η τεχνολογία, όπου μέσω βίντεο αναλύονται οι κίνδυνοι που θα αντιμετωπίσει από τους προσεχείς αντιπάλους του», τονίζει ο 50χρονος προπονητής.

Παρά το γεγονός πως δεκάδες ταλέντα ξεχωρίζουν, ελάχιστα από αυτά καταφέρνουν να κάνουν καριέρα. Η αιτία; «Ο τερματοφύλακας πρέπει να παίζει. Η αγωνιστική α-



Ο Πασαχάλης ήρθε στην Ολυμπιακή και πολύ γρήγορα πήρε γάντια βασικού τερματοφύλακα.



Ο 21χρονος Μανδός κέρδιζε με το σπαθί του τη θέση κάτω από τα γκολπόστ του ΟΦΗ.



Ο Αθανασιάδης συνεχίζει τις καλές εμφανίσεις με την ΑΕΚ, αφήνοντας τον Στάνκοβιτς στον πάγκο.

του Π. Κελεσιδη μέχρι τους Β. Κωνσταντίνου, Ν. Σαργκάνη, Αντ. Μήνου, Η. Ατματζίδη και Αντ. Νικοπολίδη. Την παράδοση που ξεκίνησε ο Δ. Ελευθερόπουλος με τη μεταγραφή του στο καμπίονάτο, αλλά και οι Ν. Μιχόπουλος (Αγγλία), Μ. Σπράκας (Βέλγιο, Τουρκία) και Κ. Χαλκιάς (Αγγλία, Ισπανία), συνεχίζουν αρκετοί με μεγάλη επιτυχία. Ο Οδ. Βλαχοδήμος στα 28 του πρωταγωνιστεί στην Μπενφίκα και τα τελευταία τριάντα χρόνια είναι αναντικατάστατος στην εθνική ομάδα. Ο Στ. Καπίνος στα 29 του αγωνίζεται στη Γερμανία με την Αρμίνια Μπίλεφελντ. Ο Β. Μπάρκας μετά μια διετία στη Σέλτικ βρίσκεται πλέον στην Ολλανδία και στην Ουτρέχτη, ενώ στην Ολλανδία και στη Βίλεμ συνεχίζει την καριέρα του και ο Κ. Λάμπρου στα 32 του.

Στο ρόστερ της ελβετικής Σιόν βρίσκουμε τον 23χρονο Αλ. Σαφάρικα, που έφυγε σε νεαρή ηλικία από τη Λάρισα για την ιταλική Λέκο (Γ' κατηγορία) και από εκεί για την ελβετική Κιάσο (Β' κατηγορία). Ο 30χρονος γεννηθείς στο Αουγκσμπουργκ Γ. Γκέλιος ύστερα από μια μακρά θητεία σε πρώτη και δεύτερη κατηγορία της Γερμανίας με Αουγκσμπουργκ, Χάινσ Ρόστοκ και Χόλσταϊν Κιέλ, φέτος συνεχίζει στην Τουρκία φορώντας τη φανέλα της Μπαγιντσίρσπορ.

Ο 30χρονος Αλ. Ταμπάκας τα τελευταία επτά χρόνια δοκιμάζει την εμπειρία στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού (ΗΠΑ) ενώ ο συνομήλικός του Σ. Διούδης στην πολωνική Ζαγκλέμπιε Λούμπ.

Το γεγονός πως στην κορυφαία πεντάδα των τερματοφύλακων με τις περισσότερες αποκρούσεις στο περυσινό Τσάμπιονς Λιγκ ήταν δύο Έλληνες, ο Οδ. Βλαχοδήμος με την Μπενφίκα (38) και ο Γ. Αθανασιάδης (29) με τη Σέρικ Τίραπολ, αποδεικνύει πως η θέση No 1 για τη Σούπερ Λιγκ 1 πιθανότατα θα παραμείνει ελληνική υπόθεση και στο μέλλον...

Η ταυτότητα της ελληνικής «λεγεώνας» των γκολπόστ

29,7 χρόνια

είναι ο μέσος όρος ηλικίας των οκτώ Ελλήνων τερματοφύλακων (Αθανασιάδης, Πασαχάλης, Γιαννιώτης, Ανέστης, Παπαδόπουλος, Μανδός, Τσινιττάς, Χουτεσίωτης) που αγωνίζονται βασικοί στο πρωτάθλημα.

1,93 μέτρα

είναι ο μέσος όρος ύψους των οκτώ Ελλήνων τερματοφύλακων που αγωνίζονται βασικοί. Πιο ψηφίο είναι οι Πασαχάλης και Ανέστης (1,97 μ.) και πιο «κοτότος» ο Μανδός (1,85 μ.).

5 γκολ

έχει δεχτεί σε 14 παιχνίδια ο Αθανασιάδης, που έχει υπερβεί τις επτά εστιαίες της ΑΕΚ. Η Ένωση διαθέτει την καλύτερη άμυνα του πρωταθλήματος με μαθητικό 9 τέρματα.

1.800 λεπτά

συμμετοχής έχει συμπληρώσει ο τερματοφύλακας του Ιωνικού Λεωτέρης Χουτεσίωτης στο πρωτάθλημα, έχοντας αγωνιστεί σε όλα τα παιχνίδια. Ο 29χρονος κίπερ έχει το απόλυτο μέχρι στιγμής στη ΣΛ1.

38 ετών

κρέμασε τα γάντια του ο Ορέστης Καρνέζης στη γαλλική Λιλ. Κατέγραψε 51 συμμετοχές στην Εθνική και φόρεσε τη φανέλα των ΟΦΗ, Παναθηναϊκού, Γρανάδα, Ουντινέζε, Ρουότε-φροντ και Νάπολι.

διασπορά
ειδήσεων

ΝΕΑ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΠΟΜΗ
ΜΕ ΤΗΝ ΟΡΙΑΝΑ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
12:00 - 13:00

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
17/02/23

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΣΑΒΒΑΤΟ
18/02/23

ΠΑΤΤΙΧΕΙΟ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΜΕΣΟΥ

ΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΣΤΙΣ 20:30

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΤΣΙΡΑΣ

“ΚΑΤΑΣΤΡΩΜΑ Α”

ΣΚΗΝΟΘΕΣΙΑ ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΛΗΣ ΚΕΙΜΕΝΑ ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΗΘΟΠΟΙΟΙ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΑΛΛΟΣ & ΝΑΝΣΥ ΜΠΟΥΚΛΗ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΦΙΛΟΣΕΝΙΑΣ

ΠΡΟΠΟΛΗΞΗ

Τickethour.com.cy

Αν ο Μασκ ζούσε στην αρχαία Αθήνα...

Ο Γιώργος Μπακιδης, ένας από τους «πατέρες» του Διαδικτύου, μιλάει για τους ψηφιακούς κινδύνους στη σύγχρονη δημοκρατία

Της ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

Μαζί άγγιξαν την ουσία της κοινωνικής ισότητας και της ελευθερίας, τα ύψη του ανέφελου μέλλοντος, μαζί εκτέθηκαν σε κινδύνους, παρεξέκλιναν, κακοφόρμισαν, μαζί πήραν τον δρόμο για την αυτορρύθμιση, τη θεραπεία. Σύγχρονη δημοκρατία και ψηφιακές τεχνολογίες, βίοι παράλληλοι από 1989. Την κοινή τους πορεία, το ταυτόχρονο πέρασμά τους από ένα κλίμα γενικής ευφορίας και εφυσουχασμού σε μονοπάτια ολισθηρά και συνθήκες απειλητικές για την ομαλή εξέλιξή τους περιγράφει στην «Κ» ο Γιώργος Μπακιδης, συνδημιουργός της Κοινοπραξίας του Παγκόσμιου Ιστού και από την πρώτη στιγμή στην

«Σε Γερμανία, ΗΠΑ, Ιαπωνία, ένα 30% τάσσεται υπέρ ενός ισχυρού ηγέτη που δεν θα εμποδίζεται από εκλογικά αποτελέσματα. Ανοδος του λαϊκισμού, υποχώρηση της δημοκρατίας παγκοσμίως».

καρδιά γέννησης των νέων τεχνολογιών, ομίσημος καθηγητής του Πανεπιστημίου Πατρών και πρόεδρος του Φόρουμ για τον Ψηφιακό Διαφωτισμό.

«Ολα ξεκίνησαν το 1989. Μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ενωσης, 45 χρόνια Ψυχρού Πολέμου και τη διάδοση θεωριών όπως εκείνη του Φουκουγιάμα για το τέλος της Ιστορίας, καλλιεργήθηκε η πεποίθηση ότι η δημοκρατία πλέον δεν απειλούνταν, θα μπορούσε αβίαστα να εξαπλωθεί και να επικρατήσει, και δημιουργήθηκε ένα γενικευμένο κλίμα ευφορίας. Θεωρήσαμε δεδομένο ότι η φιλελεύθερη δημοκρατία δεν έχει να αντιμετωπίσει πλέον κανέναν αντίπαλο και σταματήσαμε την ουσιαστική γαλοκύηση των νέων με τις αρχές της, τις προσπάθειες για τη διαφύλαξή της, οι



«Ισως έρθει μια μέρα που θα είμαστε ευγνώμονες στον Μασκ. Ακόμη και στον Τραμπ, που με τους αφορισμούς του -π.χ. να καταργηθεί το σύνταγμα- έθεσε σε εγρήγορση τη δημοκρατία, αν και βρισκόμαστε ακόμη πολύ μακριά από το τέλος του τραμπισμού», επισημαίνει ο Γιώργος Μπακιδης. Εδώ, ο νέος ιδιοκτήτης του Twitter με τον πρώην πρόεδρο των ΗΠΑ (πλάτη) σε συνάντησή τους τον Μάιο του 2020.

άμυνες αποδυναμώθηκαν, υπήρξε ένας “μονομερής ηθικός αφοπλισμός”, όπως λέει ο Τιμοθι Σνάιντερ από το Γέιλ. Αυτή η κατάσταση ευφορίας για την απόλυτη εδραίωση της δημοκρατίας ήταν όμως προσωρινή, μια χίμαιρα, που την έθεσε σε κίνδυνο. Οι δημοκρατίες ήταν πάντα ευάλωτες, δεν είναι στατικές, με την ανοικτότητά τους θρέφουν τον σπόρο του εκφυλισμού τους, απαιτούν συνεχή εγρήγορση ώστε να γίνονται διορθώσεις όταν τα πράγματα πάνε στραβά. Μέσα στο κλίμα ευφορίας το ξεχάσαμε αυτό. Η μεγαλύτερη απειλή για τη δημοκρατία σήμερα είναι να πιστέψει κανείς ότι δεν απειλείται», τονίζει ο κ. Μπακιδης, με ακαδημαϊκή καριέρα σε MIT, Κορνέλ, Πανεπιστήμια του Ρότσεστερ και του Σαουθάμπτον, για τρεις δεκαετίες σε

υψηλόβαθμες θέσεις στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα για την έρευνα, την ανάπτυξη, τη διεθνή συνεργασία.

«Την ίδια περίοδο, στις αρχές της δεκαετίας του 1990, δημιουργήθηκε, με τη γέννηση του web, μια αντίστοιχη ευφορία για τις ψηφιακές τεχνολογίες». Ήταν στο σπίτι του κ. Μπακιδη στις Βρυξέλλες όταν βρήκαν, με τον φίλο του, καθηγητή στο MIT Μιχάλη Δερτούζο και τον Τιμ Μπέρνερς Λι, ο οποίος είχε μόλις εφεύρει τον παγκόσμιο ιστό στο CERN, το πώς θα έστιναν την κοινοπραξία του www, που έκανε πραγματικότητα το web. Ο Μιχάλης Δερτούζος ήταν τότε επικεφαλής του Computer Science Laboratory στο MIT, ο κ. Μπακιδης ήταν διευθυντής του προγράμματος ESPRIT για τις τεχνολο-

γίες πληροφορικής στις Βρυξέλλες. «Ο Τιμ ήθελε να προσφέρει τον παγκόσμιο ιστό στον κόσμο, δεν ήθελε να τον πατεντάρει, να αποκομίσει κέρδος. Ο Δερτούζος και εγώ φέραμε σε επαφή τον αντιπρόεδρο του Κλίντον, Αλ Γκορ, με τον πολιτικό μου προϊστάμενο, επίτροπο Μπάνγκεμαν, που προσέφεραν αμφότεροι, μέσω του MIT και του ESPRIT αντίστοιχα, από ένα εκατομμύριο δολάρια για τη δημιουργία του World Wide Web Consortium με διευθυντή τον Τιμ Μπέρνερς Λι». Και άρχισαν όλοι να πιστεύουν «σε μια πολιτιστική αναγέννηση που θα ενίσχυε τη δημοκρατία με την άμεση συμμετοχή ενημερωμένων πολιτών και τη διαφάνεια των κυβερνήσεων –καμία δικτατορία δεν θα άντεξε στον ρου της πληροφορίας–, με την ελεύθερη διακι-

Γιατί οι ακραίοι είναι οι καλύτεροι πελάτες των κοινωνικών δικτύων

«Η τεχνολογία ούτε θα σώσει ούτε θα σκοτώσει από μόνη της τη δημοκρατία, η οποία δεν επιτρεάζεται μόνο από τις ψηφιακές τεχνολογίες, αλλά και από άλλους ακόμη, πολύ σοβαρούς παράγοντες. Για να αντιδράσει επαρκώς η δημοκρατία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οι αυξανόμενες οικονομικές ανισότητες, το μεταναστευτικό, ο εσωτερικός εκφυλισμός των δημοκρατικών διαδικασιών, η αδιαφορία, κυρίως των νέων, για τα πολιτικά τεκταινόμενα, θα πρέπει να γίνουν, όπου χρειάζεται, διορθώσεις συνταγματικού τύπου – στις ΗΠΑ, που ήταν πάντα ο φάρος της δημοκρατίας, το Ανώτατο Δικαστήριο έχει πλήρως πολιτικοποιηθεί. Ενώ η απόφαση Citizen United, επικαλούμενη την ελευθερία του λόγου, ήρε τους περιορισμούς στη χρηματοδότηση εκλογικών εκστρατειών και επέτρεψε σε εταιρείες και ομάδες ειδικών συμφερόντων να δαπανούν ανεπιόριστους πόρους στις εκλογές, π.χ. για διαφημίσεις εκστρατειών».

Σε ό,τι αφορά τις ψηφιακές τεχνολογίες, ποιοι είναι οι μεγαλύτεροι κίνδυνοι που ενέχουν για τη δημοκρατία; «Η χειραγώγηση της κοινής γνώμης διά των κοινωνικών δικτύων, αλλά και άλλων μέσων, και η πώλωση, η οποία συμβαίνει ως εξής. Ο Ζούκερμπεργκ και λοιποί δεν

«Το 2016, το 47% των Ρεπουμπλικανών δήλωνε ότι όσοι ψηφίζουν Δημοκρατικούς είναι ανήθικοι και ανέντιμοι, το 2022 το ποσοστό αυτό εκτινάχθηκε στο 72%...».

επιζητούν να πλύνουν τη δημοκρατία, λεφτά θέλουν να βγάλουν. Και αυτό το πετυχαίνουν όταν ο καταναλωτής είναι προβλέψιμος και κάνει κλικ σε όποια διαφήμιση λαμβάνει. Όμως περισσότερο προβλέψιμοι είναι οι ακραίοι. Όσοι είναι στα άκρα είναι συνήθως ήσυχτοι με τον εαυτό τους, σίγουροι για τις επιλογές τους: αυτοί που βρίσκονται στη μέση είναι που έχουν τις αμφιβολίες. Ετσι, χωρίς οι εταιρείες να το έχουν επιδιώξει, οι ακραίοι είναι οι καλύτεροι πελάτες τους. Αυτό το επιχειρηματικό μοντέλο ωθεί στα άκρα και στην πόλωση, και επιδρά αρνητικά στη δημοκρατία. Όταν υπάρχει ακραία πόλωση, εξαφανίζεται αυτό που ο Αριστοτέλης αποκαλούσε “μεσότης”, η οποία είναι απαραίτητη



«Να ισχύσει ό,τι και με τα φάρμακα: πραγματοποιείται σειρά κλινικών δοκιμών πριν κυκλοφορήσει ένα σκεύασμα. Σε αυτή τη λογική έχει συνταχθεί το AI Act, η οδηγία της Ε.Ε. για την τεχνητή νοημοσύνη», λέει ο κ. Μπακιδης.

για τη λειτουργία της δημοκρατίας. Το 2016, το 47% των Ρεπουμπλικανών δήλωνε ότι όσοι ψηφίζουν Δημοκρατικούς είναι ανήθικοι και ανέντιμοι, το 2022 το ποσοστό αυτό εκτινάχθηκε στο 72%... Μία κοινωνία δύο ημίσεων, που δεν μιλούν μεταξύ τους, δεν μοιράζονται τα ίδια δεδομένα, παρά μόνο το αμοιβαίο μίσος. Ταυτόχρονα, υπάρχει ένα είδος μιθριδατισμού, συνπιθίζουμε σιγά σιγά

στα κακώς κείμενα. Ο Χαράρι είπε σε πρόσφατο συνέδριο ότι οι “επόμενες προεδρικές εκλογές των ΗΠΑ ενδέχεται να είναι οι τελευταίες δημοκρατικές στην ιστορία τους” χωρίς αντίδραση από το ακροατήριο». Τι πρέπει να γίνει; «Να μειωθεί η ισχύς των GAFAM+. Στην Ε.Ε. θα θεθούν εντός ολίγου σε ισχύ οι Digital Services Act (DSA) και το Digital Market Act (DMA) ο πρώτος κανονισμός βάζει

φραγμούς στο τι μπορούν να διακινούν οι τεχνολογικοί κολοσσοί, ο δεύτερος μειώνει τη δυνατότητά τους να μονοπωλούν, όπως κάνουν σήμερα. Το Twitter υπό την ηγεσία του Μασκ θα έρθει πολύ σύντομα σε σύγκρουση με το κανονιστικό πλαίσιο της Ε.Ε. Μέχρι στιγμής σε ισχύ είναι μόνο το GDPR, για πολλούς ένας κανονισμός γραφειοκρατικός, που αρκετεί τον αποδέχονται χωρίς να τον διαβάζουν, αλλά αποτελεί μία βάση, ήταν το πρώτο βήμα στην αντιμετώπιση της ευθείας απειλής στους πυλώνες της ατομικής ελευθερίας. Ο Ντάρον Ατζέμολου προτείνει το anticipatory regulatory framework, δηλαδή να λέμε “όχι” πριν συντελεστεί η ζημιά, όταν ο διαφαινόμενος δυνητικός κίνδυνος είναι πολύ μεγάλος – το βιβλίο του “The harm in AI” πρόκειται να κυκλοφορήσει σύντομα από το Oxford Press. Να ισχύσει ό,τι και με τα φάρμακα: πραγματοποιείται σειρά κλινικών δοκιμών πριν κυκλοφορήσει στην αγορά ένα σκεύασμα. Σε αυτή τη λογική έχει συνταχθεί το AI Act, η οδηγία για την τεχνητή νοημοσύνη, η οποία είναι επίσης πολύ δεσμευτική για τις εφαρμογές υψηλού κινδύνου που απειλούν, με τη χειραγώγηση, και τη δημοκρατία. Στο ίδιο πνεύμα, αναζητούνται τρόποι για το σπάσιμο των τεχνολογικών

κολοσσών σε μικρότερες εταιρείες, όπως είχε συμβεί στις ΗΠΑ με το Sherman Act, τον νόμο που είχε προτείνει ο γερουσιαστής Σέρμαν, με τη λογική ότι η υπερσυγκέντρωση ισχύος πλήττει τη δημοκρατία. Τότε είχαν σπάσει σε μικρότερες εταιρείες η πετρελαϊκή Standard Oil και στη συνέχεια η εταιρεία τηλεπικοινωνιών AT&T. Ο νόμος Σέρμαν, με βάση τον οποίο το κράτος δικαιούται να σπάσει μια εταιρεία μόνο αν αυτή επιπρεάζει αρνητικά τις τιμές και την επιλογή των καταναλωτών, δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην περίπτωση των GAFAM+, που υποστηρίζουν ότι παρέχουν τα προϊόντα τους δωρεάν. Ετσι γίνεται προσπάθεια να περιληφθεί στον αντισυνοπλιστικό νόμο η αποφυγή συνδυασμού πολιτικής και οικονομικής δύναμης που μπορεί να πλήξει τη δημοκρατία».

Τι άλλο απαιτείται; «Παιδεία. Το metaverse, όαι εκείνο του Ζούκερμπεργκ, που ενδέχεται να πολλαπλασιάσει τα αρνητικά των κοινωνικών δικτύων, αλλά η ενσωμάτωσή της εικονικής πραγματικότητας στην εκπαίδευση και η χρήση τεχνητής νοημοσύνης για ενδυνάμωση του πολίτη θα διευρύνουν ασύλληπτα τις δυνατότητες προσιτής εκπαίδευσης που θα μπορούσε να αλλάξει συθέμελα τον κόσμο».

Τίτλοι τέλους για την κατασκευή του θρυλικού Boeing 747 Jumbo

ΣΙΑΤΛ. Μία σελίδα στην ιστορία των αερομεταφορών έκλεισε με τη διακοπή κατασκευής των θρυλικών αεροσκαφών Boeing 747 Jumbo, με το προσωπικό να γιορτάζει την παράδοση του τελευταίου τέτοιου αεροσκάφους, με αριθμό σειράς 1.574.

Η γραμμή παραγωγής του Jumbo λειτουργήσε αδιάλειπτα για 54 χρόνια, με το τελευταίο αεροσκάφος να φέρει διακριτικό αυτοκόλλητο στη μύτη με τη μορφή του αεροναυπηγού Τζο Σάτερ, ο οποίος πέθανε το 2016. Το Jumbo αποτέλεσε σταθμό στις αερομεταφορές, χάρη στην ικανότητά του να μεταφέρει 550 επιβάτες (660 με τον επανασχεδιασμό της καμπίνας τη δεκαετία του 1990), έναντι μόλις 189 για το αμέσως προηγούμενο μοντέλο μεγάλης ακτίνας δράσης της Boeing, το 707. Το Jumbo απέκτησε το παρτασουκλί του χάρη στην ευρεία του άτρακτο, που θυμίζει ελέφαντα.

Η συμφωνία του 1965

Το 1965, δύο από τους ισχυρότερους άνδρες στην αεροπορική βιομηχανία, ο Μπιλ Άλεν της Boeing και ο ιδρυτής



Μπορεί το εργοστάσιο στο Σιάτλ να παράδωσε το τελευταίο 747, με αριθμό σειράς 1.574, αλλά η «βασιλεία των αιθέρων» θα πετάει για πολλά ακόμη χρόνια.

της Pan Am, Χουάν Τριπ, έφθασαν σε συμφωνία κυρίων κατά τη διάρκεια ενζορμψης για ψάρεμα, με στόχο την κατασκευή του μεγαλύτερου επιβατικού αεροσκάφους στον κόσμο. «Ο Τριπ είπε: “Αν το φτιάξεις, θα το αγοράσω”. Ο Άλεν απάντησε: “Θα το φτιάξω, αν το

αγοράσεις”. Δεν υπέγραψαν κάποιο συμβόλαιο, αλλά έτσι ξεκίνησε το πρόγραμμα», έγραψε αργότερα ο Σάτερ. Ο Χουάν Τριπ ήθελε διακαώς ένα μεγάλο μεταγωγικό μέχρι την αναμενόμενη εποχή εκείνη επικράτηση των υπερηχητικών αεροσκαφών, όπως το Concorde και το Boeing SST, η κατα-



στικά τις ατράκτους δύο 707 τη μία πάνω από την άλλη. Το σχέδιο αυτό όμως ναυάγησε. Το 747 αποτέλεσε συμβιβαστική λύση μέχρι την αναμενόμενη εποχή εκείνη επικράτηση των υπερηχητικών αεροσκαφών, όπως το Concorde και το Boeing SST, η κατα-

σκευή του οποίου εγκαταλείφθηκε το 1971. Το Jumbo επρόκειτο αρχικά να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά ως εμπορικό μεταγωγικό αεροσκάφος.

Η μεγάλη διάμετρος της καμπίνας όμως (έξι μέτρα) αποδείχθηκε ιδανική για επιβάτες.

Τον Ιανουάριο του 1971, το 747 πραγματοποιήσε το παρθενικό του ταξίδι από τη Νέα Υόρκη στο Λονδίνο, ενώ το 1975 ο στόλος των Jumbo είχε ήδη μεταφέρει περισσότερους από 100 εκατομμύρια επιβάτες. Τον Οκτώβριο του 1993, η Boeing παρέδωσε το χιλιστό της Jumbo, με την αεροπορική εταιρεία Singapore Airlines να παραλαμβάνει το αεροσκάφος.

Παρά τις ικανοποιητικές παραγγελίες όμως η Boeing συνεδιποποίησε στις αρχές της δεκαετίας του 2000 ότι η εποχή των μεγάλων τετρακινήτριων αεροσκαφών είχε πια παρέλθει. Το τελευταίο μοντέλο του Jumbo, το 747-8, βρήκε ελάχιστους αγοραστές, ενώ η Airbus έδωσε και αυτή τέλος στην κατασκευή του γίγαντα των αιθέρων A380, δεκαέξι μόλις χρόνια μετά την παρθενική του πτήση.

«Ακόμη και στην 100ή επέτειο του 747 το 2069, θα υπάρχουν Jumbo στον αέρα. Η “Βασιλεία των αιθέρων” θα συνεχίσει να πετάει για πολλά ακόμη χρόνια», λέει ο ιστορικός της Boeing, Μάικλ Λομπάρντι.

A.P.

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Θετικά μηνύματα από τις κεντρικές τράπεζες

Σε συμφωνία με τις προσδοκίες της αγοράς, οι τρεις εκ των σημαντικότερων κεντρικών τραπεζών διεθνώς που συνεδρίασαν την εβδομάδα που διανύσαμε –η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed), η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και η Τράπεζα της Αγγλίας (BoE)– προχώρησαν σε νέα αύξηση των επιτοκίων, στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης προσπάθειάς τους για την έγκαιρη επαναφορά του πληθωρισμού στον μεσοπρόθεσμο στόχο τους. Εντούτοις, αλλαγές στο περιεχόμενο των επισημών ανακοινώσεων ή/και σχόλια των επικεφαλής στις καθιερωμένες συνεντεύξεις Τύπου που ακολούθησαν τη λήξη των συνεδριάσεων, αποτέλεσαν ευχάριστη έκπληξη για τις αγορές, καθώς εκλήφθηκαν ως ένδειξη ότι ο κύκλος σύσφιγξης της νομισματικής πολιτικής τους ενδεχομένως φτάνει σύντομα στο τέλος του.

Η Fed αύξησε κατά 25 μ.β. το παρεμβατικό της επιτόκιο και επανέλαβε την πρόθεσή της για περαιτέρω αυξήσεις (πιθανότατα δύο, όπως ανέφερε ο επικεφαλής Τζερόμ Πάουελ), προκειμένου να επιτευχθεί «μια στάση νομισματικής πολιτικής που θα είναι αρκετά περιοριστική», ώστε να επαναφέρει με την πάροδο του χρόνου τον πληθωρισμό στον στόχο της. Παρά ταύτα, προς έκπληξη των αγορών, δεν προσπάθησε να επηρεάσει τις εκτιμήσεις της αγοράς, που, σε αντίθεση με τις εκτιμήσεις της ίδιας της τράπεζας, συνεχίζει να δείχνει

μείωση των επιτοκίων πριν από το τέλος του έτους. Σε αύξηση επιτοκίων προχώρησε και η ΕΚΤ, ύψους 50 μ.β., η οποία τόνισε την πρόθεσή της για νέα αύξηση αυτού του μεγέθους και στην επόμενη συνεδρίαση, στις 16 Μαρτίου. Με το ενδεχόμενο αυτό να είναι ήδη προεξοφλημένο σε μεγάλο βαθμό, καθώς η οικονομία της Ευρώζωνς αποδεικνύεται πιο ανθεκτική σε σχέση με τις αρχικές εκτιμήσεις και τα στοιχεία πληθωρισμού δείχνουν ότι ο δομικός –σε αντίθεση με τον κύριο δείκτη που επηρεάζεται ιδιαίτερα από την υποχώρηση των τιμών ενέργειας και μειώθηκε τον Δεκέμβριο για τρίτο συνεχή μήνα– παραμένει σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, οι αγορές ανέμεναν ενδείξεις για τις προοπτικές των επιτοκίων μετά τον Μάρτιο. Εντούτοις, η πρόεδρος Κριστίν Λαγκάρντ απέφυγε να δώσει ένα ξεκάθαρο μήνυμα για τις προθέσεις της ΕΚΤ μετά το πρώτο τρίμηνο του έτους, αναφέροντας ότι η τράπεζα θα επανεκτιμήσει την πορεία της νομισματικής πολιτικής της μετά τη νέα αύξηση τον Μάρτιο. Πιο «ήπιο» από το αναμενόμενο ύψος υιοθέτησε και η BoE, η οποία, αν και αποφάσισε νέα αύξηση 50 μ.β., απέσυρε τη λέξη «δυναμικά» από τη σχετική διατύπωση στην ανακοίνωσή της σχετικά με τις μελλοντικές αυξήσεις στα επιτόκια.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Έρευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Τα ελληνικά funds που «ποντάρουν» στην Ελλάδα

Ποιοι και πού επενδύουν δισεκατ. προσδοκώντας υπεραξίες – Μπαράζ ντιλ το τελευταίο διάστημα

Του ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ

«Κρίση» μάζα» έχει αποκτήσει το ελληνικό οικοσύστημα ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων, καθώς διαδραματίζει πλέον καταλυτικό ρόλο στις αναδιρθρώσεις και χρηματοδοτήσεις επιχειρήσεων, όπως και στη διαδικασία συγκέντρωσης κατακερματισμένων κλάδων. Με κεφάλαια υπό διαχείριση που αθροιστικά προσμετρούνται πλέον σε αρκετά δισεκατομμύρια ευρώ και επαγγελματίες διαχειριστές, συχνά με πρότερη μεγάλη τραπεζική εμπειρία, όπως ο Νίκος Καραμούζης και ο Απόστολος Ταμβάκης, έχουν αποκτήσει σημαντικά χαρτοφυλάκια συμμετοχών σε ελληνικές επιχειρήσεις. Και μάλιστα έχουν ήδη γράψει αποδόσεις που μπορούν να συγκριθούν με τις καλύτερες διεθνώς.

Kai family offices

Στο οικοσύστημα αυτό, που άρχισε να αναπτύσσεται κατά το τελευταίο μισό της προηγούμενης δεκαετίας, έχουν προτεθεί πλέον και family offices, επενδυτικά σχήματα όπως της Μαρίννας Λάτση και της οικογενείας Βασιλή και Νέλλης Κάτσου.

Τα δε τελευταία λίγα χρόνια σε αυτή την αγορά εισέρχονται και επενδυτικά κεφάλαια που έχουν προκύψει από μετασχηματισμό εισηγμένων επιχειρήσεων, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα όλων την Ideal, συμφερόντων Λάμπρου Παπακωνσταντίνου. Τον ίδιο δρόμο φέρεται να ακολουθεί και η Intracom, συμφερόντων του ομίλου Σ. Κόκκαλη, η οποία προ δημύνου ανακοίνωσε την ίδρυση της Intracom Ventures.

Πρόκειται για αμύγες ελληνικά ιδιωτικά επενδυτικά σχήματα, όπου ως επί το πλείστον τοποθετούνται κεφάλαια από Έλληνες ιδιώτες, τα οποία ενίοτε αντλούν χρηματοδοτήσεις και από ευρωπαϊκά ταμεία και επενδύουν σε ελληνικές επιχειρήσεις αποσκοπώντας στην ανάπτυξη και ανάπτυξή τους και, βέβαια, την εγγραφή υπεραξιών κατά τη διαδικασία αποσπένδυσης.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί βεβαίως η DECA Investments, που ξεκίνησε ως επενδυτικό σχήμα συμφερόντων του επιχειρηματία Δημήτρη Δασκαλόπουλου, αλλά μετεξελίχθηκε σε επενδυτικό οργανισμό, ο οποίος μεταξύ άλλων διαχειρίζεται και το Diorama, στο οποίο συμμετέχουν οι άλλοι ιδιώτες επενδυτές. Η DECA ενέγραψε υψηλότερες υπεραξίες από την πώληση στην JP Morgan της συμμετοχής που είχε αποκτήσει στη Viva. Στο συγκεκριμένο deal συμμετείχε και το Latso Family Office, συμφερόντων Μαρίννας Λάτση. Το Diorama, με κεφάλαια άνω των 200 εκατ., αποκτά σημαντικές μειοψηφικές ή πλειοψηφικές συμμετοχές σε μερικές από τις πιο υποσχόμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις μέσω μετοχικών («equity») ή



Πέραν του θετικού αποτυπώματος που αφήνει στην οικονομία το ελληνικό οικοσύστημα ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων, εκπέμπει σήμα στους διεθνείς επενδυτές πως υπάρχουν σημαντικές ευκαιρίες στη χώρα, βελτιώνοντας έτσι το επενδυτικό κλίμα και προσελκύοντας ξένα κεφάλαια.

Η διάρθρωση της αγοράς με μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις δημιουργεί ευκαιρίες για υψηλές αποδόσεις.

equity-like εργαλείων. Παρεμφερή στρατηγική υλοποιεί και η EOS Capital Partners, επικεφαλής της οποίας είναι ο Απόστολος Ταμβάκης. Έχει επίσης εγγραφεί υψηλότερες αποδόσεις, όπως με την Cosmos Sports.

Σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, αλλά και σε τραπεζικές απαιτήσεις από distressed εταιρείες τοποθετείται το SMERemediumCap (SMERC), επικεφαλής του οποίου είναι ο Νίκος Καραμούζης. Με κεφάλαια ύψους 150 εκατ. έχει συγκροτήσει ένα χαρτοφυλάκιο που ξεκινάει από την απευθείας ιδιοκτησία ξενοδοχείων και ομίλου ολικής διαχείρισης εγκαταστάσεων, όπως και ομίλου παραγωγής και διάθεσης τροφίμων και φθάνει έως τα δάνεια 72 ξενοδοχείων που απέκτησε από την Intrum.

Ευνοϊκό περιβάλλον

Η Ελλάδα έχει τις μικρότερες μεσαίες επιχειρήσεις στην Ευρώπη, με μέσο κύκλο εργασιών τα 10 εκατ. και μέσα λειτουργικά κέρδη 1 εκατ. Το περιβάλλον αυτό δημιουργεί ευκαιρίες για τους επενδυτές, που τοποθετούν τα κεφάλαιά τους στα ελληνικά private equity και τα οποία αποδεδειγμένα

μπορούν να δώσουν αποδόσεις πολύ υψηλότερες από αυτές που θα πετύχαιναν στα διεθνή χρηματιστήρια, έχει επισημάνει προ μνηνών ο Νίκος Καραμούζης. Σημαντική παρουσία στην αγορά έχει όμως και η Southbridge, που έχει συγκεντρώσει κεφάλαια της τάξης των 200 εκατ. και χρηματοδοτεί συχνά εταιρείες μέσω μετατρέψιμων ομολογιών, χωρίς απαραίτητα να εμπλέκεται στο μάντζιμεντ. Η Southbridge αποτελεί σχήμα που συγκρότησαν οι Γιώργος Μαυρίδης, Εύη Αδριανού και Μίλτος Κορνάρος. Άλλο fund με σοβαρό αποτύπωμα στην ελληνική αγορά είναι το Elikonos Capital των Κατσούλα, Παπαγεωργίου και Σολωμού.

Μια ξεχωριστή δυναμική ιστορία είναι αυτή της Ideal Holdings, που με επικεφαλής τον Λάμπρο Παπακωνσταντίνου μετασχηματίστηκε από εισηγμένη με συγκεκριμένη δραστηριότητα σε ένα επενδυτικό κεφάλαιο και εταιρεία συμμετοχών με ισχυρούς μετόχους και στρατηγική επενδύσεων σε ποιοτικές εταιρείες με σημαντική προοπτική ανάπτυξης. Τον δρόμο αυτό φαίνεται πως ακολουθεί έως έναν βαθμό και η Intracom. Η ελληνική εισηγμένη ανακοίνωσε πρόσφατα τη σύσταση νέας εταιρείας 100% θυγατρικής, της Intracom Ventures, με σκοπό βραχυπρόθεσμες και μακροχρόνιες επενδύσεις σε διάφορους τομείς, με προτιμήτους εκείνους που η εταιρεία έχει εμπειρία ετών (τυχερά παιχνίδια, ενέργεια και άλλα).

Αντίστοιχη είναι και η περίπτωση της VNK Capital. Πρόκειται για fund συμφε-

ρόντων της οικογενείας φαρμακοβιομηχανών Κάτσου, το οποίο δηλώνει ότι η επενδυτική φιλοσοφία του βασίζεται στην αρχή της τοποθέτησης σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε τομείς με έλκυστική δυναμική. Από τις πιο εμφανείς θέσεις της είναι αυτή στο μετοχικό κεφάλαιο της Lamda Development, μαζί με την Grey Squirrel της Olympia Group, που αποτελεί το επενδυτικό όχημα του Πάνου Γερμανού.

Στην περίμετρο αυτού του ευρύτερου οικοσυστήματος που περιγράφεται παραπάνω λειτουργούν επίσης ισχυρά οικογενειακά επενδυτικά γραφεία, συχνά από μεγάλα ονόματα της ελληνικής πλειοκτησίας, που τοποθετούν κεφάλαια –τα οποία κερδήθηκαν στην ποντοπόρο– στην ελληνική αγορά. Ακίνητα, πολύ συχνά ξενοδοχειακά, αποτελούν επένδυση πρώτης προτίμησης, ενώ υπάρχουν και κάποια κοινωφελή επιχειρηματικά ιδρύματα, όπως το Ωνάσειο, που αποκτούν συμμετοχές σε ελληνικές επιχειρήσεις.

Όλοι μαζί οι παραπάνω ή άλλοι ομοειδείς ιδιωτικοί οργανισμοί, πέραν του θετικού αποτυπώματος που αφήνουν στην ελληνική οικονομία χρηματοδοτώντας υποσχόμενες επιχειρήσεις, διαδραματίζουν και έναν ακόμη σημαντικό ρόλο: ως de facto γνώστες της ελληνικής επιχειρηματικότητας, εκπέμπουν σήμα στους διεθνείς επενδυτές πως υπάρχουν σημαντικές ευκαιρίες στη χώρα και βελτιώνουν έτσι το επενδυτικό κλίμα και την προσπάθεια προσέλκυσης ξένων κεφαλαίων.



Αμετάβλητος ο Γενικός Δείκτης της ΧΑΚ την Τρίτη

Αμετάβλητος παρέμεινε κατά τη χρηματιστηριακή συνάντηση της Τρίτης ο Γενικός Δείκτης, ο οποίος έκλεισε στις 97,63 μονάδες. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε άνοδο σε ποσοστό 0,02%, κλείνοντας στις 58,94 μονάδες. Ο όγκος των συναλλαγών διαμορφώθηκε στα €130.672,61. Πτώση κατέγραψαν η Εναλλακτική Αγορά σε ποσοστό 0,08% και οι Επενδυτικές σε ποσοστό 0,37%.

Αντίθετα, κέρδη κατέγραψαν τα Ξενοδοχεία σε ποσοστό 0,09%, ενώ η Κύρια Αγορά παρέμεινε αμετάβλητη. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμέντων με €40.322,88 (πτώση 1,56% - τιμή κλεισίματος €0,63). Ακολούθησαν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου με €21.431,94

(άνοδος 0,49% – τιμή κλεισίματος €2,04), της Ελληνικής Τράπεζας με €17.976,35 (πτώση 0,32% – τιμή κλεισίματος €1,54), της Τσιμεντοποιίας Βασιλικού με €6.318 (χωρίς μεταβολή –

Ο όγκος των συναλλαγών διαμορφώθηκε στα €130.672,61.

τιμή κλεισίματος €2,70) και της ΚΕΟ Plc με €1.479,12 (άνοδος 1,35% – τιμή κλεισίματος €1,50). Από τις μετοχές, που έτυχαν διαπραγματεύσεων, τέσσερις κινήθηκαν ανοδικά, τέσσερις καθοδικά και τέσσερις παρέμειναν αμετάβλητες.

Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε σε 90.

Πληθωρισμό 7,2% τον Ιανουάριο «βλέπει» στην Ελλάδα η Eurostat

Περαιτέρω επιβράδυνση του πληθωρισμού δείχνουν οι εκτιμήσεις της Eurostat για την Ελλάδα και την Ευρώπη συνολικότερα για τον Ιανουάριο του 2023, γεγονός που προκαλεί βελτίωση των προσδοκιών νοικοκυριών και επιχειρήσεων, κάτι που αποτυπώθηκε και στον δείκτη οικονομικού κλίματος, ο οποίος σημείωσε την υψηλότερη επίδοση των τελευταίων 10 μηνών. Η αποκλιμάκωση των πληθωριστικών πιέσεων οφείλεται κατά βάση στις μειώσεις των τιμών των ενεργειακών προϊόντων, με την Ελλάδα να έχει σχεδόν μηδενικό ενεργειακό πληθωρισμό τον Ιανουάριο (0,3% σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat). Την ίδια ώρα, πάντως, οι αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων συνεχίζονται, φαινόμενο που αποδίδεται κυρίως στη... μεταχρονολογημένη μετακύλιση στις τιμές καταναλωτών των επιβαρύνσεων που είχαν οι προμηθευτές στο κόστος παραγωγής. Η διαμόρφωση του πληθωρισμού σε χαμηλότερα επίπεδα σε σύγκριση με τους προηγούμενους μήνες ο-

φείλεται, βεβαίως, σε σημαντικό βαθμό στο γεγονός ότι πλέον βάση αναφοράς είναι η χρονική περίοδος κατά την οποία είχαν ήδη εμφανιστεί ισχυρές πληθωριστικές τάσεις. Συγκεκριμένα, τον Ιανουάριο του 2022 ο πληθωρισμός στην Ελλάδα είχε διαμορφωθεί σε 6,2%. Σύμφωνα, λοιπόν, με τις εκτιμήσεις της Eurostat, ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή τον Ιανουάριο του 2023 διαμορφώθηκε στην Ελλάδα σε 7,2%, που αποτελεί τον έκτο χαμηλότερο μεταξύ 18 χωρών της Ευρώζωνς (σ.σ. δεν ανακοινώθηκαν εκτιμήσεις για τη Γερμανία και τη Σλοβενία). Σε μηνιαία βάση η Eurostat εκτιμά ότι ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή υποχώρησε στην Ελλάδα κατά 0,5%. Στην Ευρώπη ο πληθωρισμός εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο του 2023 σε 8,5% από 9,2% τον Δεκέμβριο του 2022. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται στην ετήσια αύξηση των τιμών της ενέργειας κατά 17,2% έναντι ετήσιας αύξησης 25,5% τον Δεκέμβριο του 2022, ενώ την ίδια ώρα



Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Eurostat, τον Ιανουάριο η Ελλάδα εμφάνισε τον έκτο χαμηλότερο τιμάρθμο μεταξύ 18 χωρών της Ευρώζωνς.

καταγράφτηκε μεγαλύτερη αύξηση στις τιμές των τροφίμων (14,1% έναντι 13,8% τον Δεκέμβριο), όπως επίσης και στα μη ενεργειακά βιομηχανικά προϊόντα (6,9% έναντι 6,4% τον Δεκέμβριο). «Παρά την τάση μείωσης, ο πληθωρισμός κινείται ακόμη σε πολύ υψηλά επίπεδα, ιδίως σε κρίσιμες κατηγορίες

όπως τα τρόφιμα, και οι συνθήκες πίεσης στα νοικοκυριά και στην αγορά παραμένουν», επισημαίνει το Ιδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Έρευνών (IOBE) στην έρευνα οικονομικής συγκυρίας, τονίζοντας την ίδια ώρα ότι η άμβλυνση των πληθωριστικών πιέσεων μειώνει και την απαισιοδοξία. Έτσι, ο δείκτης οικονομικού κλίματος διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο του 2023 στις 104,9 μονάδες από 103,5 μονάδες τον Δεκέμβριο του 2022, άνοδος που προέρχεται κυρίως από τη βελτίωση των προσδοκιών στη βιομηχανία στις 107,4 μονάδες (από 100,4 μονάδες τον Δεκέμβριο). Η καλύτερη εικόνα στη βιομηχανία αποτυπώνεται και στον δείκτη υπεθύνων προμηθειών (δείκτης PMI), ο οποίος διαμορφώθηκε στις 49,2 μονάδες από 47,2 μονάδες τον Δεκέμβριο. Στον κλάδο των κατασκευών ο δείκτης αυξήθηκε στις 104,8 μονάδες, στο λιανεμπόριο στις 106,9 μονάδες, ενώ στις υπηρεσίες υποχώρησε στις 93 μονάδες.

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Deloitte.

2023 Global Human Capital Trends

© 2023 Deloitte Limited

Στελέχη από κορυφαίους οργανισμούς αναλύουν τις νέες βασικές αρχές για έναν κόσμο χωρίς όρια.

